

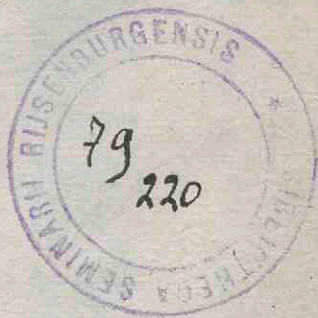


De seven hoofd-sonden speels-ghewys, vermakelyck ende leersaem voor-gestelt

<https://hdl.handle.net/1874/35661>

1850

C. HARTMAN



79/220

SIET DE GENADE



HOOVERDIGHEYT



VYF IONSTEN VERSAEMT



GIERIGHEYDT

DE SEVEN
HOOF-T-SONDE
SPEELS-GHEWYS.
VERMAKELYCK
ENDE LEERSAEM
VOOR-GESTELT,
DOOR
G. OGIER,
Van Antwerpen



ONKVYSHEYDT



HAEDT en NYDT



GVLSIGHEYDT



GRAMSCHAP



TRAGHEYDT

T'Amsterdam voor Michael de Groot Boeck ver-
cooper op den Nieuwen dyck, A. 1682
Gasp. Boultate. inrent. et fecit

A E N D E
G O E D T - A E R D I G H E
L E S E R S .

PLUTARCHUS een Grieckx Philo-
sóoph ende Historie schryver :
schryft inde verghelijkinghe vande
Doorluchtige Mannen, dat den kloeck-
moedigen ende seer vermaerden Ca-
piteyn van *Athenen* THEMISTOCLES ;
hem seer geirne behielp met vermae-
kelijcke dobbel-sinnige Spotteryen en-
de verhaelt van hem aldus : *Als eeni-
ghe Capiteynen ; ende Veldt - oversten*
THEMISTOCLES quaemen begroeten , en-
de hem vele gheluckx Wenschten met
syn menighvuldighe Victorien ; die hem
eenen Regeerder vveerdigh maecte te
syn , over geheel Griecken-landt , soo ant-
woorde hy ; *Hun-lieden ; Ick niet : maer*
mynen Sone Regeert over geheel Griec-
* *kens*

V O O R - R E D E N.

*ken. Waer op Sy-lieden hem vraeghden; hoe sullen wy dat verstaen? want uwes Sone en is noch maer een Kindt. Soo seyde hy: Athenen beheerst geheel Grieck-landt, ick heersche over Athenen, myn Vrouwe heerst over my, ende mynen So-
ne over haer.*

Den selven PLUTARCUS schryft oock van CICERO (niet tegenstaende dat hy de Weireldt heeft vervuldt met syne wel-sprekende geleertheyt) seer genegen was tot vermaeckelijcke Schimperye, Kluchtjens, oft Boerterye. Soo daenigh dat hy hem daer in niet en schein te kunnen versluden.

Van dier-gelycke gheneghentheden synder oock ontellijcke Ghekroonde Hoofden, ende Princen geweest, tot heden noch, van die onse Eeuwe beleven: de Eerelijcke Deuntjens ende belachelijcke spreucken syn de vrolijcke

ke

V O O R - R E D E N.

ke gefelschappen seer nootfaeckelijck ; sonder welcke dat de Costelijcke Maeltijden , ende leckere drancken , haest uyt de gedachten verdwynen.

PLATO maeckten een magere Maeltijt , Vet : met syne seer vermaeckelijcke Aerdige vertellingen , ofte spreucken : alsoo dat van wegghen de brasserie ofte Overdadigheyt der Spysen niemanden ongesont en konde worden , ende nochtans vele daeghen op dien goeden Kost ende Dranck konden teiren : ende hun verghenoegen door de bevallighe saemen spraecken die over Tafel waeren voor ghefallen.

Oock en kom't altydt niet gelegen van Goddelijcke saecken te spreken , dan alleen daer plaets ende ghelegentheyt reden toe verleenen : ofte het waer het Heylighdom met de voeten vertreden.

Wederom te handelen de Poli-

V O O R - R E D E N .

tique ofte Wereldt heerschende faecten, is ongelegen voor gheruste Borigers, als wesende vol van alle peryckelen, daer geene Vrienden in betrouwt en mogen worden : want d'openherigheyt kan schadelijck wesen, en de gheveynstheydt kan op den Waeghen van Triumphe inghaelt worden.

Den Prince der Philosophen *Socrates* sittende eens over Tafel werdt versocht van eenige Vrienden jets te segghen van syne wetenschap ende wysheyt : waer op hy antwoorde: Het gene dat ick wete, dat komt hier onghelegghen te segghen. Waer mede dat hy genoeghsaem gaf te kennien, dat tuschen den Kost en Dranck de wysheyt wordt onnut gemaect, oft gelyck het spreekwoort seght, Roosen voor de Verckens gestrooyt. Want hy voorzaggh dat syne Gheleertheyt weynigh

V O O R - R E D E N .

nigh soude gelden by een gheselschap dat aen Deuntjens , ende Boertigheden den vollen Thoom hadde ghegeven.

Dus hebbe ick met der Handt gevat alles dat tot vermaeck , en leeringh soude kunnen dienen, te vreden wesende myne gedachten te voldoen, ende met geene geraepte Vreught van andere Dichters my te bemoeyen, want ick soude niet geirne met eenen Mantel vol lappen voor den dagh komen, ende noch seer fraey meynen te wesen als ick my onder soo vele goede Oordeelders soude moeten verthoonen: ende oock meschien niet en sullen willen verstaen dat de Hooft - sonden al lacchende, voor den dagh sullen komen , daer de selve met bitter Tracnen behooren beweent te worden. Maer soo sich jemant daer aen soude

* 3

willen

V O O R - R E D E N .

willen stooten, die soude ick wel willen vraeghen wanneer dat de Sonden beweent moeten worden? voor, oft naer dat de Sonden geschiet syn? het Berouw komt uyt de gedaene Sonde oft uyt het volle toe-gheven vanden wille, tot de Sonden: maer nooyt en wort die beweent sonder geschiet, oft gewilt te hebben, oft dat soude moeten de Deught genoemt worden.

Maer tot de Sonden looptmen als lacchende, singende, spelende, dansende in alle Brootdroncken dertelheden oft quade moetwillige in-beldinge sonder de gedachten inden Thoom van reden te willen houden, ende dat noch selden dat het gheluck hun diene om tydt van weenen oft Berouw te verwecken. Ghelyck vele van dese wercken belachelijck schynen te spelen, maer al te droevigh Eynden.

VOOR-REDEN.

Goet-aerdighe Lesers V. E. Bescheydentheyt stelle ick als Rechters aengaende dele myne wercken, toe-ghe-eygent aende Seven Hooft-sonden. Verworpt dit myn tyts vermaeck, van weynige Vren (die my boven het nootfaeckelijck waren over gebleven) ofte laet het dienen tot wel behaegen. Want ick sal my verghenoeghen in wat manieren dat V. E. Oordeelen sullen wesen. Blyvende

V. E. D. W.

G. OGIER.

AEN MYNE BESONDERE
GOET-IONSTIGHE
VRIENDEN,

Die my door hunne gheestighe Rym-Consten
(over dit Werck) hebben ver-eert.

*Verfoeckende my te willen verschoonen dat ick de selve
door den Druck hier niet en hebbe by-ghevoeght.*

DE danckbaerheyt die sal myn Hert altydt bewoonen,
Voor t'gen' myn Vrienden gunst believen heeft te thoonen:
Ik heb een hooger Roem verkregen door uw' Pen'
Als ick bevinden kan dat ick die waerdigh ben.
En mis ick uwe Konst meer weegh als myn begeiren
Tot ydel Eere streckt: soo waer het om te deiren
Dat soo der Musen sogh ter Aerden werd' gespat,
Daer uwe Konst de schimp, en ick de schant van had:
Myn waerde Vrienden! laet uw' Arbeydt niet berouwen;
Ik acht het my gedaen, en derf daer toe vertrouwen
Dat u beleefde gunst' myn achibaerheyt bemint:
Maer ick en heb daerom een yder niet te Vri'nt;
Den Nydt schoos nyt syn Hol, die nu s'gh magh verbergen
Niet dat ick Nydt ontsien! maer wil die oock niet tergen,
Want als den minsten Steen hem voor de schenen staet
Verblomt hy alle dingh, door reden, en den Haet,
Die heeft hy tot een Deught, en kan gebreken wysen;
En het gepresen, kan hy wederom misprysen:
Want niet en iser dat den Hate Nydt soo seer
Ter Herten gaet, als d'Eer, van een gegeven Eer.

V. E. Alderdienstwillighsten Dienaer
G. OGIER.



Op het Affbeeldsel van
G, OGIER.
Ditst Wesen sonder siel
Van aerde myns gelijck
De siel behoort aent Rjck
Van Waers int lichaem Viel.

DE
HOOVEERDIG-
HEYT.

KLVCHTS-GEWYS VERTOONT

Op de Kamer vande

V I O L I E R E

Den 18. OCTOBER ANNO 1644.

BINNEN ANTWERPEN.

HOOVERDIGHEYT



Gasp: Boullats, inventor et fecit

V O O R - R E D E N .

T'ls noodeloos den roem der defte Edelmannen
 En vromen Adelinck, weer' nieuwelyckx te wannen
 Vyt d' alghemeyne lof van den gheringhen Mensch.
 t'ls vruchteloos betracht, soojemant buyten wensch
 De hant aen VVerck wilt slaen diens lof wel uyt te spreken
 Terwyl soo wel versien, syn, alle Bibliorheken
 Vol diens eyghendoms, want selden VVerck men staecte
 Van de gheleerde Pen' oft jever's in sy raecte
 Den lof des Edeldoms, hoe reden-rijcke weten
 Te handelen desen roem de Princen der Poëten
 d' Historien die jets te lesen weerdigh syn
 Vercleren, hun verbael met die Lofwaerde schyn
 En glans, om soo de wel, en eêl' gheboren huysen
 Den sprinckvloet van hun Naem, en d' opghetrocken sluysen
 Van deuchts bevoorderingh, en heldelyck bleydt
 Te stellen op d' Altaer van d' onvergete theyt.

Maer even soe men tracht de deuchden uyt te belden
 Soo is het oock van nood' de sonden uyt te schelden
 Een jeder gingh de deucht seer lichtelycken af
 En waerder voor de sond' gheen ordenlycke straf

Dies heeft ons goet ghedocht belachelyck te toetsen
 Die nye Edelheyt soo schynen naer te boetsen
 Ghelyck den Ezel die syn Meester streelen ghingh
 In p'aetse van den Hondt, die voor syn loon ontfingh
 De huyt wel af-ghesmeert met bueck oft eycke klupp'len
 Vermits hy onderwon den Hondt syn gheestigh hupp'len
 En aengheborn aerdt plomf-ladigh naer te doen.

Hier stellen wy u voor t' vermetelyck satsoen

V O O R R E D E N .

En d'opgeblasenthey van sulcken slach van dwaesens
 Die van hun groot gheslacht vermerclijcken raesen.
 En benghelenieder een, en stoessen stadigh van
 Hun louter schelxery, dus sulck on-edel-man
 Ist dat hem hier verthoont die gheen bescheyt noch kl'acheyt
 En heeft van syn gheslacht, jae selver niet by waerheyt
 Wie dat syn Ouders syn, die onbeschaemde keur
 Verdicht hem een gheslacht, en stelt hem i' beste veur.
 Toch i' is ons meyningh niet hier jemant door te stooren
 Maer tot vermaeck ghedicht gunt ooren, om te hooren.

P E R S O N A G I E N .

Francisco : Vermeynde Ioncker

Ioos : Eenen jonghen Knecht

Boer .

Beyken . Een bedroghen Dochter

Baes Vande Beirstekers

Balten Beirsteker

Paschyn . Een straet-gietster


Truy . Straet-gietster

De Klucht speelt met den Avondt.

5
HOOVEERDICHEYDT.

EERSTE UYT-KOMST.

Francisco : Ioos.

Franc.  Oos wat sey den Was-maecker als g'hem
quaemt versoecken

Ioos. Om een Flambeeuw op borgh?

Franc. Hy swoer wel duyfent vloecken
Eer hy my gat belcheet op t'geen' dat ick verlocht

Ioos. Soo hebt ghy geen Flambeeuw

Franc. K'en heb niet med' gebrocht

Ioos. Als een Rekening, die hy seyt, hem in't kort te betaelen

Oft hy sal u doen sommēren, g'hebt hem comē af-halen

Twelf Flambeeuwen, als nu en als dan, en hy staet syn
ghelt uyt (Ghyt

Aen eenen Schrobber, seyt hy, eenen grootfen kaelen

Eenen Proncker Cale-Joncker eenen rattighen Man
à la Moden :

Immers hy sey soo veel, dat mijn hoofd staet al waert
ghesoden (my

In een preutelachtigen pot:maer jongen, sey hy tegen

Weet gy anders gheenē dienst dan by sulcken armen
Hooverdy?

G'en sult sey hy, niet eenen stuyver krijghen

Voor uwen loon:maer Heer ick biet hem swijghen

Mijn saeck, seyde' ick, gaet u in't minsten niet aen

En moeyt niet voorder alst u....

Franc. O Ioos g'hebt wel gedaen

Dat gy de Eer uws Meesters soeckt te bewaeren

Oock sulder noch u leven te beter om vaeren

Ioos. Wiens broot datmen eet wiens woort datmē spreeckt

Franc. t'Is recht

Ioos. Dies, sey ick, gy sijt eenen Fiel, om datge dat seght

Franc. Wat sey hy doen?

Ioos. Hy en sou niet veel geseet,, hebben

Maer hy sou m'een endt hours tusschen hals en ooren
geleer,, hebben Had

Dat ick die alſdan, hem treffelijck ſal betalen :
 Ten ſchaet niet al lieghde wat , kundefe hem maer af-
 haelen

Hebben , is hebben , krijgen is de konſt , want in deſe
 conjunctuer

Is d'eer van een Flambeeuw my weerdig, voor een uer
 Duyſent Croonen, oft meer , Mon Cœur is op een Bal
 ghebeden

Die moet ick waer nemen : ach hoe ſal ick daer henen
 treden ,

Hoe ſal ick daer henen treden , ſaker loot hoe fraey ſal
 dat ſtaen

Als gy my ſoo veur met de Flambeeuw ſult lichten gaē?
 Hoe ſullen allen de Jonckers ſtaen ſien naer myn gran-
 deſſe

Hoe ſal ick cortiſeren met myn Maitreſſe?

Met die ſchoon, rijcke, wel begaefde, die my perſequeert
 Het geen ick haer oock wel hebbe gedeclareert

Met variatie, met ſalutatie, en ſulckē gratie van woordē
 Datter geen ſpatie, noch ſumelatie, en was , voor die't
 hoorden.

En hoe ſal Beyken ſtaen ſien, die ſlechte floor mijn ou
 Kaer

Daer ick het Kint by heb , immers s'bout my voor den
 Vaer

Hoe ſalſe op-hooren als ick ſoo Rijck getrouw, ben,
 Dan ick ſalſe noch wel beſoecken als ick al lanck ghe-
 hout, ben,

Sa Joosken, ſa Manneken, ſa lementen gaet toch voort
 Loopt al u beſt t'is laet daer luyt de Klock-poort
 t'Sal haeft doncker ſyn , gaet ſeer en wacht m'hier we-
 derom,, ſtrack. Binnen.

Joos. k'En wiſt noch niet dat in myn Meefter ſulcken ſot-
 te Gentilhom,, ſtack.

Hy verſtaet dat hem een jegelijck waer ſal gheven ſon-
 der Gelt

Hy haelt geiren, en by betaelt met af-ſmeiren: gy doet
 geweld A 4 Seer

- Seet hy soo (als hem jemandt maenen comt) aen een
 Man van Reputatibus
 K'en ben geen canalic , seet hy soo , maer van groote
 Qualitatibus
 En seet hy soo. k'en betael niemant, seet hy soo, mynen
 Beyaert luyt
 Brenght al in, seet hy soo, maer g'en kryghter niet met
 allen tyt
 t'Waer me oock een schandt , seet hy soo , t'betaelen
 waer my tot verkleynen
 Want myn successie moeten vereert syn als Prins van
 d'oude Romeynen
 Dies seet hy soo , hebde wel een Galgh ofte Rat ver-
 dient
 Dat ghy my comt manen , daer ghy noch Geldt aen
 my vindt :
 Laet het u , seet hy soo , ghenoech syn dat ick in uwen
 Boeck staen geschreven
 Als uwen schuldenaer, gy behoorde, seet hy soo , noch
 gelt toe te geven
 Voor de Eer die gy geniet dat in uwen Boeck
 Een Man geschreven staet met een a la mode broeck
 Met een lanck lyff , met een kees kop , met een Pluym
 schoon van coleuren
 Met Leirsen, met sporen, met de Broeck vol savenren.
 Ha gy bengels , seet hy soo, morgen sal ick u te pronc-
 ken doen setten op een Schavot
 Om dat gy geen reputatie en draeght aen myn gepoy-
 erde Callot.
 Wilde, seet hy soo, u sententie hooren lesen
 Soo comt nu ter Vierichare en morgen sulde ghehan-
 gen wesen.
 En die hem met sulcken auctoriteyt hoort spreecken ,
 die staet en fiet
 Met het Back-huys vol tanden , en hy en geeft niemant
 jet.

BOER IN BY-KOMINGH.

- Boer.* DE Poort istoe hoe maeck ick't nou?
 Jongen weet gy niet oft de poort noch open, is
- Toos.* Iae, ick heb daer eenen velt ghelaeten, di'er noch
 deur gesloopen,, is
- Boer.* Slaet die poort wel gae, en hou die altyt wyt.
 Maeckt dat g'er adem door laet als gy boven toe ghe-
 bonden syt:
- Al aes tot verciersel van de Galge, velden.
- Toos.* Daer comen stroppen te cort, alimen alle Boeren
 balgen, telden,
- En die gaen veur, inden Ommeganck van leerken op
 Daerom als gy gehangē syt verhuert my dan uwē strop
- Boer.* Jongen kont gy u les altyt soo wel op, segghen
 Men sal u een Belekē neffens uwē strop,, leggen
 En versoecken aen het Volck datter om te kycken is,
 Aelmoessen om u te begraven en een Lyck-mis
- Toos.* Men sal u aen een Ketē hangen sonder te begraven
 Tot lof van u Dorp en aes voor de Raeven,
 Den Keyser tot een baeck, een Kets-bal voor den wint
 En t'kleyn gevogelt schrick dat saet op t'Lant verslint,
 Een Spiegel van't geboest, een trommeloosen Trom-
 melaer,
- Een Wapen sonder naem, een cleyne Kinders Bomme-
 laer,
- Geluck daer me geluck, wel spreeckt Boer Ariaen:
 Wel siet den huts staen sien, hy en treckt hem gheen
 saecken aen
- Patientie is Gout weert denckt hy in dees occasie.
 Huts, huts Boer dar's ganck ick verlet hier myn voy-
 asie. *Binnen.*
- Boer.* Ick sou myn backhuys uyt de koot staen gapen, ick
 en weet
- Hoe dien jongen Guyt die schelmery op syn duymken
 heet?

Trouwens de Jongers weten nu van hun twelf oft der-
 thien Iaren
 Daer eertyts de oude Lien gansch in onnoosel waren ,
 De oorfaeck is hier van , dat de Ouders, Meesters, oft
 overlien
 Inde tegenwoordigheyt des Kinders te veel laten ghe-
 schien
 De ongeregelde misbruycken ende veelderhande seggē
 Het geen de jonckheyt in't gemoet gaer overleggen
 En planten inde borst, en voor een frayigheyt
 Den eersten die hy vindt daer wort het voortgeseyt.
 En 't gheen daer aen ontbreeckt om 't segghen vol te
 maecken
 Dat vloeyt meer uyt de jongh als uyt de oude kaecken
 Soo neemt de Weirelt toe in alderhande quaer !
 De gewoonte maect ons Wys , dat sulcken doen wel
 staet.
 De lackers van twee Iaer die wetē van dingen te spreke
 Dat schant is om te seggen , die d'Ouders hun insteken
 t'Is manneken seght dit , en dat , en wat sulde daer me
 doen?
 Ommers en d'ommers soo plant gy een goet fatsoen
 In de Kinderen voor alle Werck , maer om te connen
Onsen Vader lesen
 Daer moeten se wel veerthien oft vyfthien Iaer toe
 wesen.
 En soo 't dan in geen Kerck oft goede School verkeert
 Soo wort den *Vader Ons* hun nimmermeer geleert.
 Soo jonckheyt wast al op en laet de Hel niet leegh,, syn
 En raect se soo niet vol soo moet de He. wel steegh ,,
 syn.

JOOS BAES IN BY-KOMINGH.

1005. **P**eerlackspaen, Peerlackspaen , Peerlackspaen hy
 Peerlackspaen

Boer. Hier is dien Jongen weer

Baes. Hout hem, daer dien Schelm hout hem staen
 Hout

Hout die jongen stuckx Diefs

- Ioos.* Ja Peer lack, spaen
Boer. Jongen hebde ghestolen? laet dat Pack, gaen.
Baes. Houdt hem vast,
Ioos. Laet my gaen gy Kneuckel, ick segh u laet my loopē
 Oft daer sullen't vvel hondert Boeren om u ven t'vvil
 moeten bekoopen
Baes. Ia schelm, g'hebt steenen? hou daer, hou daer, vverpr
 eens, hou daer,
Ioos. Slaet noch eens hebdy t'hert,
Baes. Hou daer.
Ioos. Ô sellementen dat myn Heer hier vvaer
 Hy sou Peer lackspaen sijn slaegen vvel vercleeren
Baes. Wat sou hy uyt rechen
Ioos. Dat soude vvel sien, g'hebt goet tegen my te vechte,
 Maer datge myns gelyckx vvaert ick staeck u ten Mes
 inde penschen
Baes. Als gy vweet dat gy cleyn sijt vvaerom en last ghy
 dan de menschen
 Niet met vreden over straet?
Ioos. Heete gy Peer lackspaen?
 Waerom en machmen't niet seggen? en heet gy soo niet
 vvaerom treckt'et u aen.
Boer. Ick meynden dat den Jongen jet had ghestolen om
 datge houdt den Dief, riept
Ioos. Nou Kneuckel t'vvaer ghesonder datge desen Nacht
 buyten by u Lief, sliapt.
 Als datge in stadt syt gebleven vvant de Poort is lanck
 roe:
 Gy staeckt beter in een Vercken, in een Peert, oft in
 een Koe
 Gy vvaert beter jonck gevvorcht, oft den Neck in ge-
 douven
 Als datge soo bodt hebt gevveest datge m'hebt dorven
 houven:
 Want u Planeet die voorseyt u een haeste Doot.
 Gy plompen Ezel al ben ick kleyn myn vermoghen is
 groot

Baes. Hoort dien Schelm dreygen, gy behoorden hem sla-
gen te geven

Ioos. Dat hy' deus bestaet hy en salder geen uer naer levē
Want ick ben diepsinnich genoegh om te vinden duy-
sent vreckers

Boer. Gy syt diepsinnich, doede? soo gelyckte vvel by de
Beir- steeckers

Baes. Wat ist segh ick, vvat ist? dat gy van Nacht vver-
ckers seght

Eer ick u by gans velten ghenae, dees Roey tuffchen
d'ooren leght

Ons Ambacht is eerlijck, en soo treffelijck als die't
Broot backen

Ghy sult noch den tydt leven dat g'u vingers naer't
Nachtwerck sult lacken.

Boer. Mynen vrient k'en segh geen quae van u, oft van u
Ambacht,

Men seyt die diepsinnich is dat die de Beirstekers slacht.
t' is een spreek- vvoort.

Baes. Treckt van leir, en vervveirt u lyf ick sal u vvel lee-
ren spotten

Met Nachtvverck, sta, sta

Ioos. Comt haet ons dien botten
Plompen Ezel vermooren

Boer. Helpt goey Mannen. helpt goey lien *Binnen*,

BALTEN IN BY-KOMINGH.

Balten. **V**Vel Baes vvat vville doen?

Baes. Laet me los

Balten. Wilt veur u sien

Wat dat gy doet

Baes. Ick segh laet gaen

Balten. Wat heeft den Boer bedreven

Baes. Dat gy de reden vviest gy sout my vvel gelyck geven
Waer is den hoets, sa vvaer is hy?

Ioos. Hy loopt ginder deur

Baes. Ick sal hem krygen alvvaer hy noch soo veir veur.

Binnen.

FRANCISCO IN BY-KOMINGH.

Franc. **V**V At gerucht is hier? Wat is hier voor ruse?
Ioos. Eenen Foer en eenen Beirsteeker
 syn t'amen in confusie

Om de reputatie van't Ambacht

Franc. Soo en ist maer rapali.

Ioos. Anders niet myn Heer

Franc. Ten schaeyt niet dat die canalie
 Malcanderen om hals brenght, vvant het multipliciert
 te groot,

En ten draeght geen respekt aen syn overhoot.

De Flambeeuvv, vvaet ille seyder den Wasmaecker set
 tegen

Ioos. k' En hebber noch niet gevveest

Franc. Gy kont vvel onder vvegen
 Staen gapen, en laten myn affaren. doede gy guyt,, sack
 Ick ben soo gram dat ick om een haeyt vvel door u
 huyt,, sack

Floeckx, gaet segh ick, en blyft niet langh staen tateren

Oft ick geef u een Oorbant dat u tanden clateren

Toch om dat her sou schynen dat ick't segh en niet
 doen en derf

Ha daer gy Ezel set dat op rekening vandē grootē kerf.

Ioos. Slaen by loo

Franc. Ia slaen en gy dient noch *grand' mercy* te seggen
 Bidt u lyfs genacy oft ick sal u op een Rat doen leggen
Vous estes une Beste, en gh'en meriteert niet dat ge
 m'aensien meught

Nou Taterbol en gryft niet, ick had plaesier, en vreugt

Om tot myn tyt cortingh u vvat af te draeyen

Gaet als een Man, en doet u Boodtschap

Ioos. Dat sou u de Duyvel raeyen

Tot u plaesier my soo te slaen

Allang genoeg gedient, geeft myn huer en laet my gaē

K'en vvil die tyt cortingh van u niet verv vachten.

Franc. U Huer gheven? neen Soon k'en vvil die Mode
 niet verachten Van

Van niet te betaelens , dats nu de manier , en vvel naer
mynen sin

K'en sal s' oock d'eerst niet breken , dan stelt een ander
Mode in

En maeckt vveerom een gevvoonte van te doë betalē
En dan sal ick u gelt geven als ick myn goet heb gaen
haelen ,

Ten mo'yt u ooc niet wanneer , en speel ic banqueroet
Soo peyft dat ick doen gelinck mijns gelinck doet

Ioos. De Booyen Huer gaet veur , daer crijgtmen terstont
Apostil , op

Franc. Ia alst Besegelt is met heb , en vvil , , op

Ten geeft geen respect. t' staet te cael. t' is tegē qualiteyt
Datmen schuldigh is, en datmen van sijn gelt secheyt ,

T' staet vvel dat een ander Broots gebreck heeft, en om
mijnen t'vvil moet vasten.

BEYKEN IN BYKOMINGH.

Met een Kinds inde Windel.

Franc. **V**El Beyken, sydet oft niet, wel Lief

Beyken Lief? ja Lief, sulcken leugen canmē taffen
Gy toont dat wel over schouwer, ick ben nu les Weeken
out van Kint

En g'en siet niet eensom, al vvaer ick een Beest, ja een
Beest vvort beter gedient

Als ick inden tyt van myn Kinderbed' getracteert, ben
Dan Godt zy geloofst dat ick het noch al gepasseert, bē

Ick sal goets genoegh hebben, hadde gy Sielen genoegh
verstaet dat wel

Franc. Hoort Iongen gaet om u Boodtschap

Ioos. Moet ick dan van myn Sinternel? *Binnen.*

Franc. Beyken waer gade nou toch mer u Kint

Beyken.

K'en wils niet seggen

Franc. Nou segget my

Beyken.

K'en sal

Franc.

Nou segget

Beyken.

Ick gaen t'jeverst te Vindelingh leggen

Franc.

Franc. Te Vindelingh leggen en Waerom.

Beyken. Om dat gy my geen assistentie en dort
Ick en can't Kint niet houwen

Franc. Hoort ick treck morgen naer myn goet
En ick sal u soo veel geven, dat gy't Kint sult kunnen
koelt'ren

Beyken. K'en geloof u niet meer; gy seyt gy sout het Kint
doen voeft'ren

En mijn Kinderbed' uyt doen, geven suycker, en kruyt,
en al't behoef

En g'en taelt naer my niet eens al had ick't Kint by de
meeste sloef

Vande Wiereldt, hy sou ten miusten m'altemet een
troostigh Woort verleenen

o Heer wat heb ick bestaen, u y dunckt dat de steenen
My besien, och dat alle Dochters hun spiegelden aē my!

Franc. s'Hebben dien spiegel langh gehad, maer sy setten
hem aen d'een zy

Verr' uyer oogh, Wat is u Kint, Meysken, oft Knechtien

Beyken. Siet, t'is eenen schoonen Soon, t'is een oprechtien
Naer de Vāder, t'is een Kint als een Engeltjen, op een
heelen Nacht

Geef ick het eensde Mem, dan slaepet voort soo sacht

Als een Roos tot smorgens, sonder kicken, oft micken

T'is sulcken goeyen schaep; nou Kust het eens, wilter
niet af verschricken

T'is ommers u eygen Vleesch en Bloet

Franc. Wel nou dan

Beyken. Och siet het eens lacchen, het hefter sulcken
dencht van,

Maer siet dat Lammeke het schynt dat t'kennis draecht
van sijn Peerken.

Franc. Hout het Kint noch wat

Beyken. Sulde my dan trouwen?

Franc. Wat een Commeerken,

Gy vveet beter als gy spreeckt

Beyken. G'hebter m'ommers toe gebrocht,

Franc. Het can wel sijn, maer doē was ick qualyc bedocht

Beyken. Qualyck bedocht? dat vvasick, dat moet Godt
geclaeght, , sijn

Franc. En soud' om dat g' een Kint hebr, daerom nu niet
meer Maeglit, , sijn

Ey de Meyskens die konnen't nu soo aen- leggen
Dat den Maeghdom maer en bestact in het seggen
Diehaer verklapt dats een Hoer, maer die het svuyght
& dats een suyver Daey.

Beiken. Tot dat m' eenen jongen Waer- segger kryght
Die de Pastey teen mael comt ontdecken
Gelyck het aen my blyckt

Franc. Nu hebde vvat te vertrecken,
Beyken. Iae vvaert my soo vvel tot eer gherekent als tot
schant

Franc. Denckt t' is een plaegh over u, en over t' Landt
Slaeghet met de Geusen in een Predestinatie,

Beyken. Ick bid u

Franc. Waerom bidde?

Beyken. Om een ander Predicatie,
Dat g'eens spraeckt hoe gy't met my, en met myn Kint
sult maecken.

Franc. Aen u Kint en gebreekt niet meer, siet het heeft
tyvee kaecken

Als eenen Reus, en voor soo veel als u aen gaet
Soo segh ick u recht uyt, dat gy my niet meer aen en
staet

Ick spou dat ick u sien, ick hebber den Buyck al vol, af
Beyken. Den op geblasen Buyck die geeft al Wint, en
Thol, , af

Franc. Ontfaught hem, en siet dat gy daer op geraeckt.

Beyken. Hoe achte my nu gy Eer- Dief, nu gy my een Hoer
hebt gemaect

Met liegen, en bedriegen, en duysentich schoon fluyten,

Franc. Snoert u Backhuys, oft ick vat u met de tuyten,

Gy onbeschaemde pry, dat gy my sulckx vervuyt

Daer gy vvel weet datge maer myn schoen- vor en syt.

Beyken. Wat seghde gy Fiel? datge my fout met de tuyten
vatten?

Begint

Begint eens, daer leyt my n Kint, comt laet de Katten
Eens oordeelen wie van ons twee, de beste nagels heet,
Tast m'eens aen gy Groot-maecker, comt wie eerst
om verr' leet

Gy, gy, gy my slaen, ick sou u d'oogē uyt de Kop scheurē
Franc. Nu heb ick x genoeg? Hoort Bey, ick wou maer
van te veuren

Proeven, eer ick u troude, wat gy voor een stuk waert
Maer nu inder eeuwicheyt niet, ick ken nu uwen aert

Beyken. Och myn lief, mynen vrient, hebde vvat goedts
inden sin, „ gehad

Ke laet het u niet leet syn: ghedoocht dat ick u met de
kin „ vat

En dat ick u eens peys kus.

Franc. Ey, ey, lammery.

Beyken. Heb ick u soo vergramt? ick bid' vergevet my.

Franc. Geenlins.

Beyken. Goet hertekē breeckt toch dat quaet opset, ey lief
Ke troume, k'sal u soo vieren, soo eeren, soo dienen,
soo u beliefs,

Soo u gemack, soo u vrencht, soo u deucht, altyt be-
trachten,

k'Sal u als eenen Graef, als eenen Prins, als eenen Ko-
ninck achten

Leght dat pack van myn Hert en seght eens ja.

Franc. Al verloren vvint.

Beyken. Doeghet dan niet om my maer om dit onnoosel
Kint,

Het heer oock naer u edelheyt, ick ben u de waerheydt
vercleirich,

Franc. Gaet van myn Lichaem vvant gy rieckt soo smeir-
rich

k'Heb de vvalgh van u:

Beyken. Gedenckte d'Ou vrientschap niet!

Franc. Ia ick vervloeck u om dat gy my soo veel toeliet,

Beyken. Maer engel vvat vvild' u daer af beclagen

Gy vveet vvel dat ick het u niet selfs heb comen vragē,

Franc. Niet met den mont.

Beyken.

Hoe dan?

Franc.

U manieren hebben gedaen

Dat ick uyt u stom spreken lichtelijck cost verstaen
De meyningh van u Hert vvant als ick by u vvat te
eerlijck,, vvas

Soo sach m'aen t'vvesen vvvel dat u die deucht afkeere-
lijck,, vvas

Met een suer mylen hadde dickvvils in schimp geseet
Dats een eerlijck Ionghman die hem nu soo stillekens
heet,

Hoe veel schickte vvvel op nven Maeghdom te crygen?

En soo heb ick m'allenghskens laten de Eer ontrygen,

En ick heb aen u myn heele reputatie gevvaeght,

k'En vveet niet hoe ghy vvaert, maer ick vvas suyver
Maeght

Maer ick sal hem soo op-sluytten can ick hem vveer be-
comen

Dat hy my niet meer, en sal vvorden genomen,

Want d'eer gaet boven Gelt en Goet.

Beyken.

Maer Lief men seet

Dat een Ionghman daer geen schand' af en heet

Franc. Dat syn Carouien die dat segghen om dat men 't
licht sou schicken

En gereet syn als sy soo stout syn dat sy de Ionghmans
derven toe-knicken

Ha gy Pry door u heb ick myn honorabel geslacht ont-
eert

Dan hy doolt niet al die ten halven vvederkeert,

Vaert vvvel Bey,

Beyken. Och lief, lief, seght lief, vvvat heb ick misdaen,, toeh

Wat heb ick soo veel misleyt dat gy soo gram syt?

Franc.

Laet my gaen,, och

Ick slaender u vveur.

Binnen.

Beyken. Och myn lief, hoort lief

Loopt in een Pomp, O dien Fiel, dien Bedrieger, dien
Eerdief

Dien

Dien Leugehaer , hy fal door fyn Bed ftroo druypen ,
Die onbeleefde Beest , dat de cramp moet in fyn dar-
men cruypen

Wel wat ongevoelické flegen rekel is dat , gelooft dan
Manne- volck, O dien Ezel, die fal noch van
De Raven geten wordé, dien grootmaecker, die cael Rat
Dien gepallcerden Aep, dien Bavien die meercat ,
Dien grooten Lanteiren sonder licht, hy mach van een
Galgh gewaeyt , , fyn

Oft jevers van een feel oft kempe koor gedraeyt , , fyn
Och dat my dien Snot- holf heeft met Kint gemaect
Dan maect u rekeningh dat g'er met gheen duyfent
Pont af en geraeckt

Want soo't in recht comt daer dient elck om solaris
Item soo veel den Advocaet , soo veel den Procureur,
soo veel den Notaris

Item soo veel aende Promoters, aende corte Roey voor
dagementen

Soo veel de schribanten, en al de plage- menten :
Item voor my schick ick hondert Pont voor myn eer ,
En voor myn Kinderbed' schick ick noch al meer
Doch ick sal't Kint aen jemants deur placken
Soo falder meer oorfaeck fyn om den Vader wel te
tacken.

Binnen.

T W E E D E U Y T K O M S T.

B O E R.

Boer. **G** Answonnen de Stélie moghen wel op hun be-
leeftheyt sneurcken

Ja beleeftheyt, wa den meesten deel is arger al teurcken
Bablon herren t'is een wonderlijck Volck, oft wel
Ick treffe , ut alleen het Maeghschap van de Hel ,
Wie drommel sou hem hier een nacht in Stadt be-
trouwen

k En weet niet hoe ick de huyt tot morghen heel sal
houwen,

B 2

Is het

Is het eynd' gelyck t' begint soo blyfick in den druck
 Want ick ben hier in Stadt als eenen Uyl op een Kruck
 Dus om Gelt te sparen en slagen te schouwen
 Sal ick onder dees banck myn Nacht-ruft houwen

FRANCISCO, JOOS,

BYKOMINGH.

Franc. **J** Oosken comt Manneken, comt myn cameraetjen
 Gaet volght Bey eens van straetjen tot straetjen
 En loert eens af waer sy met dat Kint blyft
 Ick sal u hier wachten, gaet Soon en schryft
 Wat gy voor u moeyt begeert ick sal u Gelt tellen

Joos. Maer fullen't geen slagen syn

Franc. Wat dat g'al in u hoeft gaet stellen
 Heb ick u oyt geslagē seght mynen goeyen cammeract

Joos. De wond' is noch versch, g' hebt een memorie als eenen Garnaet

Franc. Nou Ioosken nou

Joos. Wel dan *Binnen.*

Franc. Ick sal u op straet verbeyen
 Hoe moetmen die stege bengels van die Knechten vleyē
 Als dat gepeupel Gelt aende Meester vint
 Dan wortmen met onwil, morren, en knorren gediend
 En achter rugh uytghemaect, en schandelijck gheblameert

Ick dienden beter (dan dat is nu al gepasseert)
 Doen ick Koetsier was by den Droffaert van Schoot
 Als ick het bedenck word' ick noch schaem root
 Want midts ick voor een Vindelinck ben opgenomen
 Soo beld' ick myn selven in als dat ick ben gecomen
 Van een groote Lingnagie, en Princelijck geslacht
 t' Is oock een saeck die feker is vvant het leyt in myn gedacht

Dat het soo is, t' is soo, vvant al myn inclinatie
 Die streckt tot honoreus-heyte, en groote salutatie

Liever

Liever een hoere Kint, en een Gentielhom tot een Vaer
 Als dat ick echte Kint van Boer, oft Borger waer :
 En al is myn Gelt cleyn om myn staet wel uyt te vuerē
 Soo sal ick het met vasten maken te verdueren.
 En daer en tussen crygh ick licht een rycke Vrou
 Waer me ick mynen staet Eerlyck in oorden hou

Hy gaet siten singen op de Banck.

ICK hoor jet snuyven / jet roncken, ja ick hoor vvel
 Waer droes cop mach het syn ; vvaer, vvaer !

Boer. *Inde Hel*
Franc. Ay my, och, myn Hert, hoe bangh, och hoe ver-
 schiet ick daer

Och vvat is dat het comt my naer
 Daer ist, daer ist, die nu beenē snelder als snelder, hadt
 Daer ist daer ist daer comt den droes uyt een Kelder

„ gat
 Ick sal my beteren, ick sal my beteren, och
 Blyf toch van myn lyf

Boer. Waer toe dit gekroch,
 Wat let u / syde van my vervaert, ick ben een arm
 Huys „ Man
 Die hier lach en sloop

Franc. Soo en behoest u geen Kruys, dan
 Want daer en vvorden de Boeren niet me verjaeght
 Maer vvaerder de Duyvel soo vvierder door geplaeght

Boer. t'Is my leet dat ick oorsaek van al u vrees „ ben

Franc. Van u bevreesst, ick die een Eelman in myn vrees „ ben

Bevreesst, bevreesst, neen Boer, en belt u dat niet in
 k'Vrees Duyvel, noch syn moer, noch duyvels duyvelin
 Ick bevreesst, bevreesst, dat vvaer d'eerste van myn levē
 Maer ick vvou myn selven soo een requeratieken gevē
 Pour passe tan Ioncker Francisco soo heet ick

En vveet dat ick myn sēlfs een Koninckcryck toefchick
 Daer om buyght u knien, eer ick u bodts op bodts „ lap

Boer. Weest gegroet Heer Koninck vande geile Sots „ cap

Die u die benyt is van een v wonderlycken haet
Want ick geloof dat sy niemant soo veel als u verlieden staet

Franc. Hoort Bengel onthou dat ick u dit wil laten seggē
Maer daer voor sal ick u Huys eens vol Soldaten leggē
Die u de ooren sullen af • eten tot een rechtveerdighe
wraeck
Van u botte Ezel • heyt

Boer. k' Geloof dat g' in dees saeck
Den grooten commandeur syt met een cleyn vernuegē
En syde gy commandeur hoe can de krygh dan deugē ?

Franc. Ick verstaen de cryghs saecken trots de best van 't
Landt.

Boer. Frans heete doede niet ? hoort Frans , t'ontbreeckt
u aen 't verstant

Franc. My Frans heeten , my , my , t'is wonder d' Aerd'
noch langer vaster ,, stont

En dat's u niet en vernielt om uwen verdoemden
laster ,, Mont

My Frans heeten , herroept u woort en heet my Ionck
ker Francis

Oft dat gater op deur

Boer. Ick ben een Boer daer geen verstant in is

Franc. Dat verschoont u niet

Boer. Nou, non Ioncker Franciscus

Franc. Dat schappeert u

Boer. Wagy siet gelyck een Baseliscus

Franc. Wat dunckt u sou ick niet wel ghelycken tot een
groot gebiet,

Want ick weet wel datmen den Eeldom uyt myn oog
gen siet

Niet waer ?

Boer. Net

Franc. Daer magh ick oock wel maet op dragen
Want ick heb Eel geweest van myn Kintliche dagen

k' En ben geen slechte kluis .

Boer. Klaes Huysmans sey soo me
Als by

Als hy een deel gediert had' gedoot inde gargelen van
sijn ligh stè:

Nu magh ick (seyt hy) wel naer een grooter Huys ver-
huylen

Want ick heb deel aen't Eel bloet vande Weeckluysé.
Maer seght m'eens Ioncker syde niet me uyt den stam
Van Allemans Vaeder en mynen Vaeder den ouden
Adam?

Franc. Wat de hy?

Boer. Gelyck ick ploegen en lant ,, werck

Franc. Al had' ick een geesselingh met een Brant ,, merck
Dat waer my meer eer en min verwyf
Alste moeten lyen dat ick van de Vaeder ben daer ghy
af syt:

Hoe soude myn Broeder syn?

Boer. Ja van Adams wegen.

Franc. Hoe heeft den Adel dan den Naem verkregen?

Boer. Door yrome werckingh , en deughdelyck bedryf
Die voor't gemeyne best , dorst wagen Ziel en Lyf
En't Princelyck gebiedt had' heldelyck gedreven
Aen dees is eerst den Naem van Edeldom gegeven.

Franc. En waer uyt weet gy dit ;

Boer. Uyt onsen Prochiaen

Die heb ick lest de saeck soo hooren overslaen
Wanneer hy stont op Stoel om jeder een te leeren
Dat slechte Liedten syn soo goet als groote Heeren
In goddelycken dienst ,

Franc. Maer heb ickx niet gedocht
Als dat gy uyt t' Sermoon dit praetjen hadt gebrocht?

Boer. Ja Ioncker dat syn praetjens vande Boeren
Maer die gelyck als gy die spreken maer van Hoeren
Maer rechten Adeldom , wort van my niet gheblaemt
Die gheen mis bruyck en heeft valt nimmermeer be-
scaemt.

Franc. Soo wilt ghy mynen Stam alleen dan over rugh
kanten?

Boer. Sydet , soo sydet , t'gaet met de Mensch gelyck met
t'fact vande Tullepanten

Saeyt een heel Velt vol saet van d'alder schoonste Blis
 Soo kryght men Geel en Root dan meestendeel weer
 Dien slach is ongebracht en onder dese veel ,, heyt
 Schuyt wel een Koninckx Blom' een Prins en alle Eel-
 ,, heyt

Als sulcken Tulpant. een Fenicx, Brabantson ,
 Viscrooy. Coreneer, Switsers. Hertogen, Tournalon
 Generael-bol, Blyen bergh, Admiraal Catelyn
 Gevlamde es , Beschuyt-backer, Brakels, egaet Robyn
 Kasteel van Antwerpen, Anvers , vraget de Blomisten
 Die meestendeel hun tydt en Gelt daer in verquisten
 In't keuren van den Naem , al hunnen handel sweeft
 Met vleugels van't geblomt dat vremde Namen heeft
 Vraeght daer Ioncker soo weete van elcke Naem be-
 scheet ,, strack

Franc. k'En docht niet datter sulcken Man in een Boeren
 cleet ,, strack :

Wilde my dienen voor Lackey , ick send' mynen
 Knecht van cant

Maer ick heb een manier k'en gheef niet op de hant ,
 Maer g'en sult noyt by my hoeven voor den cost te
 wercken

Boer. Wy mochten den cost met vroeten winnen ghelyck
 een Vercken

Ick ben al wat Swyn-achtigh en ghy wat van't speck ,

Ick ben een plompen Boer en ghy een grootsen Geck

Ick sou u dienen gelyck den Haen op den Toren

Maer ick ben alleen tot wercken geboren

En dat ick leegh gingh ick raecten licht inde filtery.

Franc. Maer Boer, hoor hier, en siede niet met allen aen my

Boer. Ba jae'ck, ick neem plaeyfier in u

Franc.

Besiet m'eens net van voren

Boer. Noudan.

Franc.

Siet ick ben nu ala coquillie geschoren

Boer. A la coquyn geschoren ? ba Ioncker dat is fraey

Franc. Ia dat's nu de mode

Boer. Maer is dat een veir uyt den steirt van een Papegaey?

Franc.

- Franc.* Maer slechte looy syn die steirten blau ?
Boer. Ick sou geseet hebben van eenen Koeckoeckx steirt
 maer die sien grau
Franc. Wat verstant hebben die rekels die lompe Boer-
 sacken?
Boer. k'En ben nochtans niet berekelt gelyck gy met het
 backhuys vol swerte placken ,
Franc. Gy syt een Beest , een Vercken, een Koey, ick segh
 dat gy van my gaet
Boer. Een van ons twee is een Koey want ick rieck mus-
 kuliaet

TRUY, PASCHYN, BYKOMINGH.

- Truy.* **P**Aschyn vat dien Eemer en giet wat breec , , uyt
Pasc. **W**acht u ho
Franc. Wacht u selfs
Pasc. Soo dan, daer leg'et gereet , , uyt
Franc. O gy Hoer, gy Caronie, siet gy niet waer gy giet
Pasc. Had' uyt den wegh gegaen
Franc. K'en wil niet dat my die schant geschier
 Voor u lie uyt den Wegh gaen voor sulcken vuylen
 Teven
Truy. Wacht u , wacht u , ick sal hem noch een Doopsel
 geven
Franc. Gy Pisse bedden, gy Hexen, daer bederfd' al dar ick
 heb
Pasc. t'Is wel besteet
Truy. Hout vast
Boer. Ick blyf hier inde greb
Pasc. Hoort Schuyfel belieft u van u segghen gheloont.
 ,, te syn
 Soo behoorde soo met eenen goeyen Eemer gecroont
 ,, te syn
Franc. Ey, ey
Truy. Treckt hem den Baert uyt syn backhuys dien Lebbé
Boer. O dat syn quacy Wyfs , en het schynt eenen goeyen
 sebben Van

Van eenen Ioncker, ba jaet, wa ick beclaegh de Man
 My dunckt dat hy geeren sou, en dat hy niet en can
 t'Is seker Cruys ghenoech al en deden hem die Wyfs
 geen meerder Cruys, aen

Dat ick in syn plaats waer ick sou stillekens naer huys
 „ gaen

Want hy loopt al gelyck ick, met het backhuys teghen
 de vuyft,

En moeyt hy's wat te veel hy kryghter wel een duyft

t'Is al ketelachtigh te stubbelen met die Heybeyen :

Och hoe deirelyck is hy nu van syn Koninkryck ghescheyen:

En ick van mynen dienft die ick noch niet en besat

Daer gaet des Weirelts roem met een begoten gar.

Toch het spyt my dat het soo is want ick had'een groot
 verblyen

Inde sottigheyt van al syn Hooverdyen.

Maer souden die gepalleerde Menschen, peys ick,

Meynen dat hun Lichaem is van beteren schick

Als dat vande vier cante Boeren : oft dat hun caligheyt

En arm hooverdye hun streckt tot Saligheyt?

Oft synse daerom, peys ick, van hooger Geest

Om datse met wol geleet syn van een diere Beest?

Oft souwense daer me al hun Eeren hebben gewonnen

Om dat de Sy-wormen hun cleeren hebben gesponnen?

t'Is buyten myn verstant t'is wel een cleyn bescheet,

Om wat een voddery dat men sulck een Ioncker heet

Syratelen als een Blaes met Erten, t'is een overgulden

Pens „ sack

En dat hy't Kleet af deed' men sagh dat oock en Mensch

„ sack

In dese voddery, soo wel als d'alderminst die leeft

Dan ick beny het niet dat m'elck synen Naem gheeft

En laetse loopen over datse syn, dan hadden's een

deughdelyck leven

Ick souse den Naem van rechtveerdigh Edel geven.

O myn ooghskens worden soo cleyn ick clap m' in

slaep

DERDE

BEYKEN.

Beyken. **O**ch mijn onnoofel dier, och mijn Kindt, mijn
arm Schaep

Wat Tyran hebde van eenen Vader, hy en wilt my niet
trouwen

Noch hy en wilt geen gelt gevē waer me ick u sou houwē
En soo dwingt my den noot om te doen dat ick nooy doe
Och hoe can't dien stuck Schelms in syn Hert bevroen
Dat hy ons soo deirelyck verlaet? hoe can hy't beginnen
Laes dat syn de vreughden van het dertel minnen,

O suere Vrucht? ick weet hoe datte smaectt,

Die lyen, en verdriet, armoe, en een Hoer maectt:

De dochters hebben telyen de Knechts die draeyender
t' gat,, uyt

Want plaeghde se te veel soo loopen se ter Stadt,, uyt

Die Moesvolven, die Blaeskaecken, die Feemers, die Lof-
,, tuyters.

Die Liegers, die Bedriegers, die Valsaerts, die Ypokrieten,
die grof,, fluyters

Die Eerdieven, die Maeght Verleyers, die Sweerders, die
Verraders

Van d'onnoofelheyt, en d'eerelycke Vaders

Die Sneurekers, die Poeffers, die Stoeffers, die Geckx, die
alle,, claps

Die Lichtvoets, die Selde waeren, die sonder Zielen, die
Galge,, laps

Die ist genoegh als s'hinnen tuyl getuylt,, hebben

En als s'een ganich geslacht soo schandelyck vervuylt
,, hebben

Dan huysken, buysken comt al tot syn recht,

Het gaet met hun gelyck het spreek woort seght

Men meynt een ander te brillen, en men brielt syn selvē:

Och ick sal mynen Fiel, noch de lappen van syn Cleeren
sien schelven, En de

En de straten daer me besaeyen:jae ick sal noch sien
 Dar hy om Gooy sal gaen aende Deuren vande Lien
 Die hy nu als Beesten acht en leven op hun Brocken ,
 En sterven dan op't leest ellendigh vande poeken.
 Ja Kint, soo sal't met u Vader gaen, en had' ick de weet
 Dat gy waert een aertjen, naer't Vaertjen, ick smeet
 U met de Cop tegen de steenen , en als ick u wel gaen be-
 kycken

Soo dunckt my dat gy en u Vader syt net twee gelycken
 Al waerde uyt syn Backhuys gesneen :Ha gy jonge , Boef
 Ick treck myn Hert van u, light daer, gy jonge ,, sloef
 Op de cou Banck, en maut, en schreeuwt tot dat gy swart
 ,, syt

Daer leget (seyd' de Man) en hy spoogh syn Hert ,, quyt.
 Daer hoor ick Volck best voegh ick m'aen d'een zy.

Binnen.

VIERDE UYT-KOMST.

BAES, BALTEN.

Baes. **H**oort Balten, ick moet u wat seggen ,
Balt. Wel Baes ick com u by ,
 Wat schuylder ?

Baes. Maer gy sout moeten toe-hooren

Balt. Ick luyfter alseen Vinck

Baes. Hoort toe dan

Balt. Wel, met hondert ooren.

Baes. Suldet secreet houwen ?

Balt. Maer.

Baes. Soo suldet hooren, maer hoort ,

Al hoorde dat ick u segh dat g'u daerom niet en stoort.

Balt. Ick my stooren?neen Baes, Balten beter bedacht ,, is

Baes. Hoort, weet dat myn swagerin van eenen Joncker
 vercracht,, is

Beyken de styfter gy kentse wel, sy woont aende Vest

Balt. Sou ickle niet kennen ? wat hanghter oock uyt ;

Baes. Den Honden Nest.

Balt.

Balt. Den Honden Nest! ja den Honden Nest g' hebter
gelyck „ aen ,

Verkracht? en hoe lanck ist leén?

Baes. Daer is soo nau geen blyck „ aen

Altoos s'is nu ses weken Out van Kint

Balt. Out vuyl,

Baes. Ten is om de nieuwigheyt niet dat ick u daer af cout

Maer gy syt eenen Wevenaer , en wilde haer voor een
Weeu trouwen

Ick sal u t' Ambacht coopen en u voor myn Swagher
houwen

Want gy syt sulcken Geest in't Nacht-werck dat gy't
selfs niet en geloof

Balt. Ick danck u *Baes* vande gunst maer myn Vrou was
qualyck berooft

Van't leven, oft daer quam strackx een Weeu die ver-
socht by Request

Dat ick haer toch sou nemen: van een Dochter kreegh
ick oock een Arrest

Dat ick my sou wachten van de Vrouw in d' Aerd' te
douwen ,

Maer dat ick voor alle Werck met haer eerst soude
trouwen .

De Weeu sey aen de Dochter datse langh veur „ was

En datse geen Arresteren en had' aen het geen dat heur
„ was

Doch naer eenen twist die in woorden sonder ghewelt
„ lach

Soo beriepen se malcander tot eenen ghemeynen Velt
„ slach .

Baes. En wie won?

Balt. De Weeu had' een blauOogh, met eenen dicken neus

En de Dochter was by cans de Vingers afgebeten: t' was
niet Heus

Gedaen , doch men doet dat men can om den Vyant te
plagen :

Dan eer ick myn Vrou cost doen te Graef dragen

Ver-

Verloofden icker me.

Baes. Met wie van twee?
Balt. Met alle bruy,

Baes. Geckter me?

Balt. Ba neen ick sey aen d' een, dat ick aen d' ander sey,
 Wat wou ick doen ick moest,

Baes. En hoe maecttet nou?

Balt. Ick setse tegen een

Baes. Maer wie haddet liefste voor u Vrouw?

Balt. De Weeu, want die heeft eenen Water-meulen van
 duysent Gulden

Ja *Baes* dat is Geld en ick heb noch al oud' Schulden,

Baes. Nu en spreek ick niet meer van myn Swagerin

Balt. Daerom segg ick u dit, want de Broeck heeft al wat ha

Want als de Doecken staen op het alder,, fierste

Dan syn de Broecken *Baes* op het alder,, dierste

Baes. Nu ist waerachtigh dat het spreek-woort seght

Datmen wel dapper om de Broecken vecht

Balt. Ick bid' u comt maer eens door myn Straet laveren

Daer sulde met heel Vendels Meyfens sien marcheren,

Het crielter als Mieren, en sy maecken sulcken gedruys

Dat de Gebueren willen dat icker om verhuys,

Baes. *Balten* ghy meught wel seggen her op bemint

en skenen op uwen bil cloppen,

Balt. Van altemael de ander en salder niemant in myn
 Schotel doppen

Dan t' sal een vande voornoemde twee moeten syn:

PASCHYN, TRUY, BY-KOMINGH.

Pasch. **O** Ch ick lach my te bersten

Baes. Wel hoe soo, seght *Paschyn*,

Pasch. Wy hebben daer een lichtvoetjen, een cael Sinjor-
 ken, soo bedropen,

Soo nat, soo nat, al oft hy uyt een volle Ruy quaem
 gesloopen

Och het doet my sulcken dencht

Balt.

- Balt.* En Waerom hebde dat gedaen,
- Pasch.* Als wy de Straten voor de Sledden begoten vvoor
hy niet uyt den Wegh gaen
En soo hebben vvy hem lustigh ghedoopt, niet vvaer
Truy bouuven
- Baes.* Sa Sa valt aen't Werck ick hoor de Peerden met de
getouwon
Langht de Keers,
- Balt.* Al by de werck
- Baes.* Sa gau draeyt eenen Cendelaer
- Balt.* Kyck, kyck, hier leyt een Kint op de Banck,
- Baes.* Ia voorwaer
- Pasch.* Maer kyck wat een lieven Kinneken t'is een Man-
neken
t'Heeft een Knopken op syn Muts
- Balt.* Dats geplackt voor een Hanneken
- Pasch.* Wat vintmen oock voor Moeders? Wat Hoeren in
haer Hert
Soeck myn Arm dier!
- Truy.* Maer Paschyn dats oock een Sorte part
Dat gy't Kint op neemt, gy souter me leelyc gelact,, syn
Wiffen't d'Almoesseniers,
- Pasch.* Al sou icker aen geplackt,, syn
Soo moet ick myn Hert toonen, och dat arm Bloeyken
is soo cout
- Balt.* Wat leyt daer onder de Banck?
- Baes.* t'Is eenen Hont
- Balt.* Wat sout,
- t'Is eenen Mensch:
- Baes.* Ja t'Is eenen Mensch, op, op, comt van onder
- Boer.* Wat isser Blommen herten, wat schuylder, wat isser,
wat Donder
Isser inde Weir? ist Alarm? clept de Klock, wat ist?
Synder Soldaten? vvaer synse, vvaer, vvaer, ick vvoor
dat ick het maer vvisst
Watter schuylt,

Balt. Hoe can hy nu den crommen Duyvel maecken,

Baes. Hy taeymbolleken gedenckt u wel dat wy flus spraeckē
Van wat te crabbel vuyften / hier comde my van selfs
ter hant

Boer. Wa g'heb' een memorie als eenen Predicant
Neen my en gedenckt dat niet meer

Baes. Om dat het u tegen „ gaet

Balt. Gy hebt dat Kint hier geleyt

Pasch. Niemand als gy

Baes. g'Heb daer gelegen „ maet

Om te sien hoe het spel af-loopen sou met het Kint,
Truy. Slater op, slater op,

Boer. Wat heb ick misdaen

Pasch. Slaet hy heeft het wel verdient.

Balt. Als de goey Lien de Kinders by de Boeren besteden
om te „ voelteren

En geven Gelt op de hant om de Kinders wel te koesterē
Dan comen die Schelmen en brengen se te vindelingh
inde Stadt,

En sy maecken d'Ouders wys u Kint heeft een Cort
gehad

En het is haestelyck gestorven, en pretenderen van wa-
ken, en slaven,

En noch t' verlichoten Gelt van het begraven.

Boer. g'Hebt quaey tanden dunckt my, t'is een groote pyn
Men seyt dat dan de Lien soo vvonder quellyck syn,

Balt. Steeckt hē met de Kop inde Kuyp laet hem verguldē
Pasch. Ja doeget, doeget,

Baes. Neen t'vvaer beter dat vv'eē gelach op hem smuldē
En dat hy't betaelt eer hy nyt ons handen geraeckt

Oft vvy geven hem d'Heer over. sa dat m' hem daer
binnen vast maeckt

Met een Seel, tot dat ons Werck van't Getou „ is

En set hem het Kint op den Schoot t'is goet voor de
kou „ pis.

Binnen

VYFDE UYT-KOMST.

Beyken.

Beyken. **M**Aer gansch lijden dat just myn swagher daer
comt ruymen,

En die vint daer myn Kindt, ick moet wat blijven
luymen

Hoe't voort af-loopen sal, want sy willent daer ee-
nen Boer

Op den hals leggen, en hy kenden noyt t'kints Moer,

Soo moet al menigh Man voor ander kinders wercken:

Soo isser menigh Wijf, neen Wijf k'wil seggen verken

Die haeren echten staet soo beestelijck beleeft

Dat t'huys vol Kinders is, en daer den Man geen heeft.

En laes den armen bloet is sonder quaet vermocijen,

Hy staect, hy sweet, hy werckt? om voor de jonghe
bloeyen,

En voor syn dertel Wijf, te winnen t' geen den noot,

En t'huys-houwen verheeft: en is het dat de doot

De kinders hem ontruckt, hy is als voor syn eyghen

Tot in de ziel bedroeft. Beyt ick hoor den Boer daer
dreyghen

Met de Heer, nu ist al douwt hem van boven neder
in de put,

Och armen Boer, dorst ick my bloot geven, maer
begut

Neen, my Swagher is eenen haestighen kop, ja
trouwen

Wat weet ick 't, hy mocht my selver in de put dor-
wen

Dat hy wist dat ick myn Kindt daer had geleet:

Nu kent hy't Kint niet want ten is hem niet geseet.

JOOS IN BY-COMINGH.

Joos.

EY, wel zyde ghy dat Beyken?

Beyken.

Ja dat ben ick al selfs,

C

1003

Ioos.

Waer is u rammeneyken ?

Beyken. Wat is dat ?*Ioos.*

U Kindt,

Beyken.

En heet ghy dat een rammeney ?

Ioos. Dat seyt men van sulcken haesferdeken van een
Pastey

Seght waer ist Kint , segh segh ?

*Beyken.*Soo gewonnen soo verlooren ,
Ick had's koop , en ick gafs koop , het was geboren,
En het moest gehouwen sijn , en tot u Meesters schant
Soo heb ick het geplackt , voor een verlooren pant.*Ioos.* Tot sijn ichand' ? dats niet, myn Meester draeght
geen schaeint schoenen,Hy draeght leersen , en thuyt slossen van pompoenen,
Daer't binnenst is uyt gehaelt , en voor ons beyd' ge-
kockt

In kleir waeter , met Amonitie-broot gebrockt.

Beyken. Dats lackeren brom.*Ioos.*Ja hadden wy't slechts alle daghen ,
De Saus van alle spijs sijn goey geteerde maghen ,
En die en gebreken ons niet , wy eten wel by maet ,
Myn meester die misprijsst gewellich d'overdaet ,*Beyken.* Niet te hebben doet veel ontsparen,*Ioos.* Myn Meester heeft sijn goet nochtans doen bewaren,
Want de Heer is in sijn huys soo my daer is vertelt*Beyken.* De Heer in sijn huys ? en vvaerom ?*Ioos.*Om het geweld
Van de dieven te weerstaen , en om dat te beletten
Soo souwen s' hem geiren verskeren , en op steen
setten.*Beyken.* Hoe op steen setten ? ô ick wil dat ghy't my seg-
gen sult.

Heeft hy een moort ghedaen ?

*Ioos.*Neen ten is maer van schult ,
Een moort ? wat dat ghy vraeght , hy sou jemandt
vermooren ,Neen t'is sulcken man niet , hy en kan 't gemauw niet
hooren

Van

Van een kat sonder te beven, als een loof op den boom

Hy en draeght 't gevveir maer uyt eenen droom
Die hy heeft ghedroomt, en over langen tyt vergeten.
Hy en sal geen ghevveir meer draegen vvaer dit ver-
sleten.

Beyken. Wat is de liefd' oock, al en vvilt hy my niet sien
Soo can ick nochtans niet lijën dat hem sou leet ghe-
schien,

t' Hert treckt noch al,

Joos t'Can niet min, hy comt daer, gaet een poosken
Aen d'een zy, dat hy ons niet samen siet,

Beyken. Ey Joosken
Spreeckt vvat voor m'in't best,

Joos. Al dat ick doen can,

Beyken. Doet dat als maet, als vrient, doet dat als eenen
Man.

FRANCISCO BY-COMINGH.

Franc. **P**Ar ma foy, ick beef van kou door al de nattig-
heyt,

Dedroes hael het drincken is dat van fatticheyt.

Joos. Maer Ioncker ick hoor wel vvonder toe van 't geen
my is vertelt

Door Mad'moisel Phlipot, u Vrijster, hoe met ghe-
vvelt

De Heer is in u huys gevallen, en al u goet beslaghen,
Maer Joncker sy sullen den ijseren steurm-boet me
draghen

Met de gestoofde koolen, die my ons Buer-vvijf voor
de kat ,, gaf

En sy smaecten ons soo vvvel, vv'atender ons alle
bey sat ,, af

Nu en hebben vvvy niet om vveder af te eten,

Franc. Dat ghy my daer seght dat heb ick van t'achter-
noen gevveten,

t'Is eenen grooten overlast die myn huys vvort aen-
gedaen :

Van doen ick rechts vvas naer de Meir gegaen

Viel de Heer in myn huys uyt last van een deel schel-
men en Commeren ,

Die my over langh hebben doen Sommeren.

Item den Huys heer , den Oukleer-kooper van syn af-
gehuert kleedt ,

Een Vod vvijs van sijn basen , den Backer van broot-
dan ick ben bereedt

Te betalen als ick gelt geef, voort de Vettevvaerinnen

Van vierendeeltjens Boter, en vijf, oft ses Waerdinnen

Die maecten al 't gerucht, dan vvat hebben se aen my?

Als ick springh vvaeght het al, en met niet ben ick vry.

Ioos. Ick vvas vervvondert als ick 't hoorden vvant van
he'en morghen

Heb ick uyt geloopen om voor u- lieden te kletsen en
te borghen ,

En soo en vviist ick nieuvers af.

Franc.

Maer hoe quam dat by

Dat u myn Lief Mad' moisel Philipot dat sey :

Ioos.

Hoort, sy

Quam my teghen gereden inde Kaross , doen ick sou
belpieden

Waer Beyken met het Kindt bleef, en met soo ghe-
schieden

Daer een ongeval , dat 't vviel van de Kaross brack ,

Soo dat sy en het geselschap terstont buyten track ,

En ick hielp vvat kleuteren , en dat ginck my soo
vvel ter handen

Dat louffrouv heel familiaer vvert , en soo begonst
sy vanden

Sraet van u- lieden my te doen het heel vertel.

Franc. Als ick haer gelt heb dan sal ick rijck sijn dat
vveet gy vvvel ,

k'Hebser oock soo lief om , s'is de hoop van al myn
vvvel- varen ,

En

En datse met haer ghelt verdoemt vvaer ick vvoud
met haer in de hel varen ,

Ja ick hebse liever als lief , ghelijck ick vveet datse my
bemint ;

Hoe moest sy my beclaghen ? vvant sy hout my voor
haer vrint ,

Voor haer lief , voor haer trooft , al mach ick niet
over haer deurpel stappen

Dat is om dat de lien van ons niet en souven vveren
te klappen ,

Wat'gelaet roondense? vvas se niet bedroeft? spreckt.
Sey se niet groet myn Heer , myn Lief , myn hert daer

myn hert in steckt ,
Kreetse niet ? vvas se niet bedruckt om my in alle haer

ghedachten?

Ios. Ia sy vvas soo bedruckt dat s'haer te bersten lachten,
Franc. Lachten dat Viggen , die Pry, die Laef, die Kael-
vinck

Lachtense? vvat beeft is dat, vvaerom en gaefde se niet
een klinck ,

Al vvaer se van kleir Gout, en elcke vest Ducaten
Soo en sal ick myn Bey om haeren't vvil niet laten ,

Neen , ick sal myn Bey trouven al spijtet haer vvat
k'En vvil se niet meer aensien , ja seght haer dat

Al kroop se op haer bloote knien hondert mael om de
Stadt ,

Soo en sal sy niet op my vvinnen , jae seght haer dat,
Al vvaert dat den grooten Turck selfs voor haer badt.

Soo en sal ick s' in geen genaey nemen , gaet seght haer
dat ,

En al het goet dat se heeft , oft heeft gehad

Dat sal voor den Duyvel vaeren , gaet seght haer dat.

Ios. Maer loncker hoe spreek ghy soo ?

Franc. Ick spreek soo 't my te moey , is

Sou't my niet spijten , dat se sulcken koey , is

Waer is myn Beyken , myn Lieveken , myn Treusel ,
myn Ziel ,

Die ick voor myn vvel-Beminde, voor myn Koningin
hiel,

Sy can eerlijck de kost vvinnen met voor de lien te
stijven,

En soo doende can ick in myn eeren blijven,

Myn Qualiteyt is daerom niet te min

Al en trouw ick geen groote Sortin :

Wat hebde van die dant als heel daghen te poeijeren,
en te streelen

Met duysent ellen lint, met honderden Iuvveelen,

Met Kammen over hoop, dan Dooten Cabinet,

En al het poppen tuygh moet vvesen op-geset,

Ontelbaer nieuwigheyt van alderhande kanten

Die langhtse voor den dagh: met menichte Pindanten

Met alle tuijeringh, van Ringen, Peirele-inoers

Die s' om de Memmen klist met seven dobbel toers :

Sy moet een heelen dach te voren practiseren

Op vvat manier sy sal haer s'anderdaeghs palleren,

Sy gaet de ronde doen de vvinckels in, en uyt

Om tierrelieflijckheyt aen Borst, aen Oor, oft Tuyt :

s'En vraeght niet vvat het cost, vvant t'geen Metho-
de, is

Men geeft den vollen eysch, alst slechts de Mode,, is

Wat Kancker voor de Mans, vvat pest syn sulcken Wijfs

En soo 't de Mans verbien, een Weirelt vol gekijts,

t'Is eenen Deyn, een Loer, een Lijs, eenen sonder
vreughden,

Eenen Grimmer, n'en droogen troost, eenen noyt
verheughden,

Eenen Suffer, t'hoofst vol Muysenesten, eenen taey-
bol,

Een Kekeleer, een Graver, een vrouvven-bater, een
ouven grol;

Ick mach vvel beklaegen seggen sy dat ick aen u vast,,
ben.

G'en vveet niet seyt de Man dat ick in sulcken last,,
ben

Ke Lief legt de saeck wat aen naer dat gy't geschapen
siet.

Neen seggen se, wy brenghen u daer me in't Crediet;
Hoe menigh eerlijck Man om diergelyck moet quelen,
Alleenlyck om den pracht; moet Bancqueroeten spe-
len.

Ick sal myn Bey trouwen, en settense naer myn hant;
Die de Dant trouwt om de Want, verliest de Want,
en hout de Dant.

Ja loos wat dunckt u, heb ick niet gelijk in de saec-
ken,

Ioos. K'en weet niet hoe al dat ghelijck in u hoeft can
gheraecken,

Maer Ioncker hoe courge soo voor den ontbijt;

Want ick geloof dat ghy van daegh noch nuchter zijt.

Franc. Dan heeft men 't best verstant, niet als een Kieck-
kens hooyken,

Maer als een Filosooph,

Ioos. Geeft m'een oortken voor een brooyken;

Want ick beswijck bycans van hongers noot,

Franc. En spreckt my van geen geven, oft slaet my liever
doot,

Wat sulge verbeuren is't dat ghy van al u leven

Noch eens begeert, dat ick u wat sou geven,

Ioos. Ist geck?

Franc. Neen toch,

Ioos. Krijgh ic geen Huer ten minsten geeft my de cost
Ick moet ommers eten,

Franc. Hebt ghy het vasten begoft
Voleynt het noch maer ses, oft leven daeghen,
En al dat ghy dan verteirt sal ick u afdraeghen
Spreck ick qualijck?

Ioos. Ja, en dan waer ick al moort,
Hoort Ioncker ick vraegh u, en seght met een woort
Wilt gy my eten geven oft niet,

Franc. Hoe my dreyghen?

Ioos. En waerom sou ick niet, ick spreck voor myn eygen

Franc. Beyt Schelm...

SE S D E U Y T - K O M S T.

Baas , Baltien , Boer met het Kindt op den Arm.

Baas. H E Kanalie vogel

Boer. Wat wilt ghy met my doen ?

Ick ben ontschuldich ,

Baltien. Het heeft al te goeijen fatsoen ,

Soo u dat Kint past , neen maet ghy hebt het meer ge-
draeghen ,

Het voeght u heel wel , wat geefd' ons dat wy niet
over u en claeghen ,

Geeft een Vaen ten besten , en wy schellen u quijt ,

Boer. Soo ghy van die vreught sterft 'k wil dat g'het my
verwijt ,

Ick sal u lie geven , en den derm vullen ?

Neen , ick ben 't dreygen ghewent 'k en pas op geen
brullen ,

Had ick gelt g'hadt ick had gegaen in een slaep-sted'

Maer den noot dwong dat ick my soo armelijcken led'

En onder de Banck gingh slaepen ,

Balt. Wy moeten hebben gans sacken , gans seven ,

Boer. Siet wilde wat hebben ick sal u het Kindt geven ,

Baas. Ja slepus gh' en hebe dat soo qualijck niet veur

Soo en hoefden ghy't niet te placken weer aen jemants
deur ,

Balt. t'Is eenen stouten Boer , hy heeft meer gelooopen op
dien teirelingh

Hy weet sijn bescheet wel ,

Boer. Ick en ben geen verveirelingh ,

Dat gy dat peyst , ghy doolt , dieven en knevelaers

Die krijg ick allen daen , dat geest my niet eens dweers ,

Baas. Hoort wat hy seyt ? wel Uyl , meend' ons dan te
schenden

Voor dieven , en knevelaers ?

Boer. Dat ghy de waerheyt bekenden

Ghy

Gy fout zelfs seggen dat ghy't waer't, dat hebt gy onder een bedocht,

Dat ghy hiefout seggen dat ick het Kint hier had' ghebrocht

Te Vindelingh inde Stadt, om my soo uyt te suypen;
Maer strecte van den Dorst & soo sterfde van gheen
stuypen:

Boes. Die Scheim is gheweldigh steegh.

Balten. Sa Benghel seght wiens Kindt is dat?

Dat-men d'Ouders ontbiedt, oft hebt g'het zelfs by
jemandt ghehadt

In Bastaerdy? en soeckt ghy't u soo quijt te maecten?

Seght de rechte waerheyt, seght wat is van de saecken?

Boer. Seght Kint, spreeckt Manneken, ey paeyt desen
Vent,

Wie was u Moeder, want u Vader geloof ick dat gy
niet en kent,

Och ghy zyt noch soo onnooselkens, ba konde noch
niet spreken?

Ghy zyt nochtans soo 'k gis wel ses, oft seven weken,
Nou spreeckt als een Man, syn u Ouders oock wat van
schick?

Wel spreeckt, ghy kunt het ten minsten soo wel seg-
gen als ick:

Ba hoe bitter treckt-men de tronie, gade sumpen?

Balt. Flus langh ick u wat om de Ribben te crumpen,

Wat meynde dat wy lotten syn? ghy Buffel, gy Veir,

Ick langh u flus een knodts reghen u steir

Dat g'er gheen lieken af dichten sult,

Boer. Liekens dichten

En can ick niet, dan ick sal u met woorden wel be-
richten

Spreeckt maer met reden, en wort niet al te gram,

Gy zyt terstont op u peert, wat zyde ghy voor eenen

Quidam,

Konde geen menschen hooren spreken? en ick moet

wel verdragen

Dat gy my flaet en stoot, en met een Kindt comt pla^g
ghen,

Bals. W'en doen u noch niet gelyck gy wel hebt verdient.

Boer. Dat is waer; want gy schenckt my dit schoon Kind,
Ghelyck't my oock wat,

Bals. Ghy zyt een rechten quack,,man

Boer. Hoort ick segh het, daerom trouden ick nu een ou
Back,,pan

Voor een Wijf, daer ick noch Kind, noch Kraey by en
creegh

Oft ick't sou kunnen voor 't myn houwen, alst wat
by de weegh

Ghelijckt. al genoegh, om te thoonen dat ick een man
foo wel als de meest,, ben

En dat ick verstandt heb, en een fatsoenelyk gheeft
,, ben

Bals. Daer's geen gebreck af, het gelyckt u op een hair,

Boer. Och ick crijgh het nu foo lief, als oft 't myn ey-
ghen waer:

Corasie Manneken, lustich schelmken maeckter maer
re blijven

Ick sal u ses, oft seven hondert potten pap in't lijf
drijven

Wilt gy maer smullen; ick sal u foo op-vullen, en
nagelen met de voeten op een bert

In den Kelder, daer ons Gans foo vroegh vet wert:

Wel gy Sweemerken, gy Naentien, gy Cabouter-mar

Wat doede met mynen erm? maeckt g'er een touter
van?

Dat Gat gaet al Hockebock, Wiewva, quicq men doos,

Gy rieckt gelyck een Spetie, gelyck een Tymes, gelyck
een Roos,

En zyter niet Hooveerdigh op al hebt g'u wat bepreu-
telt:

Gy en hebt geen slot voor den Neers, vvant ghy zyt
vvel bekeutelt.

Balten. Wel Baes my dunckt dat desen Boer nooy van gektscheyt

En dat hy ons sal paeijen met een drolligheyt,

Baes. Dat dunckt my oock, luyftert hoorde dat gherucht
,, niet

Hout den Boer vast soo ontloopt ons den bucht, niet.

FRANCISCO. IOOS, BEYKEN,
BYKOMINGH.

Ioos. Uytstrijcker, uytstrijcker,

Franc. Nou Beyken laet my gaen
Ick sal hem vvel leeren,

Beyken. Ke Lief en treckt u dat niet aen,

Ioos. Uytstrijcker, uytstrijcker, ick vvil en sal't seggen.

Oft gy sult myn Huer tot eenen stuyver op-leggen,

Franc. Sal ick sulcken affronten lijen van mynen Knecht?

Balten. Holla, holla, hoe comt dat ghy tegen eenen jonghen vecht?

Daer en haelde geen eer aen

Franc. Ick mach hem slaen, en stooten
Ick geefhem Kost en Huer:

Ioos. Heb ick van u oyt genoeten
Een neghemanneken Huer, en dat gy van uwen cost
cout

Die heb ick gebedelt, oft gestolen om dat gy selver eeten sout,

En in de Cloosters haelden ick Bier, op den naem van eenen siecken,

Franc. Beclaeght u van geen honger gaet thuys en eede dat Kiecken

Dat daer versich is gebraen, en lacker gelardeert,

De lien souden meynen dat 't waer waer, daer gy my me blameert,

Goey Mannen de jonghen is te stout in syn Bachuys.

Ick heb een Kelder vol Wijn, en noch een heel Packhuys,

En

- En by derft seggen dat ick Bier doen halen heb op een
anders naem ;
- Bals.* Die soo gheluckigh waer die eens in dien Kelder
quaem ;
Hoe fouden vvy lampen , hoe fouden wy fouffen ;
Wy brochten tet Heir ein friffen dronck seggen de
Mouffen ;
- Boer.* Sou ick nê drincken Ioncker : want gy huerden
my flus voor Knecht ,
En ick ben fints een Kint rijcker geworden ,
- Franc.* Kijck Beyken , maer seght
Is dat ons Kindt niet .
- Beyken.* Ia 't Lief .
- Baes.* Wel zydet oft niet ; vvel Svvrager in
- Beyken.* Ick bent al felfs Swager .
- Baes.* Wat seght gy is dat u Kint .
- Boer.* Ick lacher in
't Kinder bed' voor , onder de banck , Ba ten is haer
niet dat g'het vveet ,
- Beyken.* T'is myn ick hebbet daer felfs te Vindelingh ghe-
leect ,
- Baes.* Zyde gy fulcken Daey , ja , gy vuyt Svviynnaris
Te Vindelingh geleect ? Ha ! dats voor uwen Solaris .
- Beyken.* Och Swagher (Hy slaesfe)
- Franc.* Wacrom fladese ?
- Baes.* Wat gaet het u aen
Wilde gy 't u moeijen , spreeckt ,
- Franc.* Gy en hebt haer niet te slaen ;
Dan van my mach se vrijelijck vworden getmeten .
- Baes.* Soo zyde gy den Vogel die haer soo fraey heeft be-
fcheten
Doede com , com
- Beyken.* Help , help ,
- Bals.* Maer Baes hebt een lutsken verdrach
- Franc.* Ick hebt by Eedt beloofst dat ick van ayondt niet
vechten mach ,
- Beyken.* Och Svvrager vvat vvyilt gy doen

Baes. Ick (veir ghy sult se trouwen
Oft ick sal u dien opsteeker viccant in den boesem
dovven

Franc. Ick sal se trouwen.

Baes. Trouwe dan, oft ick langh u voor d'eerst een snab
door de kaeck,

Franc. Doet toch dat mes wech, oft ick verlies myn
spraeck,

Ick com eerst uyt de Korts, en ick beghinse weer te
crijgen.

Baes. Wilde myn Swager syn oft niet?

Boer. Siet hem hijghen,
Och armē den man is als doot, Ba laet hem wat ge-
rust,

Baes. Wie moeyt het hem? Wie, Wie ist die wat lust:

Balt. Maer Baes ghy hebt gehoort dat hysē wilt trouwen,
Wat wilt gy noch al meer?

Baes. Wilde myn Swagher syn wild'er my voor houwen,

Franc. Och ja

Baes. Geeft my dan de handt,

Franc. Daer isse.

Baes. Veel geluck
Met myn Swagerin, vaert wel, en leeft samen sonder
druck.

Beyken. Dat moet vvaer syn:

Baes. Comt ic sal myn volck wat op het werck doen lettē,

En wy sullen daer gaen een Pintjen opsetten

Tot me Jonckers myn toecomende Bruer,

Toos. Dat is te veel gemist, die druyven syn te suer

Baes. Com, com laet ons gaen,

Franc. Neen, hoort, ghy sult my t' uwent leijen;

Want ick wil u tracteren met Pasteyen,

En daer moet tyt toe syn, dus op een ander tyt

Sal ick u noijen,

Baes. Ick ben te vreden dat ghy myn Gast zyt.

Gy oock Boer, voor al dat wy u hebben bedreven

Tot u onschuldt, en wilt het ons vergeven,

Geeft het kint aen de Moeder

Boer.

Boer.

Hou daer Moeder daer is uwen Seun ;

waer voor dat ick ghecreghen heb soo lustigh kleun.

Baes. Daer niet meer af vermaent , dats ganck *Binnen,**Loos.*

Gans sacken

Nu mach ick myn Huer wel aen een Gooy-mans deur
placken ,

En roepste in de Schou op 't alderstilsten uyt

Wie quacy ichulden Coopt. want seker dats een Buyt,

Een Hafaert , morghen send' ick hem de Cluyvers

Voor myn Vierendeel-jaers Huer , dat bedraecht
vyfchien stuyvers ;t'Is noch soo veel : maer wat ick oock tegh ? laes den
MacEn heeft soo veel niet , dat syn is, datmen om den vin-
gher winden can ,Dus 'k laet hem geruft , den Meester te plaghen , en
sou geen knecht beramenIck mach my aen een ander Verhueren, en UYT JOM-
STEN VERSAMEN.

LIEFDE DOET SORGHEN.

G. OGIER.

F I N I S.



D E

GIERIGHEYDT.

SPEEL-GHEWYS VERTHOONT

Op de Kamer vanden

OLYF-TACK

Den 18. FEBRUARY ANNO 1678.

BINNEN ANTWERPEN.



Gasp. Boullats. inventor et fecit

TOT DE LESERS.

DIT all-ghemeyn ghebreeck de Gierigheyt, te voeghen
En schein myn Ionckheyt niet te connen, want ick
naer

De Nydigheyt, die wy het lest van vijf, opdroeghers
Dees' Sonden, staecten tot ontrent de dertich laer.

Maer soo ick over-last van vriendelyck bekijven,
Beschuldicht wert, dat ick tot Gheesten ongherief
Twee stucken, inde Pen, liet Dertigh laeren blyven:
Soo kreegh ick weer de Const, om Const-beminders lief.

Dan soo ick tusschen dat, had meer verheven saecten
In Rymerij ghestelt, en op een valte Maet:
Soo cond' ick Schier-loosheyt van Koddery niet maecten
Iets anders, dan, ghelyck die op haer woeten staet.

Hier can den Leser van myn Oud^r, en longhe laeren
Een Oordeel strycken, van verbeteret, oft verflout:
De losse ionckheyt schreef dat in myn Sinnen waeren:
Dat yverighe Vyer is meest in my verkout.

Ick ben soo dom oock niet in Ydelheyt ghevalen
Dat ick een anders sael niet achten sou de myn;
Beriep ick een ghebreeck, ick heb't ghebreeck van allen:
Laet van u Goedigheyt daer voor Ghebeden syn.

G. OGIER.

PERSONALIA

OP DONNOOSELE

DINGHEN.

DOor misverstandt, soo wort hier
 d'Eerbaerheyt gheblaemt:
 d'Onnooselheyt gaet voort, met on-
 onverbelghde schaemt:
 Noch past op Hoere naem, noch leet
 dat haer gheschiet:
 Soo kloeck verdraeght de Deught t'on-
 wetende verdriet.

D PER-

PERSONAGIEN.

Gieraert, Vader van Dingen.

Dingen, Zijne Dochter.

Sara, Haere Moey.

Perijn, Haer Peetjen.

Floris, Haer Vrijer.

Rombert, Hollandtse Soldaet trouwt
met Dingen.

1. *Arbeyder*.

2. *Arbeyder*.

Ghebuerman.

Speelt met den Avondt.

51
GIERIGHEYDT.

EERSTE UYT-KOMST.

GIERAERT, DINGENE.

Gier. **H**A Kleter, Klickspil, Dant, gy op-gestreeclde
Pop
Gy Vaderlyck verdriet, wat steeckt u in de
Kop

Wat let u dertel Vleesch? segh waerom wilde trouwen
Als met u Arremoe my in het Graf te douwen?
ô Weelde wars en moe, doch spiegelt u aen Lyn
Aen Griet, en Maey, aen Truy, aen Lis aen Jaquemyn
Aen Ester, aen Philipot, aen Bey, aen Apolony
D'een heeft een Rib in twee, en d'ander heeft een trony
Dat gheen gheschpen Dier can meer misnaecktheydt
draeghen:

En wete wel waer van? alleen van Manne slaeghen.
Syt gy het schoon gestel van uwe leden moe?
Die door een lompe Gast, jae door een botte Koe
Nier waert een Man genaemt, maer by een Beest geleckē
Als van een Beul getoest u sou de leden breken?
Gy grenicht, doede Laef? ô stout en Eerloos Vel
Gy grenicht doede? wacht ay wacht het sal u wel
Ten Etter en ten Bloet uyt sweiren sou ick meenen
Gy sult dat grenigen ick vrees, te laet beweenen:
Grenigen als u Vaer uyt sorrhvuldigheydt
Voor u, een eenigh Kint, uyt ree te voren leyt
Het geen u naken sal, vvant noyt sal Kint beclijven
Dat met syn Ounders tracht de sot, en spot te drijven.

Ding. t'Is al den dach te doen dat Vader daer van spreckt:
En 't schijnt dat alle-Man syn Vroude leden breeckt:
't Schijnt dat de Mannen al syn Moorders, wreede
Beulen,
Nochtans soo hoop ick noch met eenen Man te hou-
len.

Gier. Weerspann'ghe Dochter , die door moet-*v*vil niet en vreeft

Het voorbeelt , van soo veel , die voor u syn geweest,
Die d'Ur' vervloecten, en de Sotheyt die hun raeyden
Den blyden Haen te volgen, die't goet Weer aen cracy-
den.

Ding. Men vint van duysenden vvel een , die haer be-
claeght :

Het gheen de droeve Maer de gantsche Stadt door
draeght.

Maer vvaerom spreckt gy niet van die het hun belovē;
Want die gaen in't geral met duysende te boven :
Claeght Barbel , claeght Lucy , Elisabeth, of Francijn,
Cornelia , of Agneet , Cecilia , of Perijn ,
Claeght Dingen ? Aldegond' , Beatrix of Susanneken?
Sibil , of Monica , of hoorde clacht van Tanneken?
Heeft Ursel , Dorothe , en Geertruy niet gheseyt
Dat meest het Houvvelijck van Vrouwen vwort be-
schreyt

Om dat, gelyckt behoort, de Mans de Broecken , hou-
vven ?

't Onredelijck gebiedt ? van dat de doecken , vrouwen
Baert vvalgh , en onlust tot behoorte van de Man

Om dat een dvveerse Vrou met t' hooft niet deur en
can.

Gier. Hou Schoon-tael , hou toch op , en acht u toch
niet vvijfer ;

Gy hebt soo stezen Kop alsuyt een taeijen ijfer
Tot buygen nier gesint , tot breken noch veel min.

Ding. De longman evenvvel heeft tot my groote sin.

Gier. Het Vlees set ick hem by, 'k heb anders niet te der-
ven ,

En eer ick meerder gaf 'k liet u van Honger sterven.

Ding. Wie eyscht , Wie maent , Wie claeght ? geeft Va-
der dat gy vvilt ,

Gier. Dats vvel geseyt, pack op , en met hem henen brilt

*Hy gaet binnen, en sluyt Haer buyten het Huys, by
kijckt uyt de Venster.*

Ding. Myn Vader heb ick my hier qualijck in gedragen,
Castijdt my naer verdienst, verdobbelt uwe slagen;
Waerom toch sluyt gy my soo sebar dich buytens huys?
Gy vveet een Dochter is toch allesints niet thuis:

Myn Vader laet my toch om mynder eeren binnen

Gier. Ick doe myn deur niet op uyt schae, maer om te
vvinnen;

Ding. t'Is vvinst vvanneer men schout dat argenisse geeft

Gier. t'Is schae aen Lé, en Slodt dat syn verslijten heeft,

Ding. De Eer lijdt meerder last, eens quijt is al verloren,

Gier. Het schaep en heeft geen Wol, ten dient noch niet
geschoren:

Ding. Ick dving u oock niet af

Gier. Ick bied' u niet een fier

Ding. Ick ben daer me gerust

Gier. Ick ken dat flauvve vier,

Dat eyndelyck door roock syn Meester doet verschuy-
ven,

Myn Pluymen syn noch vast sy vvillen noch niet ruy-
ven:

De snoeren aen de Bors die cnoopen noch te vast,

De Sleutel is misleyt die op de Gelt-kist past,

Het Silver staet verfer met Huysfelijcke panden,

Ick heb het al gebreck, ick stae met ydel handen,

Ding. Ick spreek noch eens geseyt, in't minste daer niet
van.

Gier. Ick weet het wel, gy spreckt voor 't eerste vande
Man,

t'Schijnt redelijck tot daer, dan Man en Vrouw te ga-
der

Die nemen t'samen raet tot plucken vande Vader;

Ick ken die parten wel, gy wenst een Man tot baet,

En ick in tegendeel verworpe dat my schaet:

Hoor Dingen packt u deur, gaet Dingen sonder Dingen;

Hy heeft langh Dingen die met u sal derven singen,
Nacht Dingen

Ding. Ach Vader laet my in!

Gier. Dat moft syn,
Waert maer een oortjen waerdt haer Dingen dat waer
myn:

Onnutte Dingen keirt men veerdigh uyt den huysse,
Als Kanckers van't Schappraey, de Ratten ende Muysse
Syn mynen Broot- cant niet soo schadelijck als gy zyt

Ding. Waer blyft dan dat ick Win?

Gier. Dat heb ick oock altyt
Met Sorrighvuldigheyt bewaert en opgesloten,

Ding. En ick heb ommers niet myn leven langh genoten
Als arme bloote Kost, slechts Water, qualyck Broot

Gier. Swijght swijght, die matigheyt bewaert u van de
Doot,

De Gulsigheyt die brenghet de Menschen om het leven;
Daer synder min door't Sweert als Overdaet gebleven,
Ick heb u deught gedaen, dus neemt het al in 't goet,
Gy hebt my min gecost dan Thijs syn Kneuter do: t:
Maer dat ick heb beclaeght, en duyfent-mael verwo-
ren

Dat gy oock niet met Hair of Pluymen waert geborē,
t'Is noodeloofse gelt dat m'aen te cleeden maeckt,
Noch prijs ick d'Indiaen daer gaen de lieden naeckt,
Ja ja, daer sien ick wat, toe Venster, toe.

SAER, BY-KOMINGH.

Saer. Myn Ooghen
En hebben my die niet door Ouderdom bedroghen
Soo is het Dingen Nicht, sy ist, och ja sy ist!

Wat droefheyt isser weer. ist al den ouden twist?
Maeckt Vader weer de Wreck? ick heb u te beclagen,
Maer hy en sal syn goet niet me ten grave drager.

Een

Een Gierigh Mensch en Swijn, soo lang die beyde leeft
 Noyt jemant voordeel, rust, noch vreughe van hun
 heeft,

Dan nae de Doot, dan gaet het lustich op een schar-
 men

Van d'eenen in het Gelt, van d'ander in de Darmen.

Ding. Ia wacht daer naer, en wort een Ouw verslenste
 Maeght,

Het jonck is aengenaem, wat out wort dat mishaecht
 De frisse Kerels, die gesont syn op hun Koten.

Saer. Daer 's geen soo leelijck dier schier uyt de Hel ge-
 sproten

Dat a'alderbraefften quant nu niet becoren can,

O slecht-hoofst als gy zyt, schoon, jonck al ver' daer
 van,

t'Is Gelt, en anders niet, het Gelt dat maect de Vrou-
 wen:

Al waer het Schoon, en Ionck ter Werelt uyt-gedou-
 wen

Daer 's niet een Luyfen die 't verlies beclagen sou,
 Het syn meest Calaerts, en sy soeckent by de Vrouw.
 Als Wijven opgestreelt, Gekrolt, Gerolt Gevreven,
 Gelickt, Gestrickt, Gecrapt, als met een pen ghe-
 schreven,

Hy blinckt dat hy stinckt, gelyck een Koe naer Mus-
 keliaet,

Besiet de Kerel wel t'is soo hy gaet en staet:

Maer dat waer noch al jet, vvant arm crijght vvel ver-
 meugen;

Maer meeste stellen 't aen om nieuwers toe te dengen.

Ding. Ia Moetjen gy spreek oock gelyck myn Vader doet.

Saer. Ick segh 'et uyt 't goet hert, u Vader om het Goet.

Ding. 't Mach hier oft daerom syn dat gy dit by mooght
 brengen,

Ten dient my nieuwers toe, als't trouwen te verlen-
 gen,

t'Is u vergeten vvat u jonckheyr oock al dé,
En daerom spreckt gy nu myn suffen Vader mé.

Saer. Ick spreek geen Wreken me, neen Nicht, wel
waerom Crijten?

Ding. Ick mach nu sonder hoop my voor het hert gaen
smijten.

Myn Vader sluyt syn Huys, en gy sluyt u Gheoor,

Saer. Voor wie sluyt hy syn Huys?

Ding. Voor my, hy jaeght my door,

Saer. Hy jaeght u door! & spijt! com Nichtjen, op dat
voetjen

Danft Vader niet te langh ben ick u Saera Moetjen.

Ding. Ick wil niet met u gaen; want Vader sou aen my

De oorfaeck geven van u comft en Kijvery,

Ick weet oock wel hy heeft in 't minste niet te clagen,

Die van u woorden coopt dat gy s'hem fule ont dragē.

Saer. Soo houdē my dan voor een langh-tongh doede
Nicht?

Dat gy een ander waert ick vloogh u in't gezicht:

Ick hoor wel, t'is u schult g'en hebt niet willen twijgen

Soo heeft u Vader doen een baerden aensicht erigen:

Die jonge Kleters syn soo vaerdigh en soo gau,

Om aen den Ouderdom een onverwachten snau

Te geven, gaet terstont met Vader u versoenen.

Ding. Nu licht myn spille gantsch in't affchen, want myn
schoenen

Die vringen my soo hert, en niemant letter aen

Ick steker selver in, en moeder selfs me gaen.

Geen een verdriet alleen en comt den mensch besvva-
ren,

Verdriet dat volght verdriet al rots gevvijs, en scha-
ren,

Gelijck Soldaten die hun Leytsman volgen naer,

Myn goede Moeder of u Kift myn Doodt-kift vvaer:

Wat heb ick sint u dootd al traenen moeten croppen,

Ick vveyckten broodt daer in, en at het op voor sop-
pen.

Och loog y jet vermeught in Godes heerschappy ,
 Ick bid toch anders niet verfoecht de doot voor my.
 Ick sterf , helaes ick sterf , schier alle oogenblicken ;
 Want alles is verkeert vvaer ick my toe vvil schicken.
 Indien ick trouwen vvil soo vvort myn Vader boos ,
 En vvijts ick trouwen af , soo seyt hy vvild' altoos
 Hier op u Vaders hals , en last den cost verteiren
 Gy ongevalligh Dingh , dat niemant comt begeiren.
 Van Clooster noit gedocht , want daer is gelt aen vast ,
 Beggijn of Quesel is naer 't Geestelijck getast ,
 Een schijn van Heyligheyt , een Doecxken voor het
 bloeijen ;

Als d' Hopeloose Maeght de Werelt comt verfoeijen ,
 Soo comter geen besluyt nyt Vaders Deuse Cop ,
 Dan slaep ick hem te langh , dan staen ick te vroeg op
 Dan isser cost te veel , al isser schier niet t' eten.
 Een Solfersteck oock al genoegh om van te sveten.
 Daer vvort , al vvat men doet , noit jet gedaen dat hem
 Int minst behagen can , t'is vvcl een droeve stem ,
 Dat yselijck Geknor van Buld'ren , Vloecken , Tieren ,
 Voor die doet dat sy can.

Saer. Sus Nichtjen hout manieren ,
 Stil Nichtjen , stil myn Kint , stil myn Schaep crijt niet
 meer

Myn Lief ay crijt toch niet.

Ding. Och vvaer ick by den Heer

Saer. Iongh Dier och laes , dus vroegh om steiven soo te
 roepen ,

Een Kerel sou om u noch duysent pont versuoepen ,

Ding. Och Moetjen spreekt met schick.

Saer. Wel Kint , en ist niet vvaer ?

Ding. Ick svijge dat ick peys , sy louden vvcl , maer maer ..

Saer. Wat is van dien maer maer ? een Meyl ken op u le-
 den ,

Soo ranck gelyck een Ree , van aensicht wel besneden ,

Bevallighinde Tael , en goet naer Dochters schijn ,

Die u vermuylen sou dat most een Esel sijn :

- Gy zyt geen Laery als die opgetooyde Poppen
 Met dier gehuerde hair als witte Vegers coppen,
 Gedoffelt en geplackt, die kijcken door de Cop
 Gelyck een Kerk Uyl doet Hoovaerdig door syn Lob,
 Die vreemde maeckfels syn om spotlyck te begaepen,
 En vuyl, en vaddigh: maer een Walg om by te slaepen,
 Een fuyver lichaem schat een waere Vrijer veul;
 Want al dat Vodde-tuygh dient als een wreede Beul
 Aen een gerust gemoet, vertoert de Beursen Keuken:
 Een lichaem best bequaem vol Bulten, en vol Breukē,
 Al dat gy meerder fyt als eerlyck bedeckt,
 Is't Lichaem schant gedaen, en met de Kunst gegeckt.
- Ding.* Wat is gelyck een Slons in Huys, en Straet geloo-
 pen?
- Geen Kleeren aen het lyf, noch Gelt om mé te koopen?
- Wie* dat soo ventigh is die staet wel in het hert,
- Saer.* Nu Meysken soetjens wat en maect my niet te
 swert,
- De Giergaerts hebben Gelt, gy zyter van gesproten,
 En meest de Vrijers syn met t'selve sop begoten,
- Ding.* Neen Floris heeft my liefalleen om myn persoon.
- Saer.* Hy liegt tot barstens toe al geeft hy't sulcken toon.
- Ding.* Foey Moëtjen dat staet vuyl een soo te heeten lie-
 gen,
- Saer.* My Wetten setten? gaet Sottin laet u bedriegen,
 Gy hebt de luys in d'Oor, g'hebt my genoegh geseyt,
 Dat dien ick Vader aen verwacht my om bescheyt.
- Binnen.*
- Ding.* t'Is altyt t'onpas, of geswegen, of gesproken;
 Wie sal de woorden naer hun wel-behaegen koken?
 Ha Heer indien gy niet myn rechte toevlucht waert,
 En van de Wanhoop, en Oneerbaerheyt bewaert,
 Ick weet niet dus versuft hoe ick my sou gedragen;
 Waert eens s' Maents, eens ter Weeck, maer t'is hier
 alle dagen;
 Iae alle Uren eens, wie can dat uytgestaen?

ROMBERT, BY-KOMINGH.

- Romb.* **V**V At staet dees stucke Hoers hier als een
hont aen't Iancken,
Gy loofse Pry, met al u duysent slimme rancken,
Comt hier gebeiren of den Duyvelen syn Moer
Met al syn aenhangh u ter Hellen henen voer,
En als men't ondersocht soo ist een treck der Vodden,
Om deughdelijcke Lien hun Kinders te verbrodden,
En maecken Schelmen van een jongh onnoosel Gast:
Ist soo niet stucke Hoers? waer loopt gy 'k heb u vast.
- Ding.* Wel Vrient, wie doet u leet? sult gy hier moet-wil
thoonen?
- Om dat misschien u Landt te vol van Hoeren wonen:
Bedenckt wat dat gy doet de Straren syn hier vry.
- Romb.* En bende dan geen Hoer, en zyt gy dan geen pry.
- Ding.* Ick heb geen rekeningh aen uws gelyck te geven.
- Romb.* Wel zyt gy degelyck soo openbaert u leven.
- Ding.* En zyt gy degelyck, en is u Ooghe goet,
Soo weet, al wat gy fiet, oock deg'lyck wesen moet:
Maer zyde schalck en boos, soo konde niet betrouwen
Al wat de quaden fiet dat sal hy qualijck houwen.
- Romb.* Dat's by myn Ziel geseyt soo wel als't vvesen can:
Wat zyt gy voor een Mensch? wat zyde Vrou of Man?
Wat zyt gy Philosooph, Poëet, wat drommel bende?
Wat doet gy hier op Straet, vvaer vvoonde? of vvie
kende?
- Ding.* Wy syn genoegh bekendt soo wy ons selven kennen.
- Romb.* Gaet Hollandt, maeckt u voort, met al u Wijven
Hennen.
Dat Brabants Vrouwe-volc dat spant begut de Croon:
Mer oorlof, hoe's u naem, gy schijnt oock matigh
schoon.
En waer my niet geseyt van een bequame Vrijster,
Een Meysken als een Beelt, die singht gelyk een Lijster,
En goet te vvachten, vvaer de Vader maer in't graf
Ick svveer, soo vvaer ick leef, ick stont myn Vrijster
af, Om

Om soo een cnapsē Dier voor echtelyck te Trouvven.
Maer nu vergeefme 'k moet het goet in Waerde hou-
vven.

Ding. Het is al verr' het best als't u gebeuren magh.

Romb. Daer gaen ick seker op als morgen op den dagh ;
Waer vvoont hier eenen Man, of Vent ick soeker naer,
'k En vveet of Mensch of Beest, een Rijk veroude
Woeckenaer :

Het is syn Dochter die ick haest te trouvven schat.

Ding. Dien Man vvoont vvijt van hier op't eynde vande
Stadt,

Hy heeft een eenigh Kint.

Romb. Een Dochter dat is vvaer
Van redelycke slach, sy segh my kende haer.

Ding. Neen ick en ken haer niet.

Romb. Ick salder me gequelt, syn.
Hoedanigh dat s'ooock is, dan 't sal maer om haer gelt
,,syn.

Ding. Dat is ellendigheyt te trouvven om het Gelt.

Romb. De caligheyt nyt noot is heden soo gestelt.

Ding. Wel maect u saecken cort, en laet het u gelucken.

Romb. Cort en goet, of de Moeds springt seffens op tvvee
krucken.

Ding. Ick gaen myn bootfchap doen vvant t'is myn hoo-
gen tyt.

Binnen.

Romb. Gaet als ick soecken moet die gy toch niet en zyt.
Nu staen ick even sechoon soo vvel als d'eerste uren,
Ick ben niet vvijts genoegh myn saecken nyt te vuren :
Ick vvil een Vrijer syn en vveet niet vvie ick Vry,
En die het vveten sou, die vraegh ick niet of sy
My daer geleyden vvilt, het Meysken 'k moet het seg-
gen

Was geeftigh, over vvaert syn koten by te leggen,

't Was beter niet gevraeght, vvant tusschen vraegh
en spraeck

Met ongelyck van slagh verandert heel de saeck.

Het

Het moet togh Gelt fyn, of ick gever anders den draey
 „ van ,
 En soo ick Gelt becom soo ben ick myn ziel een fraey
 „ Man.

SARA , BY-KOMINGH.

Saer., K. **H**eb Dingens Vader langh en breet van haer
 gesproken ;

„ Maer 't is de Vreck vergeefs het hoeft met haer gebro-
 ken ,

„ En Floris die hout aen , en 't schijnt s'hem oock be-
 mint ,

„ Een al te Vrecke Geck maeckt ongeluckigh Kint,

Ons Dingen is hier niet. *Sy soeckt Dingen.*

Romb. Wat Dingen soeckt gy Vrou ?

Saer. De Dingen die ick soeck en eys ick niet van ou

Romb. „ t' Sal begut Gelt sijn, en dat soeckse te versvygen

„ Ick moet hier maecken van het vol bescheet te krij-
 gen ,

Ick had u Dingen hier gevonden op de Straet

Alsoo genomen , meynt gy soo met boos en quaet

U Dingen vveer te sien , ick help u Dingen missen.

Saer. Waer is ons Dingen dan ?

Romb. Dat cont gy licht'lijck giffen ,

Wel op-gesloten soo dat Dingen toe behoort.

Saer. Wel comt gy van een Mensch of van de Beesten
 voort ?

„ Soo hout hy Dingen Nicht gecamert en gesloten ;

Hoe is die dulligheyt u in de cop geschoten

Dat gy een eerlijck Man sijn Dingen soo ontvoert ;

Romb. Ick heb het al meteen by al myn quaet gesnoert.

Saer. ô Goddeloosen Boef vvel vvaerdigh te verdom-
 men.

Romb. Ick ben om Dingen, of om Gelt al hier gecommen.

Saer. Van Dingen dat mach sijn , van Gelt dat slade mis

Weet dat voor u niet dat, niet eenen stuyver is.

Romb.

Romb. Ick sal u Dingen in de Lombaert laeten setten.

Saer. Gy sult vvel soo veel Gelt uyt onsen Dorpel vveten

Als gy op dien Pant sult krijgen.

Romb.

Waerom niet?

Saer. My dunckt dat gy verbaest al naer de Raucoop siet:

Gy zyt verhoetelt en bedrogen met u Dingen,

Gy sult noch Beel-berouvv by 't ydel Sout-vat singen:

Maer daerom is het quaer van u geen haerken min

Straetschender, Dingen-dief, vvat quam u in de sin

Ons Goet, en al ons Hoop te stelen en te rooven,

Toch Dingen, Dingen ach, vvie cost dat oit gelooven:

Wacht Schellem 't sal u hier ten besten niet vergaen.

Binnen.

Romb. Ick ben een Vreemdeligh al heb ick niet misdaen,

Men sou 't verlooren Goet aen my ten laste dringen.

En ick en vveet van Gelt, noch van verloren Dingen.

Binnen.

T W E E D E U Y T K O M S T.

S A R A.

Saer. **E**N maeck ick Straet gerucht soo vveet een jeder van

Dat Dingen vvech is met een onbekende Man;

Dat sal door al de Stadt haer grootste schant verstrecken,

Van vveynige Beclaeght, maer veel om me te Gecken,

Best roep ick Vader, neen my dunckt den besten raet

Eens af te speuren, vvaer den Dief van Dingen gaet.

Binnen.

D E R D E U Y T K O M S T.

G I E R A E R T.

Gier. **D**ie Saer en is geen Mensch maer eerder een Leeuw,

Myn Dochter sluyt ick uyt, maer liet ick haer niet in

Sy sou haer dulle Cop op myne Glase wreken :

Is beter om profijt den quaden vvat gevveken ,

Ick hebt genoegh geproeft toen ick de Pacht verfocht

En sey wat dat de Huyt aen Doodde lieden docht ,

Die evenvel soo goet sou wesen om te Touwen ,

Als Buffels , Stier of Koe , voor d' alderminste souwen .

De Calfs- vellen niet by die in vvaerde staen ,

Wat sou het schaden dat men dat eens dienden aen ?

De Menschen Huyt alleen moet in der aerden rotten ,

En't maeckt soo schoone Leirions Ouders vwaren lot-

ten ,

Men heeft het gheen' men spaert, Hooft Vrou, 'tis

soo gestelt

Ick sal u malsche Huyt verand'ren doen in Gelt ;

Want aen die Profferschap hanght wel een vvonder

Verjen ,

En niemants ongerief , myn Vrou liep naer haer Pet-

jen ,

En naer ons Sara Moey , en toen sey elcke Vrou

Dat niemant van de Huyt een stuccken derven wou .

Ick sey eerst naer u Doodt , gy sult daer niet af weten .

Hier vvert myn Vrou terstont als van een plaegh be-

seten ,

En daerelijck soo wert gestelt Notariael

Hoe ick haer met de Huyt, geheel en altemael

Gansch , Gaef , en Ongelchent sou moeten doen be-

graven ,

Dus bleef d'Officie daer met die verbraste laven :

De Leire-Touwer staet soo slecht als ick daer by ;

Want 't vvas besproken niet te vverken dan voor my .

Gebuerman Sittende onder de aenschouwers.

Gebuer. Wie heeft oyt sulcken pest van Gierigaert horen

spreken .

Gier. En syn u Ouders niet van hogere gebreken ,

En zyt gy niet gequeeckt met Onrechtveerdigh goet ?

En comt u Rijckdom niet uyt Weeu en Weefen Bloet ?

De svwaren arrebeyt het vvoelen , en het slaven ,

Ist by de Dooden , oft ist in u Kist begraven ?

Men schijnt Bernhertigheyt met eene Doodē Hryt
Te hebben, en men rapt het Bloet van levend uyt.

ROMBERT, BYKOMINGH.

Romb. D' Een v vijft my hier, d' een daer, dan toch hier
moet het vvelen

Goeden-avondt Vader, vvoont een Man hier, hoogh
gepresen

Om syne spaersaemheyt, soo dat men gantsch mis-
hoope

Of hy al gau te Post voor d' uysent henen loopt.

Ick Vry syn Dochter, maer hoe dat het is gevonnen
Dat secht my niet een hair, vvy doen oock vvat vvy
connen,

Wy sparen Schuer, noch Stal, noch Clooster, Kerck,
of Cluys.

Noch Kist, noch Cot, noch Ren, noch Vleugh, noch
Vogel-buys.

Wy vworden oock gevvent aen niemant jets te laeten,
En volgen het gebryck van Duytsen en Crauvvaten;
Soo dat Rechtveerdigheyt by ons oock plaetse vint,
Gelyck een Gierigaert syn even naesten mint.

Gier. Gy zyt een Heldt soo 'k hoor.

Romb. Een Heldt dat moet men kennen,
En die't my loochende, sou 'k goed' manier gevven-
nen

Aen sulcken Plompaert, vvant het schromelyck getref
Met Vranckrijck in den Slach, bedreven by Chenet
Heeft aen myn Luyfter niet de minste Lof gegeven:
Naer Negen Franschen, die ick strijtbaer bracht om't
leven,

Soo ben ick machteloos mer seven Wonden mé
Gevallen van het Peert, van dat myn voorder dē
En vveet ick niets, dan naer de vier en tvvintigh uren
Dat ick geplunderē vvert, met schudden en verruren
Hervatten ick de Geest, en ben soo moeder naeck
Dyt dese Doodē vveer by andere geraeckt,

Te vveten Dooden , en ick schoot een Frans-man
uyt, toech

Dit is noch syne Broeck, en dit is van syn Huyt, noch
Gier. Syn Huyt, syn Huyt, syn Huyt! en't past vvaer-
achtigh vvel,

Nu snapper van daer slus besiet een Fransmans vel,
Soo sou men naer u doodt u Vel ter eeren stellen;
Want hooger als een Beest en sulde toch niet gellen.

Romb. Wat hebde? moeylijckheyt?

Gier. Een Bengel vande Straet
Maer hout syn snater toe, om dat myn Heer hier staet
Respect begut.

Romb. Dit al en past niet op myn vragen
Ick ben al 't myne quijt, en moet de kans gaen vvaegen
Om Gelt, hoe 't comen mach al vvaert van Mars Au-
taer,

En offer Duyvel, Doot, en Helle tegen vvaer,
't Is anders al verbrast met Capiteyns Bevel,,schap,
Met Lieutenant, Major, en met myn Colonel,,schap.

Gier. 'k Rieck Brandt, 'k rieck Brandt.

Romb. Ick niet.

Gier. Ick vvel en dat is al

Hy sluyt de Deur toe.

Myn Dingen, Dingen tot myn ongeval.

Romb. Die spreeckt van Dingen oock ten schijnster niet
te Branden. *Door het Venster.*

Gier. Ten is geen noot.

Romb. Noch schae aen jet van uwe Panden?
U Dingen ongeschent.

Gier. Daer is geen schae geschiet,
Myn Dingen buytens Huys daer van en weet ick niet.

Romb. Com icker jet gemist ick sal 't u helpen vinden.

Gier. Gelyck de Wolf het Schaep aen Vrientschap wou
verbinden.

Romb. Ick ben een redelyck Man.

Gier. Wat kont gy beter singen?

Romb. Wel Vrient ick heb den Bras van u, en van u Din-
gen. E SARA

SARA, BYKOMINGH.

Saer. **O** Neerlycke Gaff ick hoor wel wat gy seght,
Och jonge Dochters leert de valscheyd van
een Knecht;

Hoe is ons Dingen soo in quade handen comen.

Romb. Wat duyvel droom ick, of dees Menschen moeten
dromen?

Wat zyde Dul, of Sot, wat quelt my dit geveert -

U Dingen is my niet een Dreck de moeyte weert.

Saer. Soo sal ons Dingen haest ter hoogster eer geraec-
ken,

Moet-willige Vagabont hoe schickt gy't dan te maec-
ken,

En kent gy geene Godt, en hebt gy dan geen Ziel,
Noch reden, noch Geloof? vvat zyde voor een Fiel.

Romb. Waert gy niet Sot, noch Sat, noch Vrou, noch
out van jaeren

Ick sou betoonen wat myn Hant en Voeten waren.

Saer. Gy sout my derven slaen? wel seker dat waer sijn?

Waer dat myn Bruylofts-stuck toecomende Cousijn?

Romb. Toecomende Cousijn, dat Hemel Aerd noch Godt
,, raecken

Toecomende Cousijn, die Dingen sou my Sot, maec-
ken,

Wat droes gemist gy segh, wat Dingen zyt gy quijt?

Saer. Ons Dingen, daer gy weet dat gy aen schuldich zyt
Die Kostelijke Ichat.

Romb. Dit suffe Petien hout, haer
Als of haer Dingen van een Klincklaer louter Gout
,, vvaer;

Wat ist een Spinrox-hoofst, wat is het voor een Vodt?

Saer. Al datter slecht aen is dat hebt g'er aen verbrodt
Gy Cnoeijer kent geen goet te lichtelijck verkregen,
Com spreckt myn Swager aen, en is hy te bewegen:
Dat ick'er aen gemis getrooft ick my voor al,
Ick weet dat hy te veel syn Dingen missen sal,

Patientie als het moet den Heer die is een vverter
Des Herten, en hy voegt dit dickvvils om een beter;
Hebr van u quaet berouw, maer dese Dievery
Hoe wel sy groot is, blijft hier tuffen u en my.
Romb. „ En dit is al myn vrees dat dese Geckernijen
„ Sal comen over my in cas van Dieverijen.

Hy Versteekt hem.

Saer. Waer vaert hy daer soo wech?

Romb. 'k Versteeck my in het duyfter.

Saer. En 't gaet u 't meesten aen hoe Swager. *Clopt.*

Romb. „ Best ick luyfter.

Saer. En hebt gy dan geen hert rot u gestolen Goet.

GIERAERT IN 'T VENSTER.

BYKOMINGH.

Gier. Wat worter dan gemist?

Saer. U Dingen.

Gier. Maer wie doet

Soo slechte Dievery? ist met de nacht genomen

't Sal morgen met den dagh wel weer ten rechten co-
men.

Saer. Is dat gesproken als een Man van eer en schick?

Wat heeft by u geseyt?

Gier. Wie?

Saer. Die den oogenblick

Hier van my is verdwaelt, of in de Hel gesoncken,

Die heeft u Dingen wech.

Gier. Och s'is hem al geschoncken.

Saer. Geschoncken? 'k had hem dan soo qualyck niet ge-
groet

De Kerel wat ick sey bleef evenvvvel gemoet:

t'Is my van herten leet dat ick hem soo onthaelden;

Maer 't scheen dat hy, en ick in onse reen verdwael-
den:

Met vvat conditie is hy van u afgefcheen?

Hoe neemt hy Dingen aen begeert hy Gelt of geen?

Gier. Hy fprack niet dan van Gelt, van Stelen, en van Rooven

En al op fyn Soldaets, en foo g'hem vvilt gelooven
De Keulder die hy draeght is van een Fransmans Vel,

Van al dar by my fey beviel my niet foo vvil

Als dat, foo foumen noch den Adem eens herhalen,

Om na die Profferfchap op nieuws weer eens te talen.

Saer. Ick fie hem Mansgenoegh hy fal u uyt de pyn

Verloffen, en u Beul of uvve Proffer fyn:

Doet open want ick moet hier van wat breeder fprekē.

Gier. Ik com foo Sare Moey., ick moet dit eerst verftekē.

VIERDE UYTKOMST.

DINGEN, FLORIS.

Flor. **VV** Arts van dat kijven com fyt Wellecom by my.

Ding. Dan most ick bidden, neen ick hou het op myn vry.

Flor. Gy hout my dan gelijk de Wulpsē Jongelingen.

Ding. Ick ondervorp my niet aen die veranderingen;

Het is foo fuer een vvoort te hooren g'hebt nu keur,

Ick fend u niet evvegh; maer vvilde, foo gaet deur.

Flor. Hoe vvat is dat gefeyt?

Ding. Gelyck een myn gefpelen

Gefchiet is, die als Vrouvv noch Maget en can quelen,

Een jonge Dochter heeft haer Eer en Naem verfpilt

Die Danfen moet gelijk een Jongman Pijpen vvilt.

Flor. Betrout gy my dan niet myn Engel.

Ding. Hou, my Kuffen?

Flor. Ick Brand in uvve Min.

Ding. Miffchjen mach ick die bluffen;

Maer op bequamen tyt.

Flo. Verdrietigh dan, en dan.

Ding. Een vvacker Jongman maeckt een droomer van een Man.

Flor.

Flor. Mijn Liefste, vvilde my soo vveygerachrig quaet, syn?

Ding. Men seght, 't is beter bot als altyt obstinaet,, syn
Dat smaectt. *(Kust haer.*

Flor. Ja dat smaectt wel.

Ding. Maer of het jemant saegh.

Flor. t'Is niet berispens vvaert, maer dat is meest de plaeg

Dat die gelucken my niet alle dagen comen.

Ding. En misselyck sout gy dan oock u geluck verdroomen.

Flor. Ick vvensten dat de saeck al vvaer ten toon geleyt.

Ding. Hy 's onverduldigh die verbaest dat dient verbeyt:

Myn Sare Moey die sal oock haer gedult verlielen,

Ick most een ander vvegh om beters vvil verkiefen,

Om van een Woest Soldaet de moeylijckbeyt t'ontgaen:

Ick moet eens sien hoe dat myn saeken thys al staen,

En laet u toch niet sien, ick sou het licht becoopen;

Sy souden seggen dat 'k u selver na quam loopen.

Flor. Godt hoed die schand-vleck aen een Dochter soo gy zyt.

Ding. Wie can 't gebeteren dat jemant seght uyt spijt

Vaer vvcl:

Flor. Vaer vvcl als't moet.

Ding. Ick sal eens sien naer achter

Ons Huys, naer Sare Moey. *Binnen.*

Flor. Ick blyf soo lang hier vvachter:

Hoe comt een Rijck verstant gevonnen door een Vreck?

Want s' is bevallijck, en een vvonderlijke treck

Van leven, die vvelpast aen Hoog-geboren Stammen:

Maer aen de Vader is noch Hecken noch te Dammen,

Een onverdraegbaer Mensch die vventelt in het Goet,

En sonder aensien hoe men dat bestieren moet,

Dan 't is een eenigh Kint, in langh of cort, syn sterven

Dat sal 't verschrafelt Goet aen haer alleen doen erven:

Dat niet terftont en luct dat wint men met verdragh
 Wat let my hoe het quam alft my gebeuren magh ;
 Ick heb foo veel als 't woort van 't Meysken, maer de
 Vader

Die maeckt van my een Guyt, en fyne Gelts-Verra-
 der,

Een openbaeren Dief, die fyne Dingen stal ;
 Want die myn Dingen neemt die comt om mynen al
 Soo fpreckt hy, en ick can dit alles niet ontkennen,
 Ick heb fyn Dingen vast, en loop met Dingen hennen.

ROMBERT, BYKOMINGH.

Romb. **B** Lyf staen.

Flor. Waerom?

Romb. Blijf staen, hier comt het nu in't licht
 Dat gy gestolen hebt daer ick me word beticht.

Flor. Dat ick gestolen heb.

Romb. Ia Ia Ia, van die Dingen
 Die gy gestolen hebt, ick weet of Gout, of Ringen,
 Of Peer'len, of Gesteent, altoos het wort gemist,
 En naer ick aen u hoor het selve Dingen ist.

Flor. Wat is u meyningh een gefocht Crackeel te maeken?
 Om aen myn Mantel met behendigheyt te raecten?

Romb. Wel dit is aerdigh, dat ick aen u meyn te sien
 Dat peylde van my oock.

Flor. En gy zyt oock misschien
 Verdoolt, en meynt te syn by jemant van u Mackers:
 Wie lust die pluckt, ic vrees voor Stekers, noch voor
 Hackers.

Romb. U onversaeght gemoot gemyght genoegsaem, dat
 Gy oock die Dingen hebt, als ick de Dingen hadt.

Flor. „ Als gy de Dingen had, hoe sou ty my wel veynsen
 „ Te Minnen, en bedect wel op een ander peynsen?
 De Joffrouw Dingen hebt ghy daer ooc kennis aen?

Romb. De Joffrouw Dingen dat is wonder te verstaen.

Flor. Siet hoe onnoesel can hy hem de saeck gelaeten.

Romb. Ick can niet peynsen hoe de Mensch en hier al praten.

GIERIGHEYD T.

71

Flor. Gy vraeght naer Dingen die gy ſelver zyt bekend.
Romb. Ick weet van Dingen, noch 't beginfel, noch het endt.

Soo jemandt anders meer my noch van Dingen por-
den

Ick liep ter Stadt uyt, want ick fou daer Sot af wor-
den.

Flor. Soo heeft ſy oock u hert, gelyck het myn geraeckt?
Sy heeft er meer als ons te Sot naer haer gemaect,
Niet door lichtveerdigheyt noch reden buyten Eeren;
Want 't is een ſpiegel om veel Dochters aen te leeren,
Maer haer wel leventheyt, en dat mer Geldt ver-
wacht

Maect datter niemant op ſyn fleet van ſchoenen acht.

Romb. Wat ſeghde daer van Gelt.

Flor. Want meeft die ſchrafelar en

Een ander gunnen dat ſy uyt den Buyck ontfparen.

Dit doet gelooven dat die Vreck veel Gelts beſit.

Romb. Nu heb ick 't rechte Clau van Dingen, en is dit

, Geen vreemden haſpel? hoe alſoo te ſyn bedrogen?

, Wie foeckt die vint op 't eyndt, al comt het niet ge-
vlogen. *Binnen.*

Flor. Die wilter ſoo het ſchijnt een blauwe Scheen naer
ſpoen:

't Is beter leegh gegaen als lege wercken doen:

s'En is geen ſtof voor u, verwaentheyt ſal u ſcheiren,

En pluymen u den Uyl. *Hy luylert.*

V Y F D E U Y T K O M S T.

Dingen Clapt. Saer, Gieraert Boven uyt de Venſter.

Ding. En laet g'het u niet deiren

Myn lieve Vader, dat ick als onnutte floor,

Als een oncerbaer Kint, die niemant toebehoor

Moet doolen op de Straet, hoe laet gy dan verloren

De Vaderlijke ſorgh, die u is aengeboren

Het Kinders winnen is geen deughtsaem werck gewrocht

Indien sy niet en syn naer reden opgebracht.

Gier. Dat Nachtegaeltjen heb ick dick wils hooren singen
By nachten in de Wiegh, toen waft een geestigh Ding-
gen,

Een lustigh Stemmeken, den Thoon die gingh noch
seer wel,

En waer ons niet bekent deurtrapt en eerloos vel

U Hoere stucken, die gy doet op volder straeten:

U baecken comen uyt, nu maeckt u voort Soldaeten

Hoer, Vrouw, Weeu, Swijn, Podtrod, hy heeft u lief
gehad;

Hoe langh? een half uer, en nu een voet voor 't gat.

Ding. Myn Vader is versuft, ô Heer, den goeden Man

Dieraeft als buyten weet, ben ick daer oorsaeck van?

Saer. Daer zyt gy oorsaeck van, ja seker schaemteloose

Vertrede Bille-blom, gy Dinght noch om de Roose

Gy eer vergeten, Fy, gy loopster, lichte Dril

Al wat de tongh verswijght, dat clapt daer naer 't ge-
swil.

Ding. Hoe Moetjen, Moetjen hoe, hoe vind ick u dus
qualijck:

Is dan de sottigheyt soo wonderlyck behalijck?

War ongelück, wat plaeg comt over ons Geslacht?

Saer. Dats waer, maer dese plaegh hebt gij'er eerst ge-
bracht

Gy Eer vergeten stuck, waer is hy nu gebleven

Daer gy u Fieltery hebt schandigh me bedreven:

Den Huys-brief is gescheurt, want g'hebt alleen ge-
huert

De wetenschap, hoe lang de Manne vrientschap duert:

Pack op geburen, met soo zyt gy opgaen Cramen

Soldaets verbannen Hoer g'en stoort u in geen namen

De schaemt, en Eer is wech, waert soo met ons ver-
driet.

Ding. K en ben niet daer ick meyn noch in de Werelt niet

Ick

Ick ben bedrogen, en in vreedde fluymeringen.

Saer. Dat comt van quaet te doen van woefte tuymelingen,

Had Dochters gangh gegaen g'had niet geftrunckelt,
maer

Het is te laet beclaeght.

Ding. Wel dat ick droom is waer.

O Heer ick bid u, laet my haestigh wacker maecten

Of ick fal seker aen een plaegh van angst geraecken.

Myn leden beven, en myn hairen staen te bergh,

Hoe schrickelycken droom, ick Dochter sonder ergh.

Saer. Gaet henen droomster, drooint tot negen maenden reken,

Een jonge Manwer mach u dan uyt droomen wecken.

Ding. Ist droom, of niet, ick gae om weten of ick mis

Myn Peetien vragen of dit droom of waerheyt is.

FLORIS, BYKOMINGH

Flor. **V**At schandelycker saeck, en is u niet ver-
weten.

Ding. Hun dwaesheyt heeft my meer als hun verwijt ge-
lpeten.

Flor. 't Verwijt dat spruyt alleen uyt oorsaek vande
Sond'.

Ding. Wie dat ontschuldich is en krijght daer af geen
wond.

Flor. De schuldige can oock haer schult daer me bedec-
ken.

Ding. Als 't hert geen schult en kent, soo kent het oock
geen vlecken.

Flor. Maer tusschen beyden is een ander niet voldaan.

Ding. En tusschen beyden treckt haer dat geen ontschult
aen,

Flor. Van dat ick heb gehoort dient claerder wederleg-
gen.

Ding. Ick ben niet eens gesint iets claerders uyt te seg-
gen.
Myn

Myn eerbaerheyt die spreckt , en doodt het boos ver-
wilt ,

En ick begeer dat gy daer me te vreden zyt ,
Eyst volle rekeningh van die gy schickt te trouwen ,
Van mynent wegen sal 't u heugen noch berouwen.

Binnen.

Flor. My walght oock vande Cost door andere beslapt ,
Ick mach geen Pot-passey of weet wie datse capt.

Binnen.

S E S D E V Y T K O M S T.

D I N G E N , R O M B E R T .

Ding. **G**Hy valt my moeilijk.

Romb. Weest sonder achterdencken,

Ick min de eerbaerheyt, en sou die oock niet crencken.

Ding. Ic sou daer by syn als men die oock crencken sou.

Romb. Wat aert van spreeksaemheyt , bevallige Joffrou,

Laet u verduldigheyt hier eens goeuffent wesen ,

En laet u Goedigheyt myn Plompigheyt genesen.

Ding. Ick ben geen Medecijn.

Romb. Ay loochent dat toch niet ;

Gy cont genesen al myn lieffelijk verdriet.

Ding. Ick die verdrietigh ben en can geen ander helpen.

Romb. Laet beyde ons verdriet met anders troosting stel-
pen ,

Weest niet gedachtigh aen myn rukeloos ontmoet ,

Dat ick onwetende 't geluck stiet met de voet .

Toen ick Soldaetsgewijs met onbedachte reden

V hoogh verbelght heb.

Ding. Gy wilt u tyt besteden

Met praetjens , dat als nu heel weynig comt te pas.

Romb. Ick heb tot uwen dienst een opgehoopte cas

Vol Troost , vol Moedt , vol Deught , met vriende-
lyck behagen ,

Ick bid u gunt geluck dat gy het mé moogt dragen.

Ding. Terwijl gy geven cont wats dat u bidden doet ,

Godt help u Bedelaer in uwen overvloet.

Romb.

Romb. Dat hoop ick, en syn hulp sal u gedachten keeren
 En myne Mildigheyt met uwe jonst ver-eeren:
 Terwijl die sondicht die de Bedelaers verftoot,
 En namentlijk die bid uyt al te hoogen noot;
 Soo weest gedachtigh dat gy schuldich zyt t'ontfer-
 men

Myn hongerige wil uyt voordeel van den armen
 Valt dese deucht niet af. gunt iets hoe cleyn het waer;
 Beleefde, geeft toch iets.

Ding. 'K en heb niet.

Geeft een Hair.

Romb.

Ding. Een Hair?

Romb. Een Hair.

Ding. Een Hair? dat luyt te Tooverachtigh.

Romb. Myn soete Tooveres, ay word daer door indach-
 tigh

Dat ick Betoovert ben, en d'een Toovery
 Gelijk een tegen giff dat staet oock d'ander by.

Ding. Gy zyt verwonderlijk in allen u begroeten,
 In't eerste voor een Hoer, en nu, ay wat een soeten
 Besuyckert eere naem crijgh ick, een Tooveres,

Romb. Me Joffrou dient de Prijs g'onthout te wel u Les,
 Ick ken myn overschult ick can my niet verschoonen,
 Maer dats bemerckens waert, en dient om u te toonen
 Dat ick die licht gespuys van Hoeren weynig acht,
 Doch niet te min, een vrient, van 't Eerbaer Vrou-
 Geslacht.

Ding. „Syn geestich uytvlucht praemt tot eenigh goet
 behagen,

Gy noemt my Tooveres is dat u wel gedragen.

Romb. Ten liet niet waer te syn, al sey ick neen, Vrien-
 din

Waerom geloochent? want gy toovert door de Min.

Ding. Myn Heer, of wie gy zyt, soo myn gedachten
 stonden

Te passen op u vvoort. gy had oock spraeck ghevon-
 den;

Maer

Maer ander Dingen dat becommert myn gemoet.

Romb. Als gy van Dingen spreckt ick bid u weest soo goet

Dat ick u weerdigh ben een woort van my te hooren.

Ding. Ick heb soo veel gehoort, en vind geen baet by stoo-
ren.

Romb. Ist my geoorloft?

Ding. Al dat de reen besluyt.

Romb. Met u gedoogen lecht my 't woort van Dingen uyt

Is Dingen uwen Naem verbelgt u niet in 't vragen.

Ding. 't Is mynen Kersten Naem.

Romb. Wat heb ick al verdragen

Om dien Waerden Naem, hoe hebben wy gecant;

Geholt, Gefolt, Gerolt, en al door misverstant?

Ick wert, als Schelm en Dief bericht, en dat ick Din-
gen

Gestolen had dat wou men my ten laste dringen,

Ay maeckt het toch eens vvaer.

Ding. Ick sou van Dievery

Dan rechte oorsaeck syn.

Romb. Ick hangh voor u, en my;

Indien de Boer soo veel vereyft om te versoenen.

Ding. Gyzyt een schalk, en gaer niet recht in uwe schoe-
nen,

't Schijnt iers dat my bevalt, en weder dat ick haet.

Romb. Nu wijffelyck, ick sweer dat u niet aen en staet

Dat sal ick laten, en ick sal een vaste Segel

My drucken op de Borst.

Ding. Wel druckter eenen Egel

Soo fulde voelen met een groot aendachticheyt

Of datter niet te swaer u op het hert en leyt.

Romb. Gesproken als gemeent, en ramp moet my ge-
schieden

Indien ick onder jongh, en Eerbaer Vrouwe-lieden

Soo grooten wetenschap op alle spreuken vondt,

Wat Heyligh Dingen, hoe Gesegent is u mondt.

Ding. Ick schaem my 't lacchen, daer ick dapper toe ge-
terght,, wordt,

Om dat het droef altydt in dat vermacck vererghet,
wordt;

Wie fou niet lacchen dat myn lof soo helder clinckt
By u, en die misschien, weer by een ander stinckt.

2. ARBEYDERS, die met den Nacht helpen Verhuysen.

BYKOMINGH.

1. Arb. NV myt u, myt u wat, wie dat ons te gemoet is.

2. Arb. Ruymt 's Heeren Straeten voor een Vracht
van meer gewicht.

Romb. Gy Bottericken acht de Liefde dan te licht.

1. Arb. Vyt de wegh, uyt de wegh, ten lust ons niet te
Couten.

Romb. Verhuysen met de Nacht, en maecken noch den
strouten,

Dat is soo veel, ick Steel, en dat moeyt u niet.

2. Arb. Wat let ons Dingen u, als gy u Dingen siet.

Binnen.

Romb. Wel Joffrou is bekend van dese Schabbernacken.

En dat mocht licht een vleck aen het onnoosel plac-
ken,

Als sulcken volck getergh wort van de wederspraeck.

Ding. Ick belgh my geen vervvijt, ick belgh my in de
saeck.

PERYNE, Met een Lanterentje.

BYKOMINGH.

Ding. P Erijne Peetjen hoe, soo neerstich schier by
Nachten.

Per. Maer lieve Dignetje myn Pete, vvie vervvachten
V dese ner op Stract.

Ding. Fortuyn die 't al beschickt,

En Vader die 't belieft,

En heeft by dan verklickt

Per.

Dag

Dat Caelaert met de nacht syn Huys-huer gaet ontloopen,

Hy sou soo goede coop u Vaders vel af-stroopen,
Ick rvvijffel of hem dat soo dapper smerten sou.

Ding. Hoe Caelaert, die bevoontden halt vervallen bou?

Per. Al selver, 'khoude dat hy niet en vvacht tot morgen

Om dat hy Vader vreeft, die niet verstaet te borgen.

Ding. Ick moet dat selver sien.

Twee Arbeyders met goet geladen.

Per. Die dragen 't goet daer uyt

Romb. Gelieft dat ickse stut.

Per. Ben ick geen ydel tuyt

Soo zyde Rombert, een Geborelingh van Bergen.

Romb. Ben ick bekent, ick wensch dan u gedult te tergen,

In wat manieren dat die kennis wesen can.

Per. Van toen gy cleyn waert, nu passerde voor een Man,

Toen heb ick menighmael u foete Clersebillen

Gegeven, peys gecust, met alderhande grillen,

Die Kinderspelen voeght, gy waert een happigh Kint

Van ieder aengebaelt, en sonderlingh bemint.

Romb. En is my het geluck, bemint te syn gebleven

Soo bid ick, bidt voor my u Peetjen om myn leven.

Ding. Ick heb u niet gedoemt.

Romb. Maer leet genoegh bereyt

Een groote Brant verweckt, en Water wort ontseyt.

Ding. Die Brant te haest verweckt sal van sich selfs verdwijnen.

Romb. Een Corts die hevigh brandt verfelt de Medecijnen,

Behoeft een meerder sorgh, maer blyfse ongeacht,

De sieckte niet te min blijft in haer volle cracht

Tot dat de siecken met de doodt het moet besaren

Dan claeght men 't Vrienden aen, de Magen, en Ge-
bueren,

Ist mogelyck soo haest, soo haest een Doode Lyck,
 U Peetjen soo gy seght, maeckt my aen die gelyck.
Per. Wel Rombert meynt gy't stuck in eer, en goeder
 trouwen,

'k Sal om u Ounders wil oock me de hant aen houwen
 Maer swijgh com wilde sien wat van't verhuysen is.
Rom. 'K wensich d'Eer van u geley.

Myn gangen syn noch fris,
Ding. En wacker 'k heb geen steun van noode, noch geleyder
 'K weet u beleeftheyt danck.

Com laet de lieve Vleyder
Per. Nu me gaen, op myn woort.

Om dat sy voor u sprack.
Ding.

'K heb van syn heel geslacht de Brieven in myn sack;
Per. 't Is Vrouwe-lieden eer dat Mannen hun versellen.

Soo't uwen raedt gedraeght.
Ding. *Binnen.*

SEVENSTE UYTKOMST.

S A E R.

Saer. Ick voel myn hert ontstellen

Soo dat ick radeloos wel duysent werven peys,

Oft beter openbaer, oft beter dat ick veys

Voor ons gebueren dat ons Dingen is ervaren:

O Meyskens, Meyskens leert wat beter d'eer bewaren;

Lichtsinningheyt is meest 't bederven vande jeught:

Een Dochter soo het schein bequaem tot alle Deught,

Is op een oogenblick geschonden en verkerelt,

Een Hoer geworden tot een spot van al de Werelt,

Och Ounders, siet u sorgh, u sorgh, u lange sorgh

Verquift als Dochters syn te hastigh, op den borgh

Een goet van slechte prijs dat loopt een jeder tegen,

En't walght soo tyd gecocht, ja gevens noch vercre-

gen,

En evenwel vercropt men noch syn bitter Cruys

Algaen twee ooghen uyt, en krijgter vier weer thuys;

Wat

So

GIERIGHEYDT.

Wat wilmer al om doen, men can het hert geen steen,
maecken,
En die sich troosten wilt moet ongelucken cleen,
maecken. *Binnen.*

ACHSTE UYT-KOMST GIERAERT

Met een Casken vol Ryckdom.

Gier. **G**Aet maer heen, gaet maer heen, een weynigh
maer van cant;
Wat maectse stucken of men noit geen Dochters vant
Gelyck myn Dingen, die maer lochtelijck heeft ver-
loren
Een quael van twintigh jaer, want s'isser me geboren,
Het mocht haer lastich syn, en als het wesen most,
Sy heeft de Kans gewaeght, en sonder mynen cost.
Maer, maer, ick Crau het hoest, my valt in-de ge-
dachten
Dat ick heb een Soldaet voor haeren man te wachten:
Ist dat het Houwelijck wort, als sulcx al meer geschiet,
Die rukeloofse Gast sou dan tot myn verdriet,
Het onderste van't huys voor 't eerste boven setten,
En op myn spaerpot, en op alle hoecken letten
Of hier of daer jets was, dies heeft my goet gedocht
Myn alderliefste Schat veranderingh van locht
Tegeven, dier Gesteent, en Penningen der Antiquen
Behiel ick u in huys, Soldaten connen riecken
Gelyck de Honden, waer de Proy leyt diep, en duf:
Veranderingh van locht beneemt alleen de snuf.
Verhuyst myn hert met my, daer ginder in myn pack,
huys
Daer heb ick een Secretet, dat eertyts voor een Kack,
huys
Gedient heeft, dat de Droes, noch Moeder niet en
weet;
Hier word ick weer bespiet, dit onder my geleet.

FLORIS

FLORIS, BY-KOMINGH.

Gieraert sit op syn Kistien.

Flor. **V**Vel Gieraert slechte man, hoe sal u noch
berouwen

Dat gy u Dochter niet met my hebt laeten trouwen;

Want 't ongeluck dat sit nu scheerlinx op u hals,

Al u verschrafelt Gelt dat is biloen, of vals

En onbequaem, de schand uws Dochters te vergulden;

Doch u geschiet naer recht, want d'Ouders hebben
schulden

Van toeficht op het Kint, naer min, of meer bejaert.

Gier. Ick sit geruft en Kack, 'K en Kack niet op u baert.

Wat Gruysery sal hier myn vry gebruyek beletten,

Wat let het my, wie dat myn Dochter af comt setten;

Want wie haer heeft, die heeft een teirelycke pant,

Flor. Ia waer sy maer ter Eer.

Gier. Die d'Eere met de Schant

Steeckt samen in de sack, die can van beyts betalen;

Aen die de schande kiest can eer geen Eer behalen.

Flor. Soo veel geseyt als eer, of schant t'is al gelyck.

Gier. De tegenwoordigheyt van tyt dat is u blyck,

Myn Dochter was voor u, of diese wilde stelen.

Flor. En soo aen d'arremoe u Dochters Man bevelen;

O GIER-aert die gy blyft.

Gier. O GIER-gaert die een Wijf

Verfocht op hoop van Gelt, maer geensints om het

Lijf.

Flor. Het lijf, daer lach ick me het schoonste lijf van al;

len

Dat wort op eenen nacht Katijvighen vervallen,

Als't Gelt niet ondersteent soo walgt de cnapse Bruyt;

En blyft s'om d'Eer in huys, men wenfts'er dickwils
uyt.

Gier. Een Gulden Ezel sou die Distels willen eeten.

SARA, BYKOMINGH.

Saer. **H**Oe Swager sit gy hier? my dunckt gy zyt becre-
ten,

Weet Floris van het geen ons Dingen is gebeurt,
Wat wilder nu om doen den pot die is gescheurt:
Patientie is goet Cruyt in diergelijcke saecken.

Flor. Ist datter cost aen hanght de breuck is noch te maek-
ken.

Gier. Maer laet my Kacken wats van hier te blyven staen
Gy onbeschaemden hoop.

Saer. De Coninck moeder gaen
Com Floris, maer een woort, gy hebt soo langh ge-
vreden,

Gaen wat ter syden.

En Svager vreesden noyt syn Dochter te besteden,
Sy vas hem licht te veel, maer vreesden het gebreck
Dat in hem selven is, een Dochters Man, en Vreck.
Tvyee plagen op den hals te krijgen dees verdrieten,
Besonder van het Gelt gedvongen syn te schieten
Syn d'oorfaeck dat gy niet syn Dochters Man en zyt.
Doch zyde niet te Vies, het is nu sprekens tyt,
Myn Nicht die is voor u, vvy fullen Vader dvvingen,
Met goetheyt of gevvelt syn Koffers op te springen;
Wat haer perfoon belanght, ick vveet niet hoe gy't
gift,

Het Gelt dat sal vergoen dat g'aen den Maegdom mist.

Flor. En soo dan Gelt misluckt, en Vader vvou niet ge-
ven.

Saer. Ay Floris cleyne keur die stater op geschreven.

Flor. Wel dat hy gelt beloofst, en voor syn Dochter bidt.

Saer. Het bidden is te slecht, maer ick beloof u dit

Voor eersten duysent Pont, de rest moet voort ver-
vallen.

Flor. Ay my, ay my de rugh, vvat herrelycke sneeballen,
Het is onmogelyck moetv villigh die t' ontgaen.

Gier. Ick can niet Kacken gaet wat uyt myn oogen staen.

Saer.

Saer. Wel vrie belet u kackr.

Gier. Soo langh het jemandt fiet
Al vvaer het seven jaer, en kackten ick noch niet.

Saer. Het sy dan soo gedaen.

Flor. Ia Moerjen op u bieden.

Saer. Als Vrouw met eeren, 't sal als 't is geseyt, geschieden.

Gier. Waert dat ick wenschen mocht ick wensten bey u balgh

Een Mylrien uytter Stadt, een uerken aen een Galgh.

Saer. Com Swager, com naer huys 't is al te lang gesten

G'hebt in u eygen huys wel twee of dry Secreten,

De coude van de nacht geeft in den buyck 't Colieck.

Gier. Ay brilt van hier naer huys.

Saer. Maer gy zyt fantastieck,

En g'hebt u Broeck noch aen.

Flor. Wat dan de Maegh can teiren,

Soo spaersaem can de Broeck de Mest noch van ver-
geiren

Soo gater niet te quist.

Saer. Ia Gieriger als een Hondr,

Flor. Hy gunt de Pachter van de Mest niet eenen stronc

Maer dat verswijgh ick tot het Gelt is myn in lappen.

TWEE ARBEYDERS BY-KOMINGH.

1. *Arb.* Dat huys dat is geknyft.

2. *Arb.* Den Man sal oock eens tappen.

1. *Arb.* Comt Ioffrou Saer eens sien wat datter is geschiet?

Syn Dingen is al wegh gy comt te laet om niet.

Saer. Soo weet g'et oock al van dat Dingen is gaen loo-
pen.

2. *Arb.* Ons leden fullen dat, geloof ick, lang becoopen.

1. *Arb.* Ick sweert gelyck een das, den Rugh die staet my
crom

En neemt het ons in't goet, wy arrebeyden om

Den arm en bloote cost.

2. *Arb.* By dagen, en by nachten

Bereet te wercken, en op neringe te wachten,

1. Arb. U Swagers schae die is ons hertelycken leet:
Saer Daer sit den Ouden Man.

2. Arb. Het Dingen stont gereet;
 De Bedden opperolt, de Koersfen nytgeslagen,
 't Was maer te langhen, en soo uyt den huys te dragen.
Saer. Gy spreckt van Huytraect, en ick spreeck van Din-
 gen Nicht.

1. Arb. Wel Calant heeft syn goet al uyt dē huys gelicht,
 En in een ander woon lyn Dingen in gaen setten.

Saer. Wel Swager hoorde niet gy meught het noch belet-
 ten

Dat altemael het goet niet uyt den huys en raeckt.

Gier. Ay Wee! wat ongeluck my armen Man genaect,
 Ras loopter saem naer toe, want ick ben soo verflagen
 De beenen souden my tot daer niet vullen dragen:
 Met d'Huyshuer opgecraemt, verdoemelyck gespuys.

Saer. Com Svager, gaet soo langh, maer goede Man
 in huys.

Gier. Hou, laet my sitten; vwant ick voel dat al myn
 Darmen

Ay my, vvat steeck is dat, gelyck te samen scharmen.

DINGEN, PERYN, BYKOMINGH.

Ding. **V**V Eet Vader 't ongeluck, dat heden vveder
 voer?

Gier. Weet Vader t'ongeluck, maer veel te vvel gy Hoer!

Per.s. En is geen Hoer, maer gy geen Vader na behooren

Die met u boose tongh u Kint noch sult vermooren

Het is myn Peet, ick ben haer schuldigh voor te staen;

Ick gaen haer Geestelyck soo veel als Moeder aen.

Ding. Godt kent d'onnooselheyt al moect ick ugehengen.

Flor. 'K vvil over dat gy zyt u vveer ter Eeren brengen.

Ding. Wat over dat ick ben, ick ben voor u te goet,

Neen Floris doet om my toch geen verlooren moet;

Want of gy my mistrou, of comt genade sigen,

Al d'Eet of Schand, en raeckt u geensints meer van

Dingen.

SAET,

GIERICHEYDT.

85

Saer. Sevijght Nicht, gy zyt syn Vrouw v ick heb u hem belooft.

Ding. Wel hebt gy uyven cost naer synen tant gestooft Voldoet syn apperyt.

Per. Ay stil wat seker Saerken
Ick wete voor u Nicht al vry een beter Paerken

Saer. Ick hou het aen myn woort

Per. De lieden vande straet

Die hooren ons al uyt, en lacchen met de praet
Die saeck die dient in Huys gedaen, of wel gellaten.

Saer. Com Swager, of gy sijt bedooyert en belcheten

Ick misse myn gedult, u Out en stramme Lyff
(Geloofick) is by na gelyck een Deur soo styff
Van cou.

Per. Op op

Gier. Wegh wegh.

Saer. Com help wat lieve Vrienden.

1. Arb. Nu Gierigaert lieve maet

2. Arb. Ick sal u Broeck op-binden

De Broeck ist vast, com, com

Gier. Rabouwen moeyt u niet

Saer. Ay Vrienden leyt hem wegh, de Man is vol verdriet.

Hy weet niet wat hy seydt' *Dragen hem gelyck in huys.*

1. Arb. Wel aen dan laet hem dragen.

Gier. Moort, Moort, Moort, myn Dingen, myn Dingen.

Ding. Hoort hem elagen

Om my syn Dingen, ach wat overcomt de Man:

Per. Wat sotte grillen, en onstelt u daer niet van. *Binnen.*

NEGHENSTE UYTKOMST.

ROMBERT.

Ram. **D**at overgroot gerucht, sou licht myn Woordt
doen breken

Dat ick myn Engel gaf: van nievers in te spreken

En blyven buyten reeckx. en al om beters wil:

Ick was een woefte Gast nu ben ick tam en stil. En

En ben gehoorsaem aen een Aerdigh, dier geteugelt
 De vlugge Cupido heeft my geheel ontvleugelt.
 En onbequaem gemaect door snelheyt my t'ontgaen
 Doch k'hoop het is om myn, en haer geluck gedaen :
 Maer wat behulpsaemheyt was my dat oude Peertjen
 En stelden my haer voor gelyck een lacker beetjen
 Prees alle myn geslacht, maer in besonder my :
 In dees gelegentheyt was ick niet Luy daer by.
 Ick druckten d'oude Queen toen veelmael op de teenē
 Tot teeken dat ick sou haer Loon daer voor verleenē
 Want die niet ruym en is in't geven, noch gesegh
 Dat loonen volgen sal, die doolt ten halven Wegh.
 Het vier ontstact haer jeught dat 'cluck my Ia verleenē
 Behoudelijck nochtans dat sy het niet en meende
 Indien haer Vader niet het Houwelijck goet en vont.
 Of by gebreck van hem, soō reden dat verfont.
 En dees voorlichtigheyt doet my haer waerde kennen
 Maer die soo verre comt sal haer wel meerder wennē:
 Hoe tiert den ouden Man : ick magh naer haer verbien
 Niet spreken in de saeck, noch oock niet laten sien
 Tot nader weet, hou hou, k' sou aen de Vuyles hoopen
 Licht boven myn geluck een paer Blau schenen loopē.

Stoot met den Voet aen het Kistien.

Het rammelt, ja het clinckt, het is een cleyne cas
 Het waer my rapens waert soo't vol Pistolen was
 Want ick ben opgeset soo't Houwelijck comt te luckē
 De moeyt niet eens te doen naer een Pistool te buckē :
 Het is gewichtigh, en al even-wel t'is war.
 Nu licht my Mane-schijn, wie seynt my desen schar?
 T'is clinck claer louter gout, voor eerst een sware ketē
 Met een Medallie aen, dats gout, dats gout, te vveten
 Vol, vol vol ha ha ha, dat schut my d'Arremoe
 Al vvat geen Meester vveet dat comt den vinder toe.

Binnen.

THIENDE UYT-KOMST.

FLORIS 2. ARBEYDERS.

Flo. **L**oop loop na't Dulhuys om den Vader, met de Boeyen

1. *Arb.* Ick k'vvil my met de Vreck noch oude Geck niet moeyen.

2. *Arb.* Het is alleen op ons geloof ick dat hy't heeft

1. *Arb.* Om dat verhuysen ? Al vvat ons te vvercken geeft Is vvilcom, t'vvaer cen Sot die't Broot uyt syn Schrappraey,, ftiet

2. *Arb.* Gevoelde noch de Clets, en overschroom Labbaey,, niet

1. *Arb.* Ten vvaer syn Ouderdom, hy hadder oock van g'hadt

2. *Arb.* Maer liet myn handen sien, hy crabden als een Cat

Flo. Hy licht op't Bed' daerom met Touvvven vast gebondé

2. *Arb.* Wat gingh de Dochter aen ? die heeft u door gefonden

Flo. Het raet'len is gemeyn by een gebeursten Pot,
De Deur gact vaerdigh op die maer en staer op't slot,

Een Dochter die haer Eer gemist, en oock haer reden

Die is als sonder slot, en sonder vastigheden.

1. *Arb.* Gy doet u Vryfter veur als vvaert een lichte Daey

Flo. Ick vvist niet dat het vvas een Appel met een Maey.

2. *Arb.* Svvygh svvygh de Dochter is als Dochters toe behooren.

Flo. Dat heb ick oock gelooft, maer nu'k geloof myn ooré
Doch dat verhael is langh ten dient hier niet op straet,
Een stoop ten besten com

1. *Arb.* Die met Blau schenen gact

En vint geen beter Salf om die daer op te leggen

Als suypen dat hy barft, en dencken sonder segghen.

Binnen.

ELFSTE UYT-KOMST.

GIERAERT *met touwen om de Handen.*SARA DINGHEN PERYN *van achter naer
Roepende ghelyck.*

Gelyck. **H**out hem vast hout hem vast
Gier. Gy Pryn laet my los

Laet me los laet me los gy helpe Rafermyen
Laet me los, laet me los, ach laet my toch betyem.

Per. Gebueren staet ons by

Gier. Die Hexen sien niet in
Wat dat my schort, ick dou-der een het Hert in.
Hy is los.

Saer. Is dat een stoot ay my

Ding. 't Is om een Doodt te haelen
Myn Vader

Gier. Laet me los, soo sal ick u betalen.

Per. Gy syt beseten of ick moet het niet verstaen.

Gier. Nu is het eens voor al om mynen al gedaen.
Vint den Schat niet.

Ick ben ellendigh want het is my al gestolen
Myn Dingen langh bevvaert vvaer sulde loopen dolen
Hoe sal een Lichtmis u versuck'len, hoe verjaeght
Van d'een in d'ander Hant, daer gy noyt dagh en saeght.
Want altyt by het Licht te midden inde Nachten
Als't inde stilte vvas, toen moest gy my verwachten:

Want al ons handelingh was tussen u en my.
Noyt Ooren hoorde, noch oyt Oogh en sagh, hoe gy
En ick, gevrienden vvaert, ick can't niet af-gemaelen
Ten con noyt in verstant, noch Menichen Herten dalē
Hoe dat ick vvas vernoecht met myne vvaerde schat.

Per. Maer laet hē vvat gerust hy schuert syn Herffens vvat

Gier. Bestolen, en berooft, vvou nu de Duyvel commen
En vvees myn Dingen aen, ick vvou m'er om verdom-
men. Ick en

Ick heb noyt Saligheyt betracht, noch ick en vvout
Gelooven dat het vvas, als in het suyver Gout.

Ach myn gestolen Schat, myn Dingen, ach myn Dingē
Ick sal om uven 't vyil myn selfs den Hals om vringē.

Per. Ghy roept om Dingen, en u Dingen die is hier

Saer. U ydelbeyt van Hoofst door allen dat getier

Maectt dat gy niet en kent, u Dingen, noch u selven.

Gier. Wie heeft myn Dingen in de Aerde gaen verdelven

t' Washier op dese Plaets, hoor hoor, het gater Hol

Per. Maer spreeckt u Dingen aen.

Saer. Maer suffe Loterbol

Daer is u Dingen, daer

Gier. Gevloecte Tooveressen

Die met u Tongen Nyt veel scherper als de Messen.

Loopt Binnen.

Per. Hy sluyt ons samen uyt

Ding. Ach Hemel staet ons by

Saer. Nu Svager laet ons in

Gier. Hier ben ick op myn vry

Vyt Venster.

Ick con noyt beter coop als nu mijn selfs verhangen

Hy dee't uyt Caritaet die dese Touvy gingh langen

Tot myn behoeven, vvant ick Hongh myn selven noot

Een halve stuyver vvaer te costelijcke Doodt.

Het Leven is m' een Walgh nu dat ick ben bestolen

De Dieven aen de Galgh en aen den Drocs bevolen

Dinghen Op haer Knien.

Ding. Ach lieve Vader soo dit dan om my geschiet

Ick bid' vergiffenis, en melt toch u verdriet

U Dochter heeft haer noyt aen Eerbaerheyt misgrepen

Saer. Ia soo Nicht eers genoegh en syde maer gellepen.

Ding. Aenhoort myn onschult, en bemint u Saligheyt

Gier. Gy syt het Dingen niet dat my de Doodt bereyt

Maer t'is een Kistien vol met Gout en met Iuvveelen.

Daer gy in schuldigh syt, dat ick't heb laeten stelen.

Ding. Maer Vader, dat verlies is minder als de Ziel

Gier. Voor die her dierbaer Gout soo niet in vvaerdē hiel.

ROMBERT BY-KOMINGH.

Met het Kiftien.

Rom. **V** At nootlot parft u om te biddē en te kniē
Ding. Myn Vader vvilt figh felfs met eygen hant
 vernielen.

Hy mift een Kiftien.

Rom. En vvat Dingen iffer in

Ding. Vol coffelijckheyt en Gout

Rom. Soo Vader is van fin ;

U tot een echte Vrouvv aen my te vvillen jonnen
 Hy fal gemackelijck die Schat vveer crygen connen
 Ick hebt gevonden .

Ding. Soo gy dit myn Vader doet
 Myn Lichaem is voor u. en al myn Vaders goet :
 Ick fal die Weldaet by myn Leven niet vergeten
 Het Gout en lyt geen roett , en hy en fal't niet eten.
 Myn Vader fiet eens nyt, dit is den blyden Nacht
 Die al u ongeluck heeft in geluck gebracht.
 U Kiftien met u Gout is vvederom gevonden
 En van een Engel hier u vvederom gelonden.

Gier. Myn Kiftien Kint? *Vyt het Venfter.*

Ding. t' Is hier

Rom. Ick geeft' u vveder maer
 U Dochter ftaet s'u af ick mangel dit, om haer

Gier. Dofynen Dochters oftē met Proceffie gingen
 Die mangeld' ick gelyck om fulck een lieven Dingen
 Ick com, ick com u by. *(Valt vande Trappen van binnen.)*

Saer. Wel nu fal't ommers fyn
 Dat gy soo fchierloos naemt toecomende Coufyu.
 Men magh vvcl seggen in het vryen fteken curen
 Van dus of soo gefint, het vryen heeft fyn uren

Rom. Dat vvoort van Dingen heb ick toen niet vvcl ver-
 ftaen

Al vvatter is gefeyt of vvatter is gedaen
 t' Is alles mifverftant mits ick geen Dingen kenden
 Die Naem die dienden my om't fottien voort te fendē

Saer.

Saer. En hebde dan haer Eer, en Maeghdom niet geschent?
Haer opgesloten dat gy aen my hebt bekend.

Rom. Om dat gy, soo gy seyt, u Dingen had' verloren
Soo vvas ick heel bekeurt, en hebber me geschoren,
Maer ick en kenden toen u Nicht noch Dingen niet.

Saer. Och Nicht ick hoor t'is al door mis verstant gelchiet
Ick bid' vergeeft het my ick speelde rechte bot, aerdt

Ding. Als ick het legghen moet, ick meynde dat ghy lot
, vvaert.

Het is tot myn geluck, geloof ick, soo gebeurt.

Per. Gy hebt den Ryckdom met de Dochter vvel gekeurt

Ding. Myn Peetjen maect my Ryck, dat soude coop licht
breken.

Saer. Men vint geen Sorten, die in sulcke Sots-cap steken

Rom. Indien haer Ryckdom vveeght, haer deught vveeght
boven al

Waerom ick Dingen om geen Dingen laeten sal.

Ding. En't sal my totter Doodt aen vvoort noch Trouw
gebreken.

Rom. Daer dient een soentjen op.

Per. Dat mocht niet blyven steken.

Ding. Myn Vader toeft te langh.

Saer. Hy graeft vveer eenen Pot

Of sluyt syn Kisten, en Schrappraeyen in het slot

Of gaet besichtigen al syn verborgen gaten

Eer dat hy jemant in het Huys sal vwillen laten

Per. Daers jet gevallen, soo ick fluskens heb gehoort

Ding. Myn Hert wort cout

Per. Clop clop, wat let het oft m'hem stoort

Saer. Het valt in myn gedacht dat ick hem heb ont no. neu

De Sleutel van het Huys om achter in te comen

Peryn com gaet met my. *Gaen binnen.*

Rom. Myn vvaerd' is heel ontstelt

Ding. Myn Lief ick can niet min als my de sehrick in belt

Rom. Soo sal ick dan als gy, oock op u vvesen passen.

Want t'Houvvelyck dat syn twee handen die hun
vvasen

Ding.

Ding. Hoe schreeuvt men binnens Huys, ick vvas dat
vvel gevvoon

Maer evenvvel ick hoor een alderdroefften thoon.

PERYNE SARA BY-KOMINGH.

Sacr. **U** Vader die is Doodt gevallen vande trappen
Ick heb soo menighmael gheseyt, ay doetse
lappen

Ding. Myn Vader, Vader Doodt.

Binnen met Rombert.

Sacr. Peryntjen Peetjen gaet
Dit ong'luck niet op't hooght' tervvyl hier gheenen
Raedt

Voor syne Ziel en is, dat can tot voordeel vvesen
Want alle quaet is quaet, maer dit is meest te vvesen.
Hier comt de Gierigheydt tot haer ellendighendt
En het verschrafelt goet gelyck liet is gevvent.

Per. Den Vrecken Woeckenaer geen Zielens Schade., siets
Maer Deught alleen op winst van Godts GHENAEDS

„ SIET.

LIEFDE DOET SORGEN.
G. OGIER.

FINIS.



D E

ONKUYSHEYDT.

SPEEL-GHEWYS VERTHOONT

Op de Kamer vande

V I O L I E R E

Den 18. OCTOBER ANNO 1646.

BINNEN ANTWERPEN.



Gasp. Boultats. inventor et fecit.

V O O R - R E D E N ;

Tot de goet. willige Aen-Hoorders, in t
laet 1646. op de Kamer vande VIOLIERE.

V Ele Hystory-schryvers verklaren dat by de oude Romey-
nen seker tyden waeren verordonneert in welke sy hun-
ne slaeven de vryheyt tot alle ongeregeltheyt toelieten, ende als
sy ten hoogsten van alle misbruycken waeren brachten sy hun-
ne Kinderen in tegenwoordigheyt der selwer, niet op dat sy alle
ongeregeltheyt van hun als fracy soude leeren, waer om hun (de
teelckheyt siende) vande selve te doen grouwelen ende ontwen-
zen! t'selve syn wy nu nyt-beldende inde slaeven van de onge-
schickte sonde van Onkruysheydt, gelyckmen bevint soo in alle
Anticque als moderne Comedy ende Hystory-schryvers soo de Ty-
rannye van Nero, de ongeschicktheydt van Heliogabalus ende
andere, als de denghsaembeyt van Augustus, Vespasianus &c.
Vytgebeelt ende beschreven soo wel om de quaede van ghenen te
verworpen als om de Deughden der deser aen te nemen. Maer
alsoomen gheen besmette Poeten sonder stancken can beroeren,
veel min ist voek mozelijk yets van de Onkruysheydt nyt te wer-
ken ten sy die van yder een ongeheertheyt wennecke, tocht te be-
ter, want dit in eerbaer Oogen geen splinter en sal maecten, en-
de in bedampste can het eenen balck weiren. Mits alle werckingsh
van begin tot het eynde deser Comedie geen behoorlyckheydt oft
inleydinge tot ontucht (door vriendelyckheyt waer langhs dese
grouwel synen wegh is nemende) en sal verthoont worden:
maer het ongesontste, gevarelyckste ende ten hoogsten het onsa-
lyghste: ende dit alles niet ten halven ghenoen, want oft wy
schoon de verderffemis en tydeluycke welvaert en eere hier verspil-
sen, soo en canmen de grouwelen vande eeuwighen verdoemenis
het

35

V O O R - R E D E N .

het menschelycke verstant niet ghenoech in scherpen, die daer
 naer moet volgen: ende dat buyten alle twyfel, want in vele
 sonden en misbruycken vervalmen door eene seghynelycke of in-
 leydende oorsaecten, als dootslach wyt thoren door de tochten van
 gramschap, tot de dronckenschap allenskens door de soetigheyde
 en smaeck van leckeren dranck en wyn &c. Maer tot de On-
 kuysheyt stapte den Mensch henen met nuchtere verstant? met
 beestige moerwil, ende hertneckige voor-weet, een sonde teghen
 Godt den heyligen Geest. Alle eerbaere, ende deughdige louf-
 frouwen, ende maeghden, sullen hun niet belgen datmen hier de
 ontuchtighe en verdoolde Vrouwersoonen is wat dapper overha-
 lende in bedriegerye aenlockingen onder verscheyden schynelijc-
 heyt ja oock onder voorbelt van aenghenomen deughden: ver-
 mits allen dit mede is dienende om de eerbaerheyt, ende kuysheyt
 van alle wel geregelde tegen dese ondeughtsaembeyt als het licht
 tegen de duysternis, ende den Diamant by gelas te doen uyt-
 minnen. Wy verhaelen hier vele jammers, ende catyvigheyde
 de Mannen wyt dese beestigheyt overcomende om te beproeven
 ofmen by uytbeldinghe van de daet con de selve af leyden van
 het gene daer soo vele treffelycke Predickers met soo vele beestige
 Sermoonen en redenen (wetende dese sonde al te veel ghemeen
 en in gebruyck is) geiren sonden afhelpen. Wy bidden dan vol-
 gens dese waerschouwinge desen onsen arbeyt tot eenen Spiegel
 te willen gebruycken, ende met behoorelycke discretie aen te ne-
 men gelyck die aen V. E. met hooghe goetgunstighet wort ge-
 offert om te verblyven V. E.

WAER-

WAERSCHOUWINGHE
A E N D E
GOETWILLIGHE
TOE-HOORDER S

Over, dese uyt-boldinghe die wy doen
RAECKENDE DE SONDE

V A N
ONKVYSHEYDT

Ghespelt in't laer 1681.

Op de Camer vanden Olijf-tack.

IS vier-en-dertich laer^s gheleden dat wy spelden
d' Onkuysheyt op't Thooneel des Schilders: en verbelden
Die grouwelycke sond' naer ons vermoghen uyt:
Vvy hadden oock't gheluck, t'begintsel en besluyt
Beviel de kenders wel: soo Gheestelyck als VVeirelyck,
Vermits, behaeghen mist, en alle dingh soo deirelyck,
Naer ziel, en Lichaem eynd' 't is waer wy brenghen voort
Van dees' vervloecte pest dat noynt en wordt gehoort
Op Predicanten stoel: om dat de weerdigheden
Van sulcke mannen, niet bestaen, onnutte reden
Te sprecken, want die stoel de suyverheyt betaemt.
Maer even-wel die sond' wordt altyt uyt-geblaemt;
En soo de eerbaerheyt van sulcke wyse tonghen
Vyt schaemten lieten, voor de simpel ende ionghen
Onnoosel ooren, 'tis voorseker datter gheen
Berispelycker sond' soud' syn als dees' alleen
En wecken door berouw' de sondaers uyt te trecken,
En wysen wat dit quaedt al quaelen can verwecken.

Mact.

77

V O O R - R E D E N .

Maer soomen heeft gheseyt den stoel gaet dat voorby
 Die wel bekeeren wyft, maer myt de filtery.
 Toch een Thooneel meer ruym en vryheyt toe-gegeven
 Daer de Poësen met de pennen vryer leven
 Dat sprekt wat ruymmer: en het schynt him toe-gestaem
 Als VVeireldts synde met de VVeireldt om te gaen.
 VVy comen niet alleen met woorden, maer verthooren
 Een vol gheschiedenis in veel-der-leyd' personen
 Heel schandigh als een walgh voor deughdelycke lier
 Om dat men sou verschil van quaeds en deuchde sien.
 Merckt wat een droeve wegh, met ongesonde stappen
 De Goddeloose gaen beneden langhs de trappen
 Der eeuw' ghe duyfternis, ter-wyl hun hert vertoert
 Hier in een corten tyt, die langhen tyt begeert.
 Sy wenschen langhen tyt te leven, en sy schouwen
 De grondt van't leven, om een leven op te bouwen;
 Sy dansen met de doot, en spelen met hun lyf
 Vergaen in vuytgheyt van Duyvels tyt-verdryf.
 Toch 'tsal de cerbaerheyt schier vrent aen d'adren tuyten
 Den naem van hooren, en een vuylen hoop der guytens
 Te sien, en hooren: want het is een kot ghewis
 Daer niet een eerlyck mensch by tyt te kippen is.
 Verheught u in't gheluck dat Godt is by u bleven
 En u tot noch bewaert van soo rampsaligh leven.
 En is gheen sond' te sien, noch weten, als men wens
 Behaeghen tyt de wil: en valt in gheen consent.
 En die sou wonderlyck in boosheyt sich behaeghen
 Die aen soo droevigh eynd' genegentheyt sou draeghen.
 Dies oordeelt redelyck want soo ghy't wel bevat
 Gheen droever thoom als dit heeft treur-spel noyt gehadt.

P E R S O N A G I E N.

Ian de Quist, Een oude Man.

Livijn, Een Hoere, sijn Bastaert.

Gores de Quist, Sijn eyghen Sone.

Adolf, Stief-Vader van *Livijn*, Tim-
merman.

Petronel, Een lichte Dochter.

Sandryn haere Moeder,

Wouter haeren Vader

Speelt met den Avondt.

ONK V Y S H E Y D T.

E E R S T E U Y T - K O M S T.

JAN DE QUIST, MET LIVYN EEN HOERE.

Ian. **M**Yn Engeltjen waer is den ganck? houdt een weynigh spraeck

Livyn. **M** Ick gaen mynder vaerden

Ian. **M** Maer t'is een vreemde saeck
Dat de Maeghdekens altydt spygh, lyn als m'hun ter
goeder trouwen

Yets bekefeldelyck vraeght: en teghen d'onbeleefden
houwen

s' Hun goedertieren: comt hier myn treuseltjen en
spreekt my toch eens aen

Livyn. Ick sal moordt en brandt schreeuwen, oft laet my
dadellyck gaen

Ian. Wel Liefk' en doen u geen geweld, een Lutsken met
manieren

Livyn. Ick segh u laet my gaen oft ick sal lustich tieren.

Wie meynde dat ick ben, Hoer oft vod'?

Ian. Maer schaepken wie seyt dat?

Livyn. Ick heb daer altydt toe te eerlycken Hert gehad
Al ben ick Arm ick heb my tot noch toe degelyck ghe-
dragen

Maer die armoey, die armoey, die sou jemant wel jagen
Daer m'een Hoer worden sou

Ian. Myn Suycker mondeken, gy lodder-haer
Klaeghde ghy van Armoey dat waer een dinghen dat
fond' waer

Hoe sulcken knapsen dier / siet, siet, in alle Eeuwen

Is Bermhertigheydt goedt geweest *Toont haer Gelt.*

Livyn. Myn Heer ick sou wel schreeuwen
Van soo veel Ghelts te sien als oft ick een Oyvaer in
een Swalumen nest sagh

Ist oock al Silver? en ist niet vals, als m'het siet by den
dagh

- Ian.* t' Syn Spaensche Matten van 't beste Silver : niet te houwens, maer wel me spelen
- Livyn.* Wat sou ick moeten doen om die te bekomen sonder te stelen
- Ian.* Com gaen weens t'samē op de Bors daer fullē wy rap Accoort slaen
- Livyn.* Men doet daer savonts geen Coopmanschap
- Ian.* Alle tyden sijn goedt om het nootfaeckelyck voor te wenden
- Livyn.* Soo sal ick met u gaen , maer verbie myn Eer te schenden , *Binnen.*

T W E E D E U Y T - K O M S T .
G O R E S D E Q U I S T .

- Gores.* **D**An seggen de Lie' maeckt u niet gram, Gores gy valt heel uyt u inoesteren
- Gy siet soo mager, soo vies, hoe comet ? gy moest u beter koesteren
- Gy moest die Koten met Vlees vullē en u selven deugt doe g' En wetet niet, denck ick, ick ben soo kort gestooft gelyck een Venesoen
- ICK heb my soo laten bakeren dat het wonder is dat ick niet begin te vetten
- Want ick heb my ses weken te stoven doen setten
- En gedurigh Mondekens maet geten voor remedie van een verslymde Maegh
- Met een snipken Broot en met wat Rosynen en twee potten Sals quam ick alle daegh
- Nettekens toe : ick dacht toen sy my inde Kevie soo nau setten ,, wouwen
- Datse my wel ter deegh gaen vetten ,, souwen
- En de Menschen erers naer Indien sendē voor een Present
- Maer k' werd' haest anders gewaer : daer dacht ick inde Pockarius tent
- Och hoe geluckigh sijn sy die hun Disciplinen
- Die t' Lichaem castyen om't eeuwigh leven te verdienen
- Want

Want die hop' sterckt den gheest datmen 't Lichaem can
weer staen

Maer ick mocht voor myn penitentie wel van mondt ter
Hel gaen.

En nochtans ly ick een Penitentie die alle penitentie gaet
te boven

Oock en ist niemant vvy's te maecken als die selfs hebben
sitten stoven

Als die Duyvels Martelaers, die soo moruvv' syn als een
doorfvoren Offen loos

Die arger uyt hun Backhuys riecken als een Beirsteekers
Kruydoos:

Daer men geen vrees voor en heeft datse jemandt sulen
de keel af-byten

En oock datse jemant veel slaen connen sonder den arm
af te smyten.

Gelyck lest mynen maet tegen syn Ionck Wyf kraakeelden
om't scherven van een sop

En door haestigheydt vvierp hy haer den Hoet met den
arm naer den cop.

Den anderen oock sey ick: neen sey hy daer moet ick die
albasten Poppen

Die treuseltjens, die Hoerkens noch vvat me onder hun
kin cloppen

Tot teecken dat ick noch een oudt Voer-man ben, die
noch soo geeren hoor het kletlen vande svveep

Want ick ben, sulcken Wey-man, dat ick sulcken reep

En Weyghe Snaer sal ontbieden, om my uyt te lichten, en
coragieren in myn sterven

En als ick inde Hel com, moet ick dan geen Hoeren dervē

Soo ist een cleyn roch, dacht ick hoe sulen die grabbelaers
Van die Duyvelen naer desen Vogel grielen. (die sielen

g'En meynt dat niet (sey ick) dat u den Hemel daer voor
beschern.

ICK ben heel kouvorstigh (sey hy) en inde Hel daer is
het vverm.

En tervvyl dat vvy besigh vwaren van Hoeren en vodden
te spreken

Soo valt hem een Cathern op 't hert, en is seffens de moort
gesteken

Gelyck die van ons Gilde meesten-deel geschiet :

Want een natuerlycke Doodt die en achten vvy niet?

De Hoere-jagers v worden meest den beck ghebroken van
Duyvels oft van Menschen

Maer van de Pocken te sterven is de soetste Doodt die sy
connen yvenschen :

Want ter vvy dat se gaen quynen en quelen, soo hebben-
se in plaets van een gebedt

Altyt in't ghedacht de vriendelycke Pry die's hun heeft
aengeset

Mer duyseat segeningen van de Duyvel moet het vercken
haelen.

t'Is oock qualyck gedaen dat men pleyfier om Gelt coopt,
en met d'ellendige Pocken betaelen

Dan laeten is goet voor't hangen, vwant vvy vveten vvel
sulcken vyvers sulcken Vitch

En't is t' sekerste van al datter af te vervvachten is

En dan comt d'armoe, ellend', spot, en schand' ons soo
tacken.

Dat men (met Oorloff geseyt) ons de Secreten verbiedt
om op te kacken :

Jegelyck spout van ons : ja de Hoeren selfs, soo haeft
wy t' wapen van't Gelt sijn quyt

Festeerte dan eens wat : ey, ey, seggen se t' en is nu geen
tydt

Daer naest geestn ē twee stucken voor een cleyn gellekē
Ommers dan is men van de Sots cap het aldergrootste Bel-
leken

Ja de duyvel selfs geest met ons, en het is dan al maet ,, af
Ba de duyvel hael de duyvel dat hy my den raet ,, gaf.

LIVYN, een deel Jongers Stemmen roepen van Binnen.

B Y - K O M I N G H.

Stemmen. **H** Oer, hoer, hoer, hoer

Livyn. **G** y sicken, gy dieven, ghy galgen Aes, laet
my gaen gy guyten Brandt

Brandt moordt, moordt, moordt, help, help, help, ey
my longers laet myn tuyten

Los, ey my, ey my, is dat een clets ghegeven ' moordt
moordt

Gores. Rabauwen wat meynder med'voeten voor't gadt,
voort, voort,

Wat sou men de Meyskens soo sleuren? gy mooght den
tydt noch leven

Dat ghy al u Ouders middelen sult aen de Meyskens
gheven

En lyen om hunnen't wil noch Armoey en ellendt,

Livyn. Waer ick my keer waer ick my wend' die longers
sijn m'ontrent

Stemmen. Hoer, hoer, hoer, hoer

Gores. Comt maer eens by hebdt' jemant t' hert

Stemmen. Hoer, hoer, hoer, hoer

Livyn. Als gy maer hoer en roept, roept u selven swart
Dat en let my niet

Gores. Als gy lied' hoer roept bedenckē moest daer by,, sijn
Oft oock geen hoeren in u naeste Maeghtchappy,, sijn.

Liv. Dat's wel geleyt? Myn heer gy oordeelt niet verstant
Maer den Naem van hoer te sijn en acht ick nu gheen
schandt

Dan soo weerdigh, dat veel goddeloose Boeven hun
niet en schamen

Inde Kercken Godts tot hun verdoemenis de hoeren
met hun namen

Te tellen, en beclagen als'er van't getal der hoeren een
wordt gemist

Seyt d'een soufe wel daer ter Kercken sijn 'dat ick't
voor seker wist

Dat gingh'er naer toe:want s'is sulcken contentement
in myn wesen.

t'Is al dat's die snaer, en die sluyp, in plaets van jet te
lesen:

Veel schynen Christenen, maer het sijn hoer-eeders

Wants'eeren ons, sy dienen ons, en't sijn ons staet ver-
meeders.

Ha de hoeren sullen noch een seckte maecken met duy-
vels help

Want s'hebben by vele voordeel, hoc wel onlommert
met een schelp

En eerlyckē deck mantel, van d'onnoofel te beschermē

Een Dochter vande Gild' vint meestendeel ontfermen

Tegen de geweldenaers: Met Gelt, en met practyck,
geveystheyt, maeckt de dril

Onnoofel, dat, melydentheyt noch voor haer sprekē wil
Eyndelyck sonder weyigheyt en schynter, geen gesel-
schap van weerden

In vergaderingh en Comedien vintmen hoeren gelyck
Peerden

En w'en hoevens ons niet te schamen, oock hebben wy
de schandt

En het Root worden gedreven uyt der Landt

En daer iff' hals en been gebroken, en soo een eynd' ge-
nomen

Soo dat wy geen vrees en hebben datse ooyt sal weder
comen

Gores. Laet my u eens besien: ghy syt een hoer gheboren
een slim doortrocken vel

g'Hebt eer gy Weireldt saeght u eer, en schaemt verlo-
ren, dat sien ick wel

Gy syt als Anthecrist een secte van bederven

Een hoer die hoeren looft, een hoere salt gy sterven

Schaemt u

Lioyn. Schaemen? schaemen? dat hem een Ionckman
selfs schaemt,

Daer hilsen w'hem toe op, en seggen dat het de Liefde
betaemt

Nieuwsgierigh alles t'ondersoecken, en gheven hem
suycken, en douwen

Waer med' dat wy stommelingh te kennen gheven wat
dat wy geeren souwen

En als wy een woordt spreken dan moet'er een Man
een heel proloogh uyt verstaen (kerfaen

En voor eenen slecht-aerdt nemen wy veel oplynen

Gores. Wy weten luttel hoe swaer het is met hoeren te verkeerē

Wy meynen de hoeren te brillen en de hoeren moeten ons het brille maecken leeren.

s'En maecken daer gheen sond' af van alles dat sy connen doen

Den asem baert een Kint by sulcken vuyl fatsoen

Een Vader allemans Kint.

Livyn. Als wy jemandt soo connen pollen

Dat heeren wy Leccenten en boogen pacht vertollen

Dat's vry Privilegie daer niemant reghen en can

t'Is ons al g'oorloft

Gores. Hoe machmen dan een Man

Een Kint t'nuys senden datse van al de Werelt raepen?

Livyn. Hoort die met hoeren verkeerē en by wil slapen die getrooft hem dit,

Oft de pocken, oft een Kindt Ist datter verhael is en wat op sit

En syn w'ooock niet soo veel weerdt, dat's om ons soo veel souwen verdragen?

Ick hoer noch myn leven wel hondert naer't smoor Beu' te jaegen

Daer ick myn spiculatie in sal hebben wat elck al't mynder eeren lydt.

Gores. Als ick daerom peys byt ick noch op myn tanden,

o Barbier my dunckt dat gy noch al in't werck syt

De droes hael de vodden k'en sal met hun niet licht meer tuynen oft heggen.

Want s'hebbent soo bont gemaect datme de Barbiers de gesontheyt ontseggen

Livyn. Hoe u?

Gores. Ia my.

Livyn. He, he, he, he, prys, prys, prys, prys

Gores. Wel hoe gebeirde soo?

Livyn. Mynen speciael hebde ghy sulcke vruchten van dat Paradys

Ha gy syt een borst dat g'ons vereert liever met t'best als met t'slechtste

Voor

Voor eenen Mothouwer syt ghy nu d'oprechtste ;
Gores. Ten is myn meyningh niet met de vervloecte Pest
 En Ziele-kancker-fer van jemants hoere nest
 Te winnen mynen cost, en slyten myne daegen :
 Op dat een necker rey my sond' ter hellen draegen
 Ick ben genoegh gestraft ach ! dat men soo verdwaelt
 Syn eygen Zielen-strop soo hoogh en dier betaelt,
Livyn. t'Is quaet waeter (sey den Reyger) en hy cost niet
 swemmen:

Als de Mus gecort-vleugelt is , is die licht om remmen.
 Gy hebt inde Kevie sitten mynten en syt gedweegh ge-
 maect ,

Maer dat gy misschien noch in een goedt vel staect
 En met volle veeren waert , ghy heulden weer' met de
 rocken.

Maer nu hebdt een galgen berouw' nu gy van een valt
 vande pocken.

Gores. Verwyt m'het noch eens, soo geef ick dat back-
 huys een sone deur

Gy Hoer gy dobbel hoer

Livyn. Een Hoer ben ick, daer hou ick my veur.
 k'En loochen mynen staet niet als duyfent ander pryē
 Die heet ick pryen, die den hoeren naem en niet de daet
 en myen

Die ons callaen af sien , en bederven inde grondt ,
 En onder eenen denghdelijcken schyn doen grouwe-
 lycker sond'

Als by ons ooyt wert bedacht : o costen't de stoelen ,
 en trappen

De wanden, en deuren, de koetsen, en bedden clappen
 Daer souwer veel beschuldicht worden vuyl en onkuys
 Die somwyl Bordeel maecten van hun eygen Ouders
 Huys.

Omaet, daer gaeter al ertelycke niet vast in hun schoenē
 Terwyl veel degelycke Lie alle slach en fatloenen
 Van hoeren vloeckē, namentlyc die vande Lepelstraet,
 Soo vvetense luttel vvat'er al sluypery en list om gaet
 Die

Die beſteet wort tot ontucht en Boevery.

Gores. Ha gy ſyt een arge en doortrapte pry
Om dat gy de Lien van u ſout doen ſwygen
Soo wilt gy andere als lichtvaerdigh berygen ,
Op dat het milbruyck van deſe u dan verſchoonen ſou.

Livyn. Dat ick by de Veel myn eer ſoecken wou,
Ick ſou met goet bewys mynen hoeren naem connen
weder leggen:

Maer ick beken het ſelfs , en daerom blyve't een jedge-
lyck ſeggen.

Oock ſtrecke't tot myn profyt en't brengt calantē aen
Want daer ick maer jeverſ over ſtraeten gaen

Daer hoor ick my pryſen als een hoer van't hoofd tot
de voeten ,

En ſoo my by geval Spélieu met baſſen en Violen ont-
moeten,

Den eerſten thoon die 'k hoor (als oft uyt dat rammoer
Mynen waerden Naem ghequeekt waer, want t'is al)

Hoer, hoer, hoer ,

Uyt d'orgels , en moeſels can ick oock mynen naem
wel halen

En oock uyt d'eerſten thoon van d'ele Nachtegaelen :
Hoe wel veel valſch uyt-leggers ſeggen datſe ſingen ,

ſuēt, ſuēt, ſuēt, ſuēt ,

Maer t'is hoer, hoer , hoer, hoer , dan wederom ander
maecken diſpuet

En ſeggen , dat ſuēt, en hoer , eenen naem is om dat ſy
jeder juetigheydt bewyſen

Gores. Den droes die falſe haelen die ſulcken ſuētheydt
pryſen

Moort , moort , moort , ey my , Barbier . Barbier ,
barbier ,

Is dat pyn , is dat pyn ! moort, moort, gy vercken gaet
van hier

En ſpreeckt van dat ſuēt niet, oft my dunckt dat den
Barbier ſyn rangen ,

Syn vlimmen , ſyn yfers , en poeyers en falſ-pot gaet
langen ,

Soo

Soo dat licht my sulcken grouwel door een vier jaegt.
Soo de boeven, van de hel gelyck door de hoeren wor-
den geplaecht.

O jammer, o verdoemde hoe salmen u beclagen,
Dan my dunckt lichter den brant, als al de poeders, en
plaeciters te verdragen,

Livyn. Denckt dat ghy die noot ghekracckt hebt, en ver-
heught u in't getal

Die't voor u geproeft hebben, en naer u noch volgē sal.
Gores. Men seyt gemeyne smert, is licht om dragen
Dies Magh ick m'in dees vuyl ongesontheyt behaegen
En achten't voor een Jentiligheyt gelyck de franschen
het seborft:

Livyn. Het is een dingen dat g'u nau schaemen en dorft,
Vertreckt wat, vertreckt en belet my geen profyt
Ick sal eenen slempten besten geven ist dat gy my niet
schadelyck en syt,

Daer comt een Oudt Susanne boef die schiet lustigh
schyven

Gores. k' Gaen wat aen d'een syd'.

JAN DE QUIST BY-KOMINGH.

Jan. **D**ie schelmse Jongers almen wat sou bedryven
Wort men altyt gestoort, maer hoe, syde gy dat?

Livyn. Hoe verachtelyck vraeghe my nu, ghy u pleyfier
hebt gehad

Van myn Maeghdelycke suyverheyt, van te vooren
Was't al Liefen hart:

Jan. Hoe, Maeght?

Livyn. Wat vraegh dat ick moet hooren
Wat over-comt my nu? verlaten Dochter als ick ben
O geschonden maeght! vervloecten tydt datmen nu
geen eer en ken,

Nu ben ick ecreloos en diese my heeft bestaen te roovē
Ist mogelyck, ist mogelyck, die willer niet gelooven
Och ick heb uyt onnooselheydt nooydt voor peryckel
van mans gegift

Maer

Maer laesen , ach laesen ! ick ben verdroncken eer ick
van water wist ,

Ick stert van schaemt , en moet het met bloedige tra-
nen beweenen

Ian. De hoeren hebben twee kunsten waer me datse de
herren als steenen

Betooveren sacht , en morruw , en doen gelooven dat
sy eerlyck syn ,

Dat syn hun tranen , en de tongh : ja sy weten dit fenyn

Beter als d'apoteeckers hun drancken te mengen ,

Soo , datse de mans gelyck de kinders rengelen

Circe d'oude hoer gebruyckten dranck en kruyt

Tot stof haer toover const , maer onse hoeren uyt

Hun mont en oogen sulcken conste wercken

Dat wie niet vroom en is verandert in een Vercken

Als een Ulisses Knecht : maer ick ken der hoeren treck ,

Wie hun bermhertigh is wort licht een hoere geck .

Livyn. Ey , *k ben machteloos u woorden te weerleg-
ghen ,

Maer wee , wee , wee u , ist dat gy meynt te seggen

Van my : ghelyckmen van een Hoer met reden seggen
mach

Vermaledydte de Hoeren , maer d'oannoofele ach , ach !

Datmen die onder't getal van een deel Fiellinné reken !

Waer toe ben ick geboren ! och wilt my 't hert affteken

Ick sal't u geiren vergeven .

Ian. My dunckt dat gy met my spodt

Livyn. Hoe dat myn hert te moed' is weet den goedē Godt

Dat ick om myn siel en liet , ick brocht my met eyghen
handen , om

Ian. k' En weet hoe ick 't hier heb , ick ben met allen myn
verstand , stom

Maer ginghde niet om profyt hier flincken over straet ?

Livyn. Geliefde wat te vraegen , vraeght dat m' en verstaet

Ian. Ick vraegh oft gy niet en ginck om Pollen te soecken

Livyn. Ick ginck om eenen halven stuyver boeck - wey
Koecken

En die Vrouw' gheeft maer eenen Pol als men veel be-
steet

Befonder maer aen diese voor vaste Calanten heet:
Maer ick sou te vergeefs maer gissen op de Pollen
Ick hael maer met een cleyn

Ian. Ho, ho, gy syt ten vollen
Onderwesen, en de Hoere school al uyt, vaert wel

Want ick hou u voor een argh, en sijn doortrockē vel
Livyn. Och Sinjoor ick bid' urke laetme noch eens spreke

Ian. Wat dienter noch geseyt.

Livyn. De steenen sullen't wreken
Dat gy m'aensier voor een Hoer: verandert u propost
Op dat de meyning die gy dryf, u niet den hals en cost.

Ian. Wie soud' my dat doen? u braven, u boeven? datse
beginnen

Livyn. Hoe conde al dat quaedt vermoeyen van my ver-
sinnen?

Daer ick myn Bloedt sou geiren voor u storten in den
noodt,

Ian. En dreygde my daer strackx niet met eē haeste Doot?

Livyn. k'En dreygh niet maer ick vrees.

Ian. Uyt wat reden?
Livyn. Ick vrees, ick vrees, dat de aerd' die gy sult berredē
Straffen sal het gen'ick u vergeef uyt de gront van myn
Heit,

Want daer d'onnooselheyt t'onschult beschuldigt wert
Daer waghelt Huys, en dack, en Torens, Kerck, en
wallen

Ja d'Aerd' doet in haer maegh tot As heel steden vallen
Om sulcken lasteringh.

Ian. My schrickt t'er beenen toe
Daer sulcken Worm knaeght wort licht d'onkuysheyt
moe'.

Livyn. t'Gene dat ick segh dat can ick wel bethoonen
Uyt goede Boecken, en menichte Sermooenen
Die ick seer geiren volgh, midts dat m'is ingeplant
Van jonckx ter Kercken gaen, en naer den Predicant

Wel te

Wel te luyfteren, want myn Ouders (den Heer heb hun Zielen)

Deden my al d'Historië die inde Sermoonen voor vielē Vertellen, en brachten my op inde vreele Gods Maer, och Ouders, och Ouders, u Dochter is nu plots In d'onneer gevallen! wat baeten nu de daegen Waer in gy voor myn Eer hebt forge gedraegen?

Ian. k' En weet niet wie ick slaen wil, oft u, oft my: Want ick wort desperaet: en waerde dan geen pry Oft lichte schuyt, waerom aenveerde Gelt? gy cost wel dencken

Livyn. Datmen voor niet en sou een stuck van achtē schenckē Ick dacht, dat ick desen dagh den Heer soo had' gedient,

Dat die u toe-maecten als synen goeden vriend Tot troost in myn Armoe: Want toen ick my ginck beclaegen,

Gedenck'et u niet? seggende de Armoe sou jamant wel jaegen

Daer m'een Hoer worden sou: doen schoot gy my daelyck Gelt:

Ick meynden oft den Hemel u over had' getelt

Om my te beletten t'gen' eertyts sinte Nicolaes,, ded' Nubeken ick helaes! te laet, dat ick seer dwaes,, ded'

Dat ick Gelt nam: had' ick het noch ick gaf' t u weer

Want k'en acht geen Gelt weerdigh voor het coopen van myn eer.

Ian. Waer syd'er med' gebleven?

Livyn. Door myn alteratie, en allen Myn weeren voor d'eerbaerbeyt heb ick't jevern laeten vallen:

Sou ick om Gelt peysen als men soo verraders tracht

Te rooven met geweld t'geen dat ons maectt geacht

By degelycke Lie?

Ian. k'Hoor wel t'is u gedaen om noch wat t'hebben

Livyn. Ha daer, ha daer,

Geensins Signior

Ian.

Jan.

Ha daer,

Livyn.

Nu Sebben

Geloofft nu dat ick een Hoer ben, en dat ghy genoegh
den loon betaelt

Wanneer gy bekennen sult wat dat g'er hebt voor ge-
haelt.

Jan. Wat schalcke Hoer is dat' wat een doorrockē viggē!
Alfmen van Honden gebeten is moetter t' selve hayt op
liggen

Maer ick sal anders, leggen slaegen op den Hont
d'Inbeldingh die men maectt verbetert wel een wond'

DERDE UYTKOMST GORES.

Binnen.

Gores. **E**N dat's myn eygen Vader hoe sou den Soon dan
deugen

Quaeden Boom quaede Vrucht, ist spreek-woort geen
leugen

Soo d'oud' songen pepen de Tongen, soo ist geen vvon-
der dat ick my schroef

Als een naerfaet van sulcken vveerdigh Susanne Boef.

Myn ongedult dat doet my soo van hem gespreken,

Had' over tyvintigh Jaer gy in her Graf gesteken

En ick te vindelingh voor het Armen Huys gelevt

Daer ick waer geregelt opgebracht tot Zielen Saligheyt

Hoe jammert my, als ick bepeys vvat ick connen vve-
sen sou

En vvat ick nu ben, k'vvoort soo ongheduldigh dat ick
schier sterf van rou

En raedeloos ben, om my voorsichtigh voorder te be-
raeyen,

Wraeck, wraeck, wraeck, d'Ouders die niet af en maeyē
Hun quaey begeerlyckheyt voor Kinders snelle oogh

Sy draeyen den Strop, en maecken den mi faert droogh
Tot een vermaledyd't rydelyck en Eeuwigh sterven,

Van hun en hunne Kinders: hoe, en soud' de Wereldt
niet bederven

Daermen

Daermen dickwils fiet dat veel Kinders door een paer
Goddeloofte lien

Worden op ghebrocht, en niet anders als schandaelen
ſien :

En groot ſynde, ſoo hebbenſe al t'ſaemen de gebreken

En goddelooſe ſinet, daer d'Ouders vol in ſteken.

En groeyen oock ſoo op tot een bedorven Vader

A D O L F B Y K O M I N G H.

Adolf. **B**lyft ſtaen, blyft daer ſeghick, en comt my niet
naeder

Die ſoo tegen hun ſelfs couten en hebben gemeynelyck
niet goets in't ſin

Ick gaen al op myn Lyf, wat weet ick, oft die Fiel in

Myn Peeternel om my te vermoorden u met Gelt heeft
omgekocht ?

Blyft ſtaen, en roert u niet, blyft ſtaen, g'had beter den
Brom, gelocht

Als my, ick ſegh blyft ſtaen, ſoo ghy van u te roeren
maeckt gewagh

Soo is u gantſche Lyf voor my maer eenen ſlach.

Gores. Adolf wat gaet u aan?

Adolf. k'En weet anders niet te ſeggen.

Gores. g'En kent geen Vrienden meer

Adolf. Gy moeft die vrientſchap m'uyt leggen.

Gores. Kende Gores niet ?

Adolf. Wie Gores de Soon van Jan de Quift ?

Gores. Die al recht,

Adolf. Die is Doodt,

Gores. Dat is het ſeggen dat een jegelyck ſeght :

Al ſien my de Menſchen ſoo en willen s'het niet belyen

Maer, dat ick Doodt ben willen ſy my ſelfs over-ſtryen.

Soo dat s'in tvvyfel ſtaen t'geloof, dat ick van myn ſel-
ven heb.

Adolf. Maer ſyd'et Gores?

Gores. k'Meyn ja.

Adolf. t'Is vvaer, gy fiet ſoo ſeb :

H Wat

- Wat drommel hebdy g'nadt? en vvat droes mogen de
Lien,, hebben
Datse seggen dat gy Doodt syt?
- Gores. t'Is datse my in lange niet gesien,, hebben
- Adolf. Hoe com't
- Gores. Ick hebber soo deirelyck aen gevveest
- Adolf. Waer aen?
- Gores. Aen't Flerecyn
- Adolf. Ick peys dat den rechten Naem behoorde Pock-
ken te syn
- Gores. Gut Adolf hoe treft't Peert soo nettekens in d'ooze
- Adolf. Om dat t'feer gemeyn is dat de Pocke hun nu boogē
Onder't Flerecyn
- Gores. Alsoo bevvaertmē noch met liegen d'Eer en faem,
Her schutsef, van de Galgh, is eenen goeden Naem.
- Adolf. Ghy spreeckt voorseecker vvel, veel beter als een
stommen
- Gores. t'Mach op een ander tyt noch eens gelegen commē
Om langer t'houden spraeck, vaert vvel ick gaen deur
- Adolf. Sulcken haest?
- Gores. Ick heb als nu, een vvey'ge Jacht op't speur.
- Adolf. Ick denck gy volght dien Uylecop met die Falie
Die my daer tegen quam
- Gores. Jae die, met die Hoeren tralie
Oft deeksel van bedrogh
- Adolf. Hoe comt dat gy de Falien soo veracht
- Gores. Om dat het vvoort een rechte sincken draght
Waer onder veel bedrogh geschiet by claere daegen
Want veel drillen d'Ouders schyn-heyligh comē vragē
Vader Moeder mach ick vvel eens gaen hooren Mis
t'Goen d'Ouders toestaen, ja hun een blychap is
Dat de Kinders peysen om Godt en hun consciencie
Maer die voden vvakker de Falie op't hooft, loopen
de Kerck voor by als oft s'er een Pestilentie
Souden haelen: en druypen jever s een Herrebergh in
Daer se hun guytē vinden, daer se de slemp, oft ghevvin
Van Gelt by hebben: en t'Huys comende syn t'syn daeyē
- Adolf.

Adolf. Ja cannen met de Falien sulcken crommen Man-
nekens draeyen

Gores. Daer's noyt draght geweest die de Hoeren meer me-
gingh

Hoe haestigh dat ick ben ick moet u noch een dingh

Vertellen nu cortelingh gheschiet : een seecker Iongh
,, man

Had' compact met een gehoude Vrouw. de Vrouw die
gongh ,, dan

Op eenen tydt by haeren Man ; segghende Lief oft ghy
deur liet

Hier sal een naef my comen vragen : ick heb's ontbo-
den om jet

Te naeyen , ick gaen boven dat ick't vuyl Lynvvaert
vvar onderfoeck ,, ke

Sentse by my. Den Ionghman die een Rock over syn
Broeck ,, de

En een Falie over t'hoofst, quam vvel stoutelyck clop-
pen aen de deur

En alsoo t'vvesen vven quam de Man selver veur :

Den lincker vraeghiden is louffrouv t'Huys den Man
dacht dat desen

Guyt de Naeyster vvas, heeft hem den Trap gevvesen

Sey gaeter boven by, ick meyn datse voor u vast te
naeyen bereyt :

By een comende loeghen sy beyd' met hunnen schalc-
ken treck, en de Mans onnooselheyt

Adolf. Soo sou een Vryster de Vryer oock vvel in Huys
laeten snappen ,

Gores. Dat k'een schoon Vrouvv oft Dochters had' , daer
en souvven geen Falien mogen stappen

Over mynen Dorpel, die Mommers syn al te sorgelyck.

Eerst gebruyckten de degelycke Vrouw v- persoonon de
practyck

Van de Falien voor beschut van den Regen;

Maer nu gebruyckense de sluypen om al hun vvegen

Onbekent te gaen het een Kot in en t'ander uyt

By helder Sonneschyn; en duysent guytereyen diemen
me besluyt.

Wiltmen de Falien soo laeten voort vaeren

Soo mach elck veel syn Stadt bevaeren

Want sulck en diergelyck neemt den Vyant tot syn baet

En mē bedencket dick vils niet voor dat het is te laet

Binnen.

PETRONEL BYKOMINGH.

Petro. **O** Ghy Verraer hoe can d'Aerd' u noch langher
draegen

Adolf. En vvaet af vvil't gy u soo over my beclaegen?

Petro. Een vvaeg dieme vveet en is geē antvvoort vveert.

Adolf. Om dat ick sey die't Kint gemaeckt heeft dat die het
ooch aenveert,

Is dat niet veel geseyt? en vvie anders sout begeeren?

Petro. Dat Kint, dat Kint dat daer myn Vleesch en Bloedt
doet reeren

Sal tuygen dat gy selfs den eygen Vader syt.

Adolf. Met u te paeyen en't Kint te houvvē ben ick u quyt

Petro. Maer u Conscientie sal vvroegen dat gy hebt myn
eeren tuyl „ gekraeckt

Adolf. Heb ick myn Conscientie gy hebt d'uyve vuyl „ ge-
maeckt:

Neemt g'had Maeght gevveest

Petro. Hoe tvvyfelde daer aen?

Adolf. Men moet met het seggen van de Vrouvv-perfoo-
nen af-staen

Als sy segghen datse Maeght syn dan moet men't ghe-
looven

Want als m'hun de gelegenthey't van d'intentie niet en
can berooven

Soo bedriegen s'ons, al vvaert datmen beters vviest,

Wegh mer een Mans verstant, dat moet inde Kist

Als m'ent by een Vrouvs verstant vvil't vergelycken,

Eygentlyck in saecken van jemant uyt te strycken.

Petro. En de Mans oft de Knechts en hebben noyt jct ge-
dact.

Maer

Maer de Vrouwen en Meyskens sitten altydt tegen de Maen.

En nochtans dat de Knechts, dat de Knechts, niet en connen als liegen en bedriegen

En als sy vvaer segghen mach hun vry een Exster ontvliegen

Die giet leugens, die verleyers van d'onnooselheyt,

Die Tyrannen, alse een Maeght hebben in schandt gheleydt

Sy syn genoegh bekennt voor Eer-dieven en onbeschofte guyten.

Adolf. Als m'en de Dieven kent dan sal m'er syn Huys voor sluyten

Kende de Dieven? soo syde vvel een Sortin

Dat gy de deur ontslyt en laet'er Dieven in.

In sulcken geval hebben de Knechts over U lie te clagē:

Want genomen ick legh daer Gelt, om dat m'ontdragē

Sou worden, door een Dief, die ick daer voor sekerlyck beken,

En weet dat hy't stelen sal: Wie twyfelt oft ick ben

Mē schuldigh aen't misbruyck? want soo geen Dief can myn

Te stelen daer hy vint, soo b'hoort m'hem af te snyen

Waer door hy vallen mocht in sulcken ongerief:

Want d'oude spreec-woort seyt d'occasie maect den

Dief

Maer gy-lie wat doede als dagelijckx flincken, en drillē

Slempen, en dempen, met die Dieven: en datse willen

Wilde med': t'isser al Gaudiamus; en sat synde dan

Ist onmogelijck dat men met eeren van U lie gescheen

can.

Ick ben bedrogen myn Eer, myn Naem en faem is be-

dorven

Och waer ick, och waer ick, och waer ick gestorven

Eer ick in dit verdriet myn selven had' gebroecht

Ick was, ick was, ick was, ick was wel onbedocht

Als ick vande wellust my soo liet verleyen.

Petro. Ja gryft wat heb ick om u soo dickwils moeten
schreyen ,

Adolf. He, he, he, he, meynde dat ick grys? wel hey
Kyck floor, meynde dat ick om u schrey
Ick Copieer de grillen van u Bavianeryen

Petro. Wilde wat Copieren? Copieert eens hoe gy begoft
te vryen

Gy lams-oor, gy cael bescheet , gy praetjen sonder slof
Gy reën bederver, gy tateraer, gy voor een Aep te bot
Wat conde als straet clap : hoe gaender hoe staender u
faecken

Souw'er wel een Jonghman in Ulieden gratie geraken
En visevaseryen daerme schier de Cortts af cryght

Adolf. Alsmen schant van spreken haelt is't beter datmen
swyght :

Gy bekent dan ommers selfs dat k'u niet en heb verleyt
,, g'had'

Door minne trecken , oft aendringhen van wel spre-
kentheyt ,, dat

Belydt gy, en maect u selfs oneerlijck, wat liet g'al der-
telheden toe?

De Knechts en syn soo bot niet oft sy vveten vvel hoe
Men dat verstaen moet : dat syn d'eerste proeven:

Die gemeynschap toe te laeten en behoeven

De Knechts maer : ja die my dan ontley t'gebruycken
van haer Eer

k'Vervveet haer dat ick vvou al de'sy noyt jet meer.

En daerom moet ick voor recht myn schaey doen ver-
haelen

Ick sal u (soo vvaer als ick leef) myn verlet doen betalen
En quaem ick niet tot myn Recht ick meten u die Ry .

En een sne vyf oft ses in u Backhuys daer by.

Petro. Schaemt u , schaemt u dat ghy sulcken vvooden u
laet ontvallen ,

Adolf. Sou ick my schaemen, dat schaemen? hoe schaemen?
niet met allen

Wete niet dat een Hoer-jager syn Snol nu soo gereet

Een sne , als een Kuis geeft , oft hy thoont dat hyse niet
Lief en heet :

t'Is gantsch een gebruyck, en't doet wel uyt streken
Eerst eens gevochten en dan vvat vriendelijck spreken:
Wat my belanght dat fatsoen heeft m'altyt goet ghe-
docht ,

En sy syn te pryfen die dat hebben op-gebrocht ,
Een ichelm die anders doet.

Petro.

O gy Beul!

Adolf.

Seght troetelaer

Gelijck Griet sey tegen Rommen den Soetelaer

K'Neem't (seyte) al in danck vvat my van u gheschiet

Doen hyse met een hant Boom, poshet Hert in stiet.

Petro. k'Had' liever dat gy vvaert van een getrocken

Met vier Peerden : k'jou u eerst vvat Regal inde sop
brocken

Oft goot u Loot in d'oor als gy snachts laegt en sliapt ,

Adolf. k'En soeck u niet (sey de Man) is't dat ghy niet en
piept

En sijn Wyf was gedolft onder eenen Serck , steen

Ghy by my slaepen ? souwer wat af comen ? k'merck
,, neen

Petro. k'Meyn oock wel neen g'en sult dat geluck niet meer
genieten.

Adolf. Soo sulde m'oock gheen Loot in d'ooren connen
gieten ,

g'En sult dat gat niet stoppen k'en ben soo gretigh niet
als gy.

Petro. g'En syt anders niet veel te verwachten van my
Als een Kindt

Adolf. Meynde dat? hoe, soud'et my t'huys senden?

Petro. Stoutelijck, ja ,

Adolf. Soo sal ick mijn Ry met duysent enden

Op u rubben in stucken slaen, d'eerst dat ick u ontmoet

Petro. Hoe comet dat g'et dan nu niet en doet?

Adolf. Om dat ick hop' datge eené vetten hamel sult kieslen

Want de hop'dat ick u Trouwen sal mooghde vry ver-
lielen

Mitsick over seven Jaerte Brugh ben getrouwt:
Maer om dat mijn Wyf daer openbaer Bordeel houde
Ben ick'er afgescheen.

Petro. Gehout ? gehout ? gehout ? gehout ?

O beestelijck of Duyvels aert, och gehout,
Hoe hebde my in't verdriet ghebrocht

Adolf. Hoort daer gy toe-gecomen syt hebde selfs gesocht
En ick weet van u rancken al voordr als ghy wel con-
meynen,

Maer noyt gestydt om niet de streelingh te vercleynen
Die gy Lie gebruyckt soo langh' g'in goet geloof syt
Dat g'ons bedriegen sult, dan staet de Tronie verblyt
Onnootfel, en beschaemt dan vveet g'u soo te quyt
Dat m'er Sond' afmaect jet aen u te verwyren.

Petro. t'Is een Eerlijck gaff die de cans aen ten Dochter
Waeght

Maer t'is eenen Fiel dier synen roem af draeght

Adolf. Ick seg' datt' Fielen syn die't niet en seggen en in-
den boesem houwen,

Want sy gheven oorlaeck dat veel Meyskens daer op
bouwen:

Sy dencken hy sal't swygen, en wat let het dan,
t'Is genoegh als ick de Werelt maer besfiegen can;

Geslepen Vogels comen in alle nesten,
Daer syn geen vuylder reuken als de stille Vesten,

Maer den clapper, thoont dat hy op geen Hoere gunst
en past,

En dat hy't Fielen wars is, en geiren waer ontlast:

Van't jock, daer g'hem dagelijckx'me comt billen,

Want dat wy eens meynen soude wel schier altoos wil-
len.

Binnen.

Petro. Ha gy Schavnyt u Hoer van u Wyf heeft u gheleert

Hoe sy met haer Fielen heeft getommelt en verkeert.

Gaet Mothouwer gaet nu weer by u Mor, vercken

Gy syt'er af-gescheen (denck ick) om dat u de Heer
del' op't Schavot, mercken,

Om u deught, met wat Rys en een Bannissement

Gelijck hier list op de Marct dien onnootfelen Vent

Wat creegh die niet en bad' gedaen als alle siteren :
 Gaet schelm datge den hals breken moet ryen
 Moette naar de Galg en vaerē voor den droes ter hel.

LIVYN BYKOMINGH.

Livyn. **H**Oe kyfde soo? hoe kyfde soo? Iouffrou Pe-
 troncl

Hoe soo gestoort

Petro. Moet ick u daer rekening af geven?

Livyn. g'En kent nu gheen slecht goeyken meer, waer is
 den tyd gebleven

Dat wy gelijk Susters waeren? en sal't nu anders syn?

Petro. Wie syde onder u Falie?

Livyn. Ick ben Livyn,

Van Brugh

Petro. Och Livyn waer hebde soo langh gesteken?

Livyn. Ick had' een Moeder te Brugh die wou my spreken,

Van jet dat my raecht, mits dat s'op haer sterven lagh.

Petro. Het is vvel ses maenden leen dat ick u niet en sagh;

Livyn. Daer ontrent

Petro. Soo stil door te gaen? k'en vvist niet vvat peyfen

Livyn. Ick moest in alder-haest my stellen om te reysen

t'Was noot,

Petro. Och vvat is my s'insal over't hoeft gevvaeyt

Helaeslieve Livyn het isser al becaeyt

Het isser aengebraent: had' ick u noyt gekent,, toch

(Want gy syt d'oorfaeck) my en vvaer dit ellent,,noch

Niet overcomen, hadt ghy my de faecke niet soo licht

geschickt:

Ick ben in't vvarer van mijn leertyt gansch verstickt

Ia t'schynt dat tot myn straf de Vrucht vvilt gheboren

syn

Mijn Moeder sey dickvvils van u dat s'een verlooren

svvyn

Men siet de lichtveerdigheyt uyt dat Meyfens ghesicht,

Soo stont niet dat g'er langer med' verkeert. Hoe licht

Syde

Syde van Oordeel (sey ick) vvant Moederken die
Dochter

Is de deught selfs, vvyser, noch degelijcker mocht'er
Noyt over straeten gaen : en mijn Moeder geloofde dat
Maer nu segh ick de Duyvel heeft my met de keil gehadt
Want quaet geselschap doet een Eerlijck hert bederven.

Livyn Die u soo liet heeft dat sy voor u sou sterven
Noemde die quaedt gheselschap ? O ondanckbaer als
ghy syt !

Wat belanght u, groot-gaen dat gy my dat wyt,
Gy weet d'onkuysht yt is een staet van duyfent plaegen.
En die door onverdult is lastigh om te draegen ?
Onnoosel waerde niet, oft tot de deught gesint :
Gy wist oock wel , dat ick was langh een Venus Kindt.
Oft soo gy niet en wist, het stontd u toe te leeren
(Soo ghy wout Eerlijck syn) met wie ghy moest ver-
keeren.

Slampamster, toen gy waert genegen tot den Brom
By ongelijke slach, toen ginck u Maeghdom crom
En sprongh op Krucken : die't beginnel niet en schou-
ven

Als sy noch Eerlijck syn : Wat wilt dan Hoer berouwē?
Raet u selfs, t'gade vvel

Petro. Livyn en vergramt u niet
Ick hebber berouw af, och laet m'in dit verdriet
Niet ongetroost

Livyn. g'Hebt u met my qualijck bevonden

Petro. Gaet niet door,

Livyn. En sou ick ?

Petro. Ach Livyntjen al mijn sonden
En syn my soo leet niet als't is dat ick u heb vergramt
Want k'heb nu raet van doen

Livyn. Ey t'is genoegh geschampt.

Petro. Gheschampt ? och het schampen is tot mijnen't al
gesleten.

Ick ben schier sinneloos mijn Lievekē dat moete vvetē
En daerom laetmeniet londer Raet in desen ban

Ick

Ick beloof al wat dat ick jever ontutfelen can
Sal ick u geven tot een loon van uwe goede raeden.

Livyn. Nu Sot-hooft ick neem daer op u weder in genadē
Seght op (en cryt niet meer) vvat datge van my be-
geert

Petro. Laes ick gaen groot ghelijck ick fluskens heb' ver-
cleert

Livyn. By vvie?

Petro. k'En vveet selfs niet by vvie

Livyn. Dat s'er meer overcomen

Maer hebde niemant noch besonder uytgenomen?

Petro. Ick hebbe tegen elck in't besonder geseyt

Siet ick gaen groot, dus Trouvvt my oft maeckt u be-
reydt

Om het Kindt met al de costen t'saemen t'ontfanghen

Toch eyndelijck ick dē my van elck Gelt langen,

En stelden't by contract als dat ick vvas gepaeyt.

Livyn. Maer had' het jemant dan ten minsten aengedraeyt

Petro. Daer vvas noch eenen, en daer en had' ick gheen
tvvyfel aen

Oft die sou my trouvven, daer en heb ick geen contract
me gedaen

Hy scheen d'onnooselt van alle vvēl te vvēsen

En als't al om comt is't een gehout Man, dat ick desen

Oogen-blick eerst gevveten heb'.

Livyn.

Sit'er niet op?

Petro.

Gansch niet

't Is een Timmermans-gast die t'onfent quam om jet

Te cleuteren ter vvyl ick in tvvyfel vvas van draeghen

En naer dat vvy vriendelijck op malcanderen saegen

Geef ick u te dencken hoe degelijck ick my droegh :

Livyn. Ia daer toe syde seker degelijck genoegh.

Petro. K'en tvvyfeldē niet oft hy sou hem geluckigh g'hou-
vven,, hebben

Dat hem de Eer toequaem van my te mogen Trouvven

„ hebben

En dē Fiel vvas gehoudt

Livyn.

Hier in Stadt?

Petro.

Petro. Neen, te Brugh hout syn Wyf Bordeel.

Livyn. Hoe seghde, vvat, houvt syn Wyf Bordeel te
Brugh?

Petro.

Naer syn eygen seggen

Livyn. Hoe is syn Naem;

Petro.

Men noemt hem hier Adolf van Breggen

Livyn. Adolf! Adolf?

Petro.

Hoe soo vervondert?

Livyn.

Dat is mijn Moeders Man

Te vverē myn Stief-vader, myn Moeder scheidt'er van
Om dat hy haer soo sloegh, nu isse Doodt.

Petro.

Hoe maeckte my verslagen

Livyn. Tet, tet ick sou vvel een heel Hel op mijn schou-
vveren draegen

En maeckte gy svvaerigheyt in een Kint, daer ghy bo-
von dat

(Naer u seggen) van sommige een ruym betaeling hebt
gehadt

Petro. Hoe sal ick het dorven mijn Ouders te kennen gevē

Mijn Vader is te quaet, k'en sou my, al mijn leven,

Hem onder syn Oogen niet dorven laten sien:

Want hy heeft vvel geseyt dat mijn Dochter sulckx liet
geschien

Ick vvronghe den hals om, en mijn Moeder van ghe-
lycken

Livyn. Praetjens, doet mijnen Raet het sal vvel anders
blycken

De schalckheyt is't gevvel't ver' Meeſter in dit ſtuck.

Petro. Wat raet?

Livyn.

Com hier luyſtert

Sy ſpreken ſtil t'ſaemen.

Petro.

Dats goet

Livyn.

Hoort ick ſal u ſeggen

Op vvat manier datge dat ſult moeten aenleggen

Petro. Nu dan:

Sy ſpreken ſtil t'ſaemen.

Och Levyntjen hoe hebde dat soo vvel bedocht?

Livyn. Ick ben in ſlammigheyt en Filteryen opgebracht

Ja van jonckx af magh ick my beroemen
 Seyden de Lie, men sal die noch de schatcke oneerlijck-
 heyt noemen

Volght mijnen Raer, maer siet dat gy behendigh syt

En geeft my van't mislucken weder niet de wyre

Ick wys' u wel de Wegh maer gy moet die betreden.

Petro. Noch desen Avont, t'comt nu vvel te pas

Uyt wat reden :

Livyn.

Petro. Mijn Vader is uyt'er Stadt

Livyn.

Dat's vyf en veertigh veur

Als Moeder is gepaeyt die dryft de saeck licht deur

By Vader, die sal't soo, en soo weten te keeren ende te
 wenden

Dat Vader noch tot troost sal dienen in d'ellenden

Van syn Dochter,

Petro. Wie noem ick als't Kints Vaer? want k'en souw niet
 bestraen

Te seggen dat ick my met vele had' misgaen

U Stief-vader was ghout, dat sou leelijck luyen,

Noem ick van d'ander een, sy sullen malcanderen op-
 ruyen

En met mijn s'ls accoort verclaeren tot een Hoer,

Maer ick heb bedocht oft ick't jemant aenwoer

Die corts gestorven is: soo creegh ick geen party schap

Livyn. Soo dat syn treckxkens, dat is my noch een bly schap
 Ist datse niet en comt te veranderen in eenen grooten
 Rou.

Petro. Daer s'een van mijn kennis Doodt diemen seyt dat
 sou

Vande Pocken syn ghestorven over thien oft twintigh
 daegen

Livyn. Kleer is Claes sey t'Wyf en sy sagh hem naer't Graf
 draegen,

Petro. Nacht Livyn, ick moet t'huys want t'is nu tydt

Livyn. Ick sal flus comen luysterē oft g'al in't Werck syt.

IAN DE QUIST. BYKOMINGH:

Ian. Hem, hem
Livyn. **H**Wie hem't daer? ho ho, t'is dien Sinjoor van
 flus

Ian. Hem, hem, Petronelleken

Livyn. Hy kent haer fus

K' moet dat eens af sien

Luystert aen d'een xyo

Petro. Roepte my? Signioor Ian de Quist ,, ey

Is Ulieden dat?

Ian. Ia Petronelleken

Petro. Maer Signioor hoe wist ,, gy

Dat ick het was?

Ian. Ick heb u hier al langh sien staen

Hoe vaert Moederken al?

Petro. Seer wel.

Ian. En Vaerken

Petro. Die is uyt'er Stadt gegaent
Ian. Seght Moederken goeden Avont fulde Petronelleken

Petro. g'Navont van haeren't we'gh

Ian. Kende dat deg'lijck veileken
 Die daer van u is gegaen?

Petro. Waerom vraeghde dat?

Ian. Om dat s'een gevalueerde Fieltter is, en een Swyn dat
 Van alle Marckten weer gesonden is

Petro. Wat gaet u over?

Ian. Ia t'is een Vercken een dubbel Soegh

Petro. Maeck'et niet grover

Want t'is een Dochter ter goeder Naem en faem.

Ian. Het is een vuyl Fielin

Petro. Den tydt is onbequaem

Om langer t'houwen sprac ick moet my t'huys make

Ian. Ick hou u Compagnie

Petro. Ick sal met min gheraecken,

Ke houw'et my te goey, en laet my gaen alleen

Ian. Ey doetme de vrientschap en seght m'eens wat voor
 een Is dat

ONKUYSHEYDT.

127

Is dat, die by u wasick vraecht om seker reden

Petro. Ick sal't u seggen, maer ontlaet m'alleen van heden

Want ick moet t'huys

Ian. Gaet dan, en k'wenfch u goeden nacht

Petro. U van gelijk.

Petro. Binnen.

GORES BYKOMINGH.

Gores. **V** El?

Livyn. **V** Swyght

Gores. Hier staet u een en wacht

Mon Peer'

Ian. Wie?

Gores. Dien traet daer gy flus med' ter Beurs,, waert

Ian. Comde spott:n, o gy Fieft, den Eycken deurs,, aert

Is u te langh van't Lyf gy fyt weer eenen dagh in't wilt geweest.

Den droes hael den Barbier die u aitydt gheneest

Waer ick mijn Gelt aenhangh?

Ha goddeloofen Man!

Gores. Gy stubbelt om het Tucht,, Huys

Ian. Oft mijn Moeder noch eens levend' wert och wat een fucht,, huys

Gores. Sou't t'onfent syn: Vader, Vader, hoe luttel peyft ghy dat

Al't geen gy nu besit hebt van mijn Moeder g'hadt

Haer Testament was soo, dat gy't besit fou't houwen

Van't Gelt en Meubelen tot dat gy quaemt t'her-Trouwen:

Dan fou een seker som van Duyfenden aen my

Worden toegeschickt: Moeder Doodt fynde gy

Naemt Meyfens in als Kackx om't Huys te bestieren

Ons Huys was Venus-bergh, en sy lie Venus dieren

En soo wert ick ondeughend' mits dat het mijn Vaeder

vvas.

Hadt gy u Huys geruyt van al dat vuyl gebras

En my gelijk't behoort met regel op-gebrocht,, ge-

hadt

En had°

En had' ick dan jets onbehoorelyckx gevroecht, ⁵²
hadt

Soo had' ghy claghens noodt: K'gaf willigh my dan
schult:

Maer nu ey gaet toch wegh want K'misse mijn ghedult.

Ten syn geen Ouders die door lusten Kinders baeren

Maer dat syn Ouders die de Kinders Ziel bewaeren.

Ian. Hout dat voor u gepreeck, bof, dof, clets ha Fiele-
bout.

Gores. Als ick't bekennen moet ick sprack wat veel te
stout Binnen

Ten staet een Kindt niet toe syn Ouders te bekyven
Om dingen die het Kint wilt selver bedryven.

LIVYN BYKOMINGH.

Livyn. **K**'En can u niet voordr seggen laeten, syt ghy
Den Soon van dien Man?

Gores.

Ia

Livyn.

Maer hoe wel gelijckt gy by

Mancalderen: Ian rappigh met synen maet mocht
men't seggen

Gores. Wat gebreeckt ons gy Hoer?

Livyn. Onthoer m'oft ick sal een wind' Ey leggen

Gores. Doet dat over u Sop soo smaectse jeyers naer.

Wat wete te seggen van my en van mijn Vaer?

Livyn. Niet een vees, niet een tier, gy lie cont passeren

Voor Lied met Eer soo wel als ick

Gores.

Wilde gy u exstimeren

By ons? maer wat een onversthandige Beest is dat?

Livyn. Aen u Vader groeyt de vuyligheydt en ghy hebtse
gehadt

En ick hebse noch, wie van ons dryen sout beste wesen

Gores. Ick ick,

Livyn. Dat's waer want gy beroemt u datge syt genesen

Het rinckel roeyen is ruwent verandert in modestig-
heydt Gores

Gores. Ick maeck vande noodt een Deught en denck t'is
mijn Saeligheydt

Dat t'foo gecomen is :

Livyn.

Ia laet u dat getrooften

Gores. Wanneer ick over-peys wat Vrucht de Fielen oostē.

Wat craecker arbeys loon, soo weet dat ick my ken

Geluckigh, dat k'in tydts daer uyt-gescheen ben :

Oft ick eens anders spot altyts sal moeten proeven ,

t'Gemoet sal meerder rusten al't gemoet der Boeven ;

Die d'onrust achten lust , en wapperen aen den schrick

Des Eeuwighs Herts gecnaegh : en allen oogeblick

Op't ruytchen van een Loof op't craecken van een

deur met grouwelen beleten :

Daer's niemant die sich selfs soo ver' ooyt heeft ver-

geten ,

Van reden af gepact, die noyt op het gemoet.

En is geclopt geweest, en min suer als soet

In dertelheden vont : ick derve vry getuygen

Dat ick meer rust en vre cond' uyt de smert gesuygen

Die my wert aengedaen, door handen des Barbiers ,

Als uyt de streelingh die ick ghenoten heb' van Venus

Cameniers.

Livyn. Ducker hoe schrickelijcken, hoe geweldigh verva-
relijcken

Maeckt gy ons: Maer al maeckten g'ons als den baere-
lijcken

Duyvel selfs, wy hebben de const, dat de wyft' van al

(Trots al u Prekery) noch voor ons strunckelen sal.

ADOLF *droncken synde* BYKOMINGH.

Adolf. **V**Ve moeyt hem daer , wie? wat seghde van
mijn strunckelen ?

Wat brillet u oft ick strunckel, ick wil strunckelen ,

En ben ick Sat ten heeft u geen Gelt gecost want

Ick heb betaelt : oft ick strunckel niemant

En heeft daer me te doen : ick ben een Man met Eeren

Daer ick't gecocht heb sou't gy't strunckelen wel voor
niet leeren

t'Is vanden Beggersehen Nantessen gebrande Wijn
Daer af strunckel ick soo, *Sode wode wey alst moet gestrunckelt syn.*

Maer mijn Ziel strunckel ick soo & sy wilt my een Kint
t'Huys stieren,

Sou' ick dan niet strunckelen & ick heb wat gaen swierē
En willens sat gedronckē inden Nantessē gebrande Wijn
Dat gaet'er nu naer toe, *sode wode wey alst moet gestrunckelt syn*

Lachte daer me & en ick soud'er wel me grysen
Ick sal daer door de gladen slanckeren, datse ysen
Sal, datse my die bottigheyt meynt te doen, dat Swyn,
Dan gaen ick weer *sode wode wey inden ghebranden wijn.*
Ick sal de rekeningh van haer geliggen onthouwen
Wy connen soo wel rekenen als de Vroevrouwen:
Wat meyntse dat w'Elcels syn & en dat men't profecy
acht

Al dats ons wys maecken & neen, neen niet eens gedacht
Ick sal daer gaen redementen en het Huys ter vensteren
uyt smacken

Sy sal daer wel me gebrilt syn, ick salse wel lacken
Ick sal my Meester maecken van't Huys en alden bras
Al stont'er de Vader op

Gores,

Wel Adolf, Adolf,

Adolf.

Adolf was

Eens Mothouwer, maer ick hebt ghelaeten blommen
herten.

Onder Benefitie van duysent quaeder perten
Dan die het my verwy't die is een dootē Krengh

Gores, t'Is van Outsghemeen Wee die de vvaerheydt aen
den dāgh brengh.

Livyn. Maer Vader soo k'u niet vonden had' ick had' u
loopen soecken

In Koorjens, in straectjens, in gangen, en in hoecken

Vactē

Vaerken Lief in hoe langh en heb ick u niet gesien

Willecom Vaerken, vvillecom

Adolf. Wel vvat sal hier geschien?

Livyn. Willecom

Adolf. Meynde my door dien middel te vercrachten?

Livyn. Kende my niet ick ben Livyn

Adolf. Livyn?

Livyn. U Vrouw saliger gedachten

Was mijn Moeder

Adolf. Saligh en is de droes geen breeck-spel

Livyn. De goey Vrouvvs Ziel scheeden noch soo noy uyt
haer Oudt vel:

Och armen t'vvas haer noch soo suet de Wereldt af te
sterven

Om dat sy vrees had' het Bordeel met den Hemel te
moeten derven.

Adolf. Soo ille dan Doodt?

Livyn. Daer en is niet sekerder als dat

Adolf. Datmen een generael vieringh doet door de gant-
sche Stadt

Want ick ben Wevenaer gevvorden te goeder Ueren;

Ha vvat Man ben ick nu, hoe sal ick het nu uytvueren?

Men sagh selden Man bly van aert

Als op den Trou-dagh en op syn Vrouwen uytvaert.

Waer syn die trage Bombammers, die elementse luyers

Luyt Victorie luyt: Sa bespreekt een hondert Bier-
Kruvers

Om al de Brouvvers Kelders te lichten van hun Bier

Met vry Accys dat al de Werelt nu goed' Cier

Maeckt, eens vveld' en is niet altyt Armoee geleden.

Gores. De vvorden syn vvonderlijck goedt, k'hou veel
van die reden

Maer meerder vande daet,

Adolf. Doen? ick sal't doen al sou ick'er een marcquiesfaet

Om vercoopen:

Toeft vvat ick moet eens vvaeteren *Binnen.*

Gores. Livyntjen ke vvilt hem syn hooft vvat helpen cal-
tefaeteren *12* Dat

Dat syn herffens niet en loopen in eenen anderen fin
Te yvetē dat hy de flempe geeft, en gy en cont niet min
Want g' hebt het my beloof

Livyn. Neen gy en cont niet fchaeven,
Gores. Elck is meefter in't fyn, en ick can vvar den braven
Placedo fpelen, vvant terwyl dat my mijn Vader verftiet
Hiel ick daer mē het Lyf, anders en ded' ick niet
Ais leven op de flempe tot cofte van een ander
Waer inde Herrebergh vvas t'gefelfchap my malcander
Daer voeghden ick my by rechts met een Pintien Bier
En daedelijck brocht men't my, dan maecten ick manier
Van heel befchaemt te fyn dat ick hun Bier mo-ft drinckē
En dat ick uyt mijn Pint niet en vermocht te fchincken
In hunnen Beker: en dat Eerbaer hert beviel een jeder
vel:

Tuffchen beyen fongh ick jet nieuvs: oft sprack een Pa-
storel,

Een referyn, oft een fluck van een Comedie,
Oft een Klucht, oft Sonet, oft een deel Tragedie
Want daers niet bequamer tot de Pluymftrijckery
Als datmen figh can b'helpen met de Poēfy:
Waffer dan een die met een blinden jever
Tot dichten vvas gefint en die de rymen liever
Leerden kennen als welck dat hem't nutfte vvas
Die brocht ick in't geloof dat den Roomer en't gelas
Groote helpers fyn om een Poëtelijcken Geest te flichtē
Ick fey men can geen Rekels leeren dichten,
De conft is Vyant vanden Gierigaert,
Maer sprack het groote fchant dat jemant Gelt bewaert:
Langhs defen Wegh ded' ick my vryen flempe bereyen
Ick maecten hem t'Gelt beu en ded'er hem af-fcheyen
Als had' hy een Peert op't Stal dat Haver Adt en Goudt
fcheet

Al gaf hy my de flempe foo dé ick noch de vveer
Aen de Weert dat hy fyn rekeningh foo fou cleiren
Dat ick goedt hebben fou om s'anderdaeghs te teiren,
Oft foo niet dat hy dencken moest dat hy dien Calant eens
had' gehadt

Want hy aen my verhangen is dat hy om k'vveet niet
vvat
My vwillen laeten sou ,

ADOLF BYKOMINGH.

Adolf. **H**Oe langh is de Hoer de Moort gesteken?
Livyn. Het is nu desen dagh just een en-twintigh we-
ken

Adolf. Die Hoer !

Gores. Hoe schandaliscert d'u Vrouw dat heeft geen fatsoen

Livyn. Ist niet vvaer, quaet van een dooden te spreken en
behoormen om u niet te doen ,

Al isser soo een mottigheydt dat behoorde vwillens te
vergeten

Wat profyt doede met de vremde dat op de Mouwte
speten ?

Adolf. Ey, ey, oft ick het sweeght 'is duysentmael verseyt ,
Wel gy jonghe Beest waerom hebby soo langh gne-
beydt

Om my de weet te doen ?

Livyn. Ick ben van daegh eerst comen

Ick had' den Wegh over Brusselen genomen

Om te sien het Heerlijck en vermaert Boven-dael ,

Maer och armen ick vront het daer soo cael

Alshier inde Lepel straet van Meyskens vander gilde

En als ick de redenen daer af weten wilde

Seyden se hier is een verbrandt door ongeval

En de gensteren broeyden nieuw' Hoeren en vloghen
over al ,

En half soo veel geseyt vvas genoegh om verstant uyt
te raepen ,

Gores. U Vader geuter af my dunckt hy sou vvel slapen,

Adolf. Neen ick gaen eerst by Petronel stellen een Rede-
ment

Livyn. Com, com, beschenckt ons eens ick sal u mijn Moe-
ders Testament

Laeten sien, heel tot u voordeel, dat daer langh ghele-
gen,, heeft:

En wie mijn eyghen Vader is, die mijn Moeder altydt
verswegen,, heeft

Om dat s'hem had' beloof't voor haeren sterf-dagh

Niet te noemen: t'is hier een treffelijck Man soo, k'haer
gelooven magh,

Die om dat hy g'hout was, wanneer mijn Moeder
iwaer,, ginck

Haer duysent Guldens gaf, mits dien dat sy van daer
,, ginck

Verstellen haere woon binnen de Stadt van Brugh,

Waer sy van my gelagh

Adolf. En't Merck op haeren rugh

Waer had' sy dat gebaelt? oft was haer dat geschonckē
Van uwen Peter, seght?

Livyn. Nu Vader, Vader gy syt droncken.

Adolf. Neen dat weet ick al te wel dat s'een Brandt merck
had'

Maer t'was uytgesneen k'en weet niet van wat Stadt,

Livyn. Gy droomt al, com Vader com

Adolf. Soude my beschencken,

Livyn. Iae ick

Adolf. Sa dan

Livyn. Gaet me

Gores. Ick vergeet my in't herdencken

Oft gy mijn Maeghschap syt, naer u vertellingh soude
connea geschien

Want ick heb' dickwils hooren mompelen, onder de
Lien

Dat mijn Vader eens syn Meyssen heeft uyt-gecocht die-
deur,, gingh

Livyn. Comt ick sal't u schriftelijck thoonen soo, raeckte
uyt de keur,, ingh,

VIERDE UYTKOMST.

SANDRYN, PETRONEL

*Die Clopt aen de Deur.**Sandr.* **VV** Ie clopt daer?*Petro.* Vrient*Sandr.* Wat vrient?*Petro.* Ick ben't*Sandr.* Petronel

Wat meynder me gy dril, gy onverstandigh vel

Dat ick naer u altydt sal moeten blyven wachten?

Is't noch niet laet genoegh sieget met eenen Nachten

Uyt, ha gy Fielin

Petro. Moederken vergevet my nu*Sandr.* Als Vader uyt'er Stadt is can ick gheenem Wegh
met uMaer laet hemt' Huys comen ten sal hem ongeseyt niet
blyven.*Petro.* Gy font my selfs uyt wat wilde dan al Kyven?*Sandr.* Daer had' een oogen-blick Werckx*Petro.* K'heb my wat vergift

Inden tydt. K'wert aenvaert,

Sandr. Van wie?*Petro.* Van Signjoor de Quist

Die sprack m'aen en ded' u goeden Avont bieden.

Sandr. Seyd' hem van u Vaders uyt'er Stadt syn?*Petro.* Ia dat geschieden*Sandr.* Comt in Huys, gaet metter haest te bed' en slaep
wél*Petro.* Nacht Moederken*Sandr.* Nacht Dochter, nacht Perronnel

Ian. **B** Renght dan Kinders op beter Verckens mesten
Men behaelt dan noch danck alimen de Beulingen
geeft ten besten.

Van de Kinders, naer al de cost en arbeydt die m'er voor
doet

Behaeltmen sinaet, en leet, teiren het hertfchen Bloedt
Van hunne Ouders af, en van hun beestelijck Leven
Willen s'alleen de wyt aen d'oude Ouders geven,
Als oft m'hun op den hals de Deught verboden hadt
K'verbie t'hem niet, dat hy goet doet, wat roer'et hem dat
Ick naer mijn lusten leef, dewyl hy van gelijcken
In alle Fieltery den Vader niet wilt wijcken :
Hy is een Ypocriet die schyn soeckt van Berou
Alleen om dat hy maer my connen last'ren sou,
Soo can het snootste Volck en booste Aerts Tyrannen
t'Schyn heyligheys gebruyck om soo gants uyt te bannē
Die hun de Wegen stut van lust en Heerschappy
Soo voeren sy de Deught aen tot de Tiranny.
Ick acht de Fiel my tracht door quelligh te doen sterven
Om dat ick leef te langh en hy mijn Goet sou Erven
Maer dat ick heden docht, te syn mijn lesten stont
K'verbranden Huys en al mijn Goet tot inden gront,
Oft sou't noch desen Nacht de snootste drillen schencken
Men moet odck al-te mets om d'arme Slooren dencken.
Maer u, die maeck ick uyt als ballingh in mijn Erf :
En soo gy brenght te weegh dat ick van Droefheyte sterf,
K'wil voor die Sottigheyt, en sinneloofse Buyen
Mijn Lichaem, tot een spot, met Vesten doen beluyen.
K'laetse treuren die willen, ick wil gaen vrolijck syn
Hy clopt aen de Deur, Sandryn door't Venster.

Sandr. Wie clopt daer!

Ian.

Doet open Iouffrou Sandryn

Sandr.

Sandr. Gy Signjoor de Quist ?

Ian. Ja, is uwen Man buyten

Sandr. Sprreekt wat properlijck

Ian. Comt de Deur ontfluyten

Sandr. Ick soud' t'wel doen maer mijn Dochter is noch niet re Bed'

En de Deur gaet hart op ,

Ian. Ey, dat gy daer niet beter op en let

Smout de Leen wat, en't slot

Sandr. Dat is nu ongelegen ,

Gaet noch een Straetjen om sy sal licht daer en tegen

In slaep gevallen syn, Petronelleken gant u Kindt

Hoe sauwede soo? ick hoor u noch, t'is laet , gy diendt

Slaepen te syn want morgen moete tyelijck op wesen

Petro. Ick gaen Moederken en had' ick maer gelesen

Sandr. Sy leeft vast seet sy : g'en hebt sulcken Dochter niet veel gesien

s'En sou niet slaepen gaen oft s'heeft gelesen op haer bloote Knien

En sy sacht dat de Camer dreunt : ick hou datt'et een uytvercoren ,, is

En s'is soo goeden Maeght als een Kindt dat eerst geboren ,, is

Ian. Weetgy dat wel?

Sandr. Seker

Ian. Wat ist oock als m'een dingen seggen wilt

Ick saghse daer flus by een lichte Klickspil

Een seven dobbel Hoer, en k'hoorden aen hun reden

Datt'oude kennis was, die niet alleen van heden

Oft Gisteren had' geduert : en die een voldt behart

Die is een vodde m'afswoer sy haer soo swart

Als een gedoofde Kool ,

Sandr. Dat syn maer viesse grillen

Mijn Dochter is soo niet dat die een Hoer sou willen

Met Oogen aengesien :

Ian. ,, Besiet sy maer haer Moer

,, r'Is ongetwyfdat datse liet een Oud' geveynsde Hoer.

Sandr.

Sandr. Seghd' jet ?

Ian. Ick segge dat ick fluskens weer sal comen
Hier langh te staen daer wordt licht acht op my ghe-
nomen

Sandr. t'Is waer

Ian. Het gaet u wel,

Ick gaen hier achter om
Een Pintjen tappen doen en haest ick weder com.

SESDE UYTKOMST.

PETRONEL, *Gheveynst haer te verhangen.*

Petro. **V**Aer maeck ick hier de Strop vast hier syn
geen Clauwieren

Soo ick een Nagel slaen dat sal geweldigh tieren
Dat t' Moeder hooren sal veel eer als ick begeir
Ho, ho, ick sien hier wat ; nu ben ick seffens cleir
Dat hout genoegh, die Koor sout oock wel dorven wagen
Al waer't om acht oft thien van mijnen slagh te dragen :
Dat staet oock schrickelijck, dan t'moet syn, maeckt
moet ; nu,

Nacht Moederken lief, och moederken, dit's den lesten
Adieu

Nacht Vaerken, nacht Moederken, willet my toch vergevê
Dat ick my desperaet ellendigh brengh om't Leven
Nacht Moederkê lief, noch eens goedê Nacht voor her lef.
En hoortle dat niet ? en ick schreeu nochtans al mijn best :
Het schynt dat's onderwefen is om my eens te laeren gaen
mijn gangen

Want dat ick't van sin waer ick had' my wel drymael sins
verhangen

Ia Moeder en paste anders op u Dochter niet ?

My dunckt ick hoorse nu : Adieu Moederken lief, siet

Het jammerlijck endt van uwe Liefste Dochter

Wel no h niet ? en noch niet ? comt dan. wat uytgesochter
Spel is dit ? scheerde my ? en syd' het niet van sin

Te hooren soo schie ick'er uyt ? want ick crygh'er ver-
driet in.

Moeder-

Moederken, Moederken, adieu adieu hoe deir'lijk
Sult gy u hebben als g'u Dochter soo verveir'lijk
Sult sien? bedroefde Vrouw Adieu.

Sandryn spreekt van Binnen.

Sandr. Is dit niet mijn Dochters stem
Die soo erbermelijk claeght? och mijn voor-hoof
wort clem

Van't anghstigh sweet

Petro. Wilde my tot geen spyt ,, syn ?
Soo hoort dan doove Jut het sou nu ommerstydt ,, syn.
Dit's den letten Adieu : Moederken lief vaer voor Een-
wigh wel

Sandr. Wat ghebreeckt mijn Kindt mijn lieve Dochter
Petronel ?

Och's en is op haer Bed' niet! Petronel lief wat bedryfde?

Petro. Vraeghde gy dat ? ick vraegh oock wat , ick vraegh
waer blyfde?

Com siet'et , ick soudt spel licht verbrodden door u
taetery

Adieu Moederken lief.

Sy geveynst haer te willen verhangen als de Moeder comt.

Sandr. Mijn Kint, Kint, Kint, Kint, ey my ,
Wat wilde doen ? och, och, och wat sal ons overcomen

Petro. Moederken !

Sandr. Dochter !

Petro. Beler my niet,

Sandr. Och Kint hebdy voorgenomen

Ons afte snoeyen van onsen troost, en eenige vreught ?

Ey, ey, ey, ey me, seght lief, seght Kindt, waerom wild'
u leught

Dus deirlijk doen te cort?

Petro. Och wiltme niet meer vragen

Maer laetme doen

Sandr. Waerom ?

Petro. Ick ben onweert te dragen

Den Naem, u beyder Kint,

Och Moeder soo gy soo genaemt vilt syn

Soogunt toch voor het lest aen my de corte pijn.

Sandr. Myn Kindt ist mogelijk dat g'ons in d'oude dagē

Soo schandelijck verdrier soeckt op den hals te jagen?

Petro. Ick weet dat myne Doodt u minder smert en rou

Sal geven als het geen dat naer noch volgen sou

Indien ick levend' bleef:

Sandr.

Och! wilt soo hoogh niet gissen

Daer is geen smert soo groot als u alleen te missen.

Ke seght wat datter schuyt?

Petro.

Te schaemigh is myn tongh

Te Eerlijck is myn Hert: dat ick my niet verhongh

Sonder dat woort Adieu! dat heeft my gans verraeyen.

Sandr. Wat quaeder sinuelijckheydt heeft u hier toe ghe-

raeyen

Myn weertste Dochter seght, ey seght wat dat u deirt?

Petro. Ick bid' u dat gy dat op my niet en begeert

Sandr. Ick maen u om de Borsten die gy hebt gefogen

En om myn droef getraen, dat gy my ongelogen

Seggen sult wat dat de reden is van u mistroostigheyt?

Petro. Ten wilt'er niet uyt, hoe wel het Herte op myn ton-

ge leyt

Sandr. Spreeckt uyt myn lief, spreeckt uyt,

Petro.

Dien Fiel der Fielen

Dien Fiel, dien Fiel, helaest' sal ons geslacht altydt aen

d'hielen

Hangen, wat sal Vader seggen hy sal hem aen my mis-

gaen

Sandr. Maer lief waer gy voor vreeft, neen laet dat op my

staen

Ick beloof al waert dat gy by manier van spreken

By Eet gesworen had' ons beyde te doorsteken

K' vergeeft u en oock uyt Vaders Naem: spreeckt on-

geveyst

Petro. Seer verre is't van daer van't gene dat gy peyft

Sandr. Seght wat ist?

Petro.

Helaest!

Sandr.

Spreeckt uyt

Petro.

Petro. Helas!

Sandr. Will'et my claegen:

Petro. Helas: ick ben bedrogen, en blyf Kint draegen

Sandr. Maer lief s'out gy daerom u en u Kint
Brenghen om den hals?

Petro. Sou ick niet?

Sandr. Hoe syde soo verblint

Dat g'u Ziel, en u Kint, daerom s'out gaen verdommen,
Weete niet daer gy toe-gecommen syt isser soo veel toe-
gecommen?

Petro. Elck dunckt syn ongheluck t'swaerst' en ick heb't
twaerste veur.

Sandr. Niet met al, maect moedt den tydt draeght alles
deur.

Wie heeft u dus verleyt?

Petro. Dien Fi-It dien aerts bedrieger,

Dien geveynsden Ypocriet en waerschynelijcken lieger

Die geleemde Tongh dien Fets bevestigaer,

Van al wat dat hy s'woer was niet met allen waer:

Die Beest die over dry weecken van de Pocken is ghe-
storven

Hy heeft syn loon al t'Huys: hy had' m' oock al be-
dorven

Had' ick tot t'leste toe syn boosheyt toegestaen,

Sandr. Wie ist?

Petro. Als ick u soo veel segh en kender hem noch niet aen
Dat uytsteecksel dien Cornel van het Regiment der
guyten

Gores, Gores,

Sandr. Gores?

Petro. Hy self

Sandr. Hoe langh conde besluyten

Dat gy gedraegen hebt?

Petro. Ick houw'et op half dracht.

Sandr. Treurt niet

Petro. En sou ick, meynt gy dat ick d'Eer soo luttel acht
Dat ick sou vrolijck syn en Eere loos te saemen?

t'Geen

t' Geen my nu is misluckt daer sal ick noch bequaemelijck
Tydt toe vinden, en helpen my van cant, want ick ben't
Leven wars :

Sandr. Och! hoe bedroefde my in wat een nauwen Pars
Steld' u Moeders Hert? hoe sou u d'eer des Wereljs
Soo naergaen? wat Sotterny; sietmen niet Dochters
als Peerelts

Somwyl over straeten gaen moedigh en prat
Die nau geen tydt meer heught dat d'Eere hnn besat.
Dat niemant weten sal en can, u oock niet schaeyen
En t'geen in twyfel is dat hangt aen het geraeyen
Van jeders sinnelijckheydt, men geeft licht d'Eer wat
schyn,

En laet u Moeder u hier van Exempel syn,
Ick wort in goeden Naem by jeder een gehouwen
Onder't getal gestelt van d'Eerelijckste Vrouwen
Mits ick geveyns te syn dat meyningh aen my siet,
Maer d'Eerelijcke daet en heb ick selfs niet.

Daer is Signjoor de Quist, diens Soön u heeft bedrogen
Daer heb ick langen tydt veel vryheyt me geplogen
De vvy l u Vader vvas den meesten tydt uyt Stadt

Petro. Doede Moeder? vveete van my, ick vveet van u
oock vvat

Dat segh ick Vaeder soo haest hy comen is, oft gy sult
my laeten betyen

Dat ick uyt sal gaen alst my lust, en vryen
Met die ick vvil, en dat gy niet eens suer en sult sien

Sandr. Maer vvorde slecht?

Petro. K'vveet van geenen slecht't moet soo geschien
Oft soo myn Vader comt sal ick't u ver vvyten
En seggen vvat datter van is, al sou m'er, my Doodt
om smyten.

Sandr. K'bedacht dit maer tot een verlichtingh van u Hert
Een schant ver' van't gebruyck is al te grooten smert
K'beloogh myn selven dus, om u gerust te stellen,
Maer Dochter sout gy dat aen uven Vader mellen't

Petro. Misselijck ja misselijck neen naer dat ghy met my
leest:

Sandra

Sandr. Och Dochter! als u Moeder u misdact vergeeft
 Sout gy u Moeders dan oock niet vergeten en vergeven
Petro. Ick segh noch eens naer dat ghy met my schickt te
 leven. *Binnen.*

SEVENSTE UYTKOMST.

G O R E S.

Gores. **G**ebart ve l dat het spreek-vvoort vvoordt
 vvaer bekend
 Alsmen van jemant vermaent is by'er by oft ontrent :
 Scheen dat myn Vader roock in vvat Herbergh vvy
 vwaren ingevaeren
 Hy quam just als vvy met lesen besigh vvaeren
 Van die Livyns geslacht, vvaer door ick claerlijck en ge-
 vvis
 Bekennen moet dat die Daev myn half Suster is.
 Myn Vader stont verstedt, met een vervvermden Kop :
 Syn Oogen als een Vier de Borst die svvol hem op
 Ick sagh een stil geheym van boosheyt hem ontfeken
 Ick vreelden dat hy licht dat sou op my gevveken
 Mits dat hy dencken mocht dat vv'hadden een verbont
 Om dat hy ons daer't saem in d'Herbergh vont :
 Dies streeck ick stillekens deur, het spel is nu aen't groeye
 Het gaet dan too het vvil, k'en vvils my niet eens moeye.

W O U T E R B Y K O M I N G H.

Wouter. **V**V At heeft de Klock?
Gores. Hem, noch Rock, Kous noch Schoen
 Wat profyt isser aen een naeckte Klock te doen?
Wouter. Spot met die spot begeert
Gores. Ick antvvoort op u vraegen
Wouter. Ja siet dees' Geckx cap, de beenen en connen hem
 niet onde r'schraegen

En't worstelt noch om prys : want alle snap, en spot
 Lampoot, steltaert, en balt gehangen, maecken een rot,
 En gy vicht sinternel van dese syn ,, snaecken
 De traeghste van den hoop can't meest tenyn ,, braekē
Gores. Menten Wouter hoe valder aen? hoe over. snoefde
 m'hier ?

K'en weet van de Klock waerachtigh niet een sier
Wouter. Maet comde tot u selts? hoe breed hebben't d'alle
 snappen

By een onnoosel-aert, daer sy maer alleen clappen :
 Maer seght hun lempé wat, ontdeekt hun vvat hun vuyl
 De Tongh wort sprakeloos en sien gelijk een Uyl,
Gores. Om dat ghy kennis waert daerom sprack ick te
 stouter

Wouter. Wie syde dan?

Gores. Kende my niet ?

Wouter.

Neen

Gores.

Is't mogelijk Wouter

Dat gy my niet en kent?

Wouter.

Ia, ja, nu ken ick u wel

Gy syt seer verandert,

Gores.

Ick steeck al in een quaet vel

Wouter. Dat dunckt my oock *Gores.*

Gores.

t'Schyn't dat gy comt van buyten

Wouter. Daer daedelijk met de Heu

Gores.

Wat hoorde van't Peys sluyten

Wouter. Niemant en weet'er af elck spreect naer syn sin-
 nelijckheyt,

Gores. Het sal al even vvel syn al is't dat vvat langh beyt:
 Men spreect van een Houvv'lijk vvel jaeren langh
 en daegen

En de Peys heeft al vvat meer om aen te cnaegen:

Wouter. Den tydt sal't vvyfen uyt

Gores.

t'Is myn schult dat gy draelt

Gy sult nu van u Vrouw met blyschap syn orthaelt.

Wouter. Geen meerder rust alst' Hnys, elders is't dat hier,
 en daer ,, schort

Maer

Maer ick verbly my als ick de Ghevel van myn Huys
gevaer., vvoert,

Nacht Gores

Gores. Nacht Wouter, ick vvensch u goeden Nacht,
Binnen.

Wouter. Ick vveet dat ick myn Vrou nu com seer onver-
vacht

Sandr. Wie clopt daer? Hy Clopt.

Wouter. Vrient

Sandr. Wie?

Wouter. Hebby geenen Man te vvachten,

Sandr. Syde gy't Wouter? vvilcom, vvilcom, ke vvilt
niet trachten

Te comen binnen's Huys *Hout hem tusschen de Deur.*

Wouter. Wat is'er dan de Pest?

Oft heb' een ander Man geleyt in mynen Nest?

Sandr. Wat noodloofse vraegh?

Wouter. Wat dienen dan des' grillen?

Sandr. Och Wouter lieven Man ick vrees dat gy sult willē

Ons Dochter slaen

Wouter. Waerom?

Sandr. Helas sy gaet groot

Wouter. Laetme deur

Sandr. Wouter!

Wouter. Laet'er my by, en slaen ickse niet Doodt

Ick moet een Schelm syn

Sandr. Gy syt een seer wonder,, Man

Geeft toch de reden plaets

Wouter. Wat reen, wat reen, hoe Donder,, can

Een Eerbaer Hert dat lyen van syn Kindt? al stonder

boven op

Soo sal ickse slaen,

Sandr. Siet Wouter, siet Lief daer hanght noch de Strop

Waer zen s'haer selven wou ellendigh gaen verhangen

Uyt onpatientigheyt: en had' ick maer half soo langen

Tydt gebeyt als wy t'saem hier hebben beyd' gestaen

Sy had' dat jammerlijck feyt helaesfen al gedaen:

K'beb' duysent moeytē g'badt om haeren sin te brekē;
 En wilt gy op een nieu Haer qualijck toe-gespreken
 Soo suld gy d'oorfaeck syn dat's haer selfs verdoen sal.
Wouster. Wie heeft haer dus ghebrocht tot dese schandt,
 en val?

Sandr. G'hebt Gores wel gekent?

Wouster.

Gores de Quift?

Sandr.

Daer heeft sy't afgecregen

wouster. Wat quēlt my die Schelm hy quam my daer dae-
 delijck tegen

En hieten t'saemen spraeck

Sandr.

Och gy doolt hy is Doodt:

Wouster. Hy was't,

Sandr.

Hy en was't niet,

Wouster.

Hy ded' ommers,

Sandr.

G'hebt een ander in't hoot

Hy en wast niet,

Wouster.

Hy wast,

Sandr.

Hy en de,

Wouster.

Ick segh hy was't en anders geen en

Sandr. Hy was't niet.

Wouster. Ghylieght'er aen, hy wast, en dat gaet hem met
 cenen

Soecken, hy en can niet ver' gesyn

Sandr.

Com laet'et soo' geschien,

Wouster. Neen, soude gy my overstryen dat ick voor myn
 Oogen heb gesien?

Sandr. Peeternelleken, hebdy't ghehoort hoe ick u veur
 ,, sprack

Petro. Met reden,

Sandr. Hy drongh om in te syn dat bycans de Deur,,
 brack.

Binnen.

ACHTSTE UYTKOMST.

JAN DE QUIST, LIVYN.

Ian. Ick moet het bekennen dat gy myn Dochter syt
Livyn. t' Bescheet dat wys'et uyt, g'en cont oock door
 den tydt

Niet loochenen u hant : daer is de heel voorvvaerde
 By veelck myn Moeder doen de som van u aen vveerde
 Tot duysent Guldens eens vvaer voor sy m'houven
 sou,

Haer leven daegen langh : en sonder dat sy ou
 Sou noemen voor den tydt dat haer het sterven naeckte

Ian. Gaf dat pas dat ghy dat in een volle Herbergh uyt-
 braeckten ?

Livyn. K'en vvisst niet vvie ghy vvaert, k'vernam vvaer
 sulcken Man

Te vinden vvas : en noemden u, en just soo quaen-
 der An,

Defen Avont verheerlijckt my heel ryckelijck
 Want vont Stief-vader, en eygen Vader schier gelyc-
 kelijck,

Ian. Livyn geeft my't contract,

Livyn. Ick heb' oock vvat gedocht

Maer ten vvas dat niet :

Ey om dat gy my dan loochenen mocht
 Voor u Kint, en dat ick't u dan niet sou connen over
 thoonen

K'en ben soo slecht niet : dat sou u noch vvel hondert
 Croonen.

Costen, eer ick myn contract met mynen Naem de
 te niet,

Ick ben nu Iouffrou Livyn de Quist, en soo ick myn
 Pampieren liet

Comen in u hant, ho, ho, gy sout'er Vier affstoken

En m'heeten liegen aen al't geen dat k'heb gesproken.

Ian. K'en sal, ick false wel doen daerse wel sullen syn be-
waert,

Livyn. Ja, naer de doncker Locht daerme naer Portugael
vaert,

Tot dien Prys sal ickte selts daer laeren vaeren

Ian. Geefse,

Livyn. K'en sal,

Ian. Ick ben u Mombair ick moetsse bewaeren,

Livyn. K'en ben't van geenē sin. maer dat ben ick van sin

Dat gy my sult onderhout geven, niet als een Slavin

Maer als u Kint behoort: en soo gy't niet wilt geven

Soo brengh ick in het licht al wat gy hebt bedreven.

Al tweegh myn Moeder stil maect vryelyck een be-
sluyt,

Dat ick't niet doen en sal: de Craeyen brochten't uyt

Al waert dat ick het sweegh, t'gheen dat ick niet en sal
swygen

Want alle Werck moet verdienden Loon gekrygen.

g'Hebt langh genoegh in stilt u Boevery gedaen

g'En hebt noyt voor de Breuckop s'heeren Boeck ge-
staen:

Wat meyndy soo gemakelijck door de Werelt te con-
nen spertelen?

De droes die plaeght die meest die't synder eeren mer-
telen:

En k'hoor t'gaet nu noch wel, dies wacht u voor den
val,

Die nocht wel schrickelijck syn alst u gebeuren sal,

Ick mocht wel d'oorfaeck syn, want k'ben op u gebere

Om dat gy nimmermeer van my hebt willen weten.

Ian. Gy d'oorfaeck?

Livyn. Naer dat t'valt,

Ian. Ick raey u dreyght my niet,

Livyn. Het dreygen sulde vergeten als gy maer de Daedt
en siet,

Ian. Hou daer

Hy steekt haer den Hals af.

Livyn. Heer!

Jan. Soo braeck de Ziel en spraeck „uyt
Helaes wat heb' ick ghedaen? nu comt terstont des' saeck
„uyt

En ick wort spits vervolght, en door het Recht ghevat
Die quaet tot quaeder maectt dinght tegen Bass, oft Rat.
Vervloecte wellust: die soo groote stranckel steenen
Worpt tot eens Hemelsch Wraeck voor u beminders
schenen

Daer light gy nu, ey my ik' was over twintigh Jaer
U Vader, en nu ben ick uwen Moordenaer.

Wat duyvel gaf my in dat ick u om sou brengen?

Wie roofden myn verstant? de vrees wou niet gehengen

Dat jemant weten sou myn schandelijke daedt

En vreesende het een, k' verval in meerder quaedt,

En heb' u niet ontsien de Strote af te snyen.

Op dat u Tonge niet en soud' een daedt belyen

Die mynder Eeren docht te wesen schand', en schaey:

Nu volght my het Berou op d'hielen al te spacy.

Och, och, hoe hoogh sal noch myn ramp en onluck
freyg'ren?

Waer loop ick, want den Hemel sal my hulpe weyg'ren

Waer vlucht ick? waer, waer heen, wat plaets ghenough
sijn sou

Waer in ick scheylen mocht? de Werelt is te nouw'

Om dit onsaeligh Lyf verborgen in te stellen

Te rek'nen naer de sond', k'en weet oft duyent hellen

Den Sirkel van myn schad' w' omvangen machtig waer

Waer loop ick? waer, doet op Klopt aen de Deur van Sandryn.

Sandryn spreeckt door de Venster.

Sandr. Wie daer?

Jan. Doet op,

Sandr. Hoe ben ick verflagen

Wat verdriet, wat verdriet

Jan. Weete gy't?

Sandr. Sou ick't niet weten, hoe sou ick het claegen?

Jan. Hoe is dat mogelijk, en weet gy dat soo haest

Soo segh ick dat'er de droes met een Trompet uyt
blaest.

Sandr. Soo wiste ghy't dat's haer wou brenghen om het Leven?

Ian. Dat is niet soo, maer ick, helaes hebt Feyt bedreven.

Sandr. Uwen Soon hevet ghedaen, wel ghy sulft in u ghe-

moet,

Ian. Wat sou ick sussen? fiet myn handen Roodt van't Bloedt,

Sandr. t'Is uwen Soon die vande Pocken gestorven,, is

Ian. Hy en is niet Doodt hoewel dat hy bedorven,, is

Sandr. Leeft hy noch? Kint com hier, ey Signjoor ke Port

Uwen Soôn dat myn Dochter toch getrouwt wort,

Ian. Verdrietelijcken clap!

Petro. Kocckoeck, *Van Binnen.*

Sandr. Svvyght die dingen

Petro. Koeckoeck,

Ian. Waerder noch een steen in d'Aerd' die soume voor den Kop springen,

Men heeft de Vrienden Veel in voorspoet en geluck
Maer niemant biedt syn hulp in tegen spoet en Druck.

O myn benaude Ziel! Waer sal ick hulpe vinden?

Ha Hoeren, ha Pesten! verlaet gy soo u Vrienden

Belpot gy soo de smert van myn Herts diepe Wond',

Vervloect dan is den tydt dat ick oyt Hoeren vont:

Wat sal myn uytcomst syn? ha dat de Aerd' een crack

„ gaf

Ick crop'er vaerdigh deur, schoon ick den eersten

svvack „ af

Sou rollen inden gront daer alle svvaer Torment

Als g'huylen Tant gekners is't beste instrument.

Sandr. Wat leet is u geschiet dat u soo gaet ter Herten.

Ian. Gy seght gy vvet'et vvel?

Sandr. t'En sou u soo niet smerten

Het gene dat ick vvet, het moet jets anders syn

Als't gene dat my raeckt,

Ian. Och laes lieve Sandryn!

Ick heb' een Moordt gedaen

Sandr. Een Moordt, een Moordt

Ian.

Hebby geen hoecken

Ian.

Om my te verſteken

Sandr.

Comt in ick ſal jeyers Raet ſoecken.

Binnen.

NEGHENSTE UYTKOMST.

A D O L F,

Adolf. **V**V At Peſtenaecken het druypt al deure, en
ſoecken my te placken
In d'Herbergh, vvel ſy mogen hun eens bekacken
Sy meynen dat'k ſoo droncken ben dat ick hun meeningh
niet en ſien,
Ick ben oock gaen ſtampen en laet het gelagh aende Lien
Vanden Huys, dan ick belgh my dat vvel ter keure.

WOUTER, GORES, BYKOMINGH.

Adolf. **H**ier's Gores, vvel Gores, waerom liepte deure
Wouter. Laet hem gaen hy moet met my,

Gores. Maer Wouter ick ſweer u dat

Ick met u Dochter noyt my heb' miſgaen gehad

Heb ickſe oyt bekend ſoo ſluyt my d' Hemel uyt,

Wouter. Ick ſegh gaet willigh me oft k'itoot u door de
huyt,

Verantwoort u by haer, hoe ſou myn Vrouwe liegen

De Fielen kennen geen van al die ſy bedriegen

Maer van te voren wel eer d'Eere is gerooft:

Adolf. U Dochter is een Hoer, en Swyn, en ſoo k'ſe ſien
gelooft

Dat k'ſe teeckenen ſal,

Wouter. Wat heeft ſy u miſtraven?

Adolf. Daerſe ander Vaders heeft datſe my wilt den Naem
alleen geven:

Die Karonie meynt dat ick van haer rancken niet en
vveer,

Wouter. Wie moeyt u, gy ſyt Sat

Adolf.

s'Heeft het my flus geseet,

Gores. Hoort Wouter u Dochter heeft haer met desen
Man misdraegen

Maer met my niet, hy heeft het my comen claegen,

Daer was ter selver tydt by ons een lichte snaer

Die ons vertelden dat u Peeternel ginck s'vaer

En hoe sy veynsen sou haer selven te verhangen,

Op dat s'haer Ouders mocht (door desen s'chrick be-
vangen)

Vergeten doen de eerst door tweede swaerigheyt,

En tot een Vaer van't Kint soo heeft sy te kiesen geseyt

Een overledenen: en mits de Lie my naer gaeven

Dat ick gestorven vvasen over langh begraeven

Soo gis ick datse my den Naem gegeven heeft.

Vvouter. Gy spreekt met goet bescheyt: want dat gy niet
en leeftWas't segghen van myn Wyf, comt gaen vvy dry te
gaeder

Als Vrienden k'svveer u dat, en ben ick immer Vaeder

Van die vervloecte Hoer soo wert sy gecastyd

Maer met gelegentheyt en op bequaemen tydt.

Floockx doet de Deur op, *Sy spreken binnens Huys.**Sandr.*

My dunckt de Heer is daer,

Jan.

Waer sal ick vluchten?

Sandr. Over den Borneput*Vvouter.*

Doet op, doet op

Sandr.

Och, och, och, och,

Vvouter.

Hoort vvat geruchten

Is'er in myn Huys doet op, doet op, begut

Doet op,

*Sy doen de Deur open.**Sandr.* Helas! comt helpt, helpt, daer leet de Quist inden
Borneput

Gevallen, en my dunckt dat hy stick Doodt,, is,

Gores. Langht Koorden*Vvouter.*

Een Leer ras, ras,

*Binnen.**Adolf.*

Wat weet ick oft t'noot,, is

Dat ick myn Lyf sou moeten vveiren tegen dat gelpuys

En

En sonder geweir te gaen in syn Vyants Huys
Is groote Sotterny : k'wil dan gaen steenen raepen :
Kyck , Kyck , dees droncken Luyt is hier gaen ligghen
slaepen ,

Ha gy iatte Seugh, cout noch eens wat van't myn :
Neen gy light daer heel mooy: staet op droncken swyn
Livyn, Livyn, staet op : t'schynt dat g'een heel Brousel
In't Lyf hebt, wat een Beest , daer steeck ick myn Hant
in't spoufel

Foey, ets, is dat gespogen ? n'en plas gelijk een Zee ,
Staer op oft k'steeck u met een spel inden Bil , sen seet
Wee ,

Noch aey my : staet op fluckx ryt u eenen Wagen over
de Leden ,

Sy bloeyt, ja sy bloeyt : Heer s'is den hals af-gesneden !

G O R E S B Y K O M I N G H.

Tusschen de Scharmen.

Gores, Adolf comt hier

Adolf. Gores comt hier,

Gores. Adolf comt helpt

Adolf. Comt hier,

Gores. Comt hier, datmen dit Bloet stelpz

Adolf. Och Adolf myn Vader is vermoort ,, com hier

Gores. Och Gores Livyn is vermoort ,, com hier

Adolf. Gores, Gores
Adolf loopt eens om een Leer

Gores. Maer Gores en beyt niet langer meer
Adolf. Brought een Servet oft jet om het bloet te stelpen.

S A N D R Y N B Y K O M I N G H.

Sandr. **O** Ch Gores aen u Vader en is toch geen helpent:
Ick loop om een Vroe-vrouw myn Dochter
gelight daer van een Doodt misval

En't schynt sy sterft oock,
Adolf. Niemant die comen sal;

Sandr. Wat heeft die?

Adolf. s'Is vermoort,

Sandr. Gores, Gores, hier leet de Dochter

Die u Vader heeft vermoort,
Gores. Wie is't?
Adolf. Livyn,
Gores. Helaes! hoe mochter
 Een deirelijcker saeck geschien op eenen tydt: d'een ver-
 smoordt
 Een Dochter baert misval en sterft, d'ander op straet ver-
 moordt.
 Wie baert dit ongeluck waer door is dit gesproten?
 Och Adolf, Adolf het heeft aen Godt verdrotten
 En over langh mishacght, dat jeder in syn quaet
 Soo een verdoolde streck moet willigh henen gaet.
 De Ionckheyt doet practijck d'Oncnysheyt uyt te vueren
 Den Ouden wilt den lust hertneckelijck verdueren
 Mits dat die in syn Boos misbruyck soo is verwert
 Dat soo hem macht gebreeckt hy sondicht met het Hert.
 De Ionckheyt die gaet voort op hoop' van langh te Levē
 En in den Ouderdom tot beternis te geven,
 Maer laes wat ydelheyt! dat die langh leven hop't
 Die in peryckels gaen tot d'Ooren opgecropt.
 Wat onluck brengh dees Sond' de Menschē niet te vorē?
 Wat sietmen niet al jeught in dese Sond' versnooren?
 d'Een dus, en d'ander soo; licht alsinen't minste gift:
 Daer jemandt lust vergaert daer brengh de Doodt haer
 Kist.
 Ach Adolf Vrient laet dit ons tot een Spiegel strecken
 Och laet dit ongeval ons uyt de Sonden trecken!
 Wie weet oft ons de Doodt oock niet op d'hielen g'lyt
 Wie weet oft ons vergant is noch een Ure tydt?
 Toch soo veel tydtsick heb' die hoop ick te besteden
 In Rou beclaginge en vierige gebeden
 Voor dese Zielen die de Lichaems sijn ontvoert,
 Op hoop' dat Godt noch sal door het Gebedt beroert,
 En syn Bernhertigheyt en goedertier betraemen
 De Zielen Saelighlijck UYT JONSTEN DOEN VER-
 SAEMEN.

LIEFDE DOET SORGEN.
 G. OGIER.

D E N

HAET EN NYDT.

SPEEL-GHEWYS VERTHOONT

Op de Kamer vande

V I O L I E R E

Den 18. OCTOBER ANNO 1647.

BINNEN ANTWERPEN.



Gasp: Boutats. inventon et fecit

VOORREDEN.

DEn Nydt dat is een quaedt dat
geenen Meester kent.

Noch uyt de reden, wacht, een Vy-
ant te verkieſen.

De Deught (hoe moedernaect) die
niet en can verlieſen

Die wort (waer't mogh'lijck) van ſyn
logentael geſchent.

Dit all'gemeyn gebreck, hoe wel men
dat verblomt,

Heeft t'Menſchelijck geſlacht ten mee-
ſten-deel beleten,

En niemant wilt dat quaet oynt in ſyn
ſelven weten,

Als, ſynde ſoo miſmaect dat het ſich
ſelven domt.

Den Nydt die knaeght ſyn Hert en
eygen ingewant:

En is ſyn wreetſte Beul die't Recht
ſoud' connen geven.

VOOR-REDE N.

Een ander tot verdriet : maer in syn
 eygen leven
 Heeft d'helsche Raserny haer grouwe-
 len geplant.
 De schadelijckste Sond' die't Christe-
 lijk gemoedt
 Can overvallen , want de Liefd' is
 Christen regel .
 En tegen dit gebodt steeckt dien hel-
 schen Egel,
 Die alles averechts, in Godts-behae-
 gen doet.
 Verarietelijcke quaet in quellingh uyt-
 geteert,
 Onlustigh, en ontmoet, verlaten van
 verblyden .
 Ten sy dat Vreught bestaet in ander
 te benyden
 En dat hy inde Hel syn Loon daer
 voor begeert.

PERSO-

P E R S O N A G I E N.

Teeuwen, }
Lucas, } Schoen-lappers.

Margriet, de Vrouw van Teeuwen.

Abraham, eenen Weert.

Clara, fyne Vrouwe.

Tanneken, hunne Maerte.

Lieven, hunnen Knecht.

Ioris, Gauw.dief.

Tys, 2. Dief.

Speelt naer den Noen ende
cyndight met der Nacht.

159
H A E D T ende N Y D T.

E E R S T E U Y T K O M S T.

Teeuwen, ende Lucas. Sittende voor de Deur en Lappen.

Teeuw. **D**at steken en naeyen, dat drillen, en dracy-
en ben ick soo beu als cou Pap
Ja cou Pap beu syn ? droogh Broodt en
can ick met al't gelap

Niet genoegh vvinnen: t'is al eet Brooyken droogh,
maer niet te gierigh

Sou ick dan noch vvercken ? neen, neen, daer leger.

Lucas singht:

Vierigh, aen het wercken

Ben ick al den dagh

VWant ick wil bemercken.

VWat myn slaet vermagh:

Ick moet myn tydt besteden

Voor t'gene dat ons voet

Oock ist geen lastigheden

Datmen geeren doet.

Teeuw. Geeren Wercken? ô droes Gebuer-man hoe stof-
teerde dat?

Lucas. Seker ick Werck' geren

Teeuw. Maeckt dat de Gansen wys, wat

Pleyfier is Wercken.

Lucas. Wat pleyfier is in alle dingen?

Wat pleyfier is in't dansen? wat pleyfier is in't singen

Wat pleyfier is in't Spel? t'coft alles arbeyt en moet

En daer is anders geen pleyfier in, als om dat men't
geiren doet: Elcke

Elcke Menschen sin heeft jets tot syn genoegen,
 Ick sien dat k'Wercken moet, soo wil ick m'er oock
 toe voegen

Liever heughelijck, als treurelijck, vvant de vvyfe Man
 seyt,

Werckt en syt vrolijck, want u is op-geleyt
 Te Wercken, vvilt dan vvien roep, vlytighlijck vol-
 vueren.

Teeuw. Het Werck vvaer noch al jet, maer datmen een
 soo sueren.

Arbeyt doet om schaers droogh Broodt en cleyn Bier
 Dat's te verdrietigh, en ick sien ander die schier

Niet en doen, en altyt een Slempe ten achteren blyvê.

Lucas. Ick en moey my niet hoe, en vvat andere bediyyen
 Ick doent soo't pas geeft, en jegelijck doet naer my-
 nen sin

Teeuw. En vvat conde ghy doen? inde Lappery en steeckt
 niet in,

Gy sult lang' lappen eer g'u sult Ryck Schoen-lappen:
 Sy vvorden Arm diese naeyen, en Ryck diese met voc-
 ten trappen

En Werckt niet meer tet een ander cryght de Cost
 voor niet

Smyt om veer t'Werck foy Werck, foy

Lucas. Ten is my geen verdriet
 Te Wercken, te meer dat ick daer op moet leven.

Teeuw. Waerom sou u de Lappery den Cost connen gevê
 En my niet? meynde dat ick my t'stuck niet en verstaen?

Soo wel als gy, gy stoeft, en wilt noch al Fraey gaen

Maer ick weet'et al me daer en steeckt niet in als Pover.

Lucas. Godt sy gelooft my schier noch altydt over

Teeuw. Over dat lieghde, maeckt eens wel rekeningh op
 u Leer,

Lucas. Ick en reken noyt, en ick vind' noch altyt meer.

Teeuw. Gy Cletst, en Borghet u Leer, en die quaey cnoopê
 En rekende niet,

Lucas. K'ben niemant schuldigh, en als ick gaen Coopen
 Betael

Betaelick Contant, al dat ick heb is Godt en't myn
Teeuw. Soo moet ick wel eenen ongeluckigen Teeuvven
 syn,

Lucas. Sy syn ongeluckigh die de Moedt verloren geven
 t'Geluc is ont die hem gistrē heeft als een Toren g'evē
 Valt nu inden Dreck: en dat is meer verdriet
 Alseē die leegh blyft, en comt tot de grootheyt niet.
 Want Ryckdom verheft en baert Hooverdyen.
 En die en can dan geenen tegenspoer gelyen:
 t'Is beter datmen niet en heeft noch diet en begeert
 A's veel gehad te hebben en alle mael verterct,
 Want in' is dan onweert by die niet ons verkerden
 En niemant Eert ons meer van die ons eertyts Eerden.
 Geen Geld, noch goet, geen troost, geen Hert, noch
 moedt, geen raet
 t'Is fout betrouwt aen Vrient oft toeverlaet,
 En heeft noch jenant niet u staet ontfermen?
 Die thoont noch veel te doen, mis seggende, och Ar-
 men!

En dat is te harden woordt voor die Ryck syn geweest,
 Want s'hebben noch het groots Hert, by den droeven
 Geest.

Teeuw. Daer comt een aen myn Deur, wat magh hy wil-
 len vragen?

Lucas. Ick spoey my om dit Paerken Schoenen t'Huys te
 draegen. *Linnen.*

LIEVEN BYKOMINGH.

Lieven. **E**N syn de Schoenen noch al niet gedaen?

Teeuw. Flus, flus, ick valder dadelijck aen,

Lieven. Geefte weer ick fals' een ander doen lappen,

Teeuw. Soude? ick soufe liever in duysent stucken cappen

Sou ick't Vleesch van myn Telhoor gheven? ick denck
 wel neen

En datse myn Gebuer naeyden ghy braeckter op Hals
 en Been

Den eersten Trat die ghy gonckt ten minsten, hy fout
u wenschen

Lieven. Al dat m'een ander gunt valt op syn eyghen pen-
schen,

Het gunnen en krengh't noyt een hayr vande Mensch,
Maer het bederft altyt den gever vanden wensch,

En die sy quaet gunnen sietmen t'goet gebeuren:

Die Benyers en hebben maer het grimmen, en het treu-
ren,

Van wenschen sterft men niet: geeft de Schoenen Lan-
terfant,

Teeuw. De goey Meesters, houwen t'Wercken in het Lant

Want souwen de Geesten altyt hun Wercken spoeyen?

De Lien souven soo van't goet Werck overvloeyen

Dat de slechte Knoeyers als myn gebuer, en syns gelijk

Niet te doen en souden hebben:

Lieven. Nochtans u Gebuer wort Ryck

Teeuw. Alhier geseyt k'en fout geen Menschen gunnen

In syn plaets te syn, hoe sou hy Ryck syn cunnen

Van Brod'werck? siet, dats Werck, dat sou yser passerē

Dat hy daer eens teghen naeyt, k'en wil hem niet bla-
meren

Maer myn Jongers Wercken beter als hy op syn best.

Wat meynt gy dat hy van jemant op het lest,

Werck sal hebben? de Lien syn al met hem bedrogen

De loop is uyt, de Vlieghe is inde Keers gevlogen,

Hy heeft het inde Mont maer niet inde Daede,

Hy coopt slecht Leer, dat soo m'er eens me gaet

In't nat het dryft uyt soo voos als Torven,

En wyf steken, en slechten draet, soo syn't al bedorven

Schoenen, daer hy Hant aen steeckt.

Lieven. Die gy leest hebt gelapt

Die vielen van een, k'en hadder noch qualijck me ghe-

trapt,

Teeuw. Gy moetet my vergeven: ick liet die myn gebuer

naeyen

Om dat ick just doen was van't Werck overlacyen.

Daer

Dat ick't niet doen en cost : alsulcken Brodder ist :

Lieven. K'en brengh hier noyt geen meer , ist dat ghy weder mist

Wanneer ick weder com de Schoenen cleer te hebben :

Want myn Meester sal't my wyten , en t'is u schult ghy Lebben :

Teeuw. Gade te Bruyloft om dat g'er soo haestigh mé syt :

Lieven. K'en vveets niet , maer my dunckt dat onse Maert sterck Vryt.

Teeuw. En wete niet met wie , wie sal die Peere crygen ?

Lieven. K'en cant niet achterloopen mits dat let soo verswygen ,

En ons Huys is een Huys daer al de Werelt comt , en gaet ,

Want een Herbergh voor elck een open staet

Soo can ick niet te recht , den waeren Vryer treffen

s'En fals my niet seggen ; want wy liggen meest altydt on-ffen

Teeuw. Maeckt Vriendt met haer , soo langh tot dat g'er weet ,

Lieven. K'en salt haer niet vraegen soo sy't niet van selfs en seet.

Ey , ey valter aen , want dat over en weer loopen

Sou ick op het lest niet slaegen moeten becoopen.

Binnen.

Teeuw. Gebuer dat's een gauwe Schelm , die my dit Werck bevelt ,

Hy spreeckt niet , slabrement , hy telt wederom al Gelt.

O Pastenaken sullen de Caroten noch al Gelt gellen ?

Hy moet het Stelen t'is niet mogelijk al dat tellen.

Och ! dat ick de Lien cost brengen in dat vermoen

En sonder dat men't my sou connen goet doen doen

Dat waer Knaps ! dan hy weet syn saeck wel aen te leggen ,

Al waert soo , hy sou syn selven suyver maecken met seggen

Sulcken Speck-struyf is't : dan ick sou seggen t'is maer schyn ,

Van beleeftheydt, want de Dieven meest altydt be-
leeft syn.

Ist saecken dat hy Ryck wort soo moet hy't hebben ge-
nomen

Met Wercken wint hy't niet, t' moet uyt de lengd' oft
uyt de breede comen.

LUCAS BYKOMINGH.

Lucas. Ick was u quyt
Ja. ick droegh de Goeylic Werck t' Huys
Teew. En contaet Gelt?

Lucas. Och ja,
Teew. En dat is my t' meeste Cruys
Dat de Lien altydt seggen wilt eens weer comen
Gelijck de Bedelaers,

Lucas. K' heb dat altydt in gedult genomen
Teew. En tussen beyn, vast' en barst van Hongers noot
En ander speelt met t' Gelt

Lucas. K' at somtyts wel droogh Broodt
Om myn Galanten niet te straffelijck te maenen
Teew. Hoort die Falie-vouwer,

Lucas. Dan tegen het koeckeloeren-hanen
Heb ick nu wat Godt danck, ick mach nu teghen wat
borgh
Toch k' bent onweerdigh, en ons alder-eerste sorgh
Moet syn alles goets den Heere toe te schryven,
En w' en verlieden niet, als w' altyt danckbaer blyven.

Teew.,, Queselaer,

Lucas. Seghd' jet?

Teew. Dat vveert is datge vvelvaert
Ick gunt uyt myn Hert, vvant voor myn paert
K' on vveet van Haedt, noch Nydt,

Lucas. Ick danck u van u gunnen

Teew. Ia al vvaerde myn eygen Broer, ick en sou u niet
cunnen

Liever hebben als ick u heb, de Lien seggen my, maer
Is het

Is het mogbelijck tvvee van een Neringh, malcander
 soo naer

Dat die noch Vrienden syn, en van des anders Deught
 spreken?

Want my dunckt dat ick jemant sou door steken

Die anders van u sey als alle goet,

Lucas. Soo hoogh niet Gebuerman, een vvyfen Man en
 moet

Soo fortligh met syn Hoofst niet altyt door gevaeren

Teeuw. Soo hoor ick vvel dat's jever's met myn laster be-
 sigh vvaeren

Dat gy my niet en sout als Vrienden voor gestaen?

Lucas. Ick sou,

Teeuw. Dat blyckt, dat ghy niemant en sout voor den Cop
 slaen.

Lucas. Die slaet moet slaen verwachten,

Teeuw. Daers niet aen gelegen

Lucas. Goey woorden (dickwils) meer vermogen als een
 Degen:

Dereden heeft meer plaets als onredelijck geweld.

Teeuw. Lest dat ick't hoorden wert in Compagny vertelt

Hoe dat het mogelijck was dat gy dus cost geraecken?

En woumen seggen dat g'et met Dievery wont oft me
 deep-maecten.

Ick sey, daer lieghdy aen, k'gaf d'eenen een Slofet

En speelden Mesken uyt en hy trock een Stilet

Maer r'Volek ende Weert die quaemen tusschen beyen.

Lucas. Maer seght toch vvielse waeren die dat van my seyē?

Teeuw. Om geen goet,

Lucas. Soo hou ick dat gy het niet en vveet

En dat gy't selfs syt, die dat eerste heeft gesect;

O Gebuer! het sijn al d'onde lasterlijcke trecken

Waer mé g'u boosheydt meynt seer heymelijck te dec-
 ken:

Ick vveet van overlanch dat gy m'invvendlgh Haet

Al ist dat gy my thoont een Vriendelijck gelaet.

O ongeluckigh Mensch! die altyt tracht de saelen

r'Sy Leugenen oft vvaer, van ander op te haelen
 Die noyt genoegen vint als in eens anders smaet,
 Die altyt befich tyt te lasteren den Staet
 Van die, oft vande geen, de Priesters dorft gy scheilen
 Met ontucht, Nonnen mé ! een Eelman derft gy stehlen
 By de Rat die van een jeders Coren cnaecht,
 En deftrigh Crygasman, ghy het Svyceert oft Bast op-
 draecht :

Gy lastert mé de Daedt van Rechters. Magistraten
 Rentmeesters, Tresoriers. en vvyse Advocaten,
 De Dekens van't gemeent, en Borgers Capiteyns,
 En Coopmans, Winckeliers, die schiet gy het Fenyns.
 Der booser Lastertongh gestadigh achter d'hielen.
 Hoe menigh Eerbaer Maeght, en Weduuv' het ver-
 nielen,
 Huns deughdelijcker Naems, uyt uvve Tonge spruyt ?
 En joegh nu cortelingh geen Man ten Huysen uyt
 Syn vvel geminde Vrou (die seven Jaer in Vreden
 Gerust en vvel vernoeght hun Houvvelijck besteden)
 Om u vervloecte Tongh, die hem stack in het Hoof
 Het geen noch vande Vrouvv van niemant vvoort ge-
 looft ?

Dus hebt gy oock van my geloofick sitten peysen,
 Toch u ghebreeckt de const de Nydigheydt te veyfen.

Binnen.

MARGRIET BYKOMINGH.

Marg. **H**E. he, en syde van dat schuervater niet schoon?
 Ho gy Lys gy tyt van alle lysen Patroon
 K'eo ben maer een Wyf, maer k'en sou my soo niet
 laeten overichreeuven
 Gy mooght vvel Teeuven heeten vvant gy tyt eenen
 rechten Teeuven,
 Ick geloof dat u Peter dien Naem heeft versien uyt u
 Planeet:
 Niet een vvoordt te spreken ? ba k'had hem daer neer
 geleet.

Maer.

Maer die de snap van jehelijck van Deur tot Deur
 „ hebben

Die schyten inde Broeck, alle de Man selfs veur „ heb-
 ben.

Hoe sat Oom Cool en sagh met een Backhuys soo grau-
 als Bloet ?

Schiet u Broeck uyt vvant ick de Broeck hebben moet
 Schiet uyt, schiet uyt, vvant de Voorschoot sal u beter
 passen,

Sa Teeuwen, isse vuyl, soo gaet de Broeck eens wassen,
Teeuw. Ev, ey, en maect hier niet een al te groot gedruys
 Oft k'lap u nu terstont, met een Leeft in't Backhuys
 Datter t'root Sweet naer volght,

Marg. Gy g'en dorft niet eens Kicken :
 By een ander, en my, soude derven in-slicken
 Neen onder't Armken deur met sulcken een Jan-gat,
Teeuw. Heb ick hem niet gheslaegen, k'heb hem ghenoech
 gehad

Hy heeft wel dier genoeg het seggen moeten coopen.
 Gy weet wel dat de Lien seer om syn Werreck loopen
 En terwyl dat hy my hier, en daer by geleeck
 Soo was hy leegh, en vrocht terwyl niet eenen steeck,
 En soo ben ick genoeg van hem in als gewroken
 Wat dunckt u ?

Marg. Had' hem dan wat langer aengesproken
 Hoe was die Rekel leegh ? *Lucas sluyt den Winckel.*

Teeuw. Hy sluyt de Deur, wat's dat ?

Marg. Luyck hebde flus wat gheset ? comt seght nu noch
 vvat,

Gy Slepus, gy Schoon-tael, gy Devotaris

Gy seght dat g'er met Wercken wint maer Godt vweet
 oft vvaer „ is

LUCAS KYKOMING H.

Lucas. **D** At's seker Moeder-Godt wetet alderbest, en
 ick houw my wel gerust met dien die ick ben.

K'en heb van d'uwen niet, vvat hebtghy dan te clae-
ghen?

Dan hy moet vvel ongeluckigh syn die de Nydigen sal
behaegen:

Teeuw. Neen vvy en benyen u niet,

Lucas. De Nydt is sulcken quaede

Dat selfs de Nydigheyt de Nydigheden Haedt:

Sy schaemt haer eygen selfs datse soo grouvelijck ver-
vvoet „ is

En geen reden en heeft, dan om dat Godt soo goet „ is

Dat hy de Menschen voorspoet en gesontheyt sent.

Hoort dat segh ick u noch, vvant dat's u onbekent,

Ick sal aen u voordaen alleen het Lappen laeten

Want flus creegh ick tydingh soo ick ginck over Strae-
ten,

Hoe dat myn Moetjen (Ryck van goet) gestorven is,

En heeft by Testament my al haer havenis

En Goederen gemaect ontrent vyf duysent Ponden.

Siet daer het Testament terstont aen my gesonden

Waer by ick seker ben hoe alle saecken staen.

Toch k'moet my eens van als vvel ondervraegen gaen.

Binnen.

Teeuw. Wel?

Marg. Wel?

Teeuw. Wel?

Marg. Wel?

Teeuw. Wel?

Marg. Wel dats nou eenen Lapper

Waer blyfde gy?

Teeuw. Waer blyfde gy?

Marg. Wel snapper

Ist myn schult datge geen Goet en vergeert?

Teeuw. t'Is al niet

Als een Man naer geen Wyf met Gelt nyt en siet

Oft ten minsten, die het staet te verwachten.

Marg. Men siet die geen Goedt en hebben dat die het soe-
ken en trachten

Met

Met Wercken te crygen, en die vaeren dickvvils t'best.
Teeuw. Spreekt van geen vvelvaccit, spreekt liever van
 de Pest,

Want vvelvaccit schout ons, en ander gaetse tegen.
 Daer heeft dien Bengel allen dat Goedt gecregen
 En heeft er noyt van al syn Leven voor gesvveet
 En ick, die al myn tydt met Wercken heb bestect
 Can aen de schraele Kost, ter nauwver noot geraecken:

Marg. Hoort al de Schoenen die hy pleegh te vermaecken
 Die sulde gy nu doen, vvant hy is nu te Ryck
 Hy scheeter t' seffens uyt

Teeuw. Bleeft hy noch myns gelijk
 Soo sou ick d' Arremoeuy noch beter connen lyen:
 Ja, dat my jemant vvou terstont den Hals af snyen
 Ick lietet toe, vvant ick ben't al te vvars gesien
 Ryck, Ryck, ist mogelijk?

Marg. Misselijck oft Misschien
 Dat hy dit maer en seydt op dat hy mocht een Rycke
 Bruyt, Trouwen

Teeuw. Och dat het niet vvaer en vvaer, hoe sou ick
 hem uyt, jouwen
 Sou hy vvcl Vryen, dat hy daerom soo stoeft en craeckt
 Ick moeter eens naer vernemen, vvant de Schoenen syn
 volmaeckt

Godt sy gelooft;

Marg. *Teeuwen.* vvcl nu spreekte van deegh
Teeuw. Ick peys oft ick dan oock eens vvat Ryckdom
 creegh,

Ick sou vvcl devotigh syn, creegh ick aldat myn be-
 geer, is

Seght nu oock Godt sy gelooft dat, dat, Werck cleir, is.

Marg. Als gy't seght ist genoegh,

Teeuw. Segget gy oock, sa, sa,

Marg. Waerom?

Teeuw. Om dat ick vvil,

Marg. Gelyckmen de Kinders seet, seghme na,

Teeuw. Nochtans gy sullet doen

Marg.

- Marg.* Wel waer voor dese grillen ?
Teeuw. Dat comt my soo in't sin ,
Marg. Wel wacht tot dat ick sal willen.
Teeuw. Al dat de Man belieft behoort de Vrouwe me ,
Marg. Gy fout seggen dat k'een Sottin waer dat ick dat de,
Teeuw. Die sijn' al even wel, ick segh gy sullet seggen
 Oft ick sal u t'Spanriem tuffen Hals, en ooren leggen.
Marg. Dat wou ick wel eens sien ,
Teeuw. Siet'et dan , *Verkten.*
Marg. O gy Beul ? *O gy Fiel ?*
Teeuw. Segget dan ,
Marg. Ick en sal ,
Teeuw. En sulde ?
Marg. Neen by myn Ziel.
Teeuw. Soo moeder haer laeten
Marg. Doet u best want t'is nu al verhoetelt ,

L I E V E N B Y K O M I N G H.

- Lieven.* **H**oe gaet dit soo in't Werck? dat's gheestigh
 getroetelt
 Wel Teeuwen hout maet, wel hout hout op Margriet
Teeuw. Segget nu dan terstont ,
Marg. K'en sal Waerachtigh niet.
 Ick bleefter liever Doodt als te Leven in sulck gerengel
Teeuw. Gy obstinate Vrou.
Lieven. Wat ist ?
Marg. Dat ick den Bengel
 Niet in en volgh, in alle Sotterny ,
Teeuw. Hoort Lieven het comt met u Schoenen by :
 Gy hadtse my op't hooghst bevolen af te maecken
 En tusschen beyen sijn myn Gebuerman eenige saecken
 Geschiet tot synen last, men vveet niet seker vvat, oft
 hoe ,
 Men mompelt Dievery, siet synen Winckel is toe :
 Engelijck men hem behoort voor sijn Gebuer te settē
 500

Soo coft ick niet om dat het Werck my dat beletten.
En foo't nu gedaen was sey ick, dat ick noyt te seggen
mis,

Godt sy geloof! dat Lieven nu gerieft is.
En ick wil dat sy't oock feyt, en sy wilter in falen
En vvil ick't dan hebben soo moet ick't met Campen
baelen,

Marg. Doet vry u best,
Lieven. Segget, als het soo veel maer en schilt

Nou, Nou,
Marg. K'en wil niet om dat hy't soo hebben wilt.

Sou ick soo naer syn pypen moeten singen?
Nou hert hy my dit en morgen sou hy my heeten in't
Water springen,

Daer Buffels Meeftter syn daer houwenfe Wet, noch
maet,

Teeuw. Gy sullet nochtans seggen
Marg. Soo wil ick datme queet niet wat, flact

Teeuw. Gy sullet seggen oft gy, oft ick sulter om sterven.
Lieven. Maer Teeuwen hier vergeren veel Lie die niet en
derven

Luy Lacchen : maer Lacchen in hun vuyft met sulcken
vermaeck

Dat t'hun aen't Leven baet, om datse sien soo cleynen
faeck

Soo bevochten, ja eenen Siecken souwer me genesen,

Teeuw. Ick sou liever eenen Beul als jemants Medecyn we-
fen,

Souwenfe soo Lacchen best maeck ick daedelijck Peys
Lieven. Dat gaet wel, *Hy kust syn Vrouw.*

Marg. Hoort Teeuwen, k'en sal u naer dees reys
Niet meer weerspannigh syn, maer soo dick wils als gy
wilt, Godt sy geloof seggen.

Teeuw. Myn Lief, soo sal't Kussen te hert syn daer g'u hoeft
op sult leggen. *Binnen.*

Lieven. Siet vvat veranderingh is hier in eenen ooghen-
blich tydt?

De Man wort wel gefint alleenlijck nyt fpyt
 Dat een ander in fyn Vechten fou pleier,, fcheppen :
 My dunckt dat hy liever fagh in eens anders ftrooy een
 Schup met Vier ,, fcheppen
 Op hoop, dat het heel Huys daer door verbranden mocht
 Als datter jemandt om te bluffen , eenen Eemer Waeter
 brocht.

De Vrou die obftinaet de Man niet wou believe
 Al coft fy, met een woort fyn dwafe Kop gerieven
 Wort met een enckel Kus, rot g'hoorsaemheyt gebrocht,
 Het geen noch dreygement, noch flaegen en vermocht.
 Hier heb ick aen geleert oft ick eens quaem te Trouwen,
 Hoe datmen Leven moet met d'obftinate Vrouwen.
 Een Vrouw vwordt meer ghetemt door't ftreelen vande
 Man ,

Als datmen flaet, oft dreyght, al watmen dreygen can.
 De Vrouwen fyn te Kints om herde dreygementen
 Met een onfachelijckheyt in hun gemoet te prenten,
 t'Verftant en rust niet dan op fpielen, en op Jock ,
 Gebruyckt dan vriendelijckheyt maer nimmermeer geen
 Stock.

Ja, dat gy in't gemoet befwaert waert met gepeyfen
 Soo wilt u voor de Vrou toch welgefint geveyfen,
 Hun dient geen fwarigheyt: maer, foõ fy weten moft
 Soo lieght om beters wil, Mans leugens Vrouwen trooft.
 t'Is oock een cleyn als fy daer me fyn te paeyen
 Datmen't foõ niet en doet, ick fou altydt goedt Weer
 Craeyen

By myn Wyf, ick fou Efopus fabulen als Evangelien feg-
 ghen ,
 Waer het met Liegen te doen, ick foudet myn deel wel by
 legghen :

En foõ myn Vryfter van Leugens haer beclacght
 Soo fegh ick , datse vande waerheyt luttel kennis draeght.
 Ick fegh datse, Fraey, Ranck, Jonck, goedt, belect, en als
 door-vlogen
 Sneeu foõ wit is, en helaes ? t'is altemael gelogen.

Het Vrouwe volck neemt al aen datmen tot hun Lot-
tuyt,

Al werense dat soo niet en is, sy dencken hy sieget'er uyt,
De Keirel sou my cuysschen al waert dat ick in een Riool
,, stack

Want men vont noyt leelijck Lief, noch vvitte Cool
,, sack

Wat sien ick daer in't verschiet vande Straet: ons Maert,
Sa Teeuwen haest u, wat moete hebben, met een vaert

Want die Colfdraeghster sou my beclappen

By Meeester oft Vrou, dat ick den tydt verquist met snappē
Marg. Comt soo langh in Huys en soo sy naer u vraeght.

Wy sullen seggen datge deur s, t

Lieven. Dat g'et Vuyltjen wel vaeght

Want ick ontsien meer de Tongh van een quaet Meysē

Als een Maeyers pick, oft scherpe seyfen :

Want oftmen in't behagen van syn Volck staet

Men raecter lichtelijck uyt, als't niet met t'Meyfens sia
en gaet.

n'En Knecht die met een Maert woont moeder de Vry-
er aen maecken

Oft hy sal uyt haer Gratie uyt syn Volckx gratien, en
uyt den Huys geraecken. *Binnen.*

T W E E D E U Y T K O M S T.

T A N N E K E N.

Tannek. **V** V El is het hier oft niet? t'is t'selfde Huys
nochtans!

Hoe de Deur toe, het schynt datter bycans

Niemant en woont als machtige Rentieren.

Ick clop eens, noch eens dan, sou hy vvel syn gaen
swieren

En laeten de Winckel de Winckel syn?

Neen de Man is daer toe al te syn :

t'Schynt datter niemandt t'Huys en is als Vensters en
Deuren *Wat*

Wat macher schuylen, ten isser niet gestrooyt, het can
gebeuren,
Dat hy stil Getrouw is, wat Fiele stuck waer dat!
Had' hy dat gedaen ick maectten hem de Stadt
Hoe groot sy is te cleyn, de derde Keers sal't al ver-
lichren.

TEEUWEN BYKOMINGH.

Teeuw. **D**Aer's niemant t' Huys

Tannek. Hoe soo?

Teeuw. Men moet al de Werelt niet onderrichten
Hoe syn Gebucrens saecken just gelegen syn,

Tannek. Iffer swaerigheyt?

Teeuw. Ick heb de Man, altyt voor syn,
En degelijck ghehouwen, t'fchynt dat's hem jct te last
leggen

Maer men lieght al veel van hooren seggen.

Tannek. Heeft hy jevers eenen Neerslagh gedaen?

Teeuw. Ick en moeyes my niet Lief ten gaet my niet aen

Die niet en seet, en heeft niet te verantwoorden.

Genomen ick seyt u, gy sout seggen ick hoorden

Het van dien seggen, als oft ick het had' versint

En den eersten waer, neen, neen, het svvyghen Lief
Kint,

Ist best, k'hebber weynigh hooren claegen dat s'hun in
seggen gebroken, hebben

Maer veel die hun beclaegden van te veel gesproken
, hebben

Ick draegh myn Gebuermans ongeluck al swygend' in
myn Hert.

Tannek. Ke seghtme watter schuylt?

Teeuw. Misschien suld' op de Mert
En Saterdagh wel sien hoe dat syn saeck sal enden,

Toch liever de Tongh verbrandt als jemandts Eer te
schenden.

Tannek. Ick bid' u! seght my toch vvat dat hy heeft ghe-
daen?

Teeuw.

Reeuw. Toch met belooffenis van nimmermeer vermaen
Want ick draegh hem goedt Hert al syn Dieven nie-
mants Vrienden,

Myn Liefd' en can, nochtans, dit quaedt in hem niet
vinden:

Hoewel syn vlucht die geeft de faeck een groote blyck

Dan synen Advocaet gebruyckt noch een practyck,

En seght dat hy't Goet door Erffenis heeft gecregen

Van syn Moey, nochtans de reden stuyter tegen

Want syn Moey was Arm: toch r'iseen behulp' ter

noodt,

Want hem niet beschudden en can dan syn Moeytens

Doodt,

Die nu cortelingh just is van Pas gestorven.

Tannek. Hoe sou hy een Dief syn? ô Heer! wie sou dat
dorven,

Dencken, ick laet het seggen staen van sulcken goeden
Man?

Reeuw. Den schyn van Deught het meest bedriegen can;

De Dieven princepael maecken met d'een Handt Ser-

monyen,

Terwyl sy met d'ander Hant u Sack, en Borsen synen,

Tannek. Soo werter niemandt, schier ter Werelt meer be-

trout,

O Heer ist mogelijk?

Reeuw. Weet dat het my berout

Dat ick't u heb geseyt, terwyl ick in u welen

Sien datter een groote Droefheyt in u is geseen:

Dan sooder Droefheyt Gelt, soo ben ick al te droef

K'was hem een goet Gebuer, hy heeft oock wel de proef

Van myn getrouwigheyt van over langh genoten.

En daerom gelyck het my noyt voor hem en heeft ver-

droten,

Te loopen seght vry wat dat gy van hem begeert

En vatter doenlijck is dat vwort door my geleert.

Tannek. De Man die is my vrent, k'heb van hem niet te

eyschen

Teeuw. Met Oorlof, dat k'u vraegh, en syc ghy niet hier
Meyfen,

Van Abram inde Poort?

Tannek. Ja, vvaerom vraeghde dat?

Teeuw. Dat Lucas dickvils van u heeft vermaen genadt
Die Dochter (ley hy) sal't syn die in myn Arm sal slapē

Tannek. Wat quelt hy my? daer soume soo veel uyt rapen
Al had' ick hem veyl geveest;

Teeuw. Daer ginck hy niet aen om

Tannek. Betrou d in eens Menschen ick vvaet liever stom

Als het Mannevolck noch vvat toe te seggen:

En soo heeft hy u de gelegentheynt gaen uyt leggen,

Van ons Vryagie? vvat sot,

Teeuw. Van vvoort tot vvoort heel net,

Tannek. Sey hy dat en Sondagh den Troudagh vvas geseet?

Teeuw. Altemael

Tannek. En dat hy my dry Ringen sou geven?

Teeuw. Och ja.

Tannek. En dat hy een stuck Lyvvaet sou doen Weven
Tot Hemmen voor hem, en my?

Teeuw. Ick dool daer in

Soo veel als hy sey, dan't comt my inden sin

Als ick't u seggen hoor, ick en ben geen Lieger

Tannek. Sey hy niet dat hy my geven sou syn eerste Vrouw
vvens vlieger?

En dat hy eens Bors met Gelt had' langh voor my be-
vvaert?

Teeuw. Hy sey oock dat gy claeghden van synen rouvven
Baert,

Tannek. Heeft hy't soo nauvv geseet? soo' hoef ick u niet
te veyfen

Teeuw. Hy heeft soo veel geseyt k'en can't niet al gepeysē

Tannek. En dat hy een Dag sou spelen met my gaen

Daer hy syn Kinders in't Walsch-lant had' gedaen?

En dat hy my hondert Pont tot een voor-waerd' sou
maecken,

En dat ick een Siel sou draeghen van't alderschoonst
root laecken

En dat ick't Silver-werck sou draegen aen myn Sy
 En oock een gouwe Cruys, de Peirelen daer by
 Aen d'ooren, en dat hy een grooter Huys sou hueren
 Dat hy't trots een Schoen-lapper uyt sou vueren ?

Teeuw. Dat cost hy wel doen met ander Liedten goet,

Tannek. Ick sal u altyt danck weten de vrientschap die gy
 doet

Dat my dit van u in tydts gewaerschout,, is

Want het is te laet berou, als de Bruyt getrouw,, is.

Och! wat ongluck waer dat te Trouwen met een Dief.

Ick moet het bekennen ick heb hem wel wat lief

Maer liefde tegen reen, die moetmen wel vergeten

Ick segh u noch eens, ick sal't u al mijn leven danck
 weten.

Teeuw. Ick meynden dat g'er jet af vrist, als ick u daer
 kloppen sagh

Tannek. Ick gincker om onsen Knecht,

Teeuw. Hoe geveyft fyde, mach

Ick niet weten wat gy daer op wout jagen ?

Tannek. Hoort onse Knecht die hadder Schoenen gedragen

En ick gincker maer sien naer onsen Knecht,

Teeuw. Meysken, en beuselt niet, k'wil datge de waerheyt
 segh

Lengen is Sond' g'en mooght ommers teghen my niet
 liegen,

Tannek. Maer toen my Meefter sont ick meynden daer by
 te vlieden

Soo seer trock mijn Hert: t'was een Bootschap naer
 myn sin,

Ick docht icker de Knecht niet soo icker ten minsten de
 Lapper in.

Teeuw. De Schoenen heb ick genaeyt wat sou die Knoeyer
 naeyen,

Hy heeft verstant van een Deur uyt de Lee te draeyen,

Oft met een Windaes een Tralie te winden uyt haer
 Loot,

En om een Gelt Kist met dry woorden en eenen stoot

Te openen, en al het Gelt te rooven.

Tannek. Maer ick en can't al evenwel niet gelooven,
Teeuw. K'en segh niet dat r'loo is, maer soo ist my gheleyt

Want ick geloofisser jet af, datter veel is bygeleyt
U Houwelijck en sal daerom niet achter blyven,

Tannek. Ick houwen met een Dief?

Teeuw. Men fiet wel vele Wyven

Die oorfaeck syn vande beternis vande Mans

Tannek. Misselijck is misschië dat waer een momme-cans:

K'en sou die avontuer al even-wel niet wagen

Heeft hy gestolen? datse hem hangen, n'en Dief is niet
te beclagen. *Binnen.*

LIEVEN BYKOMINGH.

Lieven. **M**Aer hoe hebdt' het slecht-hoofd van alles uyt-
gehaelt?

Ja, soo vryt haer Luyck, maer gy hebt daer ingefaelt?
Datge Lucas soo vermaectt hoe is u dat vande Tongh

gevlogen,

g'En cont dat niet waer maecken, want dat's ommers
gelogen.

Teeuw. Dat mocht hy vvillen, en, ick vvout van synen't
weegh.

m'Is noch jet door d'Oor ghewacyt, maer k'en weter
niet van deegh

Lieven. t'Kost niet arger syn

Teeuw. Het doet t'is noch wat anders?

Lieven. Wat ist dan?

Teeuw. Dat hy is geweest een van die Voet-branders

Die op het Brussels Sas. en elders in het Lant

De Lien soo deirelijck de Voeten heeft verbrant

Om hun te dwingen, hun geborgh Geld te wyfen,

En uyt valsche munt en Fieltery comt synen Ryckdom
ryfen.

Lieven. Hout Teeuwen. hout gy spreeckt met luttel gronts

Teeuw. Het gene dat ick segh dat blyft hier tusshen ons.

Lieven.

Lieven. Ons Meyfen fal het niet te lange connen fwygen ,

Teeuw. t'Is Hoeren even eens hoe dar's het Gelt gecrygen

Lieven. Hoe Hoer ?

Teeuw. Als oft gy niet en vvift , dat Kint nu t'leff verdaent

Is juft niet van haer daedt, foo tvvyfelt men daer aen:

En Sinjoor Diet fou Jouffrou Hoer trouvven

En met het Gelt can men't al verborgen houvven.

Hoe menigh Schelm-ftuck , blyft heymelijck door't
Gelt ?

En gy vvacht u dat gy my niet en melt

Want foo gy't openbaert, ken fal't niet ftaende houwen

K'heb met geen moeyt te doen k'laer Hoer, en Dieven
Trouvven ,

Lieven. Hier by betoont gy vvcl dat u de waerheyt faelt

Tervvyl g'u selfs Tongh, vveer achter-vvaerder haelt:

Toch fwygende fal ick naer redens vvaerheyt luyfteren

Want waerheyt door den tydt de Logen doet verduy-
fteren. *Binnen*

MARGRIET BYKOMINGH.

Marg. **T** Eeuven, Teeuven, u Tongh fal u noch bren-
gen inde Ly

Teeuw. Can ick een ander maer krencken foo verkeugh
ick my ,

K'en gever niet om hoe't af magh loopen

K'sou mijn Vet derven om een ander braedende te
droopen.

DERDE UYTKOMST.

ABRAHAM en CLARA.

Abra. **O** Nse Maert en Lucas fynfet eens ?

Clara. Och ja ,

Abra. Wetet vvcl ?

Clara.

Altoos ick meens ,

Want sy fey den tydt des Ondertrou stont in ons be-
lieven,

Abra. s'Is vvel geluckigh,

Clara. s'Is oock een fyn Maert om de Man te gerieven

Van alles dat hem en het heel Huys-houwen behoeft,

Abra. Sy schynen dickvils fyn, soo langh tot datmenle
proeft

Want met den schyn valtmen t'meeſte deel bedrogen,

De schyn is de heel Werelt door gevlogen

En heeft haer soo vermomt en elck soo verblind

Dat de Mensch meer den schyn, als de waerheyt bemint

De Meyskens principael verſtaen hun t'stuck van schyn-
nen,

Meeſterachtigh wel, soo datmen hun moet mynen

Om haer Gelt, om haer deught, om haer goet beleyt,

Om haer ſpraeck, om haer vvel leven, om haer net-
tigheyt,

Om haer minſchap, om de vrientschap, die sy hout met
haer gebueren

Om datle vveet van Naeyen, van vvaſſen, en plaffen,
van ſtyven, en ſchueren,

Om datle de Mert-ganck soo vvel haer verſtaet

Dar het ſchier de helſt aen alle Coopen baet:

Om datle can Koken en ſmoken, ſonder haer vuyt te
maecken,

Om datmen met soo een Eerlijck can geraecken.

Maer, maer, als de Bruyt getrou is soo falenſer in

Dan heeftſe noch Deught, noch Gelt, noch vrientschap
noch min,

Noch goetheyt, noch ſoetheyt, met haer gebueren

Dan canſe noch Naeyen noch vvaſſchen noch plaffen,
noch ſtyven, noch ſchueren,

Dan is ſy handeloos, maer niet tandeloos, t'is gevvil

Datſe vvel can ſmullen, en den buyck vullen, van dat
haer te vooren gekockt is.

Met Oorlof niet meer daer af als Eten en Kacken,

En van nettigheyt ſou ſy vvel aen de vvandt placken
vaffer

Vaster alseen die aende Kaeck te proncken staet,
 En de beste van al syn meestendeel quaet
 Hebbense jet goets over dat moetmen sulcken danck
 vveten

Als offse den Hemei gaef, en foo gy dat puynt te ver-
 geten,

Soo stellense sulck onlydelijck getier

Ofter d'Hel in Huys vvaer, oft ten minsten een Vage-
 vier,

Soo de Vrouwen maer het Huys en weten te bestieren
 Soq moetmense gelyck een Godin vieren:

Daerom sey de Man (misselijck die't gheproeft had').
 voor het slot

Hoe dat de Vrouwen syn, sy syn meest quaet oft Sor.

Clara. Maer sey hy niet dat de Mans meest reden daer toe
 geven?

Als de Mans niet deugen en willen hebben't de Vrou-
 wen bedreven,

Als hy drinckt, en clinckt, claeght hy licht aen synen
 Cameraet

Dat syn Wyf quaedt oft Sor is, maer dat hysse quaet oft
 Sor slaet,

Dat svyght hy vvel, en dat hysse Honger en ghebreck
 laet lyen,

En dat hy de Vrou laet met de Kinders betyen

Die woelen gelyck eenen Worm, om een stuck droogh
 Broodt,

En hy verhoer-cert het dickvils grof en grondt,

En och Armen, van syn Vrou seyt hy dan sulcken fraey
 „ gesegh

Tet, tet, mijn Vrou, mijn Vrou, heeft eenen vvaey
 „ ewegh,

En foo verliest de Vrou de moet door haer altyt t'hoo-
 ren verfoeyen

Want de mis-achte Deught, doet selden Deughden
 groeyen.

Abra. Ick geefmy op, gy winnet Proces met Cost en al,
 M 3 De

De Philofophen seggen datmen fteets jemant pryfē fal
 Die goede Wercken doen, want de geprefen faecken
 Syn Sporen tot wel doen, en om licht te maecken
 Den Arbeyt, de geprefen Deught die wast
 En ondancck halende ontfiet m'hem licht de laft.
 Seght voort hoe fal het gaen? fullen wy Bruyloft hou-
 vven,

Met ons Maert?

Clara. Sy fal ommers uyt ons Huys Trouwen
 En s'heeft hier langh gewoont, w'en connen vvel niet
 min,

TANNEKEN BYKOMINGH.

Abra. **D**Aer comtse vraeght haer wanneer datse is van
 ſin,
 Te Trouwen?

Tannek. Is Lieven t'Huys?

Abra. K'heb hem noch niet vernomen

Tannek. Hy vvas al deur eer dat ick daer vvas gecomen
 Maer Lucas en heeft de Schoenen niet vermæect,

Clara. Wie dan?

Tannek. Hy vvas by Teeuvven over de Deur geraeckt
 En die heeftse genaeyt?

LIEVEN BYKOMINGH.

Tanneken en Clara ſpreken heymelijck.

Abra. **L**ieven ick moet u vragen
 Waerom dat ghy de Schoenen niet en hebt ge-
 dragen,

By Lucas, vvaerom dat ghy die vveer aen Teeuvven
 gaeft,

Lieven. Dat ded' ick uyt ſpyt, om dat ons Maert altyt ſit
 en graeft,

Dat ick Teeuvven gunſtigh, en Lucas afgunſtigh,, ben
 En ick ſegh dat ick s'alle bey even Kunſtigh,, ken
 Waerom dat ick dan Teeuwen ſou gaen verleggen?

En

En dat ick't niet doen en sou oft sy sou moeten seggen
 Waerom dat ick't sou doen ? en daer en wilt sy niet aen
 Soo gaen ick dan daer't my lust, oft sy magh selver
 gaen.

Abra. Den waerom, is dat sy haest met Lucas schickt te
 Trouwen

Lieven. Sacker-loot Meester, en sullen wy Bruyloft hou-
 vven ?

Abra. Misselijck ja,

Lieven. Wel dat's een Brommeken onverwacht
 Siet eens hoe datse in haer vuyft staet en lacht,
 Sy meynt al ree datse den Troetelaer heeft in d' Armen

Abra. Sy kryt,

Lieven. Doetse ?

Abra.

Wat schuytler ?

Lieven.

Maer och armen !

Een Eerlijck Hert heeft al veel te lyen sey de Meyt,
 Dat Trouvven, dat Trouvven, is wel vveert datmen't
 beschreyt,

t'Is seker wel geavontuert by de Man te slaepen :

Kryt niet gy sulter soo veel pleyssier by raepen

Als de Vrou die't Houwelijck niet meer verdrot en
 had',

Als jemant, die met bey de Voeten in het Vier sat,

Abra. Swyght Lieven spot niet, het Houvven heeft al vvat
 te bedencken

Gy syt jonck, en mal, gy en verstaet maer het vvencken

En't verby gaen, maer die de daedt eens proeft,

Die vveet vvel dat tot t'Houvven al meer als't lachen
 behoeft.

Lieven. Soo syn de Wevenaers en Weven, vvel Sotte
 Menschen

Datse terstont vveer om het Trouvven vvenschen

De Meyskens doen het noch met eenen lochten sin

Maer Weeu en Wevenaers hebben den Droes dan in

Datse loopen, om t'gheen daerse eerst af ontslaeghen

,, syn ,

Oft t' moet vvesen dat het opgeleyde plaegen „ syn.

En de Wevenaers sietmen oock terstont Hertrouwen,
Immers vintmen luttel die de Vrouwen derven souwen
En soo sy segghen hun inde Wevenaers staet niet te
misgaen,

Ick seggh de grootste helst die fluyt daer aen :

Dan hout t' is beter stelen seghtmen als aen tygen.

Sy weten selfs wel watse syn, al moentment swygen.

Abra. K'en weet niet waer gy't haelt het gene dat gy weet?

Lieven. En soeckt d'Onnooselheyt noyt by geen Poëet

Want dat vvaer de Naelt gesocht inden Hooy „ tas,

Want hoe effen dat een Poetens Backhuys van plooy

„ vvas,

Soo vvist hy evenvel vvat meer als Alleman,

En ick ben oock Poëet, die vry oock al vvat can.

Abra. Soo moet ghy dan ons Maert met een Dicht ver-
eeren?

Lieven. Dat sal ick doen,

Clara.

Ey my!

Tannek.

Soo can een dingen verkeeren

Clara. O Werelt! hoe bedriegelijck syde, en hoe vals!

Abra. Wat schuyt'er?

Clara.

Een vvonder,

Tannek.

En segget niet

Clara.

Waerom?

Tannek.

K'en fals

Niet connen hooren, mijn onsteltenis en sout niet ge-
doogen,

Want ick ben soo beschaemt, dat my't Bloet comt voor
d'Oogen

Helaes! my dunckt dat de steenen my besien uyt enc-
kel spot

Abra. Wat isser?

Tannek.

Segget niet ick bidts,

Clara.

Wel vvorde Sot?

Want schand' ist u soo langh alsg'er niet mé ghetrouw

„ syt?

Hoor

Hoor Man, maer gy Lieven dat gy niet soo stout, syt
 Dat g'et voortseght, dat het door ons niet en comt op
 Straet

Lieven, Ick merck wel watter is, ick weet al vanden staet
 Binnen.

Clara. Dat Lucas is beticht met Dieveryen

Abra. En heeft een Dief hier comen Vryen?
 Gemiste niet?

Clara. Neen,

Abra. En is hyer op betrapt

En gevangen?

Clara. t'schynt dat hy't is ontsnapt

Abra. En wie heeft dat geseyt?

Tannek. Een van syn beste Vrienden

Die't leet was uyt syn Hert,

Abra. Daer cannen de waerheyt by vinden

Want selden den Vrient, den Vrient beswaert,

Clara. Ick peysden dat hy had' wat Goets van langh ghe-
 spaert,

Abra. Niet langer als flus gheleen soo heeft my een ver-
 trocken,

Lucas sey by magh nu de Melck wat dick brocken

Want hy heeft een versterf wel van vyfduysent Pont,

Daerom sey ick strackx, dat ons Meydens saeck wel
 schoon stont.

Clara. Daer med' behelpt hy hem, maer hy salder voor
 moeten buygen

Want hy sey my dat's het al contrarie oertuygen:

Abra. Soo gaef ick niet een duyt voor syn geheele Lyf.

Kryt niet, t'is beter syn Vryster, als een Dieve Wyf

Ten sal u aen een anders Houwelijck niet letten.

LUCAS in den Rouw,

BYKOMINGH.

Lucas. **H**Et sal u believen onsen Troudagh te setten
 Naer dat u wel bevalt: ey syde daer myn Lief?

Tannek.

Tannek. Wie syde?

Lucas.

Kende my niet?

Tannek.

Neen ick en ken geen Dief,

Lucas. Daer me bekende dat ick u Heit heb gestolen

Dat legh ick in kennis.

Tannek.

K'en sal my niet verdolen

Ick ben vvel onderrecht gy vveet vvel vvat k'seggen
vvil,

Lucas. Ja Lief, k' verstaen u meyningh, maer vvy sullen
het geschil

Deylen tusschen ons,

Tannek. Meester en Jouffrou vveten oock al vande saeckē

En gy meynet soo syntjens met den Rou uyt te maeckē

Gy syt genoegh bekend, al doet' het uyt bedrogh,

Lucas. Ick doen't alleen om d'Eer,

Clara.

Om d'Eer daer hoord' tochi

Dat hy maer en doet om't quaet vermoen te vveiren:

Abra. Maer seghme Lucas vvat comde hier begeiren?

Lucas. Ick kom mijn toevlucht heden nemen tot u Lien

Abra. U toevlucht nemen Lucas, neen hadt beter toe-
gesien,

Ten gaet ons geensints aen u stonter op te letten.

Lucas. K'en vvil noch Cost, noch Dranck, noch dat g'haer
uyt sult setten

Maer dat haer d'Eer geschiet te Trouvven uyt u Huys,

Abra. En peyde noch om Trouvven daer droefheyt staet
voor t'Huys?

Lucas. Het Gelt versoetet al; al heeftmer een cleyn ghe-
vveen „ tegen

Clara. Hoorde vvel dat het vvaer is? hy seyter niet eens
neen „ tegen

Hy bekend het selfs, nu ist ommers al te vvaer,

En het Gelt seyter hy, en maect de saeck niet svvaer

Lucas. t'Is vvaer, daer is my soo een ongeluck overcomē

Maer t'Gelt heeft de Droefheyt Wegh genomen:

t'Moet oock al sterven dat t'Leven ontfangen heeft,

Clara. Hoort eens hoe luttel dat hy om de Galgh geeft!

LUCAS.

Lucas. Naer dat de Galgh vvaer sy mocht my vvel beval-
len :

Abra. Lucas, Lucas. g'en deirt my nu niet met allen
Want gy spreeket noch stout, en sonder eenigh berou

Lucas. Berou? ô neen, en oock bloy Hert en minden noyt
schoon Vrouw

Al ist my soo gebeurt, k'vvil even vvel haer Trouvven.

Abra. Om dat t'foo is gebeurt daerom ist haer berouven.

Lucas. Soo breeckt dan t'Gelt de coop, dat peys ick nim-
mermeer

Abra. Ghenomen s'had' het Goet, en morgen quaem de
Heer

En haeldent u vveer af,

Lucas. Daer cost ick nimmer tegen

Ick scheid' alst hem beliest daer affoo't is vercregen,

Abra. Maer Lucas hoe comt datge dat stuck soo vryelijck
bekent?

Lucas. Om dat ick nimmermeer het veyfen ben gevvent,

Abra. t'Is noodeloos door pyn te dvingen u tot kennen

Lucas. K'En sal mijn Tonge noyt de Logen-tael geven-
nen.

Abra. K'had' noyt van u geloofst het gene dat ick hoor,

Lucas. Men siet de Menschen just niet altyt door, en door,

Abra. Ons Maert sal Eeuvelijck, den Rou in't'Hert be-
claegen.

Lucas. Ick sal haer neffens my den Rou oock laeten drae-
gen,

En t'geen dat ick besit daer falsy als een Vrouw

Noch min, noch meer als ick, in blyschap, en in Rou

Oock mé deelachtigh syn

Tannek. Met u deelachtigh,, syn?

Soo mocht ick tervvyl u saecken soo vvaerachtigh

„ syn

Een fickelingh met u verwachten op de Mert

Indien d'er anders de Galgh niet g'ordonneert en

vvert.

Binnen.

Abra. Hooft Lucas maectt u deur vvan't hiers geen plaats

om schuylen.

Binnen.

Clara. U faeck is al te bloodt, het sal tor u vent vnylen?
Binnen.

Lucas. Wel ist een Apekuer? oft ist een Camerspel
 Ist spookery, vvat ist, ick ben hier ommers vvel
 t'Is hier, t'is t'selve Volck, vvat, ick moet verkeert
 „ syn,

Ten isser niet, het doet, sou jemant vvel geleert „ syn
 Mijn vryster te spelen en maecken my soo den deep?

Ja, ja, s'en was het niet, want dese sagh wat leep

En mijn heeft Oogen by eenen Valck vergeleken,

En om haer spraeck niet te kennen woufe luttel spreke.

O s'hebben my dat daer heel geestigh geleert

Hoe sou venle met my gelacchen hebben had' ick my
 verveert

Gelacten, en dat ick had' gestaen als eenen Sebben,

LIEVEN BYKOMINGH.

Lieven. **S**eght Lucas vvanneer suld' ons Tanneken heb-
 ben:

Lucas. Och Lieven ick ben nu t'seffens beel,

Lieven. Wel Cameraet seght, wat isser voor Krakeel

Lucas. Ick had' Tanneken eens in't sin te Trouven

Maer nu ick Ryck ben nu ist my al berouven

Ick gaen vvat t'Lant besien, het Gelt lydt geen gebreck

Lieven. Ick meyn gy sout ons Maert nemen?

Lucas.

Dat en is maer geck

Men Vryter niet meer,

Lieven.

K'hoor g'hebt al langh gevreen,

Lucas. Dat vvas maer om tydt sonder cost te besteen

Lieven. Wat, geeft den Nagel een hoot,

Lucas.

g'Hoort s'is het niet van sin

En als ick't wel bepeys soo ben ick't drymael min.

Binnen.

Lieven. Ons Maert te licht geloofte heeft haer van hem ge-
 scheyen,

En soo s'hem weer begheert, soo sal s'hem moeten
 vleyen,

Hy

Hy thoont dat hy op t'geen waer me sy hem belast
Noch op haer mins verlies, in't minste niet en past.

Binnen

VIERDE UYTKOMST.

MARGRIET TEEUWEN.

Marg. **V** An Lucas ons Ghebuer ist waer van syn Erffenis?

Teeuw. t'Is waer, en dubbel waer: hy heeft daer een versterffenis

Wel van vyf duysent Pont, nou sal ick moeten sien
Dat hem van al de Werelt Eere sal geschien:
Datmen hem Sinjaar sal heeten, en my maer Teeuwen,
Hy sal gerust slaepen, als ick van Vaeck sal geeuwen,
Hy sal Ver eten als ick droogh Broot sit en knou,
Hy sal hem wermen als ick Knippertant van Kou,
Hy sal Wyn, en Bier, in synen Kelder, hebben
En allen dagen synen verschen Selder, hebben:
O de Maledictie die is over my, en over t'Huys
Als hy Cruys geraeyt, vallet altyt Cruys,
En als ick Cruys geraey, sal't altyt Munt vallen
Godt sorght altydt voor hem, en voor my niet met
allen.

Marg. t'Is oock een Man die Godt oock alle Eer bewyft,

Teeuw. Gy syt'er een Hoer om, datge mijnen Vyant pryft,
En soo ick met mijn Doodt in't minst hem can ghe-
deiren,

Ick sweert, ick verhonger mijn selven om seergeiren.

Marg. Foey schaemt u, schaemt u, wat doet u de Man?

Teeuw. Niet dan dat ick't voor mijn Ooghen niet sien en
can,

Dat hy Ryck wort en dat ick moete een Ezel, syn,

Marg. Had' ick in plaets van Trouwen gaen een Quessel
,, syn?

Teeuw. Dagh Quessel, ey ghy Daey, ja wat een Quessels
vleesch?
Maer

Maer helptse m'eens besien ,

Marg.

K'en waer dan in geen vrees

Gelijck als ick nu ben van duyent ongelucken ,

Maer gy achtet winst u selven te verdrucken

Op hoop dat ander oock sou comen in gequel.

Maer Lucas veel geluckx den Rou die staet u wel

LUCAS BYKOMINGH.

Teeuw. **G**Y syt een Deughdigh Man , en daerom geeft u
Godt den segen

Lucas. t'Is Godt die jeder gheeft naer dat het comt ghe
legen

Ten syn , syn Vrienden niet , alleen die in voorspoet
syn ,

Maer die om synent wil lyt Armoey smaet en pyn :

Teeuw. Den armen goeden Nacht , tot uwent ist goet
Oosten

Lucas. Alst Godt my weer beneemt dan sal ick't my ghe-
troosten :

t'Geen daer syn milde Handt m'hier tydelijck gerieft

Daer schey ick willigh af wanneer het hem belieft.

Teeuw. Gy sult u Gelt haest quyt syn soo gy met een Hoer
Trout.

Lucas. Daer sal ick voor toefien

Teeuw.

O Lucas, Lucas onthout

Wat dat ick u daer segh !

Lucas.

Ick ben soo niet te dreygen

t'Beletsel van de Deught , en t'schelden is u eygen.

Teeuw. Gy stoest altyt op Deught , maer selden syn't die
roemen ,

Lucas. Ick prys de waere Deught , en sonder my te noe-
men ,

Teeuw. U Vryster dat is oock een Deughdelijcke snaer

Wat schaeyt een Kint verdoen , alst niemant wordt ge-
waer ?

Lucas. Alst niemant vvoordt ghevvaer en cont gy't oock
niet weten.

Teeuw.

Teeuw. Indien sy selfs cond' verfwygen haer Secreten

Lucas. K'ben uwen cout soo beu dat t'hooren my verdriet,

Teeuw. En is en Sondagh uwen Trou-dagh niet
De Hoeren en connen tegen haer pollen niet swygen

Lucas. Hoer

Teeuw. Ja Hoer,

Lucas. t'Is u gefegh, en Schelms betygen,

LIEVEN BYKOMINGH.

Lieven. **N**U sitse vvel en siet met de Handen in het
Hayr

Nu vveetse recht bescheet, nu looptse hem selfs naer
Och t'ishaer nu soo leet, hoe vriendelijck soue Kacc-
kelen,

En quaem hy maer vveerom, cost ick het helpen maec-
kelen:

Soo eenen dicken vande Bruyt hier vind' ick just de
Man,

Och Lucas ick bid' u comt eens by Meester hy heeft
u van

Eenighe saeck te spreecken, en hy bid' u dat g'hem sulc
verschoonen

De bottigheydt van flus, en u Teeuwen sal hy over-
thoonen

Van groote lasteringh, denckt wat gy my oock seyt

En maect u Rubben vry tot slaegen vvat bereyt:

Ghy maect een Man tot Dief, een Dochter tot een
Moer,

Die haer Onnoosel Kint als een vervloecte Hoer

Sou hebben omgebracht:

Teeuw. Gy syt een Leugen sackxken

K'en hebt soo niet gheseyt, als dat u Meysen sou een
Packxken

Verloren hebben, dat nu lest uytgeroepen vvert, ghy
draeyt dien sin

Als

- Als oft ick een Kint meyn, och ick ben daer heel Onnoosel in,
- Lucas.* g'En cont dat ommers my oock geensins vvederlegghen,
- Teeuw.* Ghy lieghter aen alle bey k'hebt soo niet vvillen segghen,
- Marg.* Gaet door, gaet door, ey ey, men vveet vvel vvat gy syt,
- Lucas.* Comt Lijven laet ons gaen, vvant alles heeft syn tydt. Binnen.
- Marg.* Gaet vry, ja vvat hier sou comen, t'syn verantvvoorden,
- Voor een Dief, en voor een die haer Kint vermoorden
- Gaet vry vuylen Huispot, en maect geen groot ghe-
rucht:
- Houvet Secret oft maect u op de vlucht:
- Teeuw.* Ja Wyf segghet hem soo, soo moete op de Man
passen,
- Want de Handen vvorden schoon, daerse malcander
vvasen.

V Y F D E U Y T K O M S T.

ABRAHAM CLARA TANNEKEN.

Abra. **V**V At bottigheyt is dat?

Clara. Gy hebt u cans verkeken

Tannek. Helaes!

Abra. En heeft u Teevvven dat in't Hooft gesteken?

Tannek. Ja,

Clara. Wat gronts stuck Fiels? die Schelm vvaer vveert
gebrant,

Abra. Maer gy syt ommers een Dochter tot u volcomen
verstant

Die vvel vveet datter altyt quaey Tongen syn gevondē
Soume soo licht gelooven een ongebonden
Valliche Tongh? neen, neen, een die te licht geloofte

Die

Die wordt (gelijck het blyckt) van syn gheluck berooft.

Gy waert een rycke Vrouw; had' gy u niet in desen
Gethoont te haestigh en seer qualijck onderwesen.

Op't seggen van een Man men noyt geen vonnis wyft.

Clara. Ja dat en helpt u niet al staet gy nu en gryft.

Tannek. Het scheen ommers dat hy't selfs bekende

Abra. t'Geen dat hy seggen wou wastot een ander Ende;

Syn antwoord viel niet net op ons Propost.

Hoe wel ick qualijck onderricht dat niet bedencken
cost,

t'Blyckt claerder als den Dagh dat hy Onnoosel en
gantsch ryck,, is

Soo dat hy nu wel thien mael meer, als uws gelijck,, is.

Tannek. Die Verraer! een deughdelijck Man te schelden
voor een Dief?

Nu verlies ick mijn welvaert mijn Trou en mijn Lief
Ist moghelijck, ist moghelijck, och t'Hert dat sal my
splyten

Van na Berou, van Druck, en duysent spyten!

En soo mijn desperatie noch wat arger wort

Soo doen ick mijn selven noch wel Eyndelijck te cort.

Abra. Men moet op Seere Wonden soete Plaesters leggen.

Ick sal't hem selfs eens gaen seer vriendelijck herseggen

Dan, siet t'is niet van nooy hy comt daer just te pas,

Tannek. Och ick ben soo beschaemt dat ick mijn Leven
niet soo en was,

LUCAS, LIEVEN BYKOMINGH.

Lucas. **V**V At reden heeft u doen my met den Knecht
ontbieden?

Abra. Het is een misverstant het geen dat flus geschieden.

Lucas. Ist misverstant soo gaen ick vvederom van hier?

Wel Lieven ick meynden datter Halsen schier

Aen hongen, soo haest quaemt gy my Bodtschappen

Hier te comen, ey, ey, en vult met my geen Sotscappen.

Abra. Maer Lucas en trecket u soo niet aen,

Lucas. En hebde my niet van doen ? ten minsten laet my
gaen ,

Abra. K'en sal, ick bidts gy sulc my hooren spreken

Lucas. En daerom com ick hier, en gy wilt my verftcken

En seggen spots gewys, het is een misverstant

Dat ick u ontboden heb, en wyfen my met schant

De Deur, k'heb dan reden om my veerdigh te vertrec-
ken ,

Abra. Maer Lucas meynde gy dan dat wy met u gecken ?

Lucas. Voorfeker doen ick, want wat iffer claerder blyck?

Lieven. Ia Lucas is nu spytigh want hy is nu Ryck.

Lucas. Den Ryckdom (hoop ick) fal my noyt soo verre
leyden ,

Dat ick my vande reën onthlooten fal oft fcheyden
Maer daerom ben ick niet tot jemants tydt verdryf.

Tannek. Och Lucas, Lucas, ick wil met Ziel, en Lyf

Verbeteren mijn fout, ick fal my al mijn Leven

In ftill gehoorfaemheyt tot u Geboden geven.

Lucas. K'ben raedeloos gedocht k'verftaen in't minfte niet

Wat voor een veyfery dat my van u gefchiet.

Tann. Ick bid' gedenckt niet meer mijn al te licht geloovē

En wilt my daerom niet van u Perfoon berooven ,

Het is in jeders Mont dat gy mijn Vryer fyt

Wat fchant waer dat voor my geraeckten ick u quyt?

Het is een quaede Tongh maer niet mijn fchult te wy-
ten ,

Lucas. Gy Kryt soo dickwils als gy luft hebt om te Kryten

U eene Oogh die lacht, u ander Oogh die weent,

U eene Kaeck die finght, u ander Kaeck die ftcent,

Een listelijck bedrogh can u gedaent verkeeren

Toch noyt en is den Mensch te Out om noch te leeren.
Vaert wel ,

Tannek. Och Iouffrou ? spreeckt een woort voor mijn ,

Clara. Nou Lucas goeden Vriendt men magh soo quaeds
niet fyn

Men moet het ongelijck vergeten en vergeven

Tannek. En peyfter niet meer om, ick fal u al mijn leven
Te

Te vriendelijcker syn,

Lucas. t'Gemeyne spreekwoort leere

„ Dat die niet heel en doolt die t'halven wederkeert.

Twaek. Dit dient my tot een Les nu ick half inde strick
„ ben

Die t'halven heeft ghedoolt, peyft Lucas dat, dat ick
„ ben

En com nu weer te recht, dus neemt geē heele Wraeck
Van die haer fout bekent ten halven inde saeck.

Lucas. Gedenckt het u niet meer dat ghy my hebt verwe-
ten,

Het gene dat my toen in't minst niet heeft gespeten
Want ick ontschuldigh was ? het deughdelijck gemoet
Schoon of men blaemt oft schampt neemt alle dingh
in't goet.

Maer dat u Meester my doet met den Knecht ontbiedē.
En comende. soo seght hy dat door't misverstant ghe-
schieden,

Dat spyt my al te seer, dat heeft het niet te pluyt,
Dat ick de tweede reys ben Ballast van dit Huys.

Abra. Hoort Lucas goeden Vriendt en wilt u toch niet
stooren,

K'heb u ontboden (ick kent) en naer dat ick can hoorē
Gy meynt ick loochen het,

Lucas. Gy hebt het soo geseet

Abra. Comt Lucas comt in Huys dat wert u uytgeleet.

Binnen.

Lieven. Ho, ho, nu sy malcander weer comen te spreken
Voor seker sullen sy t'Vecken seffens door den buyck
steken,

Al is het dat een Houwelijck wat achterwaerts gaet,

Dat maect de saeck meer spoediger als quaet:

Die over een wye Graght wilt springen sal eerst achter-
waertsloopen

Om grooteren spronck te doen, en bycans Beel, doet
veerdigh coopen.

Tusschen Vryer, en Vryster is veel nutter een Kyvery

Als Kuffen en Lacken, en Iaer en Dagh gevry.
 Een Kyveryken? ha dats Gout weert inde vryagie
 n'En nieuwen Peys gemaectt, maeckt weer een nieu Co-
 ragie,

Want dat heft tegen het twiften soo verbribbelt uyt
 Dat den Vryer wilt Bruygom fyn, en de Vryfter Bruyt.
 t'Geen miffchien in feven Iaer hun niet in't fin fou val-
 len,

Te voren spreecktment maer van Deuntjens van rallen
 Ken queet niet wat voddery, maer naer een ghekyf
 Soo spreecktmen niet als van twee Zielen en een Lyf.

Die de Vryagie laet uyt Kyvery en lafter
 t'Is een Vlieghe inde Web, hoe meerder weir hoe vaster;
 Ia de Krackeeltiens fyn de Vryery soo nut

Dat menige Dochter daer eenen Vryer uyt put,
 En dat op dees manier, als ick eens heb hooren vertellen.
 Een Dochter wert verliest op een die onder jonge Gefellé
 In fraeyheyt en in Geest wel een vvas vande best,
 Toch fy droegh Liefd' alleen, want hy noch eerst, noch
 left,

Maer aengesproken had', en fy hem onbekent,, was
 Sy voeghden haer alle fins by, waer dat hy jeveris outrent
 ,, was

Maer hy heeft ongemerckt dit alles laeten gaen:
 Eens comteen, van fyn, en heur kennis haer spreken aen
 Van langh gebuerfchap, en oude Cameraetjens,
 En naer veel vyven, en fessen, en menichte van praetjens
 Soo fey fy (heel bedroeft) kent gy die Ionghman wel?
 Ja fey d'ander, helacs (fey fy) die Ionghman verdient de
 Hel,

Mits dat hy van my strooyt veel duysent Clappernyen.
 Is het soo fey d'ander: laet my daer me beryen
 En liep strackx met een vaert recht naer de Ionghman toe
 En bekeef hem, fy vraeght hem wat reden, waerom, en hoe
 Dat het comt dat hy een laftert daermen noyt blaem af
 hoorden,

Hy verschoont hem, en gaet met haer tot syn verant-
woorden

By de Dochter, die dit loofelijck had' bedocht,
Op dat: soo mocht worden aende spraeck gebrocht.
Hy vraeght haer heel beleeft, waer med' sy hem betvvaer-
den?

Sy antwoort dat sy nu Onnoosel hem verclaerden
Dat hy een Ionghman was vol reden, en verstant
s'Had' de Persoon gemist: het was een ander quant
Die haer belogen had' dus sey sy bid' ick mindelijck
Dat gy't my toch vergeeft, hy die haer oock soo vriende-
lijck,

In't tegen spreken was, als sy in haer verschoon
Die brenghet de saeck soo verr', dat voor een Clappers
Loon,

Hun beyden Houwelijck wort corts daer naer gesloten:
Soo vvas dat Houwelijck nyt loos gekyfgesproten.

Clara roept van Binnen.

Clara. Sa ras Lieven loopt om den Pastoor, en daer naer
om den Kock,

Lieven. Her, her, sa, sa, hut, hut, ick salder te Peert ryen,
op eenen Bessem-stock.

Heb ick't niet vvel geseyt dat het hier me sou gedyen?
Ick verstaen my vvonderlijck de quintesen van het
Vryen. *Binnen.*

S E S D E U Y T K O M S T.

MARGRIET TEEUWEN.

Marg. **G**Y Leegh vvaegen, hoe gaet gy soo vaddigh
Lender braeyen

Ist noch geen tydt te Wercken? vvat meynde uyven
luyen Sack te laeyen

Met Eten, en Drincken, en brengen niet ter Werelt in?

Teeuw. Och Griet k'en heb roch geenens Werckens sin

Marg. Dar's schoon, en vvaer meynde dat vvy fullen by
Leven? *Teeuw.*

Teeuw. Die de Ganien de cost gheeft salse ons oock veel
geven,

Marg. En die gaen Berrevoets en Eten den Dreck vande
Straet,

Teeuw. Och Griet ! dien Luyck staet soo in mijnen Haet
Dat ick geensins en can op Wercken gepassen,
Want Luyck en doet nu niet als Vrolijk syn, en brasse

Marg. Wel vvat gaet u dat aen ?

Teeuw. t'Is te suer datmen siet
Dat den eenen Gebuer Ryck vwordt en dander gaet te
niet,

Marg. Dat is des Wereldts loop men moet hem dat niet
stoooren,

Teeuw. Ick peys oft ghy my ginckt op staende Voer ver-
mooren

En dat ick sey dat het Luyck hadt gedaen, oft hem dat,
Niet connen brenghen sou aen een Galgh, oft op een
Rat ?

Marg. g'En syt niet alleen afgunstigh maer gy syt'er arger
als de Sotten,, by !

Waer vontmen inde Werelt oyt soo botten,, pry
Die peylden naer syn Doodt, noch jemant te beliegen ?
Wel Kloeten vvie soude als u selven bedriegen ?

Dan, vvaerde maer van cant het vvaer my even veul
Want gy syt een Tyran een ongenadigh Beul
Van my, en van u selfs, u haecken en u vveiren

En dient maer, om den Segen uyt ons Huys te keiren.

O Teeuvven, Teeuvven, Godt vreeckt dat hy niet en
spreekt,

Men terght Godt soo langh tot dat ons den Droes den
hals breeckt.

Sa Teeuwen, daer is Werck vvy hebben daer Schoenen
gecregen

Om te vermaecken, en de Lien syn daer seer by ver-
legen,

Valter aen, gerieft de Lien soo ontfanghde Gelt,

Teeuw. K'ent vveet niet hoe ghy my altydt met Wercken
quelt ?

Tis Avont, het Werck en sou niet deugen dat ick met
de Keers sou Lappen,

Marg. Den heelen dagh en doede niet als clappen
Soo Werckt dan met de Keers, oft sent het Werck
vveerom,

Teeuw. K'sal sien vvat ick doen sal, als ick vvedercom.

Marg. Waer heen?

Teeuw. K'moet sien oft ick Luyck noch niet een Pert can
Koken,

Marg. g'En moet niet keeren, oft g'en hebt eerst Hals en
Been gebroken. *Binnen.*

SEVENSTE UYTKOMST.

JORIS, en TYS *Dieven.*

Joris. **V**ie schuyfelt daer? dien schuyfelt ghelijck
Tys,

Ick schuyfel tegen, vvant ick ben syn fluytjen vvis.

Tys. Wel Joris, o Broer g'en cost noyt beter comen

Joris. Hoe soo?

Tys. Ick hebbe flus een saeck tot ons profyt vernomen
De cans die dient ghevvaecht, vvant 100 ons die ont-
snapt,

Soo syn wy weert den Naem van Dieven uytgeschrappt.
Ick heb vier Sacken Gelts sien in dat Huysken voeren
En k'heb hier vvel een Uer oft onderhalf staen loeren
Maer t'is geen Werck alleen, nu breecken vvy met de
vlucht

De Deur oft Venster op, en rooven al den Bucht.

Joris. Een Lapper plachter in dat Huys nu corts te vvoor-
nen,

Tys. Hy heeft nu een versterf van twelf duysent Croonen.

Joris. Daer soume vvat om doen, en isser niemant t'Huys?

Tys. Neen niemant isser in, maer daer is eenen gruyts
Den Lapper naest syn Deur heeft allen oogen-blicken
Dan ginder heen, en vveer, vvat vvonder re beschie-
ken,

Die maectt ons aenflach slecht, en gansch een onvry
Baen,

Toris. Al evenwel sa, sa, daer dient een Proefghedaen.

Binnen.

A C H T S T E U Y T K O M S T.

L I E V E N.

Lieven. **H** Et Trouwen wort met haest, als Kacken ge-
palleert.

Ommers dat veur-knoopken is gepasseert
d'Ondertrou is klaer, nu raemtmen maer van trouwen,
En my dunckt dat's een groote Feest sullen houwen.

ABRAHAM, CLARA, TANNEKEN, LUCAS.

B Y K O M I N G H.

Abra. **H** eer Bruygom veel geluckx, u Bruyt, oock vans
gelijck:

Clara. Ick wensch u dat ghy t'saem wordt Saeligh ende
Ryck.

Lieven. Ick wensch een Bruygom stuck, en u een goet ge-
noegen

Lucas. Ick danck een jeders gunst, en sal my danckbaer
voegen.

Abra. Wat Vracck verheyft gy nu van Teeuws vervloeck-
te daet?

Lucas. Geen, want wie weet oft Godt syn quaedt niet toe
en laet

Om my te proeven, oft ick can in voorspoet smaect
verdragen,

En als het Godt mishaeht sal't Teeuwen oock mishae-
ghen.

Abra. Gy hebt een groot geduldt,

Lucas. Die lasteren door Haet.

Die syn hun eygen straf, en smilten in hun quaedt.

Clara.

Clara. K'en s'out al evenwel alsoo niet laeten blyven,

Lucas. Soo sal ick,

Abra. En volght noyt quaeden raet van Wyven.

Ick brenght u Lucas op u gesontheyt fonck uyt,

Lucas. Godt seggen u,

Abra. Siet daer

Noch op de gesontheyt vande Bruyt,

Lucas. Hebt danck

Abra. Nu voor de Patientie die gy hebt met Teeuwen,

K'wil datmen den heelen Avont anders niet sal schre-
vven,

En drincken alsop de gesontheyt van Lucas

In spyt, van die het lpyt, en daer hy af benyt was.

Lieven. Dat raect Teeuwen, ick lach noch als ick peys
hoe hy vocht om mijn Schoenen

Abra. Tegen wie?

Lieven. Met syn Wyf.

Clara. Hoe quam dat?

Lieven. Ick vontse als Campioenen

Befigh in't gevecht, de Vuyften vlogen naer malcan-
ders Kop,

Ick quam in't bescheet, en hiel s'een vveynigh op.

Soo vvas hun gevecht soo hy't my uyt ginck leggen

Om dat syn Vrouwe niet Godt sy geloofst vvon seggē.

Clara. Hoe vvert hy soo devoot? hy is dat niet gevvoor

Tannek. Rechts Yprocrytery.

Lucas. Geen vvoorden krygen Loon

Want inde meynigh leyt het quaedt van't goet te klic-
ven,

Lieven. Hy sey Godt sy geloofst om dat hy m'had connen
gerieven,

En vvon oock dat syn Wyf her selve seggen sou

Die om leven noch om sterven dat niet doen en vvon.

Abra. Sy vvas dan slagens vveert,

Clara. En syn de arme Vrouwen

Genootsaeckt al te doen dat hun de Mans voorhouvve

Abra. Jase, als het streckt tot rust van alle bey,

Clara.

Clara. K'en sout oock niet segghen al seyde my, dat hy
haer sey,

Abra. En soude? ben ick een Man gy sout het doen moe-
ten,

Clara. Ter, ter,

Abra. Wat valter al te ter, tetten, de Vrouwe moet ver-
soeten

De Corselheyt des Mans, en soo sy't niet en doet
S'en doet niet soo't behoort, en t'gene dat sy moet.

Clara. Soo souwen de Vrouwen min lyn als de Kinderen,

Abra. S'en doen, maer sy moeten altydt twist verhinde-
ren:

Clara. Ja stilt eens eenen Grimmer en Kekelaer van n'en
Man,

Want al doet een Vrouwe al t'gene dat se can,

t'Is nimmermeer genoegh, de Mans syn groote Hansen
En doen d'onnoosel Vroukens naer hun pypen dansen

Abra. U reden heeft geen slot gy lastert al de Mans
En t'is u kennelijck ghy weet wel hoe datge nochtans;

Clara. Wat isser nochtans, seght g'en moet noch Eten,
noch drincken,

Oft gy moet het seggen,

Abra. Ick gaf u noch liever een paer Klincken;

Lucas. Ey, wat gaet u over?

Clara. Doeg'et hebde soo stouten Hert

Gy Eereloose Man, soo ick maer aengeroot en wert

Ten sou niet wel vergaen,

Abra. Ick segh hout op met snappen

Clara. Ia ick sou u die coppel Sleutels in u Back-huys lap-
pen:

Abra. Dat moet ick sien,

Lucas. Gebruyckt verstant,

Abra. Hoe? van mijn Wyfgetroft?

Lieven. My dunckt datter Meester vast al lustigh op borst.
Wat dunckt u van dat spel?

Tannek. Och ick ben soo verslagen.
Ick beef dat my de Beenen qualijck connen dragen.

Wel Lieven wat onbeleefderick is dat ?

Lieven. En had' sy wys geweest sy had'et verhoet gehad
Meeſter heeft gelijk,

Tannek. Ick ſeg' dat g'er om eenen Guyt,, ſyt

Lieven. K'langh u flus oock een Klinck, oft ghy noch eens
de Bruyt,, ſyt

Tannek. Soude dat doen dat's u veur,

Lieven. En dat's voor u Ten. *Binnen.*

NEGENSTE UYTKOMST.

TEEUWEN.

Teeuw. **H**E he, men vechter al ree, t'is ſeker dat ick daer
gebreck ben.

Om onder ſchyn als Vrient, ten beſten wat te ſpreken,
Luyck met een Half- hout de lenderen te breken,

Slater op, ſlater op, ſlagen en is geen Gelt;

My dunckt datſe Luyck weer al te vreden ſtelt;

O ja, t'is weer gedaen men houter op van Vechten:

Ick gaen wat naerder by en ſien wat uyt te rechten.

Hy roept naer Binnen.

g'Hebt daer eenen Schelm, eenen Dief, ja eenen Dief
in u Huys.

IORIS, TYS, BYKOMINGH.

Ioris. **H**Ou Maet, wy ſyn verraen, *YORIS*

Tys. Ick had' al ree het Kruys

Vande Tralie af, daer was maer in te ſnappen,

Ioris. O coſt ick dien Verraer, maer eens op Straet be-
trappen? *Teeuwen roept.*

Teeuw. Ia eenen Dief, eenen Dief, al ſchynt hy een Eer-
lijck Man.

Ioris. Daer is de Schelm, pilt hem

Tys. Ha daer houter dat van;

Teeuwen wordt gheſteken.

Binnen.

Zeeuw. Ey my? wie doetme dat? helaes ick ben gesteken
 t'Schynt dat nu Godt het quaedt vvilt seffens op my
 Vreken,

O grouwelijcke steeck! de Doodt die comt my aen
 Nuly ick laes de straf, van dat ick heb misdaen:

Lieven nyt, d'ander Dansen van Binnen.

Lieven. t'Is nu weer seffens peys, daer is niet meer gequeel

, van

Al waer het niet gheschiet, men danster met een Speel

, Man.

Daer nooyt krackeel en is, en maectmen nimmer Peys:

t'Was qualijck maer verstaen het is maer d'eerste reys.
 Hoort sy springen, hoort sy dansen d'alle mande

En ick sal flaskens oock gaen dansen Petit brande,

Ick bou veel vande Vreught maer meerder vanden Brom
 k'wou m'allen dagen een Meyfen hadden met eenen nieu-
 wen Bruydegom.

BYKOMINGH *Sy comen al dansende.*

DE Dansers syn hier al den Bruygom is den Leyer,
 En fluskens was hy in het Vechten oock den scheyer.

Coragie lustigh dan, Heer Bruygom gy syt swack
 Gy danst al had' een Been oft twee noch inde sack.

Lucas. Ia Lieven t'moedt soo syn ick voegh my naer de
 laeren,

MARGRIET BYKOMINGH:

Lieven. **V**El Grietjen, comt mijn Lief, comt laet
 ons oock gaen paren,

Marg. Ey Lieven syt gestilt,

Lieven.

Ey Grietjen doet dan,

Marg. Wel laetme spreken Sot,

Lieven.

Neen ick ben nu uw' Man;

Gy moet een reysken gaen.

Marg.

Wat queme desen Bengel?

Lieven.

- Lieven. Nou Grietjen lustigh op, sa mijnen lieven Engel
 Marg. Ia t'is hier wel gedanst ,
 Lieven. Het is nu dansens tydt,
 Marg. En Lucas is misschien nu al den Huys-raet quyt.
 Lucas. Hoe soo Margriet, wat ist ?
 Lieven. Sy heeft de Spit geroken,
 Marg. U Huys is mer geweld van Dieven op gebroken
 Lucas. Mijn Huys is dat Berooft ?
 Marg. Dat weet ick niet soo net
 Maer daers een Venster met een Trakie tuytgeset,
 Lucas. Soo synse met mijn Gelt voorseker al gaen stryc-
 ken , Binnen.
 Abra. Laught een Hellebaert met noch Degens en half
 Pycken. Binnen.
 Clara. Margriet blyft hier by ons ,
 Tannek. Ick volgh mijn Bruydegom
 Abraham weder uyt met Lieven,
 Abra. Sa Lieven volght my na ,
 Lieven. Soo icker achter com
 Hoe sal icker onder slaen ick ben nu als een Herkelaes,
 Ick steeckse door de Huyt, gelijk als door een Verke-
 blaes. Binnen.
 Clara. Margriet heeft uwen Man dat peys ick af gespeurt ?
 Marg. Wat sou den Ezel doen, syn Broeck had' hem ge-
 scheurt
 Had' hysse maer gesien, ick hoorden jet op breken
 En heb' doen boven uyt mijn Venster eensgekeken,
 Maer wist niet hoe ? oft wat, ick sagh twee Mannen
 staen ,
 Den enen riep, ô Maet, ô Maet wy syn verraen,
 Valt hy maer in ons Hant, ick sweer hy sal't becoopen:
 Ick hoorden oock een Stem van jemant die quam loo-
 pen ,
 En riep vast t'is een Dief, voort hoorden ick niet meer:
 Ick riep aen ons Gebuer genaemt den stouten Peer
 Gebuerman comt eens uyt, hy quam met een Lanteren
 Gelicht aen elck Huys, k'en had' doen geen verveiren
 Ick

Ick ded' mijn Deur oock op, en sagen dat het was
Aen Lucas Huys te doen, de Tralie en't Gelas
Was uyt, maer ick en weet hoe het in Huys gestelt, ^{is}
Want ick quam metter haest by Lucas die't gemelt, ^{is}
Clara. En waer was uwen Man?

Marg.

Dat's my te veel gevraecht
Wat weet ick waer de Guyt geduerigh loopt, en jaeght:
Ick barft van enckel spyt, k'en can als ander Vrouwen
(Om mijnen deugeniet) oock t'hoofst niet boven hou-
vven:

Ick sien dat ander Wyfs pleyfier en Vreught gebeurt
En ick gaen altydt Arm, verhackelt en verscheurt.
Och Jouffrou k'moet aen u mijn Hert eens uyt gaen
claegen,

Ick heb helaes! het best ter Lombaert moeten draegen.
De ongeluckighste Uer die in mijn Leven quam
Was doen ick Teeuwen laes! voor mijnen Man eerst
nam.

Clara. Ick staen soo ongherufft my dunckt ick hoor jee-
stenen,

Als icker wel naer hoor, dan is het weer verdvvenen
Marg. Het is dat u r'gedieft de vreesse dryft in't Hooft,

Clara. Hy is Kranck van gheloof die d'Ooghen niet ghe-
looft.

Marg. Ja, ja, daer comter een op Hand' en Voeten cruy-
pen,

Clara. In Huys, in Huys, in Huys,

Marg. Die meynt in Huys te sluypen.

Binnen

THIENDE UYTKOMST.

ABRAHAM, LIEVEN,

Abra. **G**Od heeft hem wel bewaert het is seer wel ver-
gaen,

Ons Volck dat verlanght dat weet ick te verstaen
Hoe't af-gelooopen is,

Sa lustigh aen het cloppen,
K'ed

K'en hoor noch niet, noch eens,

K'wed' de vervaerde Poppen

Nier dorven open doen

Vyt de Venster.

Clara. Wie clopt daer?

Abra. Al goey maets,

In Lucas Huys en is niet een stuk uyt syn plaets,

Noch niet een strooy ghemist dan daers een Venster
open,

In't Straetjen sonder endt. de Dieven syn gesloopen

En syn aldaer betrapt vande Patroellie die,

Hun quamen te ontmoet, en vragghden aen hun wie

Sy waren, maer sy syn hun alderbest gaen loopen

Als Muyfen inde Val soo synde daer becroopen.

Clara. Wy syn hier soo verveirt en hebby niet gesien?

Hier croop flus eenen Dief op handen en op Knien

Om heymelijck in Huys te comen en te Rooven

Marg. t'Is soo als Iouffrou seyt,

Lieven. Ick wil het wel gelooven

My dunckt ick sien hem noch, w'en syn hier niet te
pluys:

O sackerloot doet op, sa laet ons haest in Huys,

Abra. Ghly blooy en laffe Knecht waer voor wild' u ver-
vaeren?

Lieven. Sa Meester staet voor my, ick sal u rugh bewaeren.

Abra. Wat doet gy met geweir als gy't op loopen stelt?

Lieven. Daer niet te doen en is daer ben ick een dapper
helt,

Abra. Wie syde spreeckt wie daer?

Lieven. Hy is te luy te spreken,

Abra. Spreeckt segh ick, geeft bescheet

Lieven. Hy liet hem eer doorsteken

Veel liever dan hy sou syn Backhuys open doen,

Dat's seker n'en goeden Mensch, van d'alderbest fat-
soen,

Hier moet ick eens een Proef van vroomheydt voor
gaen stellen:

Want den Onnooselen die moet het meest ontgellen.

Sa, sa,

Sa, fa, wyckt Meeſter wyckt, hy comt ons op het Lyf
Abra. Hoe ſyde ſoo vervaert? gy ſyt gelijk een Wyl,
Lieven. Ver' vande Man (denck ick) dat maeckt meeſt
 oud' Soldaten.

Sa Iouffrou, haelt u, wat met ons in Huys te laeten,
Clara. K'en can niet open doen de Sleutel vringht ſoo
 ſtram,

Lieven. Soo ſynwer dan om kout,

Abra. Doet op want deſen ſou mijn Hoofte met ſyn gekroch
 „ breken

Lieven. Ick ſal terwyl van veers oock luſtigh naer den
 Roch „ ſteken.

O, o, de Deur is op *Clara doet open.*
Abra. Ras langht in haelt een Keers

Op datmen ſiet wat t'is
Lieven. Och Meeſter al van veers:

Wat wilde toch u Lyf ſoo roekeloos avontueren?
 Hy leet gelijk een Kocy hy wilt hem niet verrueren,
Abra. t'ls Teeuwen, *Comen met de Keirs by.*

Marg. Mijnen Man?

Clara. Hoe licht hy daer ſoo ſtil?
Lieven. Ja langht hem maer een klets oft twee, op ſynen bil

Hy ſal haelt wacker ſyn om u een weer te geven.
Marg. Hy is Doodt, Moort, Moort,

Abra. Doet niet ick voel noch Leven
Lieven. Hy is geſteken ſiet,

Clara. O ja, hy is vermoort,

Marg. Iſt dat ghy ſpreecken cont ick bid' u ſpreekt een
 woort,

Mijn Lieven Teeuwen ſpreekt, och doet my toch een
 teecken,

Wie heeft u dus Vermoort en deirelijk geſteken?
Abra. De Dieven die ſyn aen dees' Moort voorſeker vaſt.

Lieven. Soo ſal hun beter niet gebeuren als een Baſt
Marg. Wat ſal ick arme Weeu, helafy nu beginnen;

Abra. Hy leeft noch neemt hem op, en draeght de Man
 daer binnen. *Gaeg*

Gaet loopt om den Barbier,

Lieven, t'Isfer vvel gebarbiert, eer dat by comt tot hier,
Soo vved' ick is hy Doodt, syn Bloedt is hem ontloopen.

Te midden in syn quaet, te midden in syn spyt,

Te midden in syn Haet, en lasterlijke Nydt:

En sonder datmen vveet van vvaer bet hem gecomen
,, is

Soo volght de Vraeck den Mensch, tot in haer verdoemen
,, is.

Soo cryght hy Loon naer Werck: die tracht naer anders
druck

Die valt gemeynelijck eerst in het ongeluck,

Wie voor syn Broeder graeft een Put om in te sincen,

Die sal daer selver in Versmooren oft Verdrincken.

Maer die syn naesten Deught gelijk syn selven jont

Die treedt (UYT IONST VERSAEMT) in't Eeuwelijck
verbondt.

FINIS.

LIEFDE DOET SORGEN
G. OGIER.



Besluit om dese Pagie te vullen.

DEn balck die uwe Oogh te lastigh valt om draegen
 En wort gy niet gewaer: en wilt het meest beclaegen
 Dat in uw' Broeders Oogh een Vesel-splinter steekt.
 Geveynsde, siet gy niet wat aen uw' Oogh gebreekt?
 Weirt uwen Balck daer uyt, maer arme Mensch! gy vind' er
 Niet, dat uw' Ooghe smert! en tast uws Broeders splinter.
 Soo stoutelijcken aen, als oft in u niet, waer?
 Ey dwaesen! gy en wort u Sp'inter niet gewaer!
 Gy mist in eygendom geboort', de Weth der oude
 En nieuwe Leeringh', daer de Saligheyt op boude
 Haer Eeuw'ighe steun, en Kerck: de Liefd', Gheloof, en
 Hoop.

Hanght aen den Angel vande Saligheyt, te Coop.
 En vele breelen hun, te wesen goede Menschen
 Niet dat sy Deughdigh syn, noch oock om Deughden
 wenschen.

Maer om dat schyn van Deught hun op de Tonge leydt:
 Wanneer sy lasteren op eens anders Schalleckheyt.
 Den Nydige die sal sich meest daer med' behelpen
 En weten hun Fenyn niet anders t'overschelpen
 Dan met die harde Schors, die niemant cleiven can:
 Want die geveynstheyt heeft, geleerd', noch wyse-man,
 En can geen ondericheyt Rechtvaerdighlijck besluyten
 Om dat de Nydigheyt weet naer de Mont te fluyten.
 En haer soo schoon vermout, dat Wysheydt voor haer
 swicht,

By die haer Doncker-linghs besiet: haer schroombaer
 aengesicht,

Vermout sy met bedrogh soo Konstigh met Blanquetten
 Dat Venus niet en herft haer Tronie by te setten,
 Wanneer sy haer behelpt noch met den goeden schyn,
 Van Vrienden achter-clap, daer Tafel vrienden syn.

D E

GULSIGHEYDT.

SPEEL-GHEWYS VERTHOONT

Op de Kamer vanden

O L Y F T A C K

Den 18. OCTOBER ANNO 1639.

BINNEN ANTWERPEN.

CVLSIGHEYDT



Gasp. Boutats, inventor et fecit,

Den Dichter verhaelt syn geschiedenis
met dit Werck gehadt te hebben.

DRoncken-Heyn, *quam in het licht*
Als ick kenders noch Poëten,
Noch van reghels heb gheweten,
Noch van goet, oft slecht ghedicht.

Inde Iaeren seventhien,
Dat ick cond' myn oude tellen,
Heb ick dit begonst te stellen:
En alsdan, volmaectt ghesien.

Maer ick had' het ongheluck
Dat my niemands conde pryfen:
Noch ghebreken onderwyfen.
Knecht, en Meester, in dit stuck.

Noch een Iaer, twee, dry verliep
Dat t'gheval, my niet ded' vinden
Van die Conft-beminde-Vrienden:
t'Scheen dat alles voor my stiep.

Eyndelijck ick ben gheraectt
Op de Loffelijcke Camer
Van d'Olyf-tack: aenghenamer
Saect, en was my noyt ghenaeckt.

Hier brocht ick den Dronckvaer' voort
By des Camers wyse Mannen.
Maer dees' Klucht die wert ghebannen,
Als sij't hadden uyt ghehoort.

Want k'en hadde gheene Maet
Naer der Rethorycken Reghel.
En ick seyde die nauwe peghel
Is, voor die hem dat verstaet.

Gaende deur: ick was vol spyt
En ick dacht, ick mach wel schryven?
Om een Botterick te blyven,
En verslyten mynen tydt.

Een Poeët, daer niet en was
 Als ick dit had' voor-ghelesen;
 Die versocht te moghen wesen,
 Daer ick, dit, voor hem eens las.

Ioan Iansens, eenen Man
 Seer Ervaeren, die door oude
 In de Const niet en verkoude.
 Maer was noch het Hooft daer van.

Als hy met een groote stilt',
 Had' dit Werck ghehoor ghegeven;
 Heeft syn stemme op-gheheven,
 Ach! ons Camer loopt in't wilt!

Want men kenter gheen beleydt,
 Noch de Aerdigheydt van schicken:
 Dat het spelen wy doet blicken:
 Anders, woorden, niet gheseyt.

Vanden Bosch, een tweede Vrient,
 (Want wy waeren met ons dryen)
 Was om my, seer vol verblyen
 En ten hooghsten wel ghesint.

En het spelen dat gingh aen
 Droncken Heyn, is my ghevallen:
 En de sienders, seyden allen
 Dat gheen Dronckaert voor mocht gaen.

Onse Stadt scheen noyt versaedt
 In het sien, en in het hooren:
 Hondert mael, en cond' niet stooren
 Want het bleef in eenen staet.

Oft het sulckx verdient, oft niet,
 Laet ick Lesers Oordeel geven:
 Meer als Viertigh Iaeren Leven
 Is my d'Eer daer van gheschier.

Toch ick sien een ander Licht;
 En myn Son begint te daelen:
 Weereldts Eer syn Ydel Straelen
 Mistmen t'Eeuwelyck ghesicht.

P E R S O N A G I E N.

Droncken-Heyn, Een jongen Man.

Iakemyn, Oude Vrou getrouwt met Heyn.

Drolligen Hans, Eenen Tiendeman
vande Wacht.

Ester, Een Dochrer swaer gaende.

Hand'uyt, Oft Nacht-waecker.

Een kleyn Meysken.

Silvester, Den Vryer van Ester.

Speelt inden Avondt ende eyndight
in den Nacht.

N O T A.

Den Dichter heeft in dit Werck vanden *Droncken-Heyn*, eenighe Reghelen verandert, gheteekent met dit Marck *, laetende nochtans den in-houdt in synen eersten standt.

EERSTE UYTKOMST.

J A K E M Y N.



Mek mach mijn sotten lust met reden nu wel be-
 claegen
 Dat ick my byt begaf om t'houwelyck te wa-
 gen

- Met eenen jongen Man die anders niet en doct,
 Als soecken syn vermaeck met t'quisten van mijn goet.
 Nu ist dat ick hem heb twee Dagen en twee Nachten
 Met huylen en gelchrey geduerigh sitten vachten
 Hy nam my vyftigh Pont, die denck ick, sullen syn
 Gelyck hy is gewoon verdaen in Bier, oft Wyn
 * Waer magh den Dronckaert syn ? toch waer ? wat can
 dat geven ?
 * Oft by syn Dronckebroes, oft by syn vuyle Teyen
 * Die my, tot walgens toe, doen schricken voor de Man:
 * Want lichtelyck soo cryght m'er wel een Keurtheyde
 van,
 * Gelyck een Kalfs-bil, die aen Pasteyers haecken
 * Acht daegen heeft ghedrooght, om Venesoen te maec-
 ken.
 * O sotten Ouderdom, die lusten niet en toomt
 * Noch voor u Vyant van geen jonge Man en schroomt!
 * Want dat is seker, dat's ons Vleesch haest willen der-
 ven,
 * En wenschen d'erffenis door ons seer haestigh Sterven.
 * Dat taey verrompelt Vel, dat half verteirde Lyf,
 * Dat is hun minder waerd' als Honden tydt-verdryf:
 * Ia onsen Hondt die sal hy streelen kussen laken
 * Terwyl hy (met verlos,) syn Vrouwe sou bekacken.
 * Want als die satte Beest des Nachts comt Sat, en dol,
 * Begaeyt hy licht mijn Bed', oft soo, oft spouwet vol.

- * Vrouw Venus ken ick niet, maer Bachus, Ceres, Ioffen
- * My menighmael den geur van hun verterde costen,
- * Daer d' Af. godts dienaer, om het Wyroock-vat ont-
sluyt,
- * En blaest syn Offer-gift noch met Trompetten uyt.
- * Dan, dat my overcoimt is menighmael voor desen
- * Van wyfer, als ick was, geseyt, en voor gelesen
- * Als wisse Prophecy: maer alle goeden Raet
- * Comt aen de driften van een Sotte-vrouw te laet.
- * Gedult, hoe langh gedult? tot dat ick heb vernomen
- * Dat hy maer eenen Voet is Binnens huys gecomen:
- * Ick draegh den Sleutel-riem dat's alle mijn bewint.
- * Maer wat een arme Sloor? soo hy maer stocken vint
- * Soo maectt hy mijnen Rugh, een Trommel, en syn
Armen,
- * Syn swack, en ick en sou syn Vuylten niet ontschermen.
- * Nochtans ick moeder deur: het is wel meer geschiet
- * Dat d' een Mes blyft in sctie als't op een ander siet.
- * Een desperate Ziel die can van alles vvaegen,
- * Want ick en leef niet dan om t' Leven te beclaegen.
- * Ick ben op Straet een spot van alle, groot en cleyn
- * En binnens Huys de slaef van dien *Droncken-heyn.*

Binnen.

T W E E D E U Y T K O M S T.

Droncken-heyn al singhende.

W At een vreught te Leven
Is het by goede Bier, en VVyn
En die Gelt can gheven
Daer de goede Knuyfen syn
Daer t' VVys aliydt swyghen moet
Daer ist voor de Mannen goet.

Heyn. Hy soo, al ist Gelt op, t' Huys is weer maer vers te
haelen, Het

Het Wyf, het Wyf, jae het Wyf, moet toch betalen
Al dat ick verteer: want daer voor ben ick de Man,
en sy de Vrou.

HANS EEN THIENDE-MAN VANDE WACHT.

BYKOMINGH.

Hans. **I**s dat Heyn niet? ja seker, wie hadt ghedacht dat
hy soo veranderen sou?

Daer comt hy vveer Sat aengestrecken gelijk een Verc-
ken,

Heyn. t'Is beter Drincken, en schincken, de Potten doen
Klincken, als veel te Wercken.

Hans. t'Is beter dat de Mensch hem voeght tot Ampt en
Dought.

Heyn. Ick vind' inde Herbergh de aldermeeste vreught.

Hans. Goeden Avont Heyndrick: t'schynst dat gy my niet
meer en wilt kennen?

Heyn. Dat geloofick wel, k'en wil m'op geen slecht Volck
meer gewinnen,

Ick ben Ryck, en verwelt, ick heb al dat ick wil.

Hans. Wat gaet my dat aen?

Heyn. Houdt dan u Back-huys stil.
Meynde dat het een cleyn saeck is my soo toe te spre-
ken?

Hans. Ba soo?

Heyn. Ba soo't niet veel, oft ick sal u begut doorstrecken:
Wat brilt my desen Ezels-cop.

Hans. Wel dit's wat schodts
Gy droncken Loter-bol hoe syde soo verbribbelt trots

Heyn. Hoe sou ick syn? gelijk myns gelijk behooren:
Maer sulcken Canalic draeght niemant respect.

Hans. Ick sout my stooren,
Maer de Man is *apres Bair*, hy heeft inde Can gesien

En wat Eer toch canmen halen aen droncken Lien?

Heyn. Hoort gy Honsvot gaet u gangen en wilt u met my
niet moeyen.

Hy

Oft ick sal u soo soo voor dat Back-huys royen *Hy valt.*

Hans. Dat is een quaet Hert, hy sou beguut toe slaen.

Heyn. Cloeck genoegh voor u

Hans.

Ja coste maer blyven staen

Heyn op, K'en souwer voor sulcken ses niet loopen.

Hans. Wel wat wilde nu doen ?

Heyn.

U t' Vel af stroopen

Hans. Nu Sinjoor Hendricus, bedenckt u toch wat dat gy doet.

Heyn. Dat is wel geseet, dat is u seker goet !

Hadde my niet Sinjoor gheecten, gy had'er gelegen:

Want ick ben't, en ick heb een Vrouw met gelt gecregen:

Soo ick ben Sinjoor, en sal altydt Sinjoor sijn.

Hans. Tot dat t'Gelt op is.

Heyn.

Ja mijn Jakemyn

Had' meer Gelt, als gy, oft ick, magh swaer wegen.

Hans. Daerom s'is met den Sor ten uystersten bedegen,

De Vrouw waerder heel wel aen, waerfer maer wel af.

Heyn. Wat seghde daer ?

Hans.

Ick segh dat ick vvel een groote straf

Heb verdient, dat ick u niet en heb ge-cert naer betaeren.

Heyn. Ja my vervvondert dat sulcken Volck hun niet en schaemen

Treffelijcke Liegelyck als my onder de Oogen te sien

Hans. Maectmen nu van Sotten treffelijcke Lien ?

Heyn. Want de Weireldt is nu soo, men sal niemant om sijn deught Eeren,

Maer den Sor, cert de Marot, en de Marot, den Sor, just om de Kleeren ?

Soo die slecht inden Dos is, moet van achter af, vvegh met dat Volck.

Hans. Den Staet van dese Weireldt vergaet ghelijck een Wolck.

Dan t'gaeter even soo, die nu in d'oogh vvat slecht,, is Wordt veracht: hoe vvel sijn Hert Godtyruchtigh en oprecht,, is.

En soo eenen Vagebont vvilt lyn ge-eert, en geacht.
Heyn. Hans vvat heeft de Klock?

Hans. Ontrent Midder-nacht
 Dus Sinjoor Hendricus ick sou u racyen naer Huys te
 maecken,

Heyn. En vvaer gaede gy

Hans. Hier in't Ront-huys vvaecken

Heyn. Ick sal u eenen Drinck-penningh geven, leyt my,
 aen mijn Deur.

Hans. Dat sal ick geeren doen maer ken begheerder niet
 veur. *Binnen.*

DERDE UYTKOMST.

ESTER UYT.

Ester. I Ck ben vvel tot verdriet en ongeluck geboren
 Mits, dat ick derven moet, die ick had' uytverco-
 ren,

Die ick had' soo bemint, dat ick mijn Eer tot pant

Helaes! gaf aen't gebruyck van sulcken frissen quant.

K'en cost het soet ghevley van hem, niet langer hooren :

Al ded' hy vvar gevvel, ken cost my oock niet stooren,

Ick droegh hem vvaere Liefd' : hy oock, soo by geliet :

Maer nu ! hy thoont vvel dat uyt valsheyt is gelchiet.

Want nu ick schandelijck ben met een Vrucht beladen,

En heeft de Walgh van my door lusten te verfaeden,

Soo is hy, uyer Stadt, met alle neerst ghevlucht :

En laet my hier alleen Wanhopigh met de Vrucht.

* Hoe weynigh vveetmen, als een vleyer, ons comt vleyen

* Dat hy syn lust berracht, en ons, soeckt te doë schreyen:

* K'en heb nochtans mijn Vleesch, om lusten, noch om
 goet,

* Soo niet te coop gestelt, gelijkmen Borsten doet,

* Oft daer den blooten Rugh ten Roben uyt moet swillen

* (Soo Jouffvrouvv Schoonen hindt) tot by de naeckte
 Billen.

* K'en

- * K'en heb al dese snuf, mijn Leven niet gedaen
 - * K'en heb noyt met schandael ter Kerreken gestaen
 - * K'en heb mijn vvoorden oock soo veel niet toe-gegeve
 - * Dat jemant spreken-coft op mijn lichtvaerdigh Leven;
 - * Toch evenvel soo is, ach Meyskens! uyt-gefeyt
 - * Ick hadde met de Knecht te veel Bermbertigheyt.
 - * Ick dacht (Onnooselijck) en vvil ick hem niet laeven,
 - * Met dat hy my versoeckt, ick moet hem sien begraven
 - * En dat vvaer mijne Doodt recht uyt : de flocker vvas
 - * (Waert Eerelijck geveest) die hem, en my genas.
 - * Maer nu ! te laet, te laet ! een Maeght haer Eer t'ont-
rucken,
- Haer Eer die isse quyt haer vvaelvaert barft in stucken
Een jegelijck die lacht met die, die troost behoeft
En vvy helaes die syn tot inder Doodt bedroeft

HANS BYKOMINGH.

Och, och, vvat hoor ick daer ? t'is sorgelijck by Nach-
ten,

Als ick my vvel bedenck, te houven sulcken clachten:
Best sal ick my hier stil verfteken inden hoeck,
Tot dat het is voorby,

Hans. Ick heb bycans mijn Broeck,
Van lacchen moeten vullen, met Heyn, en lakemyn.
t'Had' een Spel vanden droes geveest had ick niet gaen
Middelaer syn
En ick stident gerucht ten besten dat ick coft :
Als ick meynden dat t'gedaen vvas, vvast maer eerst be-
gost.
Met soo hy in Huys quam begost hy met gevvelte te brack-
ken,
Wat sal ick (sey de Vrouw) noch met dat Vercken maec-
ken ?
En met eenen. heeft sy, naer eenen Stock getaft,
En ginck hem naer syn-huyt, dan ick hielse vast :
Toch evenvel soo kreegh hy noch vvat slagen.

Dan ick, die sorgh voor mijne Wacht moest dragen
 Heb met een gauwigheyd den oproer wat gestilt :
 Dan t'salder spits af-loopen , soo hy maer wat segghen en
 wilt ,

Nu ick van daer ben, k'wed' dat sy noch sullen t'saemen
 Vechten.

Syn oock d'ou Wyfs niet Sot te Trouwen sulcken jongen
 Loterbollen van knechten ?

Want die gasten hebben den swier noch al in hun Hoor
 Ia eenen jongen Man, is voor een ou Vrouw, de Doodt.

Ick heet *drolligen Hans* soo moet ick het al drolligh uyt-
 brabbelen

K'en ben van die Cortisanen niet , die Spaens, Frans, Ita-
 liaens, al by een crabbeten ,

En maecken soo een tael van Alle-mode Koeck-koeck.

Kyck, Kyck, Kyck wat hier sit ? *sies-sinck* in den boeck.

Wel , wat sal ick daer af maecken ? k'en weet oft het een
 spoock oft gespens , is

Oft het Beest, oft het Geest, oft het Sater, oft het Mens, is
 Wat syde voor een droes spreect oft dat gaeter op deur.

Ester. Och Vrient , en jaeght my niet voorder in getreue ,
 Want ick heb een swaerigheyd veel te swaer om dragen

Hans. Nu , nu en syt niet vervaert men magh vvel naer u
 vragen :

Ick ben een vande Ront, ick ben, een die u bevvaeren
 sal ,

Maer hoe syde hier soo geraeckt ?

Ester. Door seker ongeval

Hans. Wildyt my seggen ick sal u in als, als Vrient vvesen

Ester. Niemand dan een alleen , en can mijn quael genesen

Hans. Nochtans den eenen Mensch dient tot des anders
 Raedt ,

Ester. En oock den eenen Mensch dient tot des anders
 quaedt.

Hans. Ick ben tot u vven dienst maer niet om quaedt te
 brouvven ,

Ester. Ick danck u vande jonst, ick sal't goedt Hert ont-
 houven :

Weec

- Weet Vrient dat ick noyt rust en vind' in geene plaets
 En, om dat gy my dunckt bequaem, om my wat Raets
 Te geven inden Noot ! soo wil ick u vercleeren
 De oor saeck mijns verdriets die jeder hoort te deeren
 * Ick ben beladen, Vrient ! ick ben belaeen,
 * *Hans.* Waer mé ?
 * *Ester.* Wat waer my t' seggen baet, oft een Klappey dat
 dé ?
 * Ick ben, ick ben, beschaemt.
 * *Hans.* Beschaemt ? tet niet met allen.
Hy treekt haer, by hem,
 * Maer Meysken, arme Schaep, ghy hebt een Buyl ghe-
 vallen ?
 * *Ester.* Heel tot mijn ongeluck.
 * *Hans.* Och laes ! te simpel wiche
 * Dat vroegh wou slaepen gaen, en peysden om geen licht
 * *Ester.* Te vroegh, en sonder Licht, dat sal ick langh be-
 kryten,
 * Lichtsinnigh, sonder Raedt, de coop soo toe te smyten,
 * Daer heeft de domme leught te veel haer in vergaep.
 * *Hans.* g' En hebt het vanden dauw' niet (denck ick) op-
 geraept ?
 * Daer is een Vader toe ?
 * *Ester.* Maer uyt'er Stadt getrocken.
 * *Hans.* Soo is de Broeck ghevlucht, voor't vulsel vande
 Rocken.
 * *Ester.* En, plackt my voor altydt: dies ben ick oock van
 sin,
 * De Stadt te ruymen, en ick laet'er lachers in
 * *Hans.* Een Mensch van goeden aerdt, en lacht met nie-
 mants quael.
 * *Ester.* De Spotters synder veel, de goede synder schrael
 * *Hans.* Och Dochter gy deert my ick wilde dat u faken be-
 ter stonden
 * *Ester.* Misschien is tot geluck, dees quelligh u ghesonden
 * *Hans.* Hoe can t' geluck bestaen in al te swaer verdriet ?
 * *Hans.* Dat Droefheydt niet en waer, men kende blyfchap
 niet, Dit

Die van geen Droefheydt weet, en heeft noyt recht ver-
blyden.

Ester. Soo spruyt dan (soo gy seght) de Blyfchap uyt her
Lyden

Hans. Wanneer-men met gbedult de Droef-heydt over-
heert ,

Want naer een swaer verdriet de blyfchap vveder-
keert ,

Terwyl het nu soo is soo neemt hier in gedult,, dan
En denckt dat ghy hier naer met vreughde Leven sult
,, dan

Ester. Dit fchynt onmogelijck myn blyfchap is gevluht.

Hans. Iaeght de quellingh voort, en slaget op een Klucht
Gy fyt. soo gbeestigen hayr , ghy sult noch vvel eenen
Man crygen.

Ester. En spreekt my daer niet af , cy vvilt toch daer af
fvvygen ,

K'en geloof geen Manne-volck meer , fy stecken vol
bedrogh.

Hans. Ia, vvel den meesten hoop, dan men vinter noch
Eerlijck en degelijck van Hertten ,
t'Waer jammer staecten al de Mans vol quade pertten.

Ester. Wat hier af is, oft niet, voor my ick heb mijn Cruys
Ick vvensch u goeden Nacht en gaen bedruckt naer
Huys ,

Ick meynde met de *Hess* naer Brusselen te varan
Dan ick quam te laer.

Hans. Ey vvilt die sinnen sparen ,
Een Vrou , en haelt gheen Eer , met uytter Stadt te
gaen.

Ester. Ick soudt gelijk ick segh nochtans hebben gedaen

Hans. Belieft u hier met my in't Ronthuys wat te beyden
Ick sal als trouvvven Vrient u mé naer Huys gheleyden,
Dan nu ick moet eens sien oft mijn Volck is by een
Ick ben Tiendeman, als icker niet en ben en isser geen
Ontfach onder de Wacht

Ester. K'en sout niet dorven vvagen
Wat souden d'ander dencken ?

Hans.

Wat hadde daer naer te vragen
 Ick sal seggen dat gy; mijn Nicht syt, en oock vvat gaen
 get hun aen.

Esler. Wel alst u soo belieft soo laet ons t' saemen gaen.
 Binnen.

VIERDE UYTKOMST.

Heyndrick van syn Vrouw uyt den huys gestagen synde komt
 verbaest over het Thoneel ghelopen.

Heynd. **U**YT, uyt, Alarm, Alarm, mijn Wyf heeft den
 droes in-gecregen,
 Wat Caronie is dat? neen, k'en stel my daer niet tegen!
 Want s'en vvas niet gelijk een Mensch, maer gelijk een
 Leeu:
 Sy crabden, en sy beet, en s'en maeckten geen geschreeu
 Syt dan eens met een oudt Wyf ghebrilt, dieme om Gelt
 gaer Trouwen,
 En dan moete lyen, dat's u voor eenen Jongen houwen
 Dat my t' meeste spyt is, dat sy mijn Paspoort geschreven
 heeft:
 O de verbrilde Smors, sy seyt met een lanck, smal, mager
 Back-huys, soo onbeleest,
 Dat een Man van Eeren, de lavedts, sou de huyt vol sla-
 gen geven:
 Dan ick droop stillekens deur, vvant had' ick noch vvat
 gebleven
 s'Haey my begudts Neus en Ooren, oft het Hooft afge-
 capt:
 Oft sy had' my gheschoudt, en sy had' my de huyt afghe-
 schrapt:
 Oft sy had' my met huyt en met hayr, levent, in haer Here
 gaen cnappen:
 Oft sy had' my ghelardeert en ghebraeyen, oft s'had' my
 gaen cappen
 Tot een Kalfs pastey, oft voor een Fricadel, oft Weurft;
 Waer

Waert oock niet jammer ² voor sulcken goeden flocker ;
 voor sulcken Beurft
 Spys te vvesen, voor sulcken leelijcken, schelen, Coppel-
 draeyfter !
 Voor sulcken geel Pens, voor sulcken af gbereden Too-
 verers, voor die helse Naeyster.
 De Prooy en sal haer van sulcken Eelen spys niet bekac-
 ken ,
 Ja al waer ick ghekoct , ten waer niet weirt de Pot te lac-
 ken :
 Dat de Duyvelin, met de Sater, met den Hondt , en mee-
 de Kat blyft
 Oft dat de Pry, soo slap verstyft ,
 Als den Toren van ons Lief-vrouwen.
 My dunckt dat ick het al sien , hoe ick my sou voor de
 Beurft douven ;
 Och ick sterf van Rou, dat's voorseker en gevvis,
 Want ick hou veel van mijn Vrou als de Beurs open is.
 Ick grees Tranen gelijk haer eyger Lolle-potten
 Ick sou al anders doen als nu de vremde fatsoenen van
 Sotten ,
 Die de Vrou vergeten , datse noch cout Bier drinckt en
 qualijck Doodt ,, is
 Want die segghen sy , in alle Vleesch soo vvys als in het
 Hoot ,, is.
 t'Syn vremde Hanen , sy picken terstont naer Vrouwen
 met schyven ,
 t'Syn sulcken luymers, t'syn sulcken Druyp-neusen, ð t'syn
 sulcken styven ,
 Tatolven : sy comen daer als eenen Bietebau inden Rou
 voor den Dagh ,
 De Vrou is Doodt , en een ander in't Hoot. soo'er maer
 Gelt af magh.
 Het is soo verr' gecomen dat de Jonghmans oock hebben
 leeren gier-gaerden ,
 Die gau Schrey-anen die groote Pronckers, die cael Jonc-
 kers, die vuyl Baerden.

Die Smal-Broecken, die Langh-lyven, die Calot-manne-
kens, dat Kermis goedt,

Dat wel voor-gedaen, gevreven, gesteven, gerelt gerolt,
dat Eel Bloedt.

Is wonder rasom Vrouwen met Gelt op te raspen, en te
becouten,

Dan setten sy hun Postuer in *gravitatis*, al waer het opge-
vult met Half-houten

En comen sy jevers by een slechte Sloor, die maecken sy
soo veel teffens wys

Dat sy niet en weet oftse inde Weirelt is oft in't Paradys.

En alse sien datter hoop is van't Meysken te bedriegen

Dan, souwen s'hun schier te bersten Liegen.

Ja, sy liegen Leugen, op Leugen, en sy maecken een hoop
vol windt,

Sy stoeffen en sy blaesen, sy Lieghen en sy rasen de Mas-
kens blindt,

Soo dat de Maskens, naer Vader, noch Moeder, noch
Vrienden, noch Magen,

Noch Raedt, noch daedt, noch goedt, noch quaedt, niet
meer en vragen.

En dan droomtse Snachts wonderlijke Droomen vande
goeden flocker den lieven Sul,

s'En slaept niet, s'en waect niet, sy is als Dul

Van Amouretten, sy keert haer, sy wendt haer, sy bracc-
kelt,

En peyst geduerigh om die Smodder-muyl die soo ghee-
stigh Kakelt.

Sy neemt het Oorcussen inden Arm, in gedachrenis van
de Knecht:

Dat doutsse, dat voutsse, dat sleurtsse, dat leurtsse, en sy
seght,

Datse selver niet en vveet, soo verbystert syn haer sin-
nen:

Soo connen die Boeven van die Knechts de Meyskens
Herren winnen.

Die Onnoosel Medekens ! ick draegh sulcken goeden

Hert aen alle die ick Ken, Dat

Dat my selver spyt, dat ick geen Maeghdecken en ben.
 Ick soufe onderwylen dat de Knechts met hun Leughens
 souwen missen,
 Want ick sou noyt te vergeefs willen piffen
 Maer ick sout in eenen Eemer bewaeren en settent achter
 de Deur:
 En soo hy begoft te Lieghen, ick goot hem in syn Back-
 huys, dat had' hy'er veur.
 K'en sou Ian Hagel geen gehoor willen verleenen,
 Ick sloegh hem met Stocken van mijn Deur, oft joecher
 hem af met steenen:
 Dan wat sal ick leggen welck is vriendelijck om niet te co-
 men in't Riet,
 Sy dencken, ick sal desen waer nemen, want dien, en be-
 geert my niet:
 Soo sy laet hem al doen dat hy wilt, sy laet haer stooten
 en sleuren,
 Hy en can niet misdoen al wou hy de vodden van haer
 Lyfscheuren:
 Want sy dencken spreek ick hem qualyck aen hy blyft
 seffens van hier,
 En die geen Vryer en heeft is op dees Wereldt een ellen-
 digh Dier,
 In *somma summarum* hierom en daerom laetme de Plug-
 gen betyen.
 Soo langh, tot Buycken vol, tot Dochter, Moederken, en
 dat comt van't Vryen,
 Hoe sime dan en siet, dan gryfme gelyck een Hoer
 Dan woume dat de Fiel voor den Drommel henen voer:
 Mondeken toe: K'en hebbet niet geseet, ey en willet niet
 voort seggen.
 Ick gaen my hier in dit Ront-huys stillekens slaepen leg-
 gen.

Hans roept uyt het Bonthuys.

Hans. Wie is daer?

Heyn.

Vrient,

Hans.

Heyndrick waeromen blyfde niet by u Vrouw?

R x

Heyn.

Heyn. K'en bleeffter niet om al't goedt vande Wereldt hees-
scheen dat sy my op Eren sou,

Soo ty als sy my sach :

Hans. Gaet, gaet weer stillekens naer Huys treden.

Heyn. Ick moet hier slaepen,

Binnen.

VYFDE UYTKOMST.

And'uyt uyt het Ront-huys.

And'uyt. **D**En Man heeft syn Nicht by hem, hy waer-
liever met vreden.

And'uyt, wat heeft de Klock? de Klock heeft een, And'uyt.

Wy hebben daer eenen degelijcken Tiendeman, ieker eenen
frayen Guyt,

Hy comt daer met een Meyfen aen-gestrecken, en hy seet
dat het syn Nicht, is

Die dat niet en ghelooft, heeft een steenen Hert, ist dat se
wel Gebicht, is

Soo heeft'er hy bekent van haer toecomend' Kindt,

Dat segh ick, en daer blyt ick by, ja me sout sien, al waer-
me blindt.

Dan oft hy daer schult toe heeft, daer en sou ick niet wil-
len voorspreken :

Altoos k'en sou om gheen Goedt in syn plaets willen ste-
ken,

O drommel die syn Wyf eens sey, dat hy soo by Meyfens
gaet,

s'En is soo Heyligh niet, ick wedd' dat sy hem met Stoc-
ken slaet.

Soo Sy't wist,

Waerom sou sy niet, de Vrouw' gebreck laeren lyen;
En loopen naer de Lepel-stract, by die vuyl, vrotte, be-
pockte, stinckende, Pryn!

Een Eerlijck Man houdt hem met een Vrouw veel ghe-
noecht :

En oock her moet soo syn Godt heeft het soo gevoecht.

En

En had' de Mensch met een Vrouw niet connen leven
 Daer waerd'r Adam oock wel twee gegeven
 Dan de Werelt is verkeert men acht op Wetten noch Ge-
 bodt,
 Ia men fiet het welaen onsen Tiendeman o' dien groo-
 ten Sot.

And'uyt.

B Y K O M I N G H.

Kleyn Meysken de Nichte van Iakemyn.

Mafken. **A** Nd'uyt och comt hier wilt u wat gauwen!
And'uyt. Sa, sa, wat isser te doen isser jemandt afte
 krauwen?

Maf. Och myn Moertjen sterft! *Hy fiet in't Huys.*

And'uyt. Haelt Water want de Vrouw is flau,

Maf. Ick vrees dat sy Doodt is want sy fiet soo blau.

And'uyt. Ontbeyt, ick sal eens naer de Ront gaen loopen:

Maf. Och! blyft hier ick ben soo verveert!

And'uyt. Wat sal s'u doen t'Vel af stroopen?

Wat quelt my dit voddeken: ick segh u, hanght van
 myn Lyf.

Tiendeman slaept Droncken-heyn daer / maeckt hem
 wacker hier sterft syn Wyf.

Dat hy seer loopt wilt hy haer Levent vinden,

En brenghet u Nicht me, om haer t'ontrygen, en t'ont-
 binden.

Want s'is noch in haer Cleeren,

Hans Ester, uyt het Ront-huys.

Hans. Hoe sterft ist geck?

Op Heyndrick, op, op, op: hy wort niet wacker, hoe
 ick hem fleur oft treck:

Op Heyndrick op, laet hem ligghen tot dat wy weder
 comen,

En dat wy van syn Vrouw hebben recht bescheet ver-
 nomen,

Comt Nicht laet ons gaen isser ee nigh Noodt.

And'uyt. Comt siet vvatter af is, *Sien in het huys.*
Hans. Och ja de Vrou is ongetvvuyfelt Doodt. *Alle binnen.*

S E S D E U Y T K O M S T.
 A N D' U Y T, E N H A N S.

And'uyt. **T** iendeman en neme't my niet quaelijck af :
 ick moet u eens vvat vragen ,
 Seght eens de rechte Waerheyt hebdt' u niet misdragen,
 Met dat Meyfen, dat daer binnen besich is met de dooy
 Vrouvv' ,

t' Is maer een vraegh ? sy gaet groot dunckt my, ist nies
 van ou ?

Biecht u eens recht uyt , ick beloofst k'en sal u niet be-
 clappen.

Hans. Meynde dat ick een Rekel ben , ghelyck ghy ? die de
 voetschappen ,

Vande heete Pryn besnuffelt , en alle vveyigheydt be-
 spiet ?

Kyck desen vuylen Pientoor , neen , men kendt onsen
 And'uyt niet :

En desen Gast dorst my sulcken vraegh vragen ?

Waer ick me gebrilt ben, van my een Kint dragen ?

Wel dat en can ick niet vergeten.

And'uyt. Toch hoe verr' vvorpt hy dat :
 Maer degelycken Man !

Hans. Ia trotst jemant inde Stadt ,
 En desen mottigen Luysel sal hier mijn Eer schenden ,

And'uyt. Een die dat fraey Figuer niet soo vvcl , als ick ,
 en kenden ,

En my dunckt , dat gy my slacht , dat gy in groote re-
 putatie steckt.

Sou meynen dat hy noch wat waer , soo trots als hy
 spreckt :

Hans. Altoos niemant en can segghen dat ick den echten
 Staet heb te cort gedaen.

And'uyt. Ick heb het soo gemeynt, dan laet dat overslaen ,

Wy syn Vrienden, en moeten Vrienden blyven.

Hans. Ten gaet niet wel daer Vrienden t'samen Kyven.

And'uyt. K'en seydt niet om te kyven maer tot u grootte profyt,

Ick dacht, nu wordt den Thiendeman de Koe, met Kalf gnyt,

Hans. Hoe waerde met die sorgh belaeven?

And'uyt. Wel ja, ick dacht datmen se aen *Droncken-heyn* sou draeyen:

Nu syn Vrouwe Doodt is, s'en can maer eens Doodt syn:

En hoe het gaet oft niet, hy moet goet Erven van *Iakemyn*,

Terwyl dat hy droncken is t'waer licht haer de Vrou te maken.

Hans. Soo sou hy van de Doodte weer aen een levende geraken,

And'uyt. Hy is eenen wonderen Vent, ick wed' ick draeyer hem aen,

Hans. Laet ons haer eens roepen, hoe sy't sal willen verstaen:

Helpt de sloor aen de Man, vwant s'is nu in't verdriet,
Daer is een Quant hy heeftse bedrogen, en hy begeertse niet,

En s'en vveet niet beter oft s'engaet van hem groot.

And'uyt. Treften ick dan den Nagel niet vvel op syn Hoot?
En, oft ghy schoon seght, dat het een ander ghedaen heeft,

Ick seg' datter hem Thiendeman aen misgaen heeft.

Hans. Neen *And'uyt*, en siet my daer niet voor aen.

And'uyt. g'En sult maer als Vader, op den Kersten Boeck staen,

Hans. Ick een Vrou hebben? en by een ander met de vuyl maecken,

Dat sal ick vvel laeten,

And'uyt. Sy en cander alleen niet aen geraken,
Sy moet ommers hulp hebben gehad?

Hans. Het schynt soo ghy spreeckt dat ick alleen ben inde Stadt,

And'uyt. Daer synder wel meer maer k'en weet niet wie't sou willen bestaen,

Hans. En gy mooght t'felver hebben gedaen,
Gy syt eenen Gast die'er al wonderlijck uyt siet.

And'uyt. t'Is u Nicht, en ick en ken het Meysen niet:
Kost gy my dat op den Hals laeyen.

Hans. Waerom soude anders soo gewilligh syn in het Koppel draeyen?

Ten waer, dat gy'er jet me had' te doen, wat ging het u anders aen?

And'uyt. Dat sou ick om uwen t'wil, uyt deirnis, hebben gedaen,

Om dat gy niet ensout in twist met u Vrou leven.

B Y K O M I N G H E S T E R.

Hans. **N** U And'uyt u spottery is u al vergeven,
Daer comt sy aen werpt dat eens van *Heyn* op het bert.

En maect datter eenen slempe af gekregen wert.

And'uyt. Wel Dochter, hebby soo alleen den last vande Doode aengenomen?

Ester. Neen, vvant ken wasser niet langh oft daer is hulp gecomen,

Vande Gebueren: die holpen my ter Noodt.

Seker ick bender af ontstelt, dat sulcke haesten Doodt

De Vrou soo onverstiens is comen te verrassen.

Hoe sal haeren Man op hooren?

And'uyt. Hy en sal daer niet op passen,

Met de oud' Vrouvvens Gelt cryght hy een jonghe Vrouv.

Hans. Seker Nicht dat yvaer rechts een Man voor ou,

Ester. Voor my? hoe sou dat connen geschieden?

Hans. Met hem een lutsken u gunst te bieden.

Ester. t'Gaetter slecht daer't Hooyt'Peert moet naer gaen

And'uyt.

And'uyt. g'En moet u dat niet Belgen, t'wort nu meest
alſoo gedaen :

t'Is nu al conſt te geraken aen den Man,

Sy is geluckigh die haer naer den Noodt voegen can.

Eſter. Wat noot is dat, men can den Man licht derven.

And'uyt. Nochtans ſynder veel die door verlangen ſter-
ven,

Hans. Maket cort en goet Nicht, dat ick op u Feest com.

And'uyt. En ick ſal't oock houwen met 't hiendeman aen
den brom.

Eſter. K'en can ommers geen en dans alleen maken?

And'uyt. Ick ſal voorſien dat ghy aen hulp van *Heyndrick*
ſult geraken,

Nu ſyn Vrou Doodt is daer is feer goet profyt aen

Eſter. Wel Coſyn wat ſeghde ſoude my daer toe raen?

Raeyt my ommers, wat ſal ick loven, op ſyn bien?

Hans. K'en weet u niet te ſeggen, Nicht cruypt op u bloo-
te Knien,

Den heelen Sirckel vanden Ommeganck. voor dit
groot geluck,

Dat u aengeboden wort, ja waert ſoo wel myn, als u
ſtuck,

Ick meyn, k'en ſou my niet langh bedencken, ick ſou
den Koop haest maken :

En ſchencken *And'uyt* noch een treffelijck Mantel-la-
ken :

Eſter. Gy weet wat datter is geſchiet?

En hoe't de vreeſe my gebiet,

Te laten : dit te waegen,

Och, och, ick ſoudt beclagen.

Hans. Laet de vreeſe henen gaen.

Vrees' heeft dickwils quaedt gedaen,

De Vrees doet dickwils vreeſen,

Aen t'geen geluck ſou weſen.

And'uyt. En later nievers om, ſyt nievers in verveert,

Oft Hansken inde Kelder waer : ick ſweert,

Ick draeyer u aen : en oft hy't quacm daer naer te

vveten,

g'En

g'En sulter niet eens worden om gefineten.

Hans. Hy is seer goedt van aerdt dan , dat hy dickwils
drinckt ,

And'uyt. Dat's dat d'ou-vrouwens Gelt hem soo in d'oo-
ren Klinckt.

Hy magh met een jonge Vrou het drincken laten.

Ester. Gy sout my soo allencxkens schier bepraten ,
Toch op wat manier wert dit best aengeleet ?

Hans. Ia wel , denckt het is nu t'laer van Lyen ,
Gy sult hem selver moeten Vryen ,

Daer is't vol feet ;

Ester. Ick hem Vryen ?

Hans. Lief Nicht den noot en heeft geen Wetten ,
Die wel wilt vercoopen moet den Winckel wel veur
setten ,

En schaemen sich niet te Liegen : een blood' Hert seld'
bedyt :

En als gy niet ghevro~~en~~ en wort , soo siet , dat ghy selfs
Vryt ,

Ester. O verkeerde Wereldt *

Hans. Oft anders t'sal my deiren ,
Alsg'in twee stucken syt , wie sal u dan begeeren ?

And'uyt. Avontueret Dochter ick salder sulcken Bock-
spronck onder doen ,

Dat gy noch sult Houwelyck syn den eersten Noen.

Hans. Ghy sult hem syn Vrouwens Doodt eens veur leg-
ghen :

En hem met een effen Back huys seggen ,

Dat syn Vrou , u heeft aen hem voor een Testament
gmaeckr.

En schiet hem eenen Vyer-peyl in , dat syn Hert raect
En oft u dan missuckt , soo seght dat gy'er maer me en
spotten ,

And'uyt. Ist dat g'et maer begint het Houwelyck sal wel
hotten ,

Ester. Ick sal't soo wagen , al sou't my wesen daer naer leet

And'uyt. Ick weet voorseker hy staet voor u al gereet.

Hans.

Hans. Nicht wy sullen hem gaen halen wilt hier wat wach-
ten ,

And'nyl. Nu ghy Pryken ghy sult haest met den Man ver-
nachten. *Binnen.*

Ester. Mijn Hert door schrick , en schroom , dat tommelt
gins en weer ,

De hooop hout my om hoogh , den grouwel , jaeght my
neer :

Door haer gedreygh : soo dit my niet en magh gelucken,
Soo barst door schaemt en spyt mijn Hert in vele stuc-
ken :

Het is een Sot bestaen voor my dat ick soo dwaes

Mijn schande geve bloot : dan mits het nu soo is ! helaes

Wat wil ick doen? t'versoecken dickwils doet vercrygen

Wie treften ooyt geluck met al te stil te svvyghen ?

* Hoe canmen svvygen daer't gemoet het spreken tergh

* En oock r'gesicht ontdeckt al dat de spraeck verbergh

* Och mocht ick eens van deegh myns Hertten gront ont-
decken !

* Maer slecht hoeft vvat vvaert dan ? de vuyle Bruyt be-
gecken :

* Hoe lichtlijcken raect een Dochter tot den val.

* En eens haer Eer geschent, dan dient sy tot een Bal ,

* Die elck een henen Ketst ; tot spotten en bediouven

* Van die de arme Sloor, eens schenen r'onderhouven.

* In vriendelijck onthael, door alder-ley geschenck

* Pasteyen, Vlaeyen, Wyn, als ick om Wafels denck

* Soo Vet gebotert, met haer Suycker overstoven ,

* Soo soumen lachen met de cost van Princen Hoven

* By veel beloften van een aertsche Paradys ,

* Te geven, en als hy dat svveert en haer dit vvys

* Door Logens heeft gemaect, en't Paradys vvilt proe-
ven,

* Soo valtse inde Kuyl van alderley bedroeven ,

* Daer vintse niet van all' dat haer vvas toegeseyt

* Een Paradys vol Rouvy daerm'altyt Tranen schreyt,

* De

- * De lackerlijcke Cost syn herde dreygementen,
 - * Gy hoer ist datge clapt, ick sal by sellementen
 - * U Back huysfoo en foo, door Kerven, soo gegroeft
 - * Gelyck de Wafels die gy dickvils hebt geproeft.
 - * Dan comter het vervvyt van Vlaeyen, en Pasteyen
 - * En vande Wyn Broulic, de Worsten, Karmeneyen
 - * Met Oesters, Vleesch en Vis, en alle Lackerny
 - * Die costen my, soo veel, om die verslentste Pry.
 - * Och dien Soeten Toom van slempen, drincken, bras-
 - fen,
 - * En laet die uvven Mont (gy Dochters) nimmer passen
 - * Het is een Breydel die u vryigheyt ontfeght,
 - * En die u Nygen doet voor't Kyven vande Knecht.
 - * De Wyn ontbindt de Tongh dan volght een Krilghe-
 - snater.
 - * En dat ick voorder svvygh, gy dronckt veel beter Wae-
 - ter,
 - * Ick hoor myn Makelaers soo draephme Vleesch te leur
 - * Dat Vlieghe scheten heeft, dat cryghter Maeyen veur.
- Ester gaet wat aen d'een zyde.*

BYKOMINGH HANS, AND'UYT,

Met Droncken-heyn, tussen hun beyden leydende.

Hans. **N**Ou, nou als een Man,

And'uyt. Siet hy noch gapen, en geeuwen ?

Hans. Wieghet Kindt oft het sal hem te bersten schreeu-

vven,

And'uyt. Och armen siet hem eens reken, en strecken, hy

en heeft syn slaepken niet ten vollen gehat.

Hans. Ke lackt syn Oogen open met wat nuchteren Nat.

And'uyt. Herfchut hem syn Bedde en laet hem noch wat

slaepen,

Hans. Och siet hem eens naer synen Afem gapen :

Stoppet gat met Hooy, oft den Gheest die salder uyt-

vliegen :

Gaut u al vvat seer oft hy sal ons al stervende bedrieghen ,

And'uyt. Kyck hem, syn Oogen eens draeyen , hy siet ghe-lyck eenen Mol :

Stopt u Back -huys toe : oft ick Kack het vol ,

Want k'en can dat gaepen niet langher ghelyen

Hans. Hadde w'eenen Pypegael wy mochten hem ryen :

Ester. Och myn Hert dat clopt sy comen daer met hem aen

And'uyt. Wat dunckt u ? hoe sou u desen Vogel aen staen ?

Dochter besiet hem wel van onder tot boven ,

Hy en is soo leelyck niet, hy en is maer wat bestoven ,

En daer by is hy aen een vochtigheyt geraeckt :

Dat heeft hem soo ongesien , en soo leelyck gemaect.

t'Is eenen Quant, men sou onder hondert geen schoonder uyt-trecken ,

Hans. g'En hoeft oock al niet me te gecken

Ick hou hem al me voor de fraeyste vande Stadt ,

Heyn licht neder.

Ester. Maer drinckt hy hem alle Dagen soo droncken , en Sat ?

Hans. Och neen , eer hy gehout was , was hy nooyt inde Herbergh te vinden :

Maer naer, dat hy hem, aen dit Wyf heeft gaen verbinden ,

Soo is hy niet langh daer naer op het swieren ,, ghe-
raeckt ,

En hy heeft het soo al van tien en , en van viere ,, ge-
maect.

Hy is goet van aerdt, dat segghen sy al , die hem ken-
nen :

Gy sulc hem dat drincken ghenoech connen ontven-
nen ,

Men weet altemets niet waet d'Eynd' vast leer :

Dat de Man, oft de Vrou dickwils een gebreck heet.

And'uyt. Is dat niet een lief gheselschap? om t'Huys vvel
te bevvaeren .

Ey

Ey lecht syn Hoot in uwen schoot, hy saleen kalf
baeren,

Ester. Den Dronckaert is een spot van alle wyse Lien,

Hans. Confreer,

Slaet me Hant aen ick roep u als Compeer
Over het nieu geboren Dier.

And'uyt. Dat Ampt is Vaders werck, soo syt ghy dan een
Strier.

Geluck Vader met u Kint.

Ester. Het schynt hy sal verrysen?
Laet my met hem alleen, op dat wy niet bewyfen
Dat ick dit, als bestaen, door Raedt van Ulie tweer.

Hans. Maer dat g'u oock wel draeght met *Hendrick* alleen

Ester. De saeck en lyt gheen last ick sal my oock wel wacht-
ten,

Voor dat ick ben gehout te plegen Minne-lust

Hans. Maer oft hy u verkrachten?

Ester. Soo roep ick u tot hulp, gaet maer hier achtet om

And'uyt. Het Vryen en lyt geen omstaenders com Tien-
deman com,

Hans. Meysken siet toe en wilt op u saecke letten.

Oft k'en, ken u voor geen Nicht meer, en sal u doen
op't Tucht-huys setten,

Draeght u als een cruelle Maeght en let op u stuck.

Binnen.

Ester. Dat sal ick doen al waert myn ongeluck?

Seght Vrient, *Hendricus* hoe syde aen die qualyck-vaert
gecomen?

Ey spreeckt toch een woort want ick heb voor my ge-
nomen

U by te staen tot inden lesten Noodt.

Heyn. Wat sou ick spreken? siede niet: ick ben Doedt.

Ester. t'Syn droomen, die u dat inden Sin stellen,

Heyn. Gy ou Tooverers moette noch Doode Menschen
quellen?

Waer ick noch Levent ick sloegh u soo plat
Als een Baviaen, oft Sim, aen het Gat.

Ester.

Efter. Op Hendricus, gy waert gisteren wat beschoncken
En daer af syde noch soo Slaep-droncken :

Op als een Man, en siet wie dat ick ben,

Heyn. O gefronfelt Back-huys, dat ick u al te wel ken !

Efter. Dat gy my kenden, gy sout wel vriendelycker spreken

Heyn. Laet eens sien : neen, neen men mach dat Hoor in
de Sack steken ,

En Kuffen de rest , voor eenen Tuyn-staeck :

Iou een Fraey maecksel !

Efter. Gy hebt noch grooten vaeck ,

En dat ick leelyck schyn, ist dat u Oogen schemelen.

Heyn. Ia, ick sien een Alle-mode Backhuys voor myn Oo-
gen wemelen ,

En als ick u wel besien, gy syt noch een Man weert ,

Dat myn Wyf Doodt vvaer ghy vviert gevvis, van my
begeert :

Ia dat sy Doodt vvaer, ick sou u, voor myn Wyf Trou-
vven ,

Efter. Ick houvvver aen , dies moet gy u gelofte houvvven :

Soo vveet, dat sy u, desen Nacht Wevenaer liet :

En sy , heeft u my , voor een Testament ghemaect :
hoorde niet ?

t'Schynt dat gy aen die Oor, niet t'huys en syt.

Heyn. Ia gy soeckt m'een quack aen te draeyen.

Efter. K' en doen ick hebse selver helpen in't Doodt-cleet
naeyen.

En sy, sey my, dat ick u , de tydingh sou draeghen van
haer Doodt ,

En dat g'baer sout vwillen vergeven, al dat s'oot :

Aen u had' mildaen : s'is van Droefheydt dat ghy deurt
vvaert gestorven ,

Heyn. Ist vvaerachtigh ?

Efter.

Ia dat sweer ick u:

Heyn. Och Heer ! ick bender myn Leven me bedorven !

Ist mogelijck myn Lief ? mynen Engel , dat ghy noch
hebt om my gepeyft ?

Och ! nu is alle myn Vreught naer d'ander Werelt ge-
reyft ,

Daer

- Dat vriendelijck onthael, sal ick nu moeten derven ?
 Och had' ick het geluck van me te moeten Sterven.
- Ester.* Flus Duyvelin, en nu Engelin hoe sal ick dit verstaen ?
- Heyn.* Sy was wat haestigh, maer t'was haest gedaen,
 En dan onthielden sy my weer soo vriendelijck ! k'en
 can de Droefheynt niet passeren.
- Ester.* Neemt my voor een Vrouw, ick sal my soo reghe-
 leren :
- Dat de Droefheynt van die, haest sal syn verfer.
- Heyn.* Blyft van myn Lichaem, dat gy my Wevenaers Eer
 niet en besmet
- Ester.* Ey gedenck, dat ghy my voor u Testament moet
 houven ;
- Heyn.* O ghy temtatie blyft van my, oft ick sal u voor't
 Backhuys douwen,
 Want ick gaen naer een Klooster.
- Ester.* Ick sien nu wel dat gy een quaet hoofft syt, die haer
 mer den Roofster
 Hebt den Kop in-geslagen, gelyck sy voor haer Doodt
 my heeft vertelt.
- Heyn.* Seyd' sy dat : *Heyn staet op.*
- Ester.* Ia.
- Heyn.* Hoe lieght die Beest k'en heb noyt geen geweld,
 In haer Huys gedaen.
- Ester.* Noch al meer dat ick niet en sou connen seggen.
- Heyn.* O dat baviaens Back huys, een Man van Eeren soo
 veel op te leggen ?
 Ick was altydt Kootjonghen, en schommel Kock van't
 Huys,
 En dat sy maer en sprack, ick sweegh, gelyck een Muys.
 Ick moest vroegh slaepen, en sy ginck den heelen Nacht
 twieren.
- En dat ick eens vraeghden, Lief waer hebby soo langh
 geweest ? soo ginck sy tieren
- Al had' sy met alle droefsen geveest, beseten,
 En t'was een groot geluck, wert ick dan niet, de Ribben
 in twee gesincten Ick

Ick haer den Kop in slaen: s'had' my begut ghemaelen
gelyck stof.

Ester. Soo beliegh't sy u dan wel,
Heyn. Iase feker, niet dan al te grof

Ester. Arme suckelaer gy syt wel om te beclaegen
t'Was een quaedt Wyf, maer ick sal u altydt Eer toe-
draegen,
Want ick heb u Lief:

Heyn. Meynde dat ist mogelijk: hebde my Lief?

Ester. Och ja Vrient Hendricus gy syt myn troost, ghy syt
een Dief,

Van myn Hert, gy het Lever en Longen in u gewelt ge-
cregen.

Heyn. Het Vryen lust my nu qualyck,
Ester. Ke laet u bewegen,

Peyst om de Levende: laet de Doode toch vergheten
sijn.

Heyn. Vergeten? dat can ick vvel doen, al waert'er soo
een heel dosyn.

Dan t'quelt my vvat, dat sy soo in haer boosheydt is
gaen reysen,

Ester. By laet de quellengh varen.

Heyn. Wil ick?

Ester. Ia, vvat vvilde daerom peysen.

Heyn. O gy syt een drollige Prooy, en ick een vrolycke
viele schacht.

Ester. Daerom gelycken vvy vvel by een,

Heyn. Dat heeft myn Wyf oock soo gedacht:

Al vvas s'onbeleest s'had' noch goet verstant ons aen
een te dracyen,

Niet vvaer treusel? *Hy wilt haer kussen.*

Ester. Laet my nu oock met vreden: vylt u selven pacyen!

Flus vvasme soo spytigh, hy vvou in't Klooster met de

vlucht.

Heyn. K'en peys daer niet meer om.

Ester. Ick vvel,

Heyn. t'Was maer Klucht;

Soo

Soo haest gefeer, soo haest vergeten, men moet soo vvat
geveynst thoonen,

Ester. Het schein dat gy terstont vout by u Doode Vron
gaen vvoonen,

Heyn. Gy doet my lacchen, stont mijn Back-huys dan soo
inde valuwatie?

Ester. Het stont soo vies, als hadde nyt de Wel-rieckende
visieratie

Vande Beertobben gecomen, dan nu, syde weer een
Amoreus Diefken.

Heyn. Gy weret soo wel te seggen, doede niet mijn Hertje,
ach mijn Liefken,

Gy syt soo soet, siet wilde my hebben t'is desen Nacht
gedaen

Ester. Meynde dat

Heyn. Trouwelijk ja

Ester. En daer op sal ick u inde Hant slaen

BYKOMINGH HANS en AND'UYT.

Heyn. **E** Nick sal't u bevestigen met een Kus

Ester. Gy syt soo Rou laet u eenst scheiren

Heyn. Ick ben soo effen als een Paes-ey, een hair vyf oft
ses wat can u dat deiren

Ester. Alst syn moet, seyt Meysken, leefster dan vvat soet
mé:

Heyn. Wat bottigheydt waer dat, die sulcken Schaepken
seerde?

Ets daer comt Drolligen-hans, met And'nyt my stoor
ren:

Hans. Sinjoor Hendricus, gy laet u lustigh hooren:

And'nyt. Conde niet Kussen oft moet u al de Weirelt hoor
ten-en sien

Heyn. Siet die snappers, sulde Ghy-lie my het Kussen ver
bien?

Hans. Had' het wat eer gheschiet wy hadden het u Vrouw
gaen cliegen?

Maer midts datse Doodt is, en hoefde gheen sorgh te draegen,

Dat sy u, hierom, sal slaen.

Heyn. s'En heefter noyt reden toe gehad,
Om daerom gram te syn, want al vvas ick noch soo Sat,
Dacht ick, gheen Trou, met Ontrou, te moghen be-
sinnetten,

Ten vvaer ick vvou, mijn Ziel, in Duyvels Handen
letten.

En ick heb van dien Bietebou sulcken grooten schrick:
Waerder niemant liever Magger me als ick

Den armen Duyvel had' herleer qualijck seggen.

And'uyt. t'Is voor u vvel gedaen geen quaedt op quaedt
te leggen.

Hans. t'Was quaedt ghenoegh dat g'haer hebt de Doodt
aengedaen,

Heyn. Dar is gelogen: can ick gebeteren dat s'haer selven
niet gade vvilt slaen?

En oft sy, door een ingecropte boosheydt heeft gaen
liggen sterven,

Is dat mijn schult?

Hans. Neen't, maer men magh de Vrouvven niet bedervē
En al hun goedt jagen onnuttelijck door het gadt.

Gelyck eenen Sor, lossen en lvvieren, rasen en tierens,
sinorgens droocken, en savonts sat:

Dat leven en past aen geen Man met Eeren.

Heyn. Den Pot, beschaemt den Ketel, en den Aep, vvilt
Bzviaen gaen leeren.

Seght m'eens: hebde gy't altydt soo effen t'Huys ghe-
maeckt?

Hoe vvaerde dan dees Daegh, aen die blau Oogen, en
dicken Neus geraeckt?

Ester. Ey svyyght dat sou blyven dueren, laet ons van vvat
anders spreken,

And'uyt. Siet vvat comt ginder voor eenen viesen Haen
aengestreden,

Ester. My dunckt ick hem vvel ken myn Hert my schier
besvvyckt.

BYKOMINGH SILVESTER

Spreect sy selven aen.

Silvester. **A** Ch ongeluckigh Mensch,
And'uyt. Hy staet syn selven al en bekyckt.
Hans. Och by sal gaen op syn Hooft staen, wel dit is een
 spel?

Silv. De lust schynt wat te syn, maer die verandert snel
 In Rou, in klacht, in schant, in schaey, in bitter Traenen;
 Door dat de Sond' ons comt de grouwelen vermanen,
 Die uyt de lust ontstaen, de Blyschap, vreughden wenich,
 Woont nievers voordere af, als van een Sondigh Mensch
 Dat wort ick nu gewaer: waer dat ick tracht te vluchten,
 Ick vind' mijn selven, en mijn selven vol van sichten.
 Ick vind' waer dat ick gaen een stadigh Herts geknaegh
 En ben mijn eygen Roed' myn Geessel, en mijn plaegh
 Ick heb mijn Lief verjaeght die met een Vrucht be-
 vrucht „ 19,

En nu, en weet ick niet, helaes! waer sy gevlucht, is,
 Ick veysden dat ick stil was uytter Stadt gereyft,
 En vluchtigh van haer was: maer had' ick eens gepeyft
 Dat haer de saeck, soo naer, aen't Herte waer geraeckt,
 Ick sweer, ick niet en had' den veynsaert meer gemaect.
 t'Berou comt mijn gemoet soo straffelijck bestryen,
 En alle schimmen Aert, en helle Spookeryen,
 Die sweven voor my heen, en d'een vertoont myn Lief;
 En die, vuyft my een vuyft, en d'ander feyt, o Dief,
 En Roover van mijn Eer: gy sulde de schult noch boeten
 Die Maeghde schenders al met grouvvel dragen moeten,
 Dan dunckt my dat sy leet hier by een vvoeste Hey
 De Moeder, en het Kint, gestorven alle bey.
 Dees quelligh hout mijn Ziel, soo met Berou besetelt
 Dat my de schraele Doodt in mijn gevruchten Ketelt
Ester. Ick ben helaes de geen daer hy soo swaer om sacht,
And'uyt. Soo helpt den Keisel dan uyt Droefheydt aen ge-
 nucht.

Hejn. Wat heeft sy met hem te doen s'is mijn en sal mijn
blyven.

And'uyt. Sinjoor Hendricus vvilter my niet om bekyven
Dat de Dochter neemt die haer belieft.

Hejn. Neen sy moet my nemen, ick vvaerder anders me te
seer ontriest.

And'uyt. Spreken vvy hem eens aen soo vveten vvy hoe
de saeck gelegen,, is

Hans. K'vved' ick my noch bepiffen sal hoe seer mijn
Broeck daer tegen,, is

Want dit sal op een Klucht draeyen

And'uyt. Syt gegroet Vrient hoe dus Droef.

Silo. Een machteloofse stem, sou die de bitter proef,

Van't Hertfen droeven quael, aen jemant connen uyt-
ten,

Daer ick met mijn verstant, in't minst niet can besluy-
ten :

Hoe dat ick lyden can : het geen ick lasie ly.

Dies hout mijn Droefgequel mijn Tongh in slaverny.

And'uyt. Toch dat syn vvoorden die ick niet en can be-
grypen

Hans. O g'hebt een hot verstant, men moet u noch vvat
slypen.

And'uyt. t'Syn vvoorden die rollen ghelijck cenen Bol
door een Klos,

Hans. Ick ben oock soo sey de Verr, ick ben Vaeder van
den Os.

Hejn. Gy-lieden en hebt noyt onder de vvelsprekende co-
men te verkeerem

Maer ick heb die dingen Ghestudeert gheargumenteert
geleert en gaen herleeren,

Ick merck t'is een Poet die goede Versen maeckt

Hans. Ghy syt vvel gheleert en onder de Sotten vvel ghe-
raeckt.

Hejn. Ick neem het al vvel ter vvy het maer uyt spot,, is

And'uyt. Voeght u maer by een t'comt vvel, dat droncken
by de Sot,, is

Silv. Wat vvilde ghy seggen, seghe lachte met mijn verdriet?

And'uyt. Och neen, vvy lacchen om ons Tanden, maer om u niet.

Gy syt daer te presentabel toe,

Silv. Gy dienet oock te myen

Ick foud' genootsaecht syn. u anders te castyen.

And'uyt. De ruste vande Stadt ist dat ick maer betracht

Silv. Wie syde?

And'uyt. And'uyt,

Silv. Hebde desen Nacht

Geen Vrouw persoon gesien met een geblomt Lyfken en blau Sieltjen,

And'uyt. Och ja, en sy claegden over een, hoe naer syde gy her Fielken,

Die haer heeft in't verdriet gebrocht: dan siet, dat is den Man

Dier by vvas, en u van als, tot als, bescheet geven cast.

Hans. Ja Vrient ick vont een Dochter inden Avont op de Straet,

Heel mistroostigh mits datse van eenen svaer gaet

Die heel stillekens (soo sy sey) is nytter Stadt gaent sluypen:

Ghelijk meest die Rabauven doen, die de Maskenconnen becruypen,

Sy laeten de Dochters sitten, met kind, vol Armoey en verdriet,

En dat is voor de Vrientschap, die hem van haer, is geschiedt,

Silv. Weet gy niet vvaer dat sy eyndelijck is gebleven?

Hans. Ja daer staet sy, gy mooght haer Tael en antvvoort geven.

Silv. Hoe ist mogelijk? syt ghy mijn Lief syt ghy? ach! Ester!

Ester. Ick ben't ach vveerde Vrient, ick ben't voorvvaer Sylvester.

Silv. Syt vvillecom Lief.

Ester. En gy o Vrient syt meer als vvel gecomen

Heyn. Hola, hola, hout, hout, vvanneer sal dat Kuffen hebben een ent gecomen?

Meynde, dat ick lyen sal, datme mijn Lief soo naer ghe-
raeckt?

Ick raed u, laet dat blyven, eec ghyt hier te bondt
maeckr.

Silv. Meynde dat ick u sal comen Oorlof vragen?

Heyn. Seker ja.

Silv. Seker neen.

Heyn. Seker, soo vallen daer slagen.

Silv. Laet eens sien vvat dat gy cont?

Ester. Ey hout, hout, comt malcanderen eerst verstaen.

Heyn. Wel hy Kufft u, dat en is ommers niet vvel ghe-
daen?

Silv. Nu Lebben Keekelt vvat, ick salder al vast me voor
gaen.

Ester wort van Silvester ende van Heyn getrocken.

Heyn. Neen, neen, ick sal icker, selfs, me door gaen.

Ester. Och *And'uyt* comt en vuiltse schein!

Silv. Ey, laet ons vvat beryen met ons tvveen.

Want desen Man die lust vvat afgesmeert te syn.

Sou hy hem Meester van mijn Vryster maeecken?

Heyn. s'Is u niet, s'is de myn.

En ick false oock houven, al sou ick mijn Leven in
peryckel stellen,

Want moet ickse laten, ick crygh een Uytteeringh oft
k'fal my Doodt quellen,

s'Is mijn.

Silv. En s'is mijn?

Heyn. En ick false hebben,

Silv. En ick false hebben,

Heyn. Nu Dief,

Buffel, angebast, gy onbeleefde Guyt, en Roover van
mijn Lief.

g'en saltse begut al even vvel niet houven.

Silv. Blyft van my, oft ick sal u met dit Stael, door u
Dermen douven.

Q4

Heyn.

Heyn. And'uyt leent my die Hellebaert ick sal, ick sweef
u dat.

Hem klieven overmits van syn Hoofst tot aen syn Gat
And'uyt. Ke laet dat blyven, wvat vvilde daer u Hoofst me
breken,

Heyn. Sou hy mijn Vryfter nemen, en noch vvillen door-
steken?

Neen, neen, sa, sa, hy oft ick blyfer liever by Doodt
Hans. Wat vvilde met het Meyfen doen sy gaer vanden
anderen grootd.

K'en denck niet dat gy die, sout vvillen Trovvven.

Heyn. Weet gy dat wel,

Hans. Sou ick niet?

Heyn. Neen soo laet ickse hem houwen.

Hadde dat wat eer geseet, k'en hadder niet eens af ver-
maent.

K'en ben niet geeren op trobbel Waeteren, oft Wegh
niet wel gebaent,

And'uyt. Maect met hem de Peys, soo mooghde me op
de Bruyloft oft Brom, syn.

Heyn. Ick gheloofhy sal my Nooyen als d'Eyeren cerst
crom, syn.

Vrient, het crakeel dat wy hebben gehadt, is my van
Herten leet.

Door dien ick daer geraeck aen wonderlijck bescheet
Soo dat het reden is dat gy'er de naeste af syt. en sulc
blyven.

Geluck, geluck, met die Ree! duyfent pont. moet u be-
clyven,

Sivo. Vrient ick danck u seer en daer op gheef ick u als
Vrient de Hant.

Heyn. Dat wy fluskens keven, ten was maer een misver-
stant,

Ester. Myn Hert is heel ver blyt dat ick u sien te vreden

Hans. d'Eendrachtigheyt die voegt haer altyt by de reden.

Ester. Lief, t'syn alle dry, soo goede Mannen, nooytse op
onsen Trou-dagh te Feeft,

Silv. Om dat usoo belieft ick nooy alle dry, niet als de minst, maer als de meest,

Heyn. Och t'is onverdient.

Silv. Nochtans sal my die Eer geschieden

And' wjr. Ick sal u die Eer gheeren doen, en oock aen alle Liedien,

Ja Vrienden ick ben eenen goeden flocker myns gelyck en isser niet veel:

t'Is oock meer Eer met my t'Eren als met den Beul.

Heyn. Vrienden ick gaen eens sien hoe sy t'r'Huys al met myn Vrouw maken.

Effer. Wy sullen haer de rest vanden Nacht, comen waken

Dan wilt eens me naer het Ronthuys gaen,

Ick heb daer een cleya Paccken met een saccken laten staen.

Alle binnen.

A C H T S T E U Y T K O M S T.

I A K E M Y N met een Doots-cleet

Het Meysken loopt verbaest over het Thoneel.

Meyske. **E** Enen Geest, Geest, och eenen Geest!

Iake. Hoe ben ick dan gestorven?

Is dat geen Doodt-cleet, oft is myn gesicht al ree bedorvè

Door Ouder-dom? wel neen dat en can niet syn?

Wel ben ick eenen Geest? oft ben ick Iakemyn?

Oft droom ick? oft ben ick met de rasende Cortts bevangè

Wel hoe! toch gaet dat soo? ick ben in groot verlangen

Wie ick syn magh, oft ick Doodt, oft Levend' ben?

Want k'en betrou my niet, dat ick myn selven ken.

Maer ick vrees, dat myn Lichaem Doodt, en versfickt, is

En ben maer eenen Geest daer jeder af verschrickt, is

Dat bleeck, oock in myn Huys, myn Meysken liep oock

van my wegh,

En noch Gebueren me: och ick ben Doodt hoe icker te-

gen segh,

Dan

Dan ick peys dat myné Guyt my heeft comen vermoore
 Ick moet vande Gebueren, hier bescheet af hooren.
 Gebueren ! gebueren ! Kyckt eens uyt ! gebueren ! gebue-
 ren staet by !

Kyckt eens uytlick ben Iakemyn, ey doet soo veel om my ?
 Och, nu sien ick vvel dat ick voorseker Doodt,, ben.
 Nu my niemant en hoort, daer ick in sulcken noot,, ben
 Want ick gheloof dat de Levende, geen en Gheest spreken
 en hoort.

Daerom t'is verloren moeyt, al schreeu ick brandt, oft
 Moort.

Hier com ick aen bescheet: ick hoor daer Menschen singē.
 Ester. Sa met een Lieken soo gelyck aen't Ipringen.

*Silvester, Heyn, Hans, And'uyt, al dansende,
 en Singhende.*

*Hoe wel men somtyts Droefheydt maecte
 Hoe wel men somtyts Droefheydt maecte
 Seer dickwils weer aen Vreught gheraecte
 Hy seyde roelien
 Dickwils weer aen Vreught gheraecte
 Met boelien*

Sy stellen hun alle in verhooninghe, als sy de Geest sien.

Ester. Och, och, och,

Heyn. Ey, ey, ey,

And'uyt.

Wat voor schrick comt my aen ?

Hans. Ick besweer u gy Geest, dat gy sult van hier gaen.

Jake. Syt niet yervaert, k'en begeer u maer aen te spreken.

Silv. Och cost ick my jeyers in een gadt steken.

Ester. t'Is een straf die ons overcomt,

Hans.

Och Geest gaet deur

Ester. Ick sterf van vrees,

And'uyt. Het sweet breeckt my uyt, van achter en vent.

Jake.

Iake. Ben ick dan Doodt? ey wilt my dat seggen.

Ester. Och ja, ick heb u helpen op het Strooy leggen.

Iake. Ick ghevoel my nochtans Levend': seght de waerheydt, hoe ist?

Heyn. Ghy syt Doodt Vrouw' gaet leght u weer stillekens inde Doodt-Kist.

Iake. Gy Moorder soude my soo Levent gaen in d' Aerd' douven?

Heyn. Sellementen cost ick oock myn Backhuys niet houven.

Hier crygh ickse op't Lyf,

Heyn. en *Iake* myn loopen d' een syd' van't Thoneel in, en d' ander uyt.

Iake. O gy bengel, o gy Fiel.

Heyn. K'en seydt het niet uyt quaedt Wyf, neen feker by myn Ziel.

Silv. Toch dat en is geen en Geest, s'en moet maer hebben flau, geveest.

Ester. Sy heeft nochtans alle sins soo blau, geweest.

Iake. Nu Buffel blyft staen, loopte voor u Vrouw'.

Heyn. Neen, k'en loop maer voor den Bietebou.

Iake. Gy Droncken swyn, gy syt eenen Fiel, der Fielen, Kryghrick u onder myn Handen ick sal u begudt vermeniden.

Heyn. Ey Vrienden staet my by,

Hans. Hoort, eer gy ons naeder comt, soo seght:

Off gy Mensch, oft Geest syt.

Iake. K'en wetet niet te recht.

Wat dat ick ben, dan wildet weten, en u selven niet bedriegen

Soo raft my aen, en soo gy my vocht, ten can niet liegen.

Soo ben ick Mensch, want eenen Geest Vleesch noch been en heeft.

Silv. Taft haer jemant aen, de Vrou spreect heel beleest.

Hans. Toch ick niet,

And' uyt. Ick oock niet,

Silv. Dat sal m' ons noch verwyten

Heyn.

242

GULSIGHEYDT.

Heyn. Ick sal 't selfs doen, met conditie, van niet te crabben, oft te byten.

Inke. Soo gy maer vred' en begeert, sult ghy altyt in vreden syn

Heyn. Soo gy noch leeft, ick sal (ach lieve Iakemyn)
Myn leven al soo stil, en degelijcken dragen,
Dat gy noyt sult reden hebben; over my te clagen.

Iake. Ist dat ghy dat meynt soo vergheef ick u al datter is
geschiet

Heyn. Soo geeft my dan u Hant,
Sy gheeft de Handt, en *Heyn* 'ast naer de Pols:

Iake. Ick ben Doodt, doen ick niet?

Heyn. Uwen Pols, slaet noch, u Hert dat clopt noch, ghy
syt noch in't Leven.

Och Lief ick ben soo bly, k'en souwer gheen dayfent
Gulden om geven.

Iake. Ist dat g'u nu wel draeght, soo maeck ick u alle myn
goet,

Heyn. Gy sult den besten Man van de Weirelt hebben, soo
gy dat doet.

Soeck, Lief gaen wy stillekens naer het Bed' om u warm
te decken.

Hans. Sulcken Klucht sal ick noch over langh vertrecken.

And'uyt. wat dunckt u van die Door, hoe stont dat aen

And'uyt. Myn leden, en myn Hoofst, synder noch af bestaen

O drommel hoe vervaert maecten my dat Iakemyn

Ick wist eerst niet, wat het was, ick sacht voor ten Breg-

gyntien;

Silv. Wat? was de Vrou flau, oft heeft sy den Dooden ge-
copieert?

And'uyt. K'en weet wat seggen ick bender uyt ghestudeert.

Silv. Ick can noch anders saeck, noch doek de myn door-
gronden;

Het geen' hy niet en socht, en dat ick socht gevonden.

Ester. Een wonderlijcke saeck is desen Nacht geschiet,

Dat die de Straffe dreyght, noch de GENAEDE SIET.

LIEFDE DOET SORGEN.

G. OGIER.

VOOR-REDE

D E

GRAMSCHAP.

SPEEL-GHEWYS VERTHOONT

Op de Kamer vande

V I O L I E R

Den 18. OCTOBER ANNO 1645.

BINNEN ANTWERPEN.

GRAMSCHAR



Gasp. Boultats. inventon et fecit.

V O O R - R E D E N .

Grammoedigheydt, dat can wel volgen uyt de reden,
 Wanneer de Ziel ghequeest door onbetaemelyckbeden
 Moewil'ghe lasteringh, oft slaeghen wederstaet,
 En als men niet te wyt die Herrs-rocht toe en laet
 Te woelen inde VVraeck van onversoenbaer willen
 En vaerdigh is (om Godt) ons hestighcyt te stillen.
 Maer die de Gramschap voent, en hout by't Vier noch
 brengh
 En branden Afshen, van dat ander maer versenght:
 Die loopen veerder dan de Reden hem can volghen
 VWant als de dulle VVraeck door Gramschap op - gheswoel
 ghen:
 Het Bloedt in d' Aders kockt, en slact den damp naer't
 Hoofte
 Dan wordt den Mensch gheheel van't Mensch-lyckheydt
 berooft.
 En een ontembaer Dier, ghelyck in alle wesen;
 Onredelijcker meer als VVolf oft Boir te wesen.
 Daer's noch een Gramschap die gheen terghen en ver
 beydt
 Maer weckt hem selven op met all' onred'lyckheydt
 En lockt een ander tot Grammoedigh teghenvoeren,
 Al soud' hy selfs de Deught daer konnen door beroeren
 Te treden uyt den Stoel van haer Godvruchtighcyt:
 Al soud' de Gramschap Godts hem worden op-gheleyt
 Om straffen Gram, door Gram: want niet en can hem
 binden
 Aen iedes dat hem ghenoecht; dan, daer by Gram can
 vinden.

Een sulcken booswicht komt verhoonen ons Thoneel
 Van redenen vervrent, daer onbesheet gheheel
 Haer woon heeft in gheboudt, met Vloecken, en Ver-
 vloecken,
 Een die de rust verstoort om sich daer in te soecken,
 Die niet en leest dan tot eens anders vrees' en schroom;
 En lichtelyck een Vrucht wordt van een dorren Boom.



PERSO-

P E R S O N A G I E N,

Dries, Eenen Bootds-gesel.

Neël, Syn Vrouwe.

Kramer, A la-mode.

Lyn, Syn Vrouwe.

Bertrant, Eenen onder de aensien-
ders.

Weert,

Sarfant, Vande Wacht. Spreeckende
gebroken Duyts op syn Wallch.

Gasper. Eenen ouden Man.

Een Hoere, Stom het Aensicht be-
wonden.


Het Thoneel is de Werff, en speelt
met den Dag.

257

GRAMSCHAP.

EERSTE UYTKOMST.

DRIES te Scheep gaende, NEEL syn VVyf, met synen Mael sack ofte VALIES dragende.

Dries.  At wilde ghy lie hier allemael hebben
wats u begeeren?
Hebde u Leven gheen Botsgefallen gaen
sien, veeren?

Het schynt soo die Volck hier staet en gaept over hoop
Datter wat wonders te belchicken is: ba g' heb u gaepen
goeden coop.

Als de Tromper eens steeckt dat de Bootslic moeten sche-
pen,

Soo soumer vande Kaey wel duysent, vyf, oft ses, connen
me slepen

Vande Kyckers; gy lie syt gauwer als wy, om te comen
sien naert t' Schip,

Maer om me te gaen niemant t' Huys: dan ist slijp
Voor de maers: och! daeff daer gaen! daer sullense de

Moort yfstenen,

Want t' is daer peryckel: dat is dat m' ulic al hoort, spre-
ken:

t' Is al ticterken taeterken, Pantoffel met plattyn,

Wilde wat Botsgefels sien? comt allegaer Botsgefels syn,

En vaert eens seven Jaer met de Duynckerckiche Vry-
buyters,

dat syn Bootslic! schyt de rest, dat en syn geen Ty. mui-
ters,

Noch Ancker-vogels, noch leggers, met de Tou aen een
vaste Kaey:

Neen bloet! alle Dagb op Capa de gryp, o! daer ist fracy
Daer hou ick af datmen de Vyant altydt voor den bocht
heeft

Soo

Soo heb ick thien Jaer gevaren, dat my geen Maent ghe-
docht,, heeft,

Want ick leef daer by, ô t'gaet soo happigh en braef
Alsmen sy aen sy met den Vyandt vecht, en datmen pos
paef,

Hout en capt met de Sabels inde Kaebels: sacker willighe
Menschen

Hoe menigh heefter dat Kapperken van't Hooft tot inde
penschen

Overmits gehouwen: myn Tanden wateren ghelyck die
van een groot-gaende Vrouw:

Als ick bedenck, hoe menigh M. t, hoe menigh Schip,
hoe menige Tou,

En Armen, Beenen, Lyven ick heb te gront doen sincken
Met al de Selderementen: jae k'heb wel helpen verdrinc-
ken:

Twee hondert Schepen, en Tachentigh wel verbrant:
K'hou veel van de Vrybuyters crygh, behalven hier te
Landt,

K'lacher me, hier leetme gelyck een Bier-ton op haer stel-
lingh,

O Duynkercken! Duynkercken! waer ick op u Zee k'en
had' geen quelligh,

Dats u schult, ghy verbraste Hoer, dat ick hier op't Schelt
Soo ligh en hoetel,

Neek. Och Dries Och Dries Och Dries
Dries. Och swyn, creegh ick voor u Gelt,

ick verkoght u, al sou ick myn Leven gheen Speck
schaffen,

Neek. Ay my, ay my,
Dries. Ick moet u soo wat tusschen hals en neck paffen.

Ja, ja, gryft al: al datge gryft sulde niet piffen, stae recht
Hoe staet de Monck soo en sumpt? wat babbeld' al

Tactolf? set dat Back-huys inde plooy floeck, laet u
gryfen!

Wat prenteld' alle
Neek. Niet,
Dries.

- Dries.* Gy lieght ,
Neel. K' wil seggen ,
Dries. Wat ?
Neel. Waer me dat gy cont bewyfen
 Dat myn schult is, datge niet op Duynkercken en vaert,
 Daer ick nochtans wel wou :
Dries. Wat woude wel ?
Neel. Datger al langh gehangen waert.
Dries. O gy motsecop ! ha daer, ha daer, eer ick begeer te
 hangen *Hy slaetse.*
 Soo sulde soo grouwelyck vlieghen van myn vuyften
 vangen.
Neel. Snytme met een den Hals af.
Dries. Alst my belieft.
Neel. Seght als ick derf.
Dries. Hout u Back-huys, oft ick bril u met eenen voedt,
 van boven neer vande Werf :
 Kickt noch eens ; ick slingher u met den swanck , van
 achter , over
 In't diep, en geef u daer den Vis verpachter , over
 Voor aes, in plaets van grou.
Neel. Wat hebde weer voor eenen boosen Duyvel in ?
Dries. K'en heb noch geen quaedt gedaen, maer ick ben't
 van sin :
 Dat hem eens jemandt van Ulie moeyt , dat ick myn
 Wyf soo af beugel ,
 Ick sny hem het Back-huys van een, jae maets, ick ben
 al een vremden teugel.
Neel. Maer wat doen u de Lien wie spreeckt u te na ?
Dries. Ick seggh het van te voren , op dat s'hun wachtten
 voor scha.
 t'Is noch een groote beleeftheyt dat ick hun com waer-
 schouwen ,
 Behalven, dat icker al stommelinghs ginck onder hou-
 wen.
 Ick magh u slaen , en ick wil u slaen , en ick moet u
 slaen, al sou ick myn selven slaen :

Maer tot noch toe , en heb ick het uyt geen quaedt gedaen.

Neel. Uyt liefde peys ick ,

Dries. Uyt louter liefde :

Neel. Soo hael de droes het Vryen ,

Dries. Syn Man, en Wyf, niet een, conde dat overstryen?

Neel. Wel hoe comt dat te pas?

Dries. Hoe comt dat te pas , hoe comt dat te pas : als ick beden morgen las ,

Voor myn Adieu, en dat ick, my ginck bereyen

Om, oft het quaem, dres Reys vande Weireldt te scheidyden ,

Soo wou ick Penitentie doen , voor myn quaet dat ick heb gedaen ,

En ten comt my niet te pas , soo moet ick u voor myn Penitentie staen

Want ghy en ick syn een, verdraeghet geduldigh lyt liever de meeste als de minste pyn ,

Oft ten sou my anders geen verdienste syn

Neel. Soo doedet uyt Devotie ?

Dries. En afftant van myn Sonden.

Neel. De Goddeloose, hebben haest een treck ghevonden

Ja selfs uyt d'heyge schrift, waer me s'hun boose saec Goedt maecten vvillen ; och , och , vvat schrickelijcker

ker Vraeck Sal Godt daer over doen ! dan men can die Beesten niet verveeren ,

Wantse soo Duyvels syn datse met Godt geen deel en begeeren ,

En soo duydense alle dingen, naer dat hun aenstaer Den goeden is alle dinghen goedt , en den quaede alle dinghen quaet.

Och *Dries!* gy gaet soo quaeden Wegh in dolen :

En in den lesten Daghen blyfter geen ding verholen.

Dries. Wel wyferemus , wel Hompelepomp , wel Stekebagh ?

Wie peysden dat in u soo grooten Devotaris lagh ?

Gy syt een fyn Vrouw ? en goedt, en schoon en allemacht
gelogen :

Waerde met twee Meulen-steenen in het Schelt ghe-
vloghen ,

O myn alderlieffte Caronie, hoe lief had' ick u dan !

Maer segh eens de rechte waerheyt ? hebde niet eenen
goeden Man ?

Heb ick u niet uytermaeten Lief ?

Neel. Gelyck een oudt Peert syn Moeder.

Dries. Ick heb u soo Lief ! waerde maer een Ton met Bus-
poeder ,

Ick staeck den brandt in u : ick , ick , sout doen myn
hellsche Son.

Cupido ! k'lach met Cupido, dat is maer een Coujon

Van den brandt in jemandt te steecken : ick sout soo
cleiren ,

Darme, noch teentjen , noch beentjen, van u , en sou
connen vergeiren.

Neel, wat seghde nu van uwen Dries ?

Neel. K'en segh niet.

Dries. Wat hadde liever ? dat ick u van boven neer vande
Werfstiet ?

Oft dat ick het soo de ? oft dat ick u sine den hals ,, af ?

Oft u den Kop braeck ? oft u een pil Regals ,, gaf ?

Kiest een van al : ick geef u Keur : t'is my even veel

Oft ick het dus , oft soo doen : want ick ben soo brae-
ven Beul

In d'een als in d'ander : sa, sa, val aen't kiezen ,

Wy mogen hier niet draelen, en den rydt verlielen :

Corte expeditie van Justitie, die comt u roe :

Om, datge te Nacht gevesten hebt, gelyck een Koe ,

Gy vuyl Blaes uyt ! diende gy by de Man te slaepen ?

Hoe soud' u dan hebben Aren wy dickwils Raepen ?

Schiet nu eens Canon los , want ghy moet haest vande
Ree :

Naer ons Schips recht , soo wel op't Schelt , als op de
Zec.

Neel. Doet datge wilt want ick sou liever Sterven als Leven :

Dries. Jet dat gy begeert en wil ick u niet geven.

g' En hebt geen en liever , g' en hebt geen en begeer , om datge wout ,

Datge Doodt waert , daerom wil ick niet , maer datge niet willen en sout

Dat sou ick doen.

Neel. Waerom vraeghde dan wat ick sou begeeren ?

Dries. Wat seghde daer ? gy Hey-beyt fulde ghy my commanderen ? *Hy slaefse.*

Neel. Soo soo botster al op , en slaet , datge t'leste slaet.

Dries. Nu wil ick niet , om datge daer soo steegh staet.

O Wyf wat ick vergeten heb ? gy sorgeloofe En bedorven maecksel.

Neel.

Wat ?

Dries.

Myn Toe backdoofe.

Loop haeltse,

Neel.

Wel.

Sy gaet om binnen te gaen.

Dries.

Ick sal hier blyven staen.

Neeltjen.

Neel.

Wat isser ?

Dries.

K'en sien maer u goet Hert aen.

Blyft hier ick sal eens selfs gaen loopen .

Want ick moet noch Toe-back onder wegen coopen .

Nu Kust m' eens peys , en syt niet meer gram :

Ick was wel geluckigh doen ick u voor myn Wyf nam .

Waerom keerde u Backhuys ?

Neel.

Waerom sou ick myn Tronie keeren ?

Dries. Dats waer , Eel Tronie moet ick segghen , ick sal noch wel leeren. *Dries binnen.*

Neel. O dien Judas , dien dobbelen gront , dien Ypocryt , dien Teurck

Die leeft met my , al waer ick een Slaef , dien sellen menschen Eurck ,

Dien boosen Draeck , dien onwetende Buffel , wat doet die my lyen „ aen ?

Alrydt

Altydt leet, altydt verdriet, en noyt verblyen „ aen
 Och jonge Dochters ! jonge Dochters ! fiet dat g'u jon-
 ge Dochters hout !
 O, men bestaet houwen soo licht dat dickwils naer be-
 rout ,
 En alst te laet is : de Vryers syn soet , maer de Mans die
 sueren.
 De Vryers, baeren soo veel vriendelijcke Ape-kueren ,
 Soo veel gestreel, en gevley, t'is al soet watter nyt pompt
 En alsme dan gehout is, het best datter uyt comt
 Is gy syt een Beeft, een botte Gul, een viggen ,
 Een Pry , een nuf , die uwen Nest onghemaectt laet lig-
 ghen ;
 Van d'een, tot d'ander Weeck , ô datick soo ghebrilt ben
 met dees Laef ?
 Dat is de selve, daermen van te voren , schier syn Bloedt
 voor gaef.
 Dieme soo Lief had', daermen voor den droes sou op een
 Kussen gebonden „ hebben
 Daermen sou syn Ziel om inde Hel gesonden „ hebben ,
 Die soo schoon was , is dan , een leelijcke Heckx : en die
 soo goedt ,
 Soo heus , soo beleeft was , die is dan een quaedt stuck ,
 en labsoet .
 Die nievers toe en deught t'is al ets hier , ets daer , men
 hoort soo veel etfen
 Datmer wel eenen Babbelen Thoren sou connen me-
 metfen .
 t'Iffer al inde Wegh, t'leter al over candt ,
 Iffer jet misleyt, t'is terstont, ô dat heeft myn Dant
 Gedaen, die haveloose Motsecop, s'en magh nievers haer
 Handen aen steken ,
 Oft sy doet altydt quaedt sy moet verliesen oft breken ,
 Och datmen noch Meysens vint die pcyfen om een Man ?
 En noch dat ick niet op-gebrassen en can
 (K'won dat ick't niet en wift) vintmer die deKnechts naer
 loopen :

Die de Knechts faveurkens, en alle dingen coopen,
 Die de Knechts vryen, eer hun jemant van vryen sprecket;
 Dan och armen elck vveet vvaert haer lieght en ghe-
 breeckt!

Sy peysen, die avontuert, die sal noch wel winnen:
 Soo s'en achten, wat hun voeght, oft niet, die arm Sot-
 tinnen,

Die meynen dat hun voordeel doet: maer die schalcke
 Knechts

Die nemen al die vrientſchap teenemael averechts:
 Sy duydent ganſch anders, alſt de Meyskens meenen,
 En op her leſt al niet, dan ick heb daer eenen

Die ſet ick lichtelijck by, ick heb hem pas te veel,
 Ick meyn, had' eick Meysken van hem, maer een cleyn
 deel,

Sy ſoudens ſoo beu ſyn, datſe wel Mannen ſouden ſpou-
 vven,

Ea vervloecken den Dagh, datſe peysden, om het Trou-
 vven:

Doch geen Mans ſoo boos als den mynen, dat weet ick
 gewis:

Want ick twyfel, oft de Duyvel, oft hy, quaeder is.

Peysſt eens, wat vrientſchap dat wy t'ſaemen houwen?

Hy crabt, hy byt, hy nypt, ſiet dat heb icker af behou-
 vven?

Sy thoont haeren bloeten Arm.

Siet die Lick-teeckens, die placken: myn heel Lyf door
 Ben ick ſoo gheſtelt: ick ben ſomtydts als een Lazarus
 Menſch, van voor

Tot achter, t'is niet om ſeggen wat ick moet verdragen?

Wee my! wee my! qualyck t'Eten, en t'Hert vol ſlaegen
 Dat is dagelijckx Broodt, en mynen ordinaer.

O! Heer daer ick over hondert Jaer ſal ſyn, dat ick daer
 nu waer,

Ha de Hel en fou my niet quaeders (als ick nu ly) be-
 wyſen,

Ick magh hier op de *Leugen-banck* myn Hert eens uyt gaen
 gryſen.

A la Mode Cramer, BYKOMINGH.

Cramer. **H**ier heb ick wat wonders wat nieuws, van
 Catalonien,
 Van Duytslandt, van Engelandt, van Japonien:
 Wat wonders wat nieuws, hier heb ick oock Liedekens
 met hoopen
 Voor Meyfens, en Knechten, wie wilter wat coopen?
 Sa maect de Cramer los, k'heb hier voor elck geriefs,
 En het oudtste dat ick heb dat is wat wonder wat nieuws
 Hier heb ick wat wonder wat nieuws van particuliere
 Posten,
 En die het weten wilt, moetet hem Gelt laeten costen:
 't Is soo nieuw, dat het oudt is van nieuwigheyt:
 En het is het nieuwste, nieuws, datter over langh is ghe-
 slydt.
 O de Lief-hebbery is uyt! hier heb ick oock al nieuw-
 backen,
 Al nieuw backen, sa onder seven, oft boven seven, wie,
 wie, cander placken?
 O die de Brugh aen *Kroonen borch Poort* heeft begeirt
 Dat en is myn Vrient niet, want ick ben sints ten achter
 geteirt,
In dit voor Jaer wert de Brugh verleyt.
 Want ten is hier, nu, op de Werf geen neeringh,
 Noch gery, noch gerots, noch Broederlijcke vergeeringh:
 Hier's niet te doen, de Liens hier ontrent die moeten
 vergaen,
 Oft de Huys-heers moeten hun Huys-huer wel dapper af-
 slaen.
 Afflaen? ja afflaen? dat's niet want de Huys heeren
 En sullen gheen groote Huer, in een cleyn willen ver-
 keeren,
 Spreeckt hun eens van afflaen sy seggen tot besluyt
 Staeget u soo niet aen? soo treckter daedelijck uyt,
 En den Huerlingh, weet soo terstondt gheen Geldt op te
 brengen: Soo

Soo moet hy dier Huys huer, sonder neeringh, ghehen-
ghen :

Want den Huys-heer, wilt betaelt syn, eer m'een stuck
ruert,

Soo comet dat den Armen hals syn Huysken veel te veel
huert.

Den droes, mócht soo bedyen, maer ick ly, een schaey,
der schaeyen :

K'en weet niet waerom, dat, dat, tot myn achterdeel soo
is geraeyen

Dat de Brugh van hier aen *Kroonen borgh Poort* moest syn
geleet ?

Maer waer heb ick het verdient ? k'heb niemandt ooydt
misseet :

Noch misdaen, en men gaet my, daer soo afronteren,

Soo dat ick nu mynen tydt moet verpoltronneren.

Hier pleeght voor my een goude Weirldt te syn, hier
quam,

Een Schipper, daer een Bootsgast, daer een leegh-ganger,
die onder oft boven seuen nam

Oft capten eens, t'was, sa blindelinghs neem ick dat in
dryen,

Sy brochten my t'Gelt al ginghen set wyt anders Borlen
snyen :

Dan ick wont Rechtveerdigh, maer nu ist met my al ghe-
daen,

Nu moet ick draeghen, en sleypen, de Stadt op en neer
gaen :

En al om cleyn gewin : ick ben de Kraemery

Soo beu, dat ick ben van sin onder de Soldatery

My te begeben, ey my, hier een luttel geruif.

Hy gaet op de Leughen-banck sitten.

Wel Vrouwen ? waerom krytte ? nu, syt gefult.

Ist peys ick, oock, om dat de Brugh van hier „ is ?

Soo Kryt ick wat me: oft kryte om dat u t'kryten plesier, is

Want de Vrouwen hebben dry traenen, van blyfschap,
droefhejt, en bedrogk.

Neel. Doeget gy Borſe-fnyer ?

Cramer. Borſe-fnyer ?

Neel. Iae Borſe-fnyer ? dat ſegh ick noch ?

Wat wete gy te ſeggen vande Vrouwen ? gy Leunes
Spreektme noch eens te naer : ſoo cryghde wat op u-
wen Teunes.

Cramer. Iae Moeder ſyde gy ſoo liberael ?

Neel. Ia ick ben heel mild ,

Cramer. Die veel geeft , die veel ſneeft , die nu ryck wor-
den wilt ,

Die moet ſyn duymken inde vyuft houwen :

Ten verwondert my niet al en hebde niet veel behou-
ven :

Want pover , en berooyt die comen lichtelijck

Ontrent een mulde Borſt.

Neel. Wat weere , oft ick Arm ben oft Ryck ?

Cramer. U vodden die ghy aen hebt , al quamens op alle
Merten ,

En ſyn gheen Schellinck weert : maer wat voor ſotte
perten :

Gy ryck ſyn ? die wat heeft die thoonet haeft met ſyn
praht ,

O gy moet u fraeyer Kleén wilde Ryck ſyn geacht ,

Nu paffeerde voor Arm.

Neel. Heb ick u (gy broetſel der Fielen)

Over myn Armoey geclaeght ? gy Kermis-ſot , ſus ſal
ick naer u Luysen grielen

Spot met u geboeft maer met geen Eerlijcke Vrou

Gy lackſpit.

Cramer. Lackſpit ,

Neel. Iae lackſpit , wat iſt nou ?

Cramer. Lackſpit ?

Neel. Iae lackſpit , en ick ſal't blyven ſeggen.

Cramer. Moet ick waerentigh eens myn Kraem af leggen :

Neel. Wat ſout dan ſyn ?

Cramer. Ick ſou.

Neel. Wat ſoude ſnapper !

Cramer. Doen

Verantwoorden dat gy my lackspit heet.

Neel.

Neen u fatsoen

En wyfēt niet uyt: maer liet, wat fyde meerder als eenen Lacker?

Cramer. Ick ben een gehoudt Man.

Neel.

Gehoudt Man? Man? ick Kacker

In met verlofin sulcken Man: wie was soo Sot

Die u nam eenen longen?

Cramer.

Myn Wyf is leker niet bot.

Neel. Dan veel nemen soo wel jonge loeren,

Om te wesen soo geveysde, Eerlijke Hoeren.

Cramer. Kleirde gy't dan oock soo?

Neel.

Gy Guyt spreek ick van my?

Cramer. Alsgy't selver doet dan syder selver by,

Wat wilde van ander segghen, dat heeft just gheen claerheydt

Maer van u selven weette de naeckte waerheydt.

Neel. Gy dat seggen! gy, gy?

Set de Valies noder.

Cramer. t'ls maer geck,

Sy wechlen t' saemen.

Neel.

Nu ist maer geck.

Cramer. Wat quelme dit Wyf ick bril u met dien Stock in uwen Neck.

DRIES BYKOMINGH.

Dries. **H**Y dit is wat raers, lustigh Kramer, lustigh Vrouwen,

Kis, kis, kis, kis, sa, sa, teu, teu, teu, noch een douken.

Lustigh, Corasie, gevet niet op Cramer, bytle inden Kam.

Neel. Dries helpt my,

Dries.

Och ick en ben op hem niet gram,

Hacket gy af, sa, kis, kis, kis, weer eens aen't crabbelen

Neel. Suldet noch seggen?

Cramer. Sulde noch naer myn Back-huys grabbelen?

Neel. Iffet u leet?

Cramer.

Hebde berou?

Neel.

Datget noch eens seght,

Cramer.

Cramer.

Datge noch eens slaet,

Dries. O dat heget cael als het soo aen een slabacken gaet,
Sa Wyf leent hem een Klinck, ick sal u flus een weer
gheven.*Cramer.* Hoort, ick sal u seggen, hoe't by quam, ken heb-
se niet misdreven,

Dan ick,

Dries. Swyght, want ten roert my niet, dat's voddery,
justEn moctme geen oorsaeck hebben als men vechten wilt
ick vecht als't my lust.

En soo geloof ick datle oock doet, maer Wyf

Ick meynden datge een ander Keirel waert voor u Lyf

Sa, sa, noch eens aen, tot mynder eeren teu, teu, teu,
teu,*Neel.* Ten lust my nu niet.*Cramer.* En ick bea dat verkeeren beu, beu, beu,*Dries.* Wilde niet vechten?*Neel.* Neen,*Dries.* Gy oock niet?*Cramer.* Neen!*Dries.* Wel onthoudt,Dat ick't Ulieuyt sal wedden, datget dan wel vvilten
sout:Datget ghedaen had', wilde niet? maeckt Ulic van de
Wers, „deur,Och vecht, oft ick ghever u elck eenen rooyen Kerf
„veur

Al dat hier comt dat moet vechten.

Cramer. Wanneer is die Wet

Soo opgecomen

Dries. Ick begeert soo, die heb selfs geset.*Cramer.* Ick com hier nochtans om wel te vercoopen*Dries.* Soo magh ick u voor een onweirt Gastjen binnen
laeten loopen.Vercoopt dan noch al, wat is dat? soeckte daer me ge-
vvin?*Cramer.*

Cramer. t'Is wat wonder wat nieuws,

Dries.

Hier oock al van vechten in ?

Cramer. Ia maer t'is al te doen in Catalonien

In Duytslant, in Engelant, in Iaponien,

t'Nieuws van hier te Lant wort noch gedruckt.

Dries.

Soo Leugenaers

Wilde wel vercoopen comt by de Antwerpenaers

Die moetent roch al weten, ô de Druckers van tydingh
en Coranten,

Die vinden soo veel nieuws-gierige Oliphanten

Datse geen Leughens ghenoegh en weten te brenghen
voor den dagh

En daerom drucken se ryp, en groen, al datter comen
magh,

De Pers die verdraaget, en gylie begeeret, maer mocht
ick drucken,

• Ick druckten inde vod' Meulen al die Coranten in
hondert duyfent stucken:

Want t'is een al wetery die selden vvaerheyt raect,

Die blyfchap sonder reen, en vverr in d' Hertens maeckt

Cramer. Wel gay pryft myn goedt, vvie sal't nu vvilten
„nemen?

Dries. Ick moet hua, soo vvat uyt lachen, en u te brillen
„nemen.

Hy, gy Corantiers! vvaer syde gy schreeuvers? comt
uyt den hoeck!

Hier gy snoepsters, hier heeft hy oock Caneel-Koeck,
Sa longers, onder oft boven seven, och altemael die
gecken.

Die vvorden hier Ryck, al en verkochten se maer Sol-
verstecken:

Sieger aen Vrouwen lief, en aen syns ghelyck,

Sy gecken al binnenvvaerts, vvant sy vvorden altes-
mael Ryck.

Maer dit, is een Bambots, die trotst alle Cramers:

Dat vvaer een Beest, k'vvik leggen een Geest, voor de
Rethorycke Camers.

Neel. Dan vvaer hy Vet, als hy oock een Rethoryck vvas.

Dries. Wat beliefdē, vvat sghde ? vvat gy meir, ick bras
U voor de snuyt, als gy van Rethoryck hoort spreken.
Dan moete nygen, en ick, sal myn Been uyt steken.
K' moet een schelm syn, roert u Backhuys eens van den
Rethoreer,

Want ick u niet daedelijck en herkeboufeer.

Ick sou u daer doen met den Rugh teghen die Kraen
keeren,

En u daer met een Loot vyf, oft ses, vereeren.

Neel. Dat vvaer een cleyn dan vvaer ick t' seffens Doodt

K'ontsien dat min als, al dat geslaen, en al dat gestoot

Dries. Wel vvat is dat voor gherucht ? men gaeter Aller-
men :

Daer moet ick by syn daer moet ick onderschermen,

Neel. Maer blyft hier,

Dries. Laet my gaen

Neel. Blyft hier en gaet toch Scheep.

Dries. Laetme gaen oft ick geef u ven lesten Dooy neep.

Dries, en Neel binnen.

Cramer. Daer gaeter een paer, Heer, hoe vvel syn die by
malcanderen !

t' Waer jammer moesten die van gaeyken veranderen.

Wat een lief Geselschap heeftme aen sulcken Volck ?

O duker, daer bongh m' een geveldige duytere Wolck

Boven t' Hooft, dan die buy is over, maer k' en heb niet

vernomen,

Van Lis, myn maet-in, sy had' geleet hier te comen.

Souſe vvel vreesen voor myn Vrou t' kyck, kyck, hier leyt

een Valies,

En s' is val Kost, o die sal toehooren aen dien dullen *Dries*

Hy moet oock t' Scheep, en dit is remedie tegen den hon-

gher,

Wat vvil ick hier me doen, vvil ick se laeten liggen ? neen

ick gonger.

Beter me t' Huys, och dat vvaer een Spel dat ick om geen

Gelt aen en gongh,

Want

Want hier fynder te veel, te veerdigh van Mondt, en te
 langh van Tongh,
 Hoe gauw fouwenſe dat overdraegen, hou fouwenſe dat
 ſtofferen,
 Hoe fouwenſe dat bewercken, hoe geeftigh coloreren:
 Dries mynen lieven Maet, ſout ſyn, verſtaede wel, k'heb
 daer geſien,
 Verſtaede wel, ick moetet u ſegghen verſtaede wel, miſ-
 ſchien,
 Sal ick u verſtaede wel, dat verſtaede wel, doen vveer
 crygen:
 Daer is verſtaede, maer dat ick het geſeet heb, verſtaede
 wel, dat moette ſvvygen:
 Daer is verſtaede vvel, een verſtaede vvel, die u Valies
 gevonden heeft,
 Het is verſtaede vvel, dien Craemer, die verſtaede vvel al-
 tydt op de Werf ſvveeft.
 Ken coſt verſtaede vvel, niet ghelaeten u dat te ſegghen
 verſtaede vvel?
 Goeden Avont mynen Vrient, goeden avondt Dries, het
 gaed' u vvel.
 Och hoe Ver ſoudenſe dan ſyn, als dat ſoo vvaer geſeet,
 Want ſulcken Volckx ghenoege, in't ghevvelt van hun
 Tongh leet:
 Hoe ſouver dien verſtaede vvel, Scherm ſlags onder
 douven?
 Want verſtaede vvel, maect lange reden, en luttel ont-
 houven,
 Verſtaede vvel is ſonder Eynd' en ſonder begin:
 Men brengt verſtaede vvel alle ſins te pas in.
 Verſtaede vvel is een vraegh: verſtaede vvel is der Bot-
 temuylen,
 Maet ſtock, en Muſyck voor de Uylen,
 Verſtaede vvel is, voor een groot Gat vande reden ee-
 nen Lap,
 Verſtaede vvel is een Sententie voor den alle ſnap,
 Voor die ſchend' Tongen, die het goedt ſvvygen, en ſeg-
 gen het quaede „ vvel,
 Daer

Daer gaet geweldigh om, verstaede ? verstaede „ wel ?
 Want dat moet wel verstaen syn, maer van jemandts
 deught seggense siet
 Ick seght, soo't my is geseet maer k'en geloof het niet :
 Want siet, dat het soo vvaer, siet men sout verstaede vvel,
 syn veiren,
 Sien uytvvyfen, siet t'is al bedrogh, siet men salder af
 hooren, siet t'is een keiren
 In haer Schel, maer siet, maer siet, sieget eens aen
 Siet op het Rynd', siet gy sult vervvondert syn, siet hoe't
 noch sal gaen,
 Siet ick hebber al een locht af vvegh, en soo reysen siet
 en verstaede vvel
 Gemaggers als Gebruers te saemen naer de Hel.
 Siet ick gaen hem syn Mael vveedraeghen, en sal my al
 vvat spoen,
 Want ick heb met veel langh Tongen en met een moedt-
 vvilligen te doen.

Binnen.

T W E E D E U Y T K O M S T.

N E E L.

Neel. | S het mogelijk ! is het mogelijk ; och s'is verlo-
 ren,
 Ick ben de Valies quyt | och ick vrees den Thoren
 Van mynen dullaerd' ! vvat sal ick gaen doen ? vvat raet ?
 Dat comt met dat Schelms gherucht dat daer vvas op de
 Straet.
 Daer heeft een Meyfen een sine in't Backhuys gekregen
 En dat maect al't lavveyt en ick gemisten onder vvegen
 Ons Valies, och ick gaense soecken en vind' ickle niet
 Soo loop ick ter Stadt uyt, datmen van my en hoort, oft
 en siet.

Binnen.

DERDE

DERDE UYTKOMST.

LYN CRAMERS VROUW.

Lyn **H**E, he, he, he, ick lach my te bersten! maer en sou
 ick niet, en sou ick niet,, vvis
 Ick sal noch seven laer naer myn Doodt lacchen, om dat
 het soo geschiet,, is.
 Och, en sou ick niet lacchen! hoe heb ickse daer gehad!
 He, he, he, he, vvat een gherucht vvasser terstondt inde
 Stadt!
 O die Hoer! ick hebber soo dick vvilts op uyt,, gevveeft
 Maer nooyt geluckt, t'is altydt slechten buyt,, gevveeft
 Ick quam altydt met de Kous op't hooft, met vvaer van
 slechte stof:
 Maer nu, quam ick rechts te pas, achter de Beurght-
 Kerck-hof,
 Daer gaf ick de Hoer een snab, in haer Backhuys,
 Inde lenghde vvel soo grootd als den Brill van een Kack-
 huys.
 Och ick lachme te bersten! daer is die Hoere Tronie ghea-
 schent,
 Ick hebse vvel leren loopen, met mynen Vent
 Soo moetmense hebben die Karonien, die vigen,
 Die de plaetsen beslaepen daer de Vrouvven behooren te
 liggen,
 K'heb nu u Backhuys soo doorhackelt en getrapaneert,
 Datge nu meer voor een Monster als voor een Mensch
 passeert:
 Die nu sin in u heeft die moet vvel Vrouvven gebreck
 ,, hebben
 Altoos ick hoop van mynen en sulde niet meer treck
 ,, hebben.
 Driker nu noch me, loopt hem nu achter t'Gadt
 Gaeter me Tierelieren over de Vesten vande Stadt
 Gelyck oft gy Vrou en Man vvaert, ick moest lyen

Dar hy u gelyck syn Vryfter allen Avonden ginck Vryen,
Want noyt fou hy geslaepen hebben oft hy had voor by
u Huys gegaen.

En maectte hyvat nieuvs, dat moest u eerst aenstaen
Ick vvas een O in't cyffer, en't schein dat gy syn Afgod-
din,, vvaert

Daerge nochtans een Broetfel syt oft gy van een Duyve-
lin,, vvaert

Vol Fiele trecken: elcken Lonck die gy laet is een ge-
ster uyt de Hel,

Elcken trap die gy treet is een Tooverin gestel,

De vvoorden die gy spreekt, syn Trommel- slaegen

Om de Mannen voor den Droes met duyfenden te jaegen.

Spreekt nu vvant gh. hebt nu een Backhuys ghelyck den
doorgaack van een Kerck,

Van d'een Oor tot just aen d'ander: t'vvaer nu maer half
Werck.

Om een Broodt van vieren in te rollen sonder canten te
geraecken

t'Is jammer dat m'u Backhuys toe moet naeyen, oft met
Werck toemaecten.

He, he, ick lach my te bersten, he, he, he,

N E E L B Y K O M I N G H.

Al soeckende naer de Valies.

Neel. **O** Heer! ô Heer! Heer och?
Wat lavveyt sal dat noch syn?

Lyn. Ick lach my te bersten!

Neel. Lachte gy'er me? gy mooght vvel toch.

Lyn. En fou ick niet lachen?

Neel. Sulde gy noch lachen, met een andermans lyen?

Lyn. Die geen verdriet en begeert die moet'er hem voor
myen.

Neel. Soo vveten gy'er af? ick hebse hier laeten staen.

Lyn. Sou ick't niet vveten? ick heb het selfs gedaen.

Iae, jae, ick begeer dat vvel te vvereten.

Neel.

Waer hebdeſe gelaeren?

Lyn. Achter de Borcht Kerck, daer vond' ickſe op s' Heeren Straeten.

Neel. Dat en is niet vvaer, vvant ick vveret vvel ick liefſe hier.

Lyn. Ick hebſe daer gevonden, en ick en dedet met geen Rapiër,

Maer met dat Mes.

Neel. Wel, vvat ſal hier comen? hoe! ſoude my noch dreygen?

Ick ſpreek maer voor't myn vvant s'is my eygen:

Wat onbeleefſe Pry ſyde ghy? ſus gaen ick oock om een Mes,

En ick ſtubbel tegen u.

Lyn. K'en toon maer, dat ick die brauwe Tes Daer med' ſulcken luſtigen dweerſe ſne heb gegeven.

Neel. Hebde gy ons Valies in ſtucken geſneen?

Lyn. Heetſe Valies? daer's niet me bedreven Oft ſy Lis, oft Valies, heet, dan ick hebt gedaen vvat iſt nou?

Neel. Wat letten u de Valies?

Lyn. Lettenſe niet? foy gy ſyt een Vrouw Foey ſchaemt u, dorſde gy'er comen voor ſpreken?

Neel. En waer is de Koſt dan, diër in heeft geſteken

Lyn. Weete wel wat gy vraeght worde Dul, oft Sot?

Neel. Worde gy Dul? wat quelme die Havergeyt, ten is geen ſpot.

Ick ſalſe tot een Negen manneken toe, doen betaelen.

Lyn. Voor een Hoer betaelen? voor een Hoer?

Neel. De droes moet dat Viggen haelen. Ben ick een Hoer? gy mooght een ſyn, wat Hoere ſtucken heb ick gedaen?

Byn. Ick ſpreek van haer, en dat en gaet u niet aen.

Neel. Gy ſeght voor een Hoer betaelen? hoe condet platter ſeggen.

Lyn. Liever dan dat ick betaelden, ick ſouwer noch een ſne by leggen.

Neel.

Neel. Ghy moetsse wel betaelen , ghy syt in een Stadt van
Recht ,

Lyn. K'en falsse niet betaelen : ick lach met al darg'er tegen
seght.

Ick had' reden ghenoech , ick sal't voor Recht wel
toonon .

Alst te pas comt ; soo , soo , moetmenne loonen !

Waert noch te doen , ick deéat noch , ten is my niet loet ,
dat ick't dé.

Neel. Hadtse heel gelaeten , waerom gaefdesse een sine ?

Lyn. Vraeght haer dat.

Neel. Wie sou ick het vragen , de Valies ?

Lyn. De Valies , ja Valies vraeghet die , men geeft dat Volck
wel vies

En vrende Naemen :

Neel. Nu merck ick , dat ick heb een gevonden ,, daer
Het Hoogh-tydt aen is , datse wel vast gebonden ,, waer
t'is dweepery ! maer Vrouwen g'en syt niet wel vrys
,, tian.

Lyn. Maet doen ick Sottin ? doet my beter onder vrys
,, dan.

Al dat ick van Sottigheydt wegh worp , wilt dat voor
wysheynt op raepen ,

Maer gy syt een Sottin , oft een Koppelaers , die by ge-
houde Mans slaepen

Dat gy die voor spreeckt.

Neel. Ick gaep hier tegen eenen Oven , ter
Ick magh eens gaen sien , oft Dries de Valies , nieuwers
en heeft geset.

Want dit's een Straectjen sonder Eynd' en een sinne-
loose labben ;

Neel binnen.

Lyn. He , hoe meyndense daer myn Tongh te comen
schrabben ?

Die was uytgesonden om te hooren oft ick niet

Belaeden en was , he , he , ick lacher me , waer't niet ghe-
schiet ,

Ick soudt noch doen , he , he , sy meynden dat ick sou Gelt
beloven ;

Jae darfe daer naer wacht, isse met den dunck bestoven
Datse by my comt, ick salse wel eenen Veéger gheven te
leen,

K'wil segghen, een wel ghemaecte Veégh, by de ander
noch een.

Men moett'er soo al met de vuyle Voeten deur,, gaen
Want die schaemteloofse Hoeren laeten hun veur,, staen
Dat het soo Eerlijck een Hoer, als een Vrou, is te syn:
En de Hoer, en de Pol, heeten Nicht en Cosyn.

Hoe menige synder die Eerlijck voor de Werelt schynen
Die in hun Sonden vroeten, gelyck in het slyck, de Svvy-
nen.

Maer een beclaeghelijck dinghen sien wy daegelijck ghe-
beuren,

Dat de Moeders, met hun Dochters, gaen uyt leuren,
t'Een Morcas in, en d'ander uyt, en verhueren hun Doch-
ters Lyf,

Tot alle Schelmery, en Fielen tydt verdryf:

Hoe menige die hun Huys schier Princelijck stofferen,
Met de winst, die de Dochters in brengen met Hoereren:
Hoe menighe Vaeder, en Moeder, die maer op vvinst
en let,

En leenen gehoude Mans, hun Dochters, hun Kaemer en
hun Bedt.

Dat elck eens over-peyft oft het soo niet en gaet inde
Weireldr.

Hoe menigh gaeter bestriekt, bevod' en bepeirelt
Met de schencken van haer Pols, en om haer Peirele
Snoer,

Soo wilde Eerlijck syn, al heeftse gheen hair hoe cleyn,
oft t'is een dobbel Hoer

Ten maectet niet Eerlijck, maer't doet wat Eerlijck
toonon.

Want jeder wilt de Rycke meer, als d'Arm' verschoonen:
De Optoeyery, stelt de Mensch in twyfel, want wie gist.
Ooyt datmen Dreck besluyt in een Overgulde Kist.

Maer de cleyn Arm Hoerkens, dat syn ongheluckighe
Pryen:

Die maghmen slaen, en stooten, die maghmen steecken
en snyen,

Die moeten (syt hun Back-huys) bekentenis doen van
hun Fieltery:

Dat blyckt wel datment doen magh, sieget maer aen my
K'en haeyt van een groote hoer (k'laet staen gedaen) niet
dorven dencken,

Want dan sou ick groote Pollen teghen hebben, en die
connen al sichencken

Sonder te storten, want t'is al grootd Hoeren grootd
Crediet,

Maer op de cleyn en pastme niet.

DRIES BYKOMINGH.

Dries. **G** Ansch slabberementen sagh ick myn leven een
Sné, soo isser dat een!

Lyn. Die couter oock al af.

Dries. Ick meynden dat inde Stajt geen
Soo Princelijcken Wyf en was, die sulcken dinghen
claren sou.

Lyn. Iae Vriendt datge nooyt ghemeynt en hebt dat siede
nou:

Dries. Weete wel wat ick meyn?

Lyn. Dat die Hoer, in haer Back-huys, die rooy vaer
,, heeft.

Dries. Dat's waer, dat meyn ick, maer weete niet wie't ge-
daen ,, heeft?

Lyn. Jae toch.

Dries. En isset oock een Vrouw?

Lyn. Iae.

Dries. Soo ist noch soo geschiet.
Men seyde my, dat t'een Vrouw was, maer k'en gheloof-
dens niet.

Ick sagh de Hab' soomense leyden om te Barbieren:

Wantm'er niet en sou, met eenen Waegen, met twee
Peerden door swieren.

Soo laet ick my hangen : hebde gylē niet gesien ?

Lyn. Ick hebt gedaen.

Dries. Gy fout den Droes, wat soude misschien ?

Lyn. Daer's geen misschienen aen, ick heb het gevaeght dat vuyltjen ,

Dries. Ha gy syt een Vrou van d'ander Weireldt ! ghy syt een Orientaeltjen ,

Maer mynen Sout-sack, en recht niet uyt :

Sy vocht flus , teghen den Alla-mode Kraemer , dien weepēn Guyt ,

En s'en bedreef niet.

Lyn. Gy Moesolf, heeft hy u Guyte stucken bedreven ?
Seght Smal backes ? wat hebde hem toe-naemen te geven.

Dries. Al soetjens , al soetjens , gheeft u Tongh niet te veel Leir ,

Eer ick u, dat gy flus d'ander dee't, oock eens cleir.

Lyn. g'En hebt het Hert niet , begint eens , hebde in saken Pert ,, sin ,

Doaget, doaget.

Dries. Flus dou ick u met de Tromp van't Roer het Hert ,, in.

Lyn. Waerom maecte van mynen Man eenen Guyt seck ?

Dries. Ist uwen Man ? soo hebde gelyck , nemet dan maer voor geck ,

Ick prys u. datghe uwen Man voor-spreect, dat sijn Vrouwen ,

Die de mannen soo door draeghen , en in Eeren houven :

Ick heb daer oock een, die soudt oock doen, jae daer ,
Sy sou liever sien, als ick boven toegebonden waer.

Lyn. Mynen Man en is gheenen Guyt , en oft hy hem aen cen Hoer misgaen ,, heeft

Daer heeft hy niemant te cort me gedaen , dan , dat hy my gedaen ,, heeft.

Dries. Vrouwen gy spreect veel, comt gaen vv'eens saemen te Bier.

Lyn.

Lyn. Dat sou ick vvel doen, vvaer mynen Man maer hier,

Dries. En of, com, com,

Lyn. Neen geensints en sou ick alleen ,, gaen.

Dries. Ick heb hem strackx gesien daer aende ghevangen steen ,, staen

Onder het Volck, soo het Meyfen ginck tot den Barbier,

Maer ick drongh onder het Volck, vvèderom tot hier

Lyn. Soo gaen ick hem haelen,

Dries. Soude daer noch ontrent dorven comen?

Lyn. Wel stoutelijck,

Dries. Soude?

Lyn. K'en hebber niemant jet genomen. *Binnen.*

Dries. Dat's een Mannen Hert die vvel voor de Hel om roof ginck.

Daer comt myn sleyp lender, myn Pimpel-meec, myn Slet-vinck.

NEEL BYKOMINGH.

Neel. **V**V Ecte van't ongeluck vvel?

Dries. Ick vvil u niet hooren,

K'hebr bescheet al vvegh, Neel t'is met u al verloren

Neel. t'Was door u haestigheydt dat ickse hier liet staen.

Dries. Ick segh u eens voor al, en spreeckt my niet meer aen,

g'En syt geen Vrou gelyck een ander.

Neel. En soude se dan quyt ,, syn?

Dries. Quyt? dat k'foo geluckigh vvaer, t'sou noch eens goeden tydt ,, syn.

Tot mynent: hadde maer van sterven een luttel verstandt,

Ick vvaer een vande braefste Maets van't Landt.

Neel. Ick docht dat gy de Valies had' me genomen

Dries. Wat sal dit Sot-hoofst, vveer voor een Buy overcomen?

Wat isser vande Valies? vvat comt u inde Cop vande Valies?

Neel.

Neel. Iffe dan niet verloren ?

Dries.

Verloren !

Neel.

En doetse niet Dries ?

Dries. Hebde de Valies verloren ?

Neel.

Ick docht oft gyse had' me gedraegen

Dries. Iffet wonder dat ick u dickwils Kuyp , met het Hert
vol slaegen

Verdiendet niet wel ? ha gy haveloofse Pry ,

My verwondert dat ick u niet terstondde Stroot afen
fny ,

Neel. Ick peys datter de Craemer me deur ,, is

Dries. Gaet sieter naer. *Schopt haer, Neel binnen.*

Soo Dries met heur ,, is

En sou niemant gelooven : maer al even wel

Heeftie niemant van Ulie gestolen ? ick schel

Hem voor een Dief , die se heeft , en can ick't achter-
loopen ,

Hy salder begut hayr laeten , ick sal hem t'Vel af-
stroopen ,

Ja Gy lie mooght allemael wel dweers op my sien :

Meynde datter nooyt Dieven en schuylen , onder Eer-
lijke Lien ?

Dan moeyet u die wilt : comt met u vyf , oft sissen ,

Met Houwers , oft met Roers , met Vuysten , oft met
Messen ,

Ick ben een desperaete Ziel , die voor gheen Doodt en
gift ,

Want ick heb t' Huys noch een Lyf inde Kist.

Wie is den Dief onder Ulie gans Donder

Wysme den Dief , oft ick schermer onder.

Waerom en spreekter niemant ? oft hebde t' saemen
compact ,

Datge elck med' deylen sult van mynen Knapfack ?

Waer is den Dief ? hy is onder Ulie verstenen ?

Bertram eenen onder t' Volk.

Bertram. Wel gy Buffel moete gy ons lie te naer spreken ?

Dries. Wie roert daer syn Backhuys ?

Bertram

Bertram. Ick moeyet my

Dries. Syde gy den Dief?

Bertram. Gy mooght eenen syn,

Dries. O waer ick u daer wat by,

Ick soud' u wel leeren in myn Reën vaeren.

Bertram. Wat soud' uyt techten?

Meynde dat ick u ontsien, ba hout hem daer! hy vilt
vechten

Dries. Ick legh, hout u Backbuys, oft ick com aen u huyl.

Bertram. Maer siet dien grooten schreeuwer, ey lacht hem
daer eens uyt.

Com, com, ick wacht u al, maer desen quaeyen,, Man

Dries. Ick moet eens sien oft ick dien Keikelaer niet ghe-
paeyen,, can

Comt uyt den hoop.

Bertram. Comt gy hier.

Dries. Dat is een slecht bescheet.

Komt hier, hier hebben wy plaets, hier ist wyt, en
breet,

Ick sou u begut, met dien snyder, inde Ribben douwen;

Datlet met geen Mand' Wiecken, vullen en souwen.

Bertram. Gy sout dat doen?

Dries. Iae ick.

Bertram. Den gedreyghden t'langhste leeft,

Oock dreyghde d'onvervaerden.

Dries. Ist dat u de Vrees niet bevangen en heeft

Waerom en comde hier niet, uyt het Volck, dat u daer
blyft veur,, staen,

Bertram. Ey Vrienden maeckt wat plaets, laetme daer eens
deur,, gaen,

B E R T R A M.

Comt uyt het Volck op't Thoneel.

Dries. Maeckt hem daer wat plaets want de Huyt die juckt
hem wat,

SERGIANT.

Sergiant. **VV** At wilsē Gy-lie r'faemen doen , Vecht
aen de Poort vande Stadt

Bertram. Sergiant laet ons betyen ,

Sergiant. Ick seg' gy sul's ou stillen

Ick en wil geen geveck ,

Dries. En als wy Vechten willen

Sergiant. Gy sul's ou schie oft ick fals ou met die Helbaerd'
rack ,

Dries. Waer me moeyde gy u ,

Sergiant. Ick wils' my moey gans Krack

Schie ou, schie ou, schie ou, gy sul's ou retireren

Oft ick fals' een van twee, Masoy, strack conjoineren

Dries. Wat seghde?

Sergiant. Ken weet van geen wat seck, schie ou

Dries. Gaet van tuffen, sa, sa

Sergiant. Wat redement is dit ick don ,

Soo waer als ick Leef, d'eerst die hem reur deur de
Derren

Dries. Beye Sergiant gy sult dat noch bekermen ,

Sergiant. Doet wat gy wilt, dat voor ou, en dat, ick bens'
op myn ,, Wacht

En al staeck, ick on Doodt, het staet nou in myn ,,
macht ,

En sonder eenigh draegen daer af te hebben.

Dries. Nu gaet gy naer u Wacht huys, sulde gy Lebben

En Commandeert daer wat, gy hebt hier op de Werf
Geen spreekken, want al wat hier geschiet, geschiet op
mynen Kerf

Gaet siet gy oft u Volck oock op de Sinternel,, staet
Tegen dat den Wachtmeester comt dat alle dingen wel
,, gaet.

Sergiant. Waer me moeyde gy ou?

Dries.

Dries. Waer me moeyde gy u, *Dries.*
Gy Back-beeft, gy Bot-oir

Sergiant. Wel gy Raes-cop, gy Bot-muyt
Wat weete gy te seggen van myn Wacht, houwen?

Dries. Niet, dan datmen sulcken Volck moest inde Graght
,, stouwen

Om Bruggen over te maecken, in plaets van Mursuert,
oft Fecyn,

Maer wat m' oock al Sergiant maect, wat oock al Ser-
giant wilt syn!

Wacht, myt u daer Sergiant spreeckt, Sergiant sal Oor-
den geven,

Sergiant die moet ontsien syn, Sergiant sal't al doen
beven.

Grootmaecker, albedryf, gy Truffelijcken Sergiant
Gy syt d'Eer van een Wacht, alias een schand.

Sergiant. Het Vat geef nyt dat in heeft, ick magh swygen,
Want ick sou tegen ou, niet spreken geen Eer krygen.

Dries. Gy moest u Reperatie houwen als eenen Sergiant,

Sergiant. Ken wil myn Wysheydt niet letten tegen ou on-
verstant,

Ick bens te goet, om teghen ou, te spreecken, of te
Vechten. *Binnen.*

Dries. Is dat den vrome Sergiant die soo veel nyt vvou
rechten?

Die dry Mans seven Armen affou houven! hy is soo
benant

Hy cryght de Kortts van Vrees, dat hem noch jemandt
wat gaut,

En haelt den Barbier dat m' hem een Ader steeckt, den
Armen druypen:

Maer gy syt een Man, gy fouter begut op Kuypen.

Laet ons Maets syn.

Bertram. Seer wel, ick ben te vreen, wel aen.

Dries. Ick sou wel Vechten maer myn Coleur is teenemael
overgegaen

Bertram. Wat seghde?

Dries.

Dries. Waerom dat gy u flus de faeck wout moeyen ?

Bertram. Dat gy feyt dat wy Dieven waeren, ick ben daer van de goeyen ;

Ouders toe, om jemant een hayr te cort te doen .

En dat moet oock, van allemael dees deghelijcke Lien vermoen.

Dries. Vergevet my degelijcke Lien, t'is my leet degelijcke lieden

Dat Ulie degelijcke Lien, van my die bottigheydt gheschieden

Ick hou u voor degelijcke Lien ; met verlof degelijcke Lien ,

Maeckt u niet gram degelijcke Lien, dagh deghelijcke Lien ,

K'en kender niet veel, want ick hebber selden gesien :

Maer nu ist al degelijck waer ick d'Oogen op ,, staen .

Ick ben nu soo beschaemt, ick sou wel op myn Kop ,, staen.

Om niet gesien te syn, van al dees degelijcke Lien

Com naer de Herbergh daer sullen wy malsander eens door een Gelas sien. *Binnen.*

VIERDE UYTKOMST.

Cramer met de Valies, Lyn syn Vrouwe.

Cramer. **E**N hebde gy dat gedaen ? gy sytter heel fraey me, seker

Is dat van u bedryf ? draeght nu vry uwen silveren Beker

Naer de Lombaerdt, die gy nu eerst hebt gekocht ,

Om daer me pack op te spelen, wat Droes heeft u daer toe gebrocht.

Darge dat hebt ghedaen , wat had' u het Meyssen bedreven ?

Lyn. Och hoe is hy nu in't gadt , om dat ick Valies een sne heb gegeven ,

K'heb

K'heb haeren Naem al wegh, al hebde gy't my niet ge-
seet :

Valies heefse , hoe moet u dat spyten dat u Valies dat
heet :

Die schoon Valies ! daer gy my me quaemt braveren ,

Gy moest peysen datger Goudt uyt sout distileren ?

Ey siet de Keirel sien , och Armen t'iseen grootd ver-
lies ,

Datmen sulcken onverwachten veegh kryght , in lyn
heefte Valies .

Cramer. He, he, he ,

Lyn. Hoe geweldigh gaet u dat lacchen ter Hertem

Cramer. Wel Lyn, wel Lyn, he, he, wat sotter pertem

Kryght myn Wyf gy Avesaeles, gy simpelreiren Truy

Wat cout al, wat raed' al ? wat kryghde voor een Buy!

Hout u aen die Sortigheydt , en condet daer me afwas-
sen :

t'Sal wel gevochten syn :

Lyn. Ick sal gaen lustigh Kif-cassen,

Over de Victorie, en hysen voor het eerst een gantsche
Snel

Ick hebbet u Valies soo langh ghedreyght , maer nu
heeftet wel.

t'Is een plaester voor myn Hert, dat ick die Karonie

De Livery gaf, van een Hoere Tronie-

En sytter soo Droef niet om, ghy cont u wel lyen met
my .

Cramer. g'Hebt u dingen wel gedaen, gy mooght wel vro-
lijk syn, en bly .

g'Hebt het heel wel voor, ja t'is vvel een geestigh din-
gen :

Maer als ghy daer eens Gratie, gratie , myn Heer, sult
singen ,

Te midden vande Merckt , en cryghen soo wat flick ,
flack ,

Met het Waepen van Antwerpen geloeyend' op uwen
lack ,

Wac

Wat een Briscolen soude maecken , hoe sulde met u
Voeten

Krinckele-winckelen : ja Wyf gy sulter aen moeten.

Lyn. Aen moeten ? om een Hoer, sou ick daerom geraec-
ken op't Schavot ?

Ick laccher me.

Cramer. t'Is een degelijcke Dochter ,
Lyn. Uyt een Hoere Kot ,

Cramer. Wie meynde dat het is ?

Lyn. Wie ? u Valies u by ,, sit

Cramer. Wat Valies ?

Lyn. Als gy Jaer en Dagb by een Pry ,, sit

Weete dan niet hoe sy heer :

Cramer. Valies, wat Naem is dat ? daer's niemant inde Hel
die sulcken Naem heet

Lyn. Ick weet wel datse Valies heet want t'is my flus ghe-
seet ,

Al houd' u soo geveyft ick geraeck al aende sinaelen

Cramer. Wie meynde Lis de Hoer :

Lyn. Ick meyn die gy ginckt haelen,
Lestent Savonts om over de Vest te gaen

Cramer. Wel dat was Lis.
En die gy de Sne gegeven hebt meynde dat sy dat is ?

Lyn. Met reden.

Cramer. Docht ick het niet, dat, dat u meynen ,, vvas
Had' het aen haer ghedaen, dat vvaer eenen cleynen
bras ,

Maer t'is een ander , t'is een degheelijcke Dochter van
hier by ,

Ick en kense niet , soo vvaer als't is , dan de Lien sey-
dent my.

Lyn. Och vvat Raedt dan ?

Cramer. K'en vveets niet

Lyn. Ist te verdraegen
Heb ick niet quellingh genoegh comender noch al plaec-
gen !

O Heer, vvat sal ick myn Leven gaen doen , dat , dat
een ander is geschiet ?

Cramer.

Cramer. Nu Sot-hoofst, s'is het al selver, en verslaet u niet,

Lyn. Ey Coragie soo ben ick uyt alle myn lyen.

Cramer. Hadde ghy't niet ghedaen ick haeyt selfs ghedaen men is van die Pryn

Nooyt ontslaegen, al heeftme van syn Sonden groot Berou

t'Is ytem t'selve alsmer by comt, want de Lockmeesery van een Vrou

Heeft groot vermogen om den Man te verleyen:

Maer gy hebt Remedie gevonden om ons te scheyen:

Want het sal nu een Backhuys syn, met eenen naet

Soo syn, als aen een Bockx-maeckers Boere Wambas staet,

Maer oftmense elders inden Ommeganck sonde?

O sy waer nu gheestigh voor den Knaptant van Dermonde

Want sy can nu gaepen, trots den Knaptant, knap, knap:

Sy souwense gagieren, want s'is een Meesterschap

Op haer eygen Hant, d'ander is Copy, maer sy, souf Leven gelycken,

Wyf dan souwen wy alle Jaeren dien Ommeganck gaen kycken.

Lyn. Ghy geckter me maer Godt weet hoe't Hert is ghestelt.

Cramer. Myn Hert is loo spytigh als een Giergaerts Bors, met Geldt,

Nu ick sien datter soo dapper om my wort gevochten:

Maer oftmer een Liecken af maeckten, en dat wy dat verkochten

t'Sou treck hebben?

Lyn. En dan wist al de Weirelt van u Fielery

Cramer. Dat en is maer een cleyn pitsken schant voor my

Lyn. Dat dringhen de Mans soo deur datse daerom gheen Fielen,, syn

Al ist datse gheduerigh in't Bordeel de Hoeren op de hielen,, syn.

⁂Syn al fyn Mans al Leven fy in Over-spel,
 Oock meynen fy voor Hun lie en isser geen Hef.
 Maer de Vrouwen gaen met de minste fout in haer ver-
 doemenis

Soo de Mans seggen, om datter geen vvaerom en is
 Dat een Vrouw doen magh: maer de Mans hebben
 eenen grooten vvaerom

Dat is, vvat brillet u oft ick myn selven verdom:
 Sy grenigender me als m'hun spreekt van bekeeren
Cramer. Hoort gy sout my te veel t'seffens leeren

Op een ander tydt oock vvat; myn Memorie is te
 swack,

Lyn. K'docht wel dat u haest verdrieten fou als ick van u
 Saeligheyt sprack.

NEEL BYKOMINGH.

Neel. **H**ier is de Kramer, sa, sa, scheeter af, gans velten
 Geestle, geestle gewilligh, langhse hier

Lyn. Haer sinnen gaen op stelten
 Syde daer weer Raescop ⁂ wat isser nu weer

Neel. Ick segh langht my de Valies oft setse daedelijck daer
 neer,

Cramer. Wie weygert s'u? spreekt met beleeftheden

Lyn. Maer dat Wyf is Sot s'en gebruyckt geen reden
 Dat ilt Wyf die my sey dat u Hoer Valies hiet,
 En s'en droomt niet als van Valies, dan gy siet
 Wat de Vrouw gebreeckt:

Neel. Langhier,

Cramer. g'En hoeftse my niet t'ontrucken
 Ick en begeerse niet, *Besiet de Mael.*

Neel. Wel Mal-hoot seghme nu waer isse nu in stucken?

Waer heeftse een sine, waer is de Valies geschent?

Siet s'en heeft krencksel, noch mencksel, dan ghy hebt
 sus bekent

En ick segh noch, datmen u behoorden een Huysken te
 bespreken,

In de Rotte-straat inde Poort om u daer in tydts in te
heken

Lyn. Och ick moedt mynen Buyck vast houwen oft ick
scheur,

Van lachen, he, he, he, och Moeder gaet toch deur
Oft gy sult my de Doodt aen doen, ick sou van lachen
verficken

He, he, he, ick meynden u die plaats te beschicken
En gundese my, ick danck u dat ghij my die Plaets niet
en benyt

t'Is een teeken dat gy geen afgangstige Sottin en sijn,

Cramer. Wel wat herbeckery is dit? hoe sal ick dit be-
duyen;

Lyn. Dat hoorde wel och Armen de Vrou kryght haer
Buyen:

Neel. Hebde ghy my flus niet geseyt dat die Valies een sae
haey,

En waer isse gequettst fiet daer

Lyn. He, he, hoe fraey

Gelyckt dat, heb ick geseet dat die Mael was gesaen

Neel. Ja, wat wilde seggen hebdet niet selfs belcen

Lyn. Maer hoort eens, hoort eens, hoort

Cramer. Wat bediet dat gefuyck en gestoot

Neel. Wel daer aen fiede wel wat dat het is voor een Wys-
hoor,

Lyn. Hoort als ick dat Meyssen haey die Sue in haer Back-
huys gedreven

Soo quam sy't haer moeyen, sy wou my de Heer over-
geven,

Sy woume de Quetsuer doen betalen, ba s'haeyt soo
breet:

En nu spreekte van de Mael, is dat niet schoon be-
scheet?

Neel. Van wat Quetsuer, van wat Meyssen sprack ick, ick
sprack vande Valies die ick had verloren

Lyn. Wel de Valies en is dat t'Meyssen niet?

Cramer. Wat Wyf s'heeft u geschoren

Men heet geen Meyfens Valies, dat heet een Valies

Lyn.

Hoe dat?

Neel. Ja en dat heb ick gemeynt,

Lyn. Soo hebben wy dan een misverftant gehad:

Neel. Gy feyt claerlijck uyt dat gyfe had' een Sne gegeven

Lyn. Wel dat's waer, dat heb ick aen een Hoer bedreven

Ick gaf een Hoer een sne en hebder niet af gehooft?

Neel. Dede gy dat? wat roerdent my al haddefe vermoort

Ick forghaen maer voor myn Valies daer was ick in be-
laeyen,

Lyn. Ick meynde datge van't Meyfen spraeckt

Cramer. Waer me fulde my nu paeyen

Dat ick u Valies soo treffelijck heb bewaert?

Hadfe een ander gevonden sy waer al voort, voor myn
paert.

K'en begheerfe ick niet, dan ghy moet myn verlet be-
taelen,

Neel. Hadtfe laeten liggen ick hadtfe wel comen haelen

Wat hebder me verlet?

Cramer. Dat ick u allesins heb gefocht

En fints en heb ick Corant, noch Caneel Koeck, noch
niet verkocht,

De Valies heeft my meer gefchaeyt alffe weert,, is

Neel. Ba jae al gereet:

Lyn. Dat is een Wyf die terftont op haer Peert,, is

Cramer. Wy verftaen malcan? wel, ist niet waer, feck?

Lyn. Verftaetfe dan langh genoegh k'gaen deur

Cramer. Nu ten is maer geck

Lyn. Geck oft geen geck, g'en moct my voor geen Sottin
houwen.

Neel. U Wyfis jaloers, gaet Manneken onweert dat klou-
ven,

Oft gy sullet te lyen hebben, gaet fiet dat gyfe paeyt

Want dat Wyt heeft de Broeck aen, en gy hebder daer
feer bekaeyt,

O de Roey sal r'uwent dapper inde Pis liggen,

Want sy laet haer voorftaen dat ick oock ben een
Viggen

En

En dat gy en ick syn wonderlijcke Cameraets,

Cramer. Myn Wyf en ick syn weer terstont goey Maets
Dat doetse uyt Spel, sy en ick lyen een vriendelijck Le-
ven,

Ja k'en sou myn Wyf voor gheen Koninghin vullen
gheven,

Neel. Waerom liepte dan by een ander hebde u Vrouw soo
Lief?

Cramer. Die nooydt tot vallen quam men oock nooyt op
en hief,

K'bekent ick heb' misdaen : en myn Vrouw ghebruycke
daer groot verstant,, in

s'Onderwyft my met reon, en wyftmer oock de schant
,, in

t'Is een Vrouw soo't behoort, wy passen op een als Har-
man op syn Fluyl,

O't is een braef Wyf, t'en is geen ydel Tuyl

Die het maer en set op Eten en Drincken en by de Man
te slaepen,

Neen, sy keert,, sy veeght, sy wast, sy plast, sy gaet de-
vuyligheyt raepen

Uyt de hoecken, d'eerste Werck datse smorgens doet,
soo maectse haer Bedt

En sy set alles op syn Plaets, immers s'is wonderlijck
Net:

s'En is van die Sorgeloose niet, die daer geduerigh sit-
ten bucken

Over hunnen Lolle pot, de Hemmen branden darsen
met stucken

Van een hangen, en datse riecken naer den Brant, en
naer de Pis

Dat het niet mogelijck daer by te gedueren is.

Neel. Goey wat dat ghy seght men souwer bycans af spou-
ven,

Cramer. Het is de waerheydt, t'gaet soo selfs wel onder de
Jouffrouwen,

Daer syn van die Sleur-beulingen, die Sleyplenders soo
kiel,

Al vvaert dat haer jets nootsaeckelijckx ontviel
 Die daerom niet en souven van hun Stoelen op ryse
Neel. Wat syn dat voor Mans, dat en syn maer Lyfen
 Die dat gedoogen

Cramer. Die met den Droes ghescheept is moeder me aen
 Landt,

Neel. Hoe maeckent die als sy Kinders krygen?

Cramer. Dat en raecht geen en kant
 Dat dat en vvaer in gheen seven Boecken Papier te
 drucken,

Als de Kinders vuyl syn scheurense een beste Servet in
 stucken

Liever als de slechtste, oft sy nemense gansch
 En daer vegen syse me: en dat gedaen synde, flans
 Inden hoek, en soo tot seven oft acht Dofynen Ser-
 vetten,

Die liggen en sticken en vrotten, en dat noch hoe vette
 Schotel oft Telhoor, die vegense vyel af met eenen Ar-
 mosynen Rock,

Neel. Wat gy lieght

Cramer. 't Is vvaer ick hebt ghesien daer ick eens dienden
 voor Kock

En dade haeren schoonen Voorschoot voor een op-
 neem Vod' gebruyckten

Neel. Dat vvas seker een Wyf dat niet veel en stuyckten.

DRIES WORDT UYT DE

Herbergh ghestooten.

Weert. **G** Aet uyt myn Huys,

Dries. Kⁿen vvil niet

Weert. Wat's hier te Redementen?

VOORT VOORT, *Sluyt de Deure.*

Neel. Dat's mynen Dries!

Dries. Comt daer uyt Slaberementen

Neel. Och vvat ist?

Dries.

Dries. Laetme geruft, en brilt van hier, comter uyt
 Gy Schelm, gy Fiel, gy stuck Diefs, gy Guyt
 Komter uyt segh ick, oft laet my daer binnen,
 O Bloet vvat een Spel vvon ick met Ulie beginnen!
 Ick sou dat Kot op scherven, en doen't al stuyven dat-
 ter vvaer

Cramer. K'heb' met geen Rufie te doen *Binnen.*
Neel. Komt Dries comt van daer

Dries. Houter dat voor, sulde ghy mynen Kop noch met
 Ramoer,, stroopen *Slaet haer.*
 Komter begut uyt oft ick sal de Deur inde vloer,, loo-
 pen. *Weert spreect boven uyt de Venster.*

Weert. Doet al, doet al, ick sal gaen claegen over ghevvelt
Dries. Laetter my in oft laetter hem uyt: oft ick sal by
 gans Velt
 r' Huys in Brandt steecken, en settent in gheloevende
 Kolen,

Weert. Beyt vvat gy sult haest anders kouten,
Dries. K'en heb in u Huys niet gestolen
 Waerom laette my niet in?

Weert. Waerom vvilde Vechten in myn Huys
 Hy is een degelijck Gast en gy en deught niet een Luys.
Dries. Wat heete gy degelijck? als Slampampers, die uyt
 en in u Huys svieren,

En verteiren datse van een ander ghestolen hebben met
 Banqueroetieren.

Hoe houde die met de Ooren, vvat een Volck is dat naer
 uvven Tant?

Van dien, seghde, dat's een nobel Keirel, dat's een Borst,
 die is Galant,

t'En is geen Keirel die op eenen Pattacon,, sier,
 Noch een Vaen Wyns, oft t'vee, noch op een Ton,, niet:
 En daerom Tittleerde hem myn Heer en Monsieur
 En geeft hem de bree Vyfthien: van achter, en veur,
 Behanghde hem met Eertytels, diege vvvel vveet dat hy
 niet en verdient:

Maer om dat eenen ghevalueerden Fiel is, daerom ist u-
 vven Vrient

Soo langh, tot dat gy syn heel Cantoor hebt in uwen sack.
 En dan sulde bekennen dat het een Schelm is: ick sprack
 Dees Daegh met een, die my sey, dat hy by een Rekeningh
 cost bewysen

Dat hy in u Huys, had' door de Keil doen ryfen
 Over de vier duysent Guldens, in costen dranck:
 En nu hy't al quyt is, heeft hy een Boere Gesp voor sy-
 nen danck.

t'Was van te voren, myn Heer, *à la Santé* op u gesontheyt
 Met Promissie myn Heer: my dunckt datter wat inden
 grondt leyf

Vanden Roomer: ick gaen hem eens ververschen voor
 myn Heer:

En nu en is in uwen Mont de weerde van synen eyghen
 Naem niet meer.

Wat wilde ghy van deghelijck spreken? ginghde veel met
 degelijck om

Heer Weert waer haest kraem op en sonder Ryckdom.
 Op Deugenieten houde u Huys, maer dat en bekende niet,
 Voor datse Arm syn: en als g'een degelijck Man in u
 Huys fiet

Dan potte ghelyck eenen Kallekoenschen Haen, en doet
 hem terfont verrecken.

Uyt vrees, dat hy ander tot spaeren sou verwecken.

Weers. Hoe sou by couden dat hem daer jemandt wat ant-
 woort gaf.

Dries. Dat de Brugh van hier is, ghedydt u meest tot een
 straf,

Nuen sulde de Arm Soldaeten niet connen straeyen,
 Die ghy't Bier ded' acht stuyvers betaelen, daer u de
 Borgers vier voor gaeven:

Dat mocht (seyde) met Conscientie bestaen
 Want de Soldaeten geraeckender lichtelijck aen;
 Gerackender die lichtelijck aen? die hun Leven
 Hondert-maels voor niet in't Velt ten besten geven?

Maer gy, gy Luy, en vaddigen Hondt, en gaet niet van
 u Ste,

Oft gy draeght een hondert Daelders naer u Kist me.

Weert. Dat spyt u al wat, wy hebben genoegh met u viese
vaesen,

Dries. Ha daer hout dat voor u,

Smyt met synen Kapper de Gelaelen uyt.

Weert. Ogy stuck Diefs! dats door de Gelaelen,

Ick sal den Huys heer over u claegen

Dries. Noch eenstot synder Eer,

Hoort Weerdts dat ghy't hem seght dat's ter Eeren van
den Huys heer.

Weert. Sy syn naer de gheweldige, ghy stubbelt tegen den
Baft, man

Dries. Dat's ter Eeren vande geweldige, sta vast,, dan.

Schiet door de Venster.

WEERDT, SERGIANT, BERTRAM,

BYKOMINGH.

Weert. SA Mannen staet by, uyt, uyt, uyt, gewelt Straet-
schendery

Neel. Helpt, helpt, och *Dries* och *Dries*

Sergiant.

Slaet Doodt

Dries.

Wat wilde hebben van my?

Heb ick jet gedaen?

Weert.

Vraeghde dat; dat sal m'u wys maecken

Dries. K'en heb niet een sier gedaen, als wat Glaesen doen
kraecken,

Bertram. Steeckter op aen,

Dries.

Maer wat ist?

Heb ick quaedt gedaen? heb ick Ruyten gemist?

Weert. Geckter noch me?

Sergiant.

Sa floeckx leght u geweir,, af

Gy Straet-schender.

Dries. Monsieur Sergiant ick kender myn selven kleir,, af.

K'en hebber niet ghedaen, vraeghet, vraeghet, aen die

Lieden,

Sergiant.

- Sergiant.* Ick hebse gesien tout altemael ,
Dries. Maer Monsieur Sergiant gy valt my persiael ,
Bertram. Comt nu eens voor den Dagh , comt ghy en ick
 met ons beyen ,
Dries. Neen Monsieur Sergiant soume naer de geveldige
 leyen ,
Sergiant. Wat seghse gy ? ben klick een Dief-ley ? ick bens
 een Sergiant met Eer
Dries. Dat's waer Monsieur Sergiant ,
Sergiant. Ick Raets en toufeer my niet meer
 Of ick steeck ou met die Helbaerd'
Weert. Slaet Doodt ick sal't u af dragen ,
Dries. Waerom en doede gy's niet ?
Weert. Beyt ick gaen daedelijck over u claegen
 Van ghewelt en Straet schendery , houdt hem hier wat
 staen. *Binnen.*
Sergiant. Gaese ghy deur ? ick gaens oock deur , want sen
 gaemy niet aen
Dries. Hey Monsieur Sergiant hout my wat geselschap ,
Sergiant. Ick vals met de Weert, t'faem naer de gewel stap
 Gy sul haect genoegh word' verrast.
Dries. Monsieur Sergiant, ey verbeterse gy wat
Sergiant. Gy syt een groot Mechiant. *Binnen.*
Dries. En gy dan, wat hebde gy te seggen ? waerom gaede
 oock niet druypen ,
 Gelyck de Weert met Monsieur Sergiant is gaen sluypē
Bertram. Dat ghy meynt dat ick sal gaen loopen , neen ,
 Voet by steck ,
 K'hebber al meer onder d'Oogen gesien , met sulcken
 ghebreck :
 K'en sou om u van daer , tot daer , van Plaets veran-
 deren niet.
Dries. Hoort , twee quaey Honden en byten maleandē
 ren niet :
 Dus laet ons Peysmaecken , want het waer m'een spyt
 Dat gy Doodt waert, om dat gy soo braven Vechter syt
Bertram. Wie heeft et krackeel gemaect als gy ? met u
 dweers en dom ,, spreken. Ick

Ick ginck ter goeder trouwen teghen u, sitten Rom-
,, steken :

En ghy Deepmaeckten, en schreeft, en vreeft, en ghy
soeckt :

Alle Krackeel,

Neel. Soo is dat weer om dat vervloecht,
En Vermaledydte spelen by ghecomen, ick segh dat de
Vrouwen,

Gheen meerder Herts verdriet hebben als met eenen
Speelder te Trouwen.

Dries. Beginde weer het Backhuys te roeren? ô ghy wordt
te stout,

Men heeft geen Deught van u, oft gy moet wel syn ge-
lout :

Spraegte de Vrouwen toe inde Mans reden te vaeren?

Soo ben ick met haer ghebrilt geweest, nu den tydt van
ses Jaeren,

Peyft hoe icker aen ben, met soo eenen Moeyal van
een Wyf?

Wy hebben nooyt Rusie, oft t'is altydt haer bedryf.

Ick ben een goetd Keirel, en dat en wilt dat stuck Vlees
niet weten,

Den tydt die wy ghehoudt syn, verdriet haer, al hadtse
soo langh met bey de Voeten in't Vier geseten

En k'en weet niet waerom,

Bertram. De Vrouwen syn altemets wonderlijk

Dries. Daer hoor ick u, ghy syt een Man van verstant ghy
hebt gelyck.

Bertram. Oock en syn de Mans niet vry van gebreken.

Dries. Wat seghde van de Mans? sulde ghy de Mans tegen
spreken?

Bertram. K'en spreecck niemant tegen, oft me, noch Vrou-
wen, noch Mans :

Men trett wel allebey quaey, maer even wel nochtans

De goey, gaet dat niet aen; de goey, die blyft de goeyen

Dries. Men vint gheen quaey Mans, t'syn altemael On-
noosel bloeyen :

Hebde

Hebde gy de Vrouwen liever ? ick set u dees wel by :
 Ontslaeter my af, en com, en troutse gy,
 Aenveertse, segh ick.

Bertram. Wat, wat, sou ick u Wyf Trouwen ?

Dries. Gy sult het doen oft ick sal u inden Boesem douwen

Bertram. Scheerder me ? syn wy Vyant, oft Cameraets ?
 ist geck ?

Dries. Ick segh Troutse, oft ick speel u terstonts een Keck.

Bertram. Com, com, com, gy soeck 'et, en gy sullet gevonden,, hebben,

Dries. Hoort ick wil myn Handen eerst op mynen Rugh
 gebonden,, hebben

K'en wil myn Handen niet roeren, maer ick trap u
 strack met voeten Doodt,

Neel. Ick bid' u Cameraet verdraeght syn corsel Hoor.

Bertram. Verdraegen ?

Neel. Ey verdraeght toch (ick bits) van dien dullen.

Dries. Dat gaet wel, my dunckt, dat wy't Houwelijck
 maecken sullen

Seght Neel, ist kleir, is hy't van goeden sin ? gy sout
 Hem wel gelycken : maer hoe geraecken wy weer On-
 trout ?

Monsieur Bertram, sou Ulieden daer Raedt toe connen
 vinden.

Bertram. Jae men sal u eerst laeten de Keil toebinden,

Dan sal u Weef veyl syn, voor eenen anderen Man.

Dries. Wel hanghine dan, als het niet anders syn en can.

Neel. Och Dries waerom en gaede niet Scheep ? gy sullet
 soo langh maecken

Datghe weer eens, op een nieuw', sult in't Kot ghe-
 raecken,

En uwen Kerf is soo groot,

Dries. Begeerde gy dat

Ick Scheep gaen ? ick en wil niet, k'gaen weer in Stadt.

Binnen.

Neel. Och hoe ben icker aen'ten mocht niet quader wesen
 t'Waer goedt dat alle Vrouwen hun Spieghelden aen
 desen !
 Die

Die eenen beteren Man als ick, nu heeft Getrouwt
 Dat die altydt betracht, dat sy hem beter houdt :
 Dat sy niet cleyn en acht een goeden man te hebben ?
 Dat sy hem niet misacht als deyn, en slechte Lebben :
 Dat sy niet noorts, noch dweers, de goedtheydt van
 haer Man,
 Beschimt, noch oock bespot, dat sy hem voor geen Jan
 Aen vremde uyt en maeckt, ghy saeght dan by malcan-
 deren,
 Wanneer u goeden Man, in quaeden, ginck veranderen ;
 Wat schillingh dat het waer, Godt hoed' ut' ongeval,
 Ick wensch, alleen dit quaedt te draegen voor u al,
 Alst' immers soo moet sijn.

DRIES BYKOMINGH.

Dries. **V**V At hebde gylē te Kuffen ?
 Wie kent u soo stout als m'jemant de Vin-
 ger geeft, ondertuffen
 Nementē de heel Handt, waerom kuffte sonder myn
 verlof?

Bertram. Wel Key wie kuffte ?

Dries. Wat meynde dat ick stof
 In d'Oogen heb, ick hebt gesien.

Bertram. Weer al Krackeel? ja ja, g'hebt al te langh ghe-
 rust, geweest

Dries. Wyf syde daer terstont van hem niet gekufft, ghe-
 vveeft?

Neel. Daer's nooyt Hert dat daerom heeft gedocht

Dries. Ha gy sluyp
 Derfdet loochenen ? ick sal u doen vast kuypen, in een
 Olie-kuyp.

En men sal langhs t'Bomgat, besorgen u behoefenis :
 Wat geschiet aen een Eerlijck Man meer droeffenis,
 Als een ongetrou Wyf?

Bertram. Hoe treft een Vrouw meer lyen, dan
 Aen een onbeleefden quaeden jaloersē Man?

Dries.

Dries. Ghy sultse ghenoegh voor spreken, maer het heeft
sijn reën:

Sa, ick sal u daedelijck in't Tucht-huys gaen besteen
Te Waeter, en te Brooy, maectt vast ganck, voort,
voort, voort. *Binnen.*

Bertram. K'en heb myn Leven van onbeleefder stuck
Schelms gehoort.

KRAMER BY-KOMINGH.

Cramer. Mottigheydt is sijn stiel, g'en moet u dat niet
stooren

Bertram. Ick sou hem voor die mottigheydt wel sulcken
Knoppadt booren

Dat hy's genoegh hebben sou:

Cramer. Best niet, wat waert dan?
Ghy sout het een Guyt doen, en ghy sout een Eerlijck
Man:

Moeten soenen: hy en sal't even wel niet langh maken
Oft hy sal jevers aen een diverse Hout geraeck en,
En een Steurm Klock sijn, daer myn Heer de wint, mé
luyt:

Als de Peir ryp is, valtse soo Lief inden dreck, als
daer nyt.

Bertram. K'en weet niet het Volck gaet hier al met geckx
„ Kappen

En sy cónnen soo wel wys, als op sijn geckx, clappen.
Ick sagh u aen voor eenen Geck eer ick u sprack,
Want wie sou gissen datter Wysheydt, in sulcken Sot-
ten Kleedingh stuck?

Cramer. Ho, ho, wilde gy Oordeel naer de Kleeren srycken
Soo gaet eens op de Meir de Fatsoenen kycken,
Daer sryt de Mode om de Sotste dracht,
Daer ist Kleermaeckers vernuft op sijn hooghste kragt.
Daer swermen de Modisten, met haer Stricken, en sa-
veuren:

Dat gy my daer by saeght, gy sout my dan afkeuren
Voor een gestaepelt Philosooph van ouden tydt,
Want men draeght nu Broecken boven engh, en onder
wyt. Met

Met soo veel quifquaffen van Linten, en tuyeringen
Dat op den Oncoft van dien ses Arm Menschen licht de
Koft ontlingen

Soo't voor hun wert besteeft: dan eenen stuyver aen den
Armen vwort meer beclaeght

Dan hondert Guldens diemen voor de Mode aen syn
Broeck in sleet draeght

De Quintecentie vande Sotten en moerimen nu in gheen
Cap soecken,

Want s'is nederwaerts gesoncken sy leet nu inde Broeckē.

Bertram. Gy connet, gy vvetet, gy segget heel pertinent.

Cramer. Sou ick niet ick ben onder de groote Hansen wel
bekent,

Daer sien ick't daghelijckx: daer hoor ick dickvvils
stercke Argumenten

Op't stuck vande Mode: en veelck den Pertinenten
Kleermaecker is, die langhe Lyven en corte Tefchen
maeckt,

En vvie't schoonste Lint heeft dat verr' monstert, en
lustigh blaect

Wat Kramer de Mode van Hoeyen heeft in syn Kassen

Wat Schoenmaecker Schoenen maeckt die dry Voeten
souwen passen

Wat Perueck-maekster Calotten maeckt met de be-
ste Frison

Wat dat een Galant Keirel is, en veelck eenen Poltron

Bertram. Wat syn Poltrons?

Cramer. Wel gy, en ick, en Arm halven

Bertram. Seggensē dat?

Cramer. Wel stoutelijck

Bertram. Ick moet de groote pansen

Eens onder d'Ooghen gaen sien, siet dat gaet naer de
Meir,

En den eersten Modist die my teghen comt gheef ick
een Fleir

En vraeg hem vvaerom dat wy Poltronnē,, syn, Binnen

Cramer. Gy sulter meer vinden dan inde groote sou gaen
dat ses heydelberghsche Tonnen,, syn, Ey,

Ey, ey, slaet daer wat, en dat op't stuck van dien
 Dan ick moet al even wel dat spel eens aen gaen sien
 Kyck, kyck, den Ommeganck van Aelft het Peert met de
 blau Saerfie, faleweken

Het is Lis, die sal my van Krackeel comen spreken ,

GASPER, MET DE HOER.

Het Hoofd bewonden zynde.

Gasper. **A** Rm Dochter och lacen ghy deirt my tot in
 myn Ziel!

Hier is de Cramer , jae Cramer ghy syt eenen fraeyen
 Fiel :

Cramer. Waerom ?

Gasper. Datge u Wyf toelaet datse dees dochter soo comt
 inyen.

Cramer. Myn Wyf liet my wat toe , soo liet ick haer oock
 betyen ,

Sy liet my toe dat ick by die, meer was als by heur ,
 En daerom gaf ick myn Vrou oock een lutsken faveur
 Kanse niet spreken ?

Gasper. Wat sou het Schaep , och Armen spreken ?
 Daer is wel een pont Werck tussen de Kaeck ingesteken
 Om t' Bloet te stelpen : s'is soo gefacen, en soo, o Cra-
 mer gy en sult

Dat u Leven niet verantwoorden:

Cramer. Het is haer eygen schult ,
 Ick heb haer dickwils gheseydt laet ons malcanderen
 schouven ,

Oft myn Wyf , sal u eens , eenen vremden Comcoft
 brouven :

Want sy weter af hoe dat ons saecken staen :

Tet, tet, seyde Lis daerom gelaeten noch gedaen :

En nu heeftset Wegh dat ick haer soo langh ghespelt
 heb ?

Gasper. Wacht wat Cramer als ick haer t' Huys beffelt
 heb. Com

Com ick u by, ick sweer ghy sullet becoopen voor u
Wyf.

Sy heeft me ghesceet datghe eenen Fiel syt, en t'is door
u bedryf.

Cramer. Heeft sy gesceet dat ick eenen Fiel ben? soo heeft
sy betrouwen

Dat ick my beteren sal, en met haer niet meer aen hou-
ven:

Want dat's den Hoeren Aert: m'is eenen Fiel, eenen
Ypocryt

Soo heeft als men ons betert en van hun, af snyt:

Maer loopter me seven Jaeren, en oft de Ziel voor den
droes, duysentmael ginck

Dan is men den liefften Maet, en eenen fynen Pae-
linck.

L Y N B Y K O M I N G H.

Lyn. **G**Y sytter weêr by, doede? hebdes niet genoegh
ick langh u meer

Gasper. Gy onbeleeft Pry wy gaen soo naer de Heer
Wy sullen u soo Schilderen, datg'er af sult grouwen.

Lyn. Grouwen? grouwen? gaet, gaet.

Gasper. Wat valter al te douwen?

Lyn. Gaet segh ick.

Gasper. Hout u gerust

Lyn. Gaet, en dat voor u moet.

Com ghy moet noch wat hebben: die Hoer is wel te
voet.

Cramer. Nu Wyflaerte gaen,

Lyn. Neen ick moetsē noch eens gaen leuren. *Binnen.*

Gasper. U Wyf is een Duyvelin sy sal het Meylen ver-
scheuren:

Ick loop om bescheet. *Binnen.*

Cramer. Soo doet, want quaem ick daer ontrent

Ick sou licht t'onpas doen, en myn Wyf is gewent

Sulcken Scherm-muttsingen, sy sal't wel nettekens uyt-
pueren,

En ghevense maer het Back-huys, oft de Billen vol
Quetsueren.

K'hoor een gerucht van Mans, en gehou, en gekap?

DRIES EN NEEL BYKOMINGH.

*Dries Bebloedt eenen Kap over het Hoofd
hebbende.*

Dries. **S** Ellementen Neel wie gaf my daer die lap
Neel. Och k'en weets nier; goet Herteken ick bid' u
stellet op een loopen

Dries. Jemandt van hun sal't moeten met de Doodt be-
coopen,

Laetse comen

Neel. Myn Lief om Godts wil, wilt u verstecken gaen
Springht in een Boodt en roeyt over, want t'is om u
Lyf gedaen:

t'Isfer al inde weer Dienaers, en Provosten.

Dries K'en gever niet om ten oan my maer mynen Hals
costen:

Neel. Ghy connet ontgaen wilde u willens brenghen inde
Doodt.

Ick bid' u myn Lief, ick bid' u springht in dien Boodt

Laet u gefeggen.

Dries. Adieu dan *Dries springht in eenen Boot.*

Neel. Den Heer wil u bewaeren

Kramer. Wat isfer?

N. cl. Och Kramer en wilt het toch niet openbaeren?

SERGIANT EN WEERT BYKOMINGH.

Serg. **D** Atmē de Werf poort, en het Borgat wel beset,

Weert. t'Isfer wel voorsien daer is wel opgelet,

Sergiant. Ha die Vagebond?

Weert.

Waer toch magh hy nu steken

Neel. Och Monsieur Sergiant wilt toch ten besten spreken

Sergiant.

Sergiant. Ist ou Man?

Neel.

Ja, ick bid' Monsieur Sergiant om genaed'

Sergiant. Hy heeft my geconjocert den eersten Dagh van myn Paraed'

Ick ben nu opgetrock, ick heb de Wacht beschoncke
s'Hebben my wel een Ton sterck Bier afgedroncke
En hy stoofte my, en daer de Gelaes uyt gheschoot al-
lemael,

Ick fals hem doen Hangh al sou ick self de Strop betael
Weert. Hy heeft op myn Huys sulcken geweld bedreven
Dat t'gheluck is datter gheen twee, oft dry syn Doodt
gebleven,

Soume dat toe laeten in een Stadt gelyck als dit?

Cramer. ick meyn dat hy tegenwoordigh al over t'Veir sit

Weert. Wy sullen hem wel vinden, de Heer sal't hier strackx
comen ondersoecken

Sergiant. Moeyse gy niet, als met u Canceel-Koecken

Oft ick sal u wel leer tegen ons spreek, sul Bouffon

Weert. Hoort my dunckt datse hem vast hebben

Sergiant.

Ha bravement Bon.

Weert. Laet ons gaen sien.

Sergiant en Weert binnen.

Neel.

Soo terwylen sal hy fyntiens doorvaeren

Cramer. Daer's geen gebreck af, hy is al in't bewaeren

En uyt het Antwerps Recht, ten halven diep van't
Schelt,

Maer dat hy elders weer syn pypen niet en stelt.

LYN BYKOMINGH.

Lyn. **D**Aer heb ick die Caronie vveer eens aen Boort
„ geweest,

En sy schreuden als had' sy seffens vermoort „ ghe-
„ weest:

Strackx quaemen, all' de Dienaers, en Provosten om
myn Vleesch,

En ick was soo in't gadt, en ick kreegh sulcken Vrees,

GRAMSCHAP.

Hier dacht ick, sal't syn, vaughte, pootle, pootle
„ vvel:

Maer eyndelijck quaemensē om Dries den Boots „ ge-
sel,

Ist u Man niet?

Neel.

Laes! jae't

Cramer.

Hy is al voort.

Lyn.

Dat's goedt

Ghy syter qualyck med' aen, dan t'is een dinghen daer
claegen geen Deught aen doet.

Komt wilt niet ons gaen, wy sullen u wat verblyen

Naer ons vermogen

Neel.

Ick danck u,

Lyn.

Dat gy die Pryen

Noch meynt naer te loopen gelyck gy voor desen hept
gedaen,

Ick segh het recht nyt, ick sal daedelijck van u gaen

Cramer. Neen, ick beloof u Trouvv' ghelyck Eerelijcke
Mans betaemen,

Dus laet ons Peys maecken, en UYT JONSTEN VER-
SAEMEN.

LIEFDE DOET SOGEN.
G. OGIER.

F I N I S.

DE

D E

TRAEGHEYDT.

SPEEL-GHEWYS VERTHOONT.

Op de Kamer vanden

OLYFTACK.

Den 18. OCTOBER ANNO 1677.

BINNEN ANTWERPEN.



Gasp. Boullab. inventor et fecit

V O O R - R E D E N .

Soo ons t'gheluck ghebeurt dat wel gheoeffend' Ooren
 Vervatten onsen Sin : soo belghe't er niet een VV'cord
 VVant wy verschynen niet om jemandt te verflooren
 Maer spreken, soo ons dunckt, dat tot de saeck behoora

VVy dienen, om vermaeck, en by geval te leeren
 Het gheen een Predicant oock ghetren seggen souw?
 VVoud' maer den wysen Stoek, in een Thoneel verkeeren
 Maer wy in Boerigheydt slaen't inde selve Vouw

VVy naemen dese stof, om Traegheydt uyt te belden,
 Niet soo die is gheschiet, maer soo't gheschieden kan.
 Neemt dan de Goetheyt om hier niemant med' te scheldenz.
 VVant alsment t' segghen moet, niet, waers, en is'er van.

Den Dichter heeft uyt lust, maer niet om te beschaemen,
 Der Menschen handelingh, soo hier, en daer geraeckt :
 Niet voorder als hem dunckt dat tot syn VVerck betaemen.
 De seven Sonden, syn by hem, hier med' volmaeckt.

Dies soo het u behaeght, soo nemet om te sichten
 En maeckt geen argernis van dat geen argh en meent.
 En laet hem oock wat toe de vryigheyt van Dichten
 Die wenscht dat Godt aen u, en hem, genaede leent.

311

TOT MOMUS.

WY staen t'u Momus toe, en
willen u verhooren:

Want die berispingh lyt mer kennis,
en sich stooren

Die weygh'ren onder-wys, om dat
berispen leert.

Behalven t'onverstant, duydt alle dingh
verkeert.

Aen dese, vande Konst, valt niet met
al te vraeghen,

Die by hun Wys wilt syn, die lee-
ren hun verdraeghen.

PERSONAGIEN.

Cosmas, *W*

Sibille,

Claer, Hunne Dochter.

Maeyken, Hunne Maerte.

Pepyn, Steurtebier.

Crispyn, Synen Sone.

Speelt met den Avont.

DE TRAE GHEYDT.

EERSTE UYTKOMST.

SIBILLE EN CLAER.

Sibille.



St alrydt seker, het geluck met t'Haeyr te vatten?

Gy spreekt heel onbedacht, de Menschen syn geen Katten

Die spelen met t'geluck, als sy met Muysen doen.

t'Geluck is Wanckelbaer, den Avont, en den Noen

Heeft by haer groot verschil, die Snoenens als een Koningh

Sat vol van Heerlijckheydt, is Savondts sonder vvooningh

En sonder Kost oft Dranck, als inden brant verteirt:

En t'Herrste noch van al, dat niemant en begeirt

Die troost behoefde Menschen, dan met een hoop verwyten

Veel arger dan t'verlies.

Iae costen s'u beschyten.

Claer.

Sibille. Hoe spreekte soo myn Kindt?

Ma ma de Cortoisse

Gaet jegelijck niet aen, die siet alleen op wie.

Nu ons Fortuyn verlaet, soo wil ick t'al verlaeten:

En Vyandinne syn, die my om d'Armoee Haeten.

Beleeftheyt heeft geen Plaets daer Arremoeude woont,

Om datmen d'Arremoe nooydt gheen beleeftheydt thoont.

Wat comt het dan te pas beleeftheyt t'onderhouwen?

Voor die Visieten moet, en Cortisaenen, schouwen

Sibille.

Deught, wordt met deught beloont, al loont d'onsfanger niet.

Soo wie beleeftheydt pleeght, beleeftheydt oock gheschiet.

Claer.

TRAEGHEYDT.

Claer. Wanneer ? in uwen tydt ? en waer ? in vvelcke Steden ?

Dat sulckx de Mode was, is duysent Iaer geleden.
 Wie isser die my groet ? al ist dat ickle groet ?
 De Beesten ryen, en de Menschen gaen te Voet !
 Ia Beesten (segh ick) vande quaerste slimste Vossen,
 Die niet en Eeren, dan, de Peerden, en Carossen.
 Onnoosel als (ick was) ick meynden t'was om my :
 De veele Hoeykens af, dat boogen, die waerdy
 Schreef ick myn selven toe : ick streelden in dat ryen
 Myn selven opgevult, van alle Hooghverdyen,
 Al wat den Tour bereedt, tot myn gebieden stont
 Soodanigh t'wefen bleeck, en t'lacchen met den Mont.
 Maer ! nu myn Oudersyn gevallen ! en t'vermogen
 Van nyt te voeren mist : nu, heeft'er niemant Oogen
 Noch handen, om den Hoet te vatten vanden Cop :
 Noch boogende Calot, noch heffen sich eens op,
 Die liggen als een Koe, oft sieten als op Kack-huys
 Den meesten alle-snap heeft nu geen Tongh in't Back-
 huys ;

Sibille. t'Is Dochter, Ydelheyt, dat gy hier op bepeyft.

Claer. Was't Ydelheyt Ma ma, wie heeft het u vereyft ?

Wie Koets, en Peerden, en doen Knecht, en Maerten
 houven,

t'Waer beter nimmermeer gedaen, dan nu berouven.

En Vader vvas het niet die't al te heftigh dreeft

Het heught my dat Pa pa te voren daerom keef.

Waer op ghy antwoort gaest : nu schryft ghy henen
 Knoeyer

Soo gy de Duyvel syt, soo vveet, ick ben syn Moeyer.

Het ryen viel u licht maer die de Boecken sagh
 Dat vvas Pa pa, die svvaer besuchten dien Dagh !

Nu sit den goeden Man vervverrelt in syn schulden :

En ick ben nu als Maert van die my certyrs hulden,

En Moessies plackten, op myn Kaecken, ende hals,

Ick ben het spot van Straet, met lacchen, en gelchals.

Soo hoor ick roepen , fiet , dat is 't paer mantigh Dier-
ken :

Dat nu soo Slonsigh loop , daer vvas geen nieuuv Ma-
nierken

Geboren in Parys oft Iouffrou had' het aen.

Iou, jou, soo moet, het met die groote maecksters gaē.

Sibille. Van vvic gebeurt u dat ?

Claer. Van straet Grau van gepuffel.

Sibille. Wat Eerelijcke lied' bemoeyen dat geknuffel ?

En doen gy Ryck vvaert trockt g'u geen Rapalie aen

Doet noch soo, vvaerom niet de selve Wegh gegaen :

Al uuv' verdrietigheyt, (die staet u te bemercken)

Comt, dat gy niet en doet dan Luy, en lege Wercken

Voldvveipery gestyft, met vveder' pannigheyt :

En sonder vveese Godts, die eerst de Wegh bereyt

En inganck, tot de Deught de leegheyt is de Moeder

Genoemt van alle quaedt : haer Suster, en haer Broe-
der,

En al vvat haer bestaet, strydt tegen Godt en Weth.

Dies is op Luyerdy een harde Straf geset.

Getrooft u, de Fortuyn, gaet vloeyende en Ebben.

Claer. Een slechten Predicant en souder niet by hebben.

Ick lachme slap Ma ma, gy brenghet my dingen voort

Ons Leven in ons Huys bedacht, noch mind' gehoort

Gy moest de vveese Godts my breeder uytgeleggen

Wy hilden Godt, gelyck een, niet een sier te seggen

In ons gelegentheyt.

Sibille. Hoc hoorden, gy dan Mis ?

Claer. Maer meestendeel om dat, daer die, en diē is.

Belanghend' het Sermoon k'en heb' van alle myn Le-
ven ;

Soo vvyen Ooren nooydt aen Predicant gegeven

Als heden aen Ma ma ; vvat baet dat enen Preeckt

Als hondert vvencken Lacht , en duysent loncken
spreekt ?

Sibille. Dat doet de Welde die de zeden niet can lyden :

Maer nu , g'hebt oorsaeck om soo heftigh niet te stry-
den.

Claer.

Claer. K^r verstaen u veel Ma ma, ghy denckt ten is gheen noodt:

Een Dochter sonder Gelt die is soo veel als Doodt.

Sibille. U vunder inval magh een oudt Secret gelycken Begeeft u vvat te doen: laet Leegheyt by de Rycken.

Claer. Begeeft u vvat te doen? comt dat niet veel te pas Aen een die voor een Prins schier opgetrocken vvas?

Sibille. Al Sorterny te laet te laet van dese grollen Vergeet de streelery van al die Loter-bollen.

Binnen.

Claer. Dat is de vvreetste Weth die immers vvresen magh Vergeten datmen t' Lief en d' Ooghe geiren sagh Den noodt can't derven doen, maer nimmer doen vergeten,

Die niet bepeysen souv' moest nieuvers oock van vveten.

M A E Y K E N B Y K O M I N G H.

Maeyken. **M**A ma, die sent my met dit Spele. vverckx getouvv:

En met een swaeren last, dat Ionffrouw Wercken souw Tot flyten vanden tydt, en meest om wat te winnen.

En tot een Medecyn van de verwerde sinnen.

Claer. Daer steect gheen Werck in my t' is niet dan Suyver Vlas

Maeyken. Ick dacht hoe Ionffrouw daer oock toe ghene-gen was.

Claer. Ist Raetsaem seght gy Laeff, gy onbehangen vodde Op dat ick oock als gy niet alle dingh' verbrodde; Want ghy en dient hier niet om datmen dienst verwacht,

Maer om dat d' Arremoe op Straet niet vwordt ghe-bracht:

De Luyerdy is Trouvv, te Luy om veel te gaepen.

Het ongheluck van Staet, heeft traeghe Maert, oft Knarpen.

Maeyken.

Maeyken. Een Schilder schildert dat in syn ghedachten
 siveeft ,

En dickvils, daer hy meest gebreeckt van selver heeft.
 Me Iouffrouvv die gelieft haer selven te bekycken.

Ick vvensch aen u te sien dat Neerstigheyt mocht blycken.

Daer's Werck ? ick heb het myn , en daer's een Stoel sit
 neer.

En Werckt , oft , Werckte niet , ick heb gheen lasten
 meer. *Binnen.*

Claer. En oft ick proeffen oft het Wercken my sou Handen ,

Den droes die lachter om , ick sien het aen syn Tanden
 Daer leyf het Helsch ghetouvv , en oft Mama , vvat
 kout :

Van Wercken. myn gedacht is al te vvyt gestout ,

Om soo verachtelijck het lock , van Werck , te drae-
 ghen ,

Een die sigh t'Werck gevvent , is nooyt van t'Werck
 ontslagen.

Macy, Macy, Macy, com hier Macy

M A E Y K E N B Y K O M I N G H.

Maeyken. **V V** At isser

Claer. Maey pas't op

Maeyken. De Maeyen is u Kaes. en Water in u sop.

Om dat ick dienen moet schynt Maeyken veel te costen

Dat Maey te heeten ? k'wou dat my een Maey-man
 verloften ,

Uyt dat veracht geslacht van Maey te moeten syn.

Claer. Dat Vagevier ontlast u van een meerder pyn

Wat sout gy met de Man oft Man met u gelycken ?

Maeyken. Ghelyck ons Iouffrouw elck anderen staen be-
 kycken,

Claer. Macy, Macy, Macy ,

Maeyken. Cleir, Cleir, Cleir ,

Claer.

Claer. Gy Holle-bolle méer

Raep daer myn Kuffen op.

Maeyken. Wie wierp het daer om-^{verr}?

Claer.

Dat reert u niet, raep op.

Maeyken. Een die't daer heeft gefineten

Dat die het selver raept

Claer.

Gy b'hoeft dat niet te weten

Hezis genoegh als ick u segh raep op, ick wilt.

Maeyken. Ick niet,

Claer.

Ick wil,

Maeyken.

Ick niet, hoe veel, dat dat verschilt

Claer. Ick segh noch eens, ick wilt

Maeyken.

K'heb anders voorgenomen

Gy moet het selver doen, om t'Kuffen selver comen.

Claer. Ghy treckt myn Ouders huer, en Kost steeckt in u
Vleesch,

Maeyken. Die dienen wilt en heeft voor Kost en huer geen
Vrees,

Den Loon is altydt voor de goede dienders vaerdigh

Het Peert is wonder slecht en ist geen Haver weerdigh

Claer. Wel dient dan soo gy moet,

Maeyken.

Ick dien gelyck t'behoort

Claer. Raep dan myn Kuffen op

Maeyken.

Gestoot, oft niet gestoot

K'en sal't niet doen ick wil u buyten leeren temmen.

Des Somers stoven, en des Winters willen swemmen,

Is ongelijck aen tydt.

SIBILLE BYKOMINGH.

Claer. **M**A ma, Ma ma, comt hier?

Maey. **M**A ma, Ma ma,

Sibille.

Wat tier

Is by u twee?

Claer.

Ma ma, ten is niet om te lyen!

Ons Maey is onbelceeft, van d'alder-stoutse Pryen.

Sy wilt myn Kuffen niet, op raepen, seght Ma ma,

Is dat

Is dat haer Werck niet me?

Sibille.

Wel Maeyken, jae, jae, jae,

Macy. Maeyken? louffrou had' sy dat maer willen seggen,

Geen oogen-blick en had' het Kussen blyven leggen

Den naem van Maeyken, daerom loopt ick dooreen

Vyer,

Clær. Ma ma, sy heet my Cleir is dat oock een manier

Van Meyfens? ben ick niet die ick eens placht te wesen

Wat moeyt haer onsen Staet, oft hoogh, oft leegh ge-

resen:

Sibille. t' Waer goedt dat gy, en sy, malsanderen wel ver-

stondt,

De moeyelijckheydt is t' Huys maectt weerd' een ver-

sche Wond'

En brenghet ons ongeval met suchten my te voren. *Bin.*

Maeyken. louffrou Claro, wy syn op een manier geboren

Op een manier Gedoopt: verwondert u dan niet

Dat ick de Maey, en Cleir, saem vande Vunte stiet.

Daer is het groot Proces nu inde sack ghehangen!

Gheeft haer het Kussen.

Clær. Het is myn meyningh niet het Kussen, my te langens,

Maer draeght het op syn Plaets.

Maeyken.

De plaets dat is u schoot.

En Werckte niet nyt lust ten minsten werckt nyt noot.

Clær. Om dat Canalie eer, noch goet verlies en vreesen

Maeckt hun ontemmelijck,

Maeyken.

Om dat de Weeuuv, en Weesen,

En dienstbaere geslacht, meest dees verachtingh lydt,

Daerom voort d'Hooverdy oock dickvils gecastydt:

Want Godt die laet hem Vriendt van Arm en Weesen

blycken.

Maer maectt den Hemel svaer tot inganck vande

Rycken.

En neemt dit, niet op u, dat ick u dit vervvyt,

Maer troost u oock hier med' tervvyl g' oock Arrem

sy.

Binnen.

Clær. Arm: hoe arm? arm, arm, arm, voort, voort met

snelle stappen

Oft

Oft t'Kussen sal ick in u mottigh Back-nuys lappen
 Ick hou dat inde Hel de Alder vvreestte Roe
 Is datmen het gebreck vervvyt van d'Arremoe.

CHRISPYN STEURTEBIER
 BYKOMINGH.

Chrispyn. **O** Claere claerheyt syn u poefelige Handen
 Tot Wercken nu ghestelt, ghy vlight maer
 liefde banden.

Oft vveeft een aerdigh Net tot Cupidos gerief
 Bevall'ge nooyt verlaet: de Werelt heeft u Lief.
 Oft moet den Hemel selfs, hier comen u te streelen?
 En ist u niet genoegh de Menschen med' te deelen
 Van de genaeden die den Hemel aen u gaf?
 Is Mensch te nederigh? oft ist een Menschen straf
 Dat uve schoonheyt als Godinne comt verschynen?
 Ende gebeden vande Minnaers laet verdevyoen
 Gelyck een doeffe sinoor die doffer Vyer verstickt?
 Al vvaer t'bevorp', en't Eynd' om vvorstelat, en om
 schrick.

Me louffrouvv laet uvv gunst der Menschen niet ver-
 vaeren,
 De schoonheyt is bepaelt en duert maer vveynigh Iaren.
 Tervvyl gy dat besit soo gunt, tervvyl gy meught,
 En deylt een ander, en u selven vande Vreught
 Die den verlopen tydt ean vvenschen, maer niet heb-
 ben.

Let op het Werck alleen, van't Konstigh Spinne Web-
 ben,
 Daer Menschen const voor svvight, vvant niemant heeft
 ter in:

Dat Werck (hoe vvyse Mensch.) ghevrocht ghelyck de
 Spinne,
 Niet tegenstaende, vaeght oock sonder acht een Meysen
 Al dat gevveeft te niet: den tydt met syne leysen

Die gaet noch inelder voort, dus vvat aen tydt bekleefc.
Besteet dat inden tydt: die weer doet, doet beleeft.

Sy swyght.

Heeft Ionffrou dan de spraeck verloren? om te vryen?
Oft swyghd' op trotsigheyt? oft swyghd' om Luyerdyn?
K' verheysch een stael daer van: ick bid' u syt gemeyn
By groote, groot te sijn, en cleyne, by de cleyn,
Dat baert wel leventheyt: dus deftighe uytgesproken
Men magh gheen grooter Vyer als naer de Keucken flo-
ken.

Indien gy trots syt, soo verclaert u oock voor Sor.
Het is wel statigheyt, dat jemant die het Lot.
Tot hooger Ampten treckt, sijn hout wat veel verlegen
Om al de Weirelt niet op synen hals gekregen
Te weiren met een Woort, myn Heer die heeft beler.
En dat een grootiche Vron haer selven oock soo ser
Gelyck een Pauwe pronckt, met hondert argus Oogen
Die Sottigheyt die moet de Weirelt al gedoogen.
Maer sonder Staet, oft Gelt, dan laes, ick hebt geweest!
Dat is de Duyvel, inde Bors' en inde Geest.
De Spraeckeloosheyt can ick daer van niet besluyten

Claer. M'is haest gevonnist, inde Vier-schaer vande Guy-
ten,

Chryffyn. Die slagh is goedt. dat trest, en hebby meer van
dat?

Soo hebt in plaets van Geldt, t' verstantimet hayr gevat,
Dat ongelijck veel meer vermagh als rycke Schatten.
Gy syt soo slim al ree gelijk de oude Ratten
Die al de listigheyt der vallen sijn bekent.
Gy hebt u naer den Aerdt van't spreck-vvoort haest
gewent,

Die Luy is, die moet Loos,, sijn
Claer. Die Rekel moet wel boos,, sijn

Die't Vrouwelijck Geslacht met syne Tanden sleure

Chryf. Met Oorelofk'en heb u voden niet gescheurt.

Claer. Daer sou ick by sijn en gy moest die weder lappen

Chryf. Wy sullen noch cleyn Bier t'saem uyt een Vaerjen
tappen,

Want die u crygen sal voor vast besluyn ten Most
Dat goet Bier Kostelijck is, en Water niet en Kost.

Claer. Wat syde voor een Aep?

Chris. Maer half een Baeviaentjen
Noch Visc, noch Vleesch ick ben, een Snaeck, een Cor-
telaentjen,

Een Manneken met Rapiet maer nimmermeer uyt quaet
Alleenlijck om dat 't Rapietken my wel staet,
Niet tegenstaende, dat my dick wils is verboden,
K'heb d'Handen van 't gherecht oock menigmael ontvlo-
den.

Die my wel op het droogh woud' setten om't Rapiet.
Die soo den Adel coopt, die staet het seker dier.
Om voorder mynen Staet, my Iouffrou te belesen:
Ick, ben een Lanterfant, die meest Poet wilt wesen,
Ick Droom, ick Nies, ick Hoest niet dan Poetery,
Met Oorlof, dat ick 't segh, myn Camerganck daer by.
Ick ben vol, vol, jae meer, dan vol, tot overloopen,
Men sou'er my om het Vel af willen stroopen
Dat ick soo vol van Gout, als vol Poetery stack.
Gy Werckt te cloeck Iouffrou, ey hout wat u gemack;
My dunckt niet noodigh, om u daer toe te versoeken?
Gy sout de Lombaert (dunckt my) daerom niet vervloec-
ken,

Al son al t'Werck van t'Lant, daer moeten blyven staen
Tot dat'er het verloop sou worden af-gedaen.

Claer. Gy acht u een Poet?

Chris. Ten dienst,

Claer. Geen slechten sebben
Maer beldt u oock niet in een slechthoofte voor te heb-
ben.

Poet jae wel Poet? al u Poetery,
Ben ick Ovidius bestaet alleen uyt my,
Gy hebt met voordacht, en misschien met lange tyen
Een voorwerp, oft een schets, ghemaect om soo te
Vryen:

Om met een schamperheyt te seggen dat gy wilt.

Onnut

Onnut is de Poëet die soo syn tydt verspilt:

En voor syn danck, behaelt, niet voorder, dan een
honds,, fot

Chriſt. Hoe Pegasus Fonteyn verandert in een ſtronds,,
Kot!

Waer ſyn de Saters, waer, waer Pegasus u Hoeven?

Slaet Vyer uyt uwe Rots, voor die de Rey bedroeven

Die beyd' u heuvelen aenbidden, en van't Nar

Dat d'Ipocrene stort, noch Nucht'ren loopen Sat.

Heb ick mijn Leven meer een lachter hooren ſpreken!

Men ſouwer Trooyen in den Brandt om willen ſteken.

Die *Febus* Zetel ſoo tot ſchanden maecten ſouw.

O negen Vrou geſlacht gelaffert, door een Vrouw!

Van Ooren nooydt gehoort, getaft, noch nooydt begre-
pen,

Gefongen op Muſieck, noch met Schalmey gepepen.

Ick loop by Pluto, en ick maen hem op den ſpyt

Dat hy my ſeght, wat gy voor een Megera ſyt.

Binnen

Claer. Ick crygh onſteltenis want dien ſtouten quandt
,, is:

Gelijck aen ſyne Tael: en aen ſyn gauw' verſtant,, is

De ſelve, jae de ſelf, die my door min bedroogh

En onbekent, och, och, met t'beſte henen vloogh.

Nu heb ick't ſpa berouw, dat ick hem niet en trachten

Te kennen: t'is mijn ſchult, dat ick hem ſoo verachten.

Mijn Minnaer wel gekleet? maer dees' een lochte floef,

Hy deed't miſſchien uyt liſt? de twyffel maect my Droef

Binnen

T W E E D E U Y T K O M S T.

SIBILLE COSMAS.

Sibille. **VV** Aer gaet gy weer naer toe?

Cosmas. Ick gaen een Lochtjen raepen

Om dampen uyt het Hoofd te weiren.

X 2

Sibille

Sibille.

Maer te slaepen

schier dagelijckx tot de Kost op Tafel wordt geset
 Maeckt dat geen dampen doet dat nergens aen belet
Cosmas. Wat sou ick doen? k'en weet geen Handen uyt te
 steken,

Tot voordeel, oft tot winst.

Sibille.

Dat syn maer Manne treken

Op Luyerdij gegront het Werck waer haest bedocht
 Voor jemant, die maer Werck met vlytigheden socht.
Cosmas. Ick ben geen Werck ghewent als dagelijckx to
 schryven

Sibille. Ten minsten hebby doen in Huys oock moeten
 blyven,

Nu datelijck op straet soo ty de Kost in't Lyf.

Cosmas. Wat sou ick t'Huys doen met dat dollle Koppigh
 Wyf?

Sibille. Nu ben ick wyf, nu meest mijn middelen syn gaen
 vliegen,

En had' ick niet de Konst gecost van te bedriegen

Daer waer noch Bed' noch Stoel, dat ghy behouden
 hadt;

Om op te slaepen oft te rusten met u gadt.

Cosmas. Een costelijcke Vrouw vergheet dat sy't verqui-
 sten.

t'Sou my ontschuldighen dat myn Schuldenaeren vvi-
 sten,

Daer de Visieten, en het spelen, wel aen ons

Op cenen Nacht gecost heeft hondert Parracons.

Sibille. Wel waer comt dat te pas wat wilde daer van spre-
 ken?

Moet jemant naer syn Staet hem niet in lasten steken?

Dat t'geen manier en waer, k'en had' het niet gedaen.

Cosmas. Het is oock de manier, dat Vrouwen moeten
 staen,

Ten opzicht vande Mans, gelyck als Ondersaeten,

En doen niet voorder dan de Man wilt doen, en laten.

Sibille. Dat doodert, Vrouwen, hoort! wanneer gy knie-
 den moet!

Cosmas

Cosmas. De Man die is het Hoofst,

Sibille.

De Vrou die is den Hoet

Soo ick den Text verstaen , ghy soeckt , en cont niec vinden ,

De reden van't verlies , en oock van al ons Vrienden.

Een die syn goedt gemist, wordt saem op eenen tydt
(Soo veel verstaen ick't my) syn goedt en Vrienden
quyt.

Cosmas. Soo veel verstaen ick't oock dat gy't op my wile
ichuyven.

Sibille. De Broeck heeft veel respect , ten oplicht vande
Huyven.

Mijn Heere (met verlof) gy waert een Lanterfant ,
Te veel, van Luyerdy, oft weynigh van verstant ,
Het goet bepeetert, duf, en rot, en gansch bedorven ,
Het goedt stont beter in het Pack-huys soo verstorven
Dan te verhandelen : oft moest thien per Cento winst.
Een ander, tusschen dat, had' thien-mael voor het minst
Het goedt , tot Gelt gemaect , en goedt voor Gelt ver-
kregen :

Terwyl, u vaddigheyt gingh d'Arremoede tegen.

En op't Cantoir en ist oock niet te wel gegaen .

Gy treckt u anders saeck, maer eygen selden aen.

En dit is Traegheyt ! dat wy van ons eygen saecken !

Een min bestier, als van ons Even-naesten maecken

Ick ben een Vrouw ! maer die seer lichtelijck begryp ,

Als Herman stuyten vvilt, soo roert hy oock de Pyp ,

Die grielen vvilt , die moet syn Handen meest ghebruyc-
ken.

Die met de Knieckeren , vvilt Knieckeren, oft stuycken ,

Moet rap van Handen syn, oft seker op de scheut :

Een slan Trompetter speelt altydt teut teut teut teut

Cosmas. Gy syt een Vrouvv,

Sibille.

Een Vrouvv :

Cosmas.

Een Vrouvv gy cont passeren :

Is Slange Vieesch bequaem om dapper te puizeren ,

Een draeghma is genoegh : vvant tot het svyeten gaet.

De krachten van u Vleesch hoogh boven medridaet :
 Ick sweedt van u te sien,

Sibille. Soo volgens u gekaeckel

En waerde maer Doctoor, soo waer ick haest Driakel :
 Jae trots Venetien ?

Cosmas. Het gaufte lit van t'Lyf,
 Dat is altydt geweest de Tonge van mijn Wyf.

Sibille. Soo gy geen Sebol syt, en schepte maer Coragie,
 Ick can behulplaem syn, en wordt maer Jan-pottagie:
 Daer heb ick wel gesien, wat dat de Tongh vermagh :
 En dat een gantsche Stadt een hoop van Sotten sagh,
 En keurde meerder dan geleerde Medecynen.
 Men keurt niet soo men is, men keurt maer soo men
 Ichynen,

Cosmas. U snater is te wel bekend door heel de Stadt,
 Een eygenaer verliest te veel,

Sibille. En waerom dat ?

Cosmas. Al watmen niet en kent is lichtelijck grootd te
 achten :

Dat can de Leughen voor een hoogen Prys verpach-
 ten :

Wegh, wegh, met Eygenaers, want isser eenigh dingh
 Dat goet is, het moet syn van eenen vremdelingh.

M A E Y K E N B Y K O M I N G H.

Maeyken. **T**En is niet moghelijck, nie moghelijck te
 lyen !

Ten is niet mogelijck ! niet mogelijck te myen,
 Het queken, en gekyt, het vloecken, en gerier,
 Het itampen, en gebeir, en t'gêen dat geen manier
 Van Dochter en gelyekt : oft t'moesten vuyle Vlacyen,
 Gegaete Noten syn, oft afgekeurde Daeyen.
 Het is onmogelijck, onmogelijck. ick segh
 Myn huer op, en ick gaen soo daedelijcken wegh

Sibille. Wat isser weer :

Maeyken. Het selfs, een luye Laef by hoopen,
 Daer

Daer is den Huspot, schier al't Sop in't Vyer gelooopen,
 Terwyl ick tappen gingh: ick seyde, ey louffrou Claer
 Terwyl gy sit aen't Vyer, ick bid' u, liet daer naer.
 En als ick weder quam, soo vond' ick, och wat rampen!
 Het Vyer gheheel versmacht, de Keucken niet dan dam-
 pen:

En datter inde Pot noch over bleven was,
 Was, onbequaeme Kost gemengelt met het As?
 Ick seyde, hoe gaet dat soo? en louffrou by te sitten?
 Wat seghde vyyl Slavoen geboren van gelitten,
 Van Boere cluyt gesmeet, en ongelyck Gedoopt.
 Wat is het wonder, dat den Vleesch pot overloopt?
 Soo sprackse: ben ick hier ghestelt de Pot te vvaecken?
 Gy sout u selven noch een Lyf vvel connen maecten
 Om doen gelyck gy moet, vvant ick heb veel gedaen
 Dat ick het springen van het Vyer noch ben ontgaen.

Cosmas. Een vvyse Dochter maect, indien men hun be-
 trouuwe,

Een voor-beldt van het Huys, maer Dochter sijn, oft
 Vrouuwe,

Heeft ongemeenschap, vvant een Huyselijck bestier
 Bestaet in zeden vande vvyfende manier.

Sibil. Wat seghde?

Cosmas. Dat gy moest u Huys vvat meer betrachten.
 Want toen gy Dochter vvaert, een jeder met my ach-
 ten:

By Gelt, en vvaerde saeck, die soo een Dochter kreegh.
 De Dochter die vvas vroed, de Vrouw' die is nu leegh.

Sibil. Leegh, leegh, t'vvaer beter Sor, vvant leegheyde
 volgen straffen

Cosmas. Dat heb ick vvel beproeft.

Sibil. Het schynt met al u blaffen

Dat ick daer schult van ben, nochtans,.....

Cosmas. Wy deylen half.

Sibil. Als myne Koe gelicht soo deylde med' van't Kalf.

Dat heb ick oock beproeft, vvant als't de Mans ver-
 quisten.

De Vrouwen hebben Schult, het syn al Adamisten!
 Dat Erfelijck gebreck en sal hun nooyt ontgaen.
Maey. Nu Iouffrouw maeckt het cort ick slaep vvaer dat
 ick staen,
Sibil. Gy slaept al staende gy behoeft geen Bed' te coopen

C L A R A B Y K O M I N G H.

Claer. **M**A ma, Ma ma, de Soegh is met den Tap gaen
 loopen!

Ons Tonne beste Bier loopt vast ter Kelder in.

Sibil. Hoc soo?

Claer. Dat vveet ons Maey,

Maey. Dat valtme daer in't san,
 t'Is vvaer, vvant met'er haest, naer boven op-ghe-

clommen,
 Soo ben ick, met den Tap, noch in myn Handt ghe-

Sibil. En vvas den Huspot dan u meerder vveert als Bier?

Maey. K'en achten vveerde niet, ick letten op't getier
 Van onse Iouffrouw Claer, sy schreende als beseten.

Cosmas. Het Bier verloren! en het Allen in het Eten!
 Hout dat niet Aerdigh Huys?

Sibil. Loopt Maeyken stopt de Kraen
 B-hout noch datter is.

Maey. K'en sou daer niet meer gaen:
 Maer recht ten Hnyfen uyt.

Sibil. En soo Bier myn verstorren?
 Ick sal't u aen de hner tot eenen stuyver corten

Loop, loop u alder-haest.

Maey. Als ick't betalen sal,
 Het Bier loop met gemack,

Sibil. De helft, en is niet al,
 Spaert jet,

Maey. Oft jet, oft niet, dat can my niet verschricken,

Sibil. Ghy sult het Bier ghebreck van Dorst noch liggen
 sticken.

Myn Dochter gaet eens selfs ,

Claer.

Hoe ick Ma ma, hoe ick?

Een Donderflagh en maect geen eyschelijcker schrick
Als dat verachten vvoort,

Sibil.

Maer gaet als' t moet geschieden

Want Maeyken vvilt toch niet

Claer.

Ma ma, k'en moet V. Lieden

Hier in niet g'hoorsaem syn : een Dochter die ont-
flaet ,

Haer selfs, vvanneer t'gebodt is buyten haeren Staet.

Die vuyle Mest-back , derft u daer in tegen spreken

En ick sou moeten doen ?

Maey.

Waeren vvy beyd' bekeken

Wie sou de Mest-back syn, oft vwie een tobbe Dreck?

Cosmas. Maer Vrouw dat jonck gespuys hout met het Bier
de geck

Loopselfs,

Sibil.

Ey Liefloopt gy ,

Cosmas.

De Vrouw moet dat bewaeren,

Claer. En niemandt als Papa , heeft best van Bier ghe-
vaeren ,

Cosmas. Wei vuyl Neus is u sorgh van t' Huys daerom te
min ?

Claer. Ter , loopt het Bier in't lyf oft t'loopt te Kelder in.

Wat isser aen verlangh daer is al meer verlopen?

Cosmas. Men sou , om soo een steeck , u aen den Torck
vercoopen.

Binnen.

Sibil. Gy spytigh' vol vervvyt u straf is niet ten endt,

Claer. Ma ma, ick ben van jonckx de spytigheyt gewent ;

Sibil. Soo sult g'u lyden met u spytigheyt verdraegen

Onvveerdigh datter een u Lyden sal beclaegen.

Binnen.

Maey. En tusschen beyden loopt het Bier al Mancken pis

Claer. Wat is het vvonder daer soo vaddigh Meyfen is.

Binnen.

Maey. Wat is het vvonder als de Hoofden hun verlaeten

Op simpele bestier van hunne ondersaeten ,

Dat

Dat alles qualyck gaet, een Schipper die't verfraet
Wanneer het onvveer maect, vertrouwt op gheen
maet.

Maer voeght hem aen het Roer, ick vveet daer van te
spreken,

Ick heb de Neus vvel inde Schippers Roef gesteken:

Het gaet pack op met my, ick tracht oock naer ghe-
mack,

Al souw ick Leven op gemeyne Bedel sack. *Birnen.*

DERDE UYTKOMST.

PEPYN STEURTEBIER

Met twee Krucken gaende, als vol Eiereyn.

CHRISPYN *Synen Sone.*

Pepyn. Ick ken, ick ken u niet.

Chriſp. Myn Vader wilt het hebben
Dat ick myn schult beken.

Pepyn. O Vagebont, ô Sebben,

Chriſp. De droes die graet daer uyt want Vaghebont, en
Sebb

Dat raectt malcanderen, gelyck het vloeyen t'ebb

Pepyn. Rabout ey me! ey me! gy sult dat noch beclaegen

Ten is geen const, de Eer van Dochter me te draegen

Ey, ey, ey me, vvat pyn: gy Eereloose Guyt,

En quetst gheen Dochters Eer, oft maectter van u
Bruydt.

Chriſp. Wat raet dan voor de Kost

Pepyn. Gaet volght de Dant op't hecken
Men magh nooydt met de Ziel, maer met het Lyf vvel
gecken.

Gaet sleypt oock d' Arremoe terwyl u traegen Aerdt
Versuynt de nutte Kost.

Chriſp. En als ick vvaer gepaert

Soo vvaert noch slimmer, dan, voor tvyce te moeten
sorgen?

Pepyn. Ghy hebt geen rekeningh te geven oydt van mor-
ghen,

Indien gy naer't Gebodt des Heeren immer leeft:

Dat is een Gratie, daer u niemant schult aen geeft.

U vvercken die bestaen in lege Sotternyen.

Die gy tot u verschoon noch noemt Poëteriyen:

Vol Straet-clap, en gemoeyt met Hannen en met Lys;

En in u eygen saeck en syde nooyt niet wys.

Maer seght my, in het cort, hoe dat met haer gheschie-
den?

Chrijsp. Ick leyden haer ten Dans: en in myn gunst te
bieden,

Soo scheen sy groot beval te hebben, en ick gis

Dat's een verkeerden, en met my bedrogen, is

Want hondert Heeren, heb ick naer het Hooft ghekre-
ghen,

Pepyn. Ick ben met soo een Soon ten uystersten bedegen
Myn Heer! t'is wel myn Heer,

Chrijsp. En vvie can uyt den schyn
Bekennen wie dat kluys, oft wie dat Heeren syn?

Ick cost ten minsten als een Ezel oock wel neyen.

Maer d'Edel achtbaerheyt die heb ick onderscheyen

En met het Borgerfchap myn leven niet gemenght.

Wie t'Adelijcke Ampt tot cleynigheden brengh

Doet qualyck, en versterckt, de Muylers, en de Guy-
ten,

t'Ghemeente sonder Hooft can nooyt jet goedts be-
sluyten:

En elck is niet bequaem om Hooft te connen syn.

Pepyn. Maer jeder een die acht syn Hooft, ghy t'uw, ick't
myn:

Bequaemigheyt dat valt, als Teirelingen keeren.

Chrijsp. Svvyght der gemeente Keus, is al den vvil des Hee-
ren,

Pepyn. Swyght, swyght, aen Vader swyght? och dat ick
niet en can

Myn

Myn Kint castyden ? ey ? my ongevalligh Man !
Daer , Guyt-sack , daer , en can ick niet naer myn be-
lieven ,

Het is gelyck ick magh , *Snydt de Kruck naer hem*
Christp. Hoe Vader u t'ontrieven ,

Door scheut , oft ongeluck , vvel jemandt t'Been ont-
viel :

Wie vvierp soo roeckeloos syn Been ooyt inde griet ?

Pepyn. Och outheyt ? outheyt ? och , vvat moer ghy leet
gehengen ?

Christp. Het goetd , en quaedt , bestaet in Kinders op te
brengen ,

Een Sone jonck , en vvilt , en sonder vreesse Godts ,

Allenelijck den styl van Mode , en van Trots

Gessen , en ingeplan , en anders niet betrachten :

t'Syn dyvaese Ouders die jers anders oock verwachten.

Pepyn. In't gëen sy qualyck doen , thoont dat ghy vvyler
syt :

En volght hun weldoen naer , nu haest , nu haest , t'is
tydt ,

Myn Sone langht de Kruck , een , can het Lyf niet
Schraegen ,

Christp. In't goet !

Pepyn. In't goet ,

Christp. Hout daer ,

Pepyn. Hoe hebt het dorven vvaegen ?

Dat gy die Iouffrouw soo tot schanden hebt gebrocht ?

De Ledigheyt die heeft haer Dochter haest gelocht !

Christp. Ick gingh alleen maer om't gheselschap te bekyc-
ken :

Een Dans-feeft soo vernaemt gehouden by de Rycken.

En , mits ick van Parys een hooffelijcke dracht

Hier ongesien , daerom , meer als gemeen geacht

A en t'lyf had' : dat my had' een Edel Man gheschon-
ken ;

Om jets voor hem gedicht , die aen syn Ooren clonc-
ken.

Oft ick Homerus oft Virgilius had' gevveest :

Soo vverd' ick med' geacht als jemant vande Feest
In dat geselschap, maer ter middernacht, men riever
Een Sterre met de steirt ! op dien roep soo lieper
t'Geselschap heel verstrooyt om naer de Steer te sien,
De vele naer den Hof, op Solder, en meschien
Dat ick van dese vvas? t'scheen schrickelijck te maen-
nen :

De plæghen van het Landt. vwant t'syn des Hemels
Traenen ,

Pepyn. Om t'Menschelijck geslacht te thoonen dat de Roe
Gedreyght vwordt : en dat Godt de boosheydt vwordt
te moe.

Chrisp. Toch even vvel ick moet een ander niet beliegen,
Ick cost een Dochter.

Pepyn. Maer gy cost geen Godt bedriegen.
t'Was Eere loos gedaen, en buyten Godt, en rëen.

Chrisp. t'Is vvaer? maer even vvel sy wasser me te vrëen

Pepyn. En daerom Troutse ; hebt ghy beyd' de Sond' be-
dreden ,

Soo can Boetvaerdigheyt de Sonden oock vergeven.

Chrisp. Toen scheense Ryck te syn en nu soo isse kael

Soo kael, soo kael, als ick, en dat ick u verhael

Is maer dry Maenden oudt,

Pepyn. Ick can niet vvel gelooven

Dat jemant sou het goedt van andere berooven

En dat hy selfs gebreck sou lyden, t'is maer schyn !

De duyvel beter Arm, als selver Arm te syn.

Gaeter een ganck op aen , en is met d'Eer de schaemte

Niet al te niet gedaen, sy sal om de betaemte

U kiezen voor een Man.

Chrisp. Wat souse?

Pepyn. Arme Sot,

Wat syn de scherven vveert van een gebroken Pot?

Chrisp. Het is een spytigh Hooft ten is geen Ur geloden

Dat ick haer aen sprack met de minnelijckste reden

In myn verstant bedacht : maer sy gaf geen gehoor.

Waar

Waer op ick, haer vervveet, dat sy een rechte Sloor.
En Luy, en mottigh vvas, en onbequaem van Han-
den :

Het beste van haer Lyf, dat vvas haer Tonghen Tan-
den,

Soo viel ick uyt,

Pepyn. Mefchien en heeft sy niet geler
Wie dat gy vvesen mocht.

Chriſp. Dat Kleet is langh verſet
Ter Lombaert, het can ſyn dat ſy my niet en kenden.
Want ick ben nu gekleet met draden, en ſyn enden.
Maer ſins is haer, Fortuyn, en myn, te wyt gegaen.

Pepyn. En in dry Maenden tyds en ſpraect haer nooydt
niet aen ?

Chriſp. Een Dief is altydt bloo : vermits ſy Rycke Liedn
Doen ſchenen, doch ick, ſal my niet van haer gheſchie-
den,

Dan dat ick uytgemaect ſal vworden als een Vlugh :

En comen t' Huys met een gebaſtoneerden Rugh.

Maer nu ſy cael is vveet ick niemant niet te vinden

Die dat fou voor haer doen, gheen Gelt, oock gheene
Vrienden.

Pepyn. Haer Vader Cosmas fou noch heugen jonger ſwier
Soo gy u Vader noemt, maer Pepyn Stortebier
Want Pepyn Stortebier, vvas ſoo bekenden Jongen
Als beenen droegen, van die over Straeten gongen.
Chriſpyn, gaet vvederom en maect u ſaecke cort.

COSMAS BYKOMINGH.

Cosmas. **H**ier comt haer Vader, net
Het Bier dat is geſtort
Den Haſpel is verbrant, het Spinney viel gebroken
De Stoelen uyt de leen, geen hout om Vyer te ſtoken
Geborſte Potten, en de Schotels ſonder ſpys
Och oude Arremoe hoe maect g'ons ſpaede wys
Maer t'leſt gedenckt my beſt, van dat verſteurte Bier

Pepyn

Pepyn. Ist mogelijk de Man comt daerom selver hier
 Gy kendet veel Stortebier, Vriendt Cosmas, langh be-
 kenden

Cosmas. Vriendt seydt hy, en de Droes die magh hem her-
 waerts senden!

Jae, droes, oft syn gheslacht; vvant anders niemandt,
 niet,

Kan vveten van ons Bier: t'is heymelijck geschiet.

Hoe canmen Menschen clap bedecktelijcker myen

Dan inde Kelder? can, dat achter Straeten ryen?

Gy spot.

Pepyn. Oft ick, noch gy, van Steurtebier en wist;

Gy cont Onnoosel syn: u Dochter heeft gemist

Cosmas. Neen, t'vvas myn Dochter niet,

Pepyn. Gy soeckte te verschoonen

Cosmas. Sal desen Duyvel my de vvaerheyt overthoonen?

Het vvas ons botte Maert,

Pepyn. Het was u Dochter Vriendt,

Cosmas. t'Is Onwaerachtigh, maer ons Maert heeft ons
 misdient,

En met die scha belast,

Pepyn. Ey seght dat jemant elder,

Cosmas. Tot blycken quam sy met den Tap noch uyt de
 Kelder.

Pepyn. t'Was op de Solder, ey, naeyt my geen Ooren aen

Cosmas. Dat past, men sal om Bier op synen Solder gaen?

Pepyn. t'Was om de Sterre met de steirt te vwillen kycken,

Cosmas. Dat mocht myn Dochter doen, de Maert, die
 moest doen blycken

Als dat sy dienst baer was,

Pepyn. Ist dan u Dochter niet?

Cosmas. Hy graed' al vvonder veel, en onder veel, is jet

Myn Dochter riepsen, en sy vvou naer haer niet hooren.

Pepyn. En kent myn Sone dan gheene Ionffrouw, uyt de
 Slooren?

Cosmas. En comt dat uyt u Soon? heeft die u dat gheset?

Hy

Hy lieght oft t'iseen Gast van v wonder cleyn bescheet.

Binnen.

Pepyn. Ick heb, het vvel ghedocht, myn Soon dat is een
Hansken,
Die Iouffrouw, nyt de Maert, en kent, ick hou, een
Gansken,
Is by hem Vrouwe Mensch, soo wel als al't geslacht
En noch vwordt mynen Soon voor een Poet geacht
Daer comt de vyfse-bol.

CHRISPYN BYKOMINGH.

Chrisp. **D**at gaet met floeckxe gangen.
Ick ben vvat opgheschickt om beter t'wilt te
vangen.

Ick heb daer in een stuck van Spiegel, vvat gepronckt
My dunckt dat Iouffrouw oock vvel aerdigh my be-
lonckt!

En soo d'inbeldingh, niet en comt om te bedriegen,
Sy sal my om den Hals gelyck een Venus vliegen,
Die haer Adonis kust, in d'Oogh van Mensch, en geon

Pepyn. Gy fyt een rechte geck,

Chrisp. Ick Vader?

Pepyn.

Ja,

Chrisp.

Uw Soon?

Ick hou my voor een Geest.

Pepyn. Als Athèon gy sult, daer

Niet beter vaeren, gaet,

Chrisp. In dien't alleen myn Schult, vvaer
De Iouffrouw vvas oock vvel ten nytersten gediend

Pepyn. Iae, alle Katten grauuv die donckerlinghs bemint.
t'Was inde Kelder, met het Meysen, en de flocker

Chrisp. Die beldt haer Iouffrouw syn, en hem, een Rycke Foo-
ker,

Chrisp. t'Was op de Solder,

Pepyn.

Soo, den Supliant verkleirt

t'Was inde Kelder.

Chrisp.

Christp. Wedd'. om al dat gy begeirt

Pepyn. Hy vvint veel die maer can het stontite Backhuys
maecken ,

Christp. Gy cont geen Rechter syn , en gissen, naer de saec-
ken.

Wie isser beter thoon dan die het is gebeurt ?

Pepyn. Gy hebt de Kelder om de donckerheyt gekeurt

Tervvyl een ander liep naer boven , om te kycken.

Die Schelmery bemint , vvilt Eerbaer Mentchen vvyc-
ken.

Fy Eereloofse Guyt, dan t'stuck is niet soo quaet

Tervvyl t'maer t'Meyfen is : vvant Sonde , kent oock
staet.

Christp. Het Meyfchen, Vader ? neen, t'was Iouffrouw son-
der logen.

Pepyn. De Iouffrouw heeft nyt spot u met de Maert be-
drogen ,

Christp. Die treck, en heeft geen plaets, oft wel het spreek-
woort faelt

Dat Inno, Io, nooyt daer toe en heeft gehaelt

Pepyn. Spreekt duyts, verbrilden Geck, de Goden en Go-
dinnen ,

Die braeckte nyt u Keil, al had'er duyfent binnen.

Dat duyvels Heydendom dat woont in uwen Kop ,

Christp. En tuffen dat, ick hael daer by myn Hert eens op:
Het streckt geweldigh datmen vande Ouderyen

Iet weet, en boven dat een Aerdigheyt in't Vryen

Pepyn. Tot inde Kelder toe met een verslonfken Maert
Soo hoogh , soo hoogh , u docht dat g'op de Solder
waert.

Ick sal my met een Koets, geleent , van myn Ghebue-
ren :

Om sien wat daer van is, soo derwaert laten vueren
Gaed' med' ,

Christp. Dat schick ick oock ,

Pepyn. Verfoeckt de Koets hier naest. Binnen.

Christp. Myn Vader wort soo gau, fiet, fiet, hoe dat hy haest?

Wanneer hy wilt hy hoeft op Krucken niet te springen
 Hy loopt gelyck een Krab, het syn al ander dingen.
 Een ongevalligh Man, die jeder een beclaeght
 Om dat hy noch de Naem van goed' geslachten draeght;
 Die niet hun giften onse Keucken noch doen roocken,
 Den inslagh die is goet, de beste Vis, de moocken
 Die Eren wy het liefsts, de roppen voor de Kat.
 En tusschen Dagh, en Nacht, is Vader drymael Sat
 Ick spreek dat tuss. hen my, en u, myn vry gedachten,
 Soo jeder wilt van t'waer, wy hoefden niet te wachten.

VIERDE UYTKOMST.

Sibille Maeyken.

Sibil. **G**Y kent haer moeyelijckheyt
Maey. Soo't niet om u en waer,
Sibil. Nu Maeyken t'is genoegh laet alle dingen daer
 De Icha van't Bier waert minst, Godt betert, ander
 dingen,
Maey. Maer doet dat die Fortuyn, met haer veranderin-
 ghen?
 En inden Ommeganck, en is dat niet een schant.
 Dat sulcken Volck gestelt wordt op den Oliphant!
 Wacht laetse maer noch eens, haer naeckte Borsten
 thoonen,
 Ick licht myn Rocken, want myn billen syn soo schoo-
 nen:
 En Eerelijcke Vleesch als haere Borsten doen:
 Die Geil pens, datse comt, en monstert om't Fatsoen
Sibil. Foey, foey, foey,
Maey. Foey, foey, foey, wat is daer aen te foeyen?
 K'heb den bras van Fortuyn, en van al die Melck Koeyē
Sibil. Nu, nu iteeckt daer een Spel
Maey. Ick denck wel neen, een Spel?
 Al is myn Vleesch veracht, ick heb t'gevoelen wel
 Neemt dien Raedt voor u, ghy moet my soo niet quel-
 len,
 Ick

Ick heb het quaedt ghenoegh al fteeckt in my gheen
Spellen ,

Sibil. Dat is myn feggen, niet, verftaet het naer den fin

Maey. Die heb ick alle dry, en die my voor Sottin

Wilt houwen, magh haer eerft ten vollen wel bekyc-
ken ,

Om dat ick Arrem ben ? ick win met geen practycken
Gelycker duyfent doen die Weeuw, en Weefen Bloedt
Uytputten (Wraeck voor Godt) dat is hun weerdigh
goedt.

Sibil. Gy fyt oock Averechts

Maey. Ick wil voor geen Maloor, , ftaen
Hooft waer ick averechts foo moeft ick op myn Hooft
,, ftaen

Sibil. Ghy neemt wat dat ick fegh tot elcke Naeld' een
draet ,

Maey. K'en lap noch Broeck, noch Naey, noch ftop geen
Lyne-waer

Sibil. Myn Heer is daer

Maey. Myn Heer ! geweest, geweest, och Armen !

C O S M A S B Y K O M I N G H.

Cofmas. **V** Erduldigheydt die fou de Kop daer in ver-
wermen !

Noch eens, t'is duyvels Werck, oft jemant van u dry
Dat is een Heckx

Sibil. Waerom ?

Cofmas. Waerom, dat fulcken Pry
Gebrant moeft worden, k'jou de Mutfaert noch ver-
leenen ,

Sibil. Wat fyde Herfeloos ?

Cofmas. Wat Herfeloos, de fteenen
En hebbent niet geclapt, en al de Weirelt weet
Dat onse Tonne-bier die grooten ramp-fpoet heet

Sibil. Nochtans van onse dry en is het niet gecomen,
Want niemant eenen Voedt heeft buyten t'Huys ghe-
nomen , X 2 Dan

- Dan gy,
Cofmas. Waer is ons Claer?
Sibil. Sy slaept wat naer den Noer
Cofmas. Claer, Claer,
Claer. Wat ist Pa pa,
Clare van binnen antwoordt.
Cofmas. Comt hier, k'heb u van doen,
Sibil. Dat om die vraegh? ghy hebt u grollen oock by
 tyen,
Cofmas. Ick twyfel oft sy op den Bessem is gaen ryen,
Sibil. Een ongeluck, en comt niet sonder meer gebreck,
 Van Ryck tot Arm, en van een wyse Man, een geck,
Cofmas. Ten can natuerelijck nochtans soo niet gheben-
 ren.

CLARA BYKOMINGH.

Haer Reckende en Geewende.

Claer. **H**Oe brandt het Huys Pa pa, oft vallet om de
 scheuren.

Heu, heu, maer wat getier?

Sibil. Ick weet niet wat hem let

Cofmas. Ick weet het selver niet, ick ben geheel ontset
 t'Is spoock, t'is spoock, t'is spoock: een ouven Bae-
 vien,, sprack

Dat hy oud' kennis was, een rechten Rossiaen,, stack

In syn gelyckenis, ick heb hem nooyt gekent.

En tot verwonderingh.! wat drommel weet de Vent

Dat ons hier is gebeurt! het alder-eerste Teecken

En reden, was van ons *Gesteurte Bier* te spreken?

Sibil. Dat is onmogelijck.

Cofmas. Met eenen seght gy lieght,
 t'Is inder Waerheyt waer, den Duyvel die bedrieght
 Den Toovenaar daer in, dat hy my wou vercoopen
 Dat onse Dochter had' de Tonne laeten loopen.
 En brabbelden noch jet, dat Sottigheyt geleeck:

Terwyl

Terwyl ons Dochter naer de Sterr' met steirte keeck
 Soo liep het Bier te steurt : hy noemden Kelder, Sol-
 der,

K'en was myn Daegen nooyt van achter dencken vol-
 der:

Al mitten hy de plaets, hy wist nochtans de saeck
 Door synen Soón.

Clær. Ick droom,

Maey. De geeuster heeft noch Vaeck

Clær. De Sterre met de steert, Pa pa? laet noch eens hoor-
 ren.

K'en vveet my comt daer van een vvonder saeck te
 vooren,

Als dat een Dochter, die te Sterrelinckx bleef staen
 De Sterre vast besien, vvel groot sou blyven gaen.

Sibil. Onnoosel Kint!

Clær. Pa pa, en can dat dan niet vvaer,, syn?
 Hoe bly, hoe bly, moet dan uw liever Dochter Clær
 ,, syn?

Cosmas. Myn Vrouw Sibil, gy hoort, misschien het gaer-
 voor by

In u gedachten : maer ick neem die op, voor my.

Dat speecken, dat ghespou, dat d'weepen, en die boos-
 heydt,

Oft in een quael bestaet, oft in gemaecte loosheyd,
 Maer boven dat die vraegh bevult my niet met al.

Sibil. Het is rechtlanigh maer een Duyfken sonder Gal

Cosmas. In sulcken Oordeel soo vertraeght men de be-
 hoorte:

En dat behoeyen sou verweckt in t'Huys gestoorde.

Maey. Maer Iouffrouw seght het uyt het liegh u op de
 Tongh,

Clær. Veel eerder dat ick my daer selver om verhongh.

Binnen.

Cosmas. Wat let ons Dochter?

Maey. Niet, en veel,

Cosmas. War's dat te seggen

Maey.

Maey. Hy heeft de Sterr' gesien ,

Sibil.

Met duysenden ;

Maey.

Daer leggen

Geen Ancker aen vast, sy ginck op Solder sien

Cosmas. Op Solder dat en cond' syn Leven nooydt gheschien.

Sy tot de Solder toe haer leden connen schragen ?

Maey. Melchien een Cortisaen heeft haer tot daer gedraeghen ,

Cosmas. Dat isser med' gespot, maer onse Dochter is
Soo keurigh niet ,

Maey.

Gy meynt soo gauw niet noch soo Friso

De Waerheydt met der tydt sal even vvel syn blyck ,
hebben ,

Cosmas. Soo sou die Toovenær noch connen vvel gelyck
hebben

Dat op de Solder t' Bier gestort vvas, jemaht mocht

Voor den behoefigen het Bier hebben gebrocht :

Maer hy en sprack niet , oft die tydt , vvas langh gheleden ?

Had' hy verschil gemaect van langh, en oock van heden ,

K'en had' de Kelder, voor de Solder, niet verstaen.

Sibil. Ons Dochter treckt haer dat geweldigh deftrigh aen

Cosmas. Het heeft haer moeydt ghekoft tot boven toe te raecken.

Maey. En men gedenckt altoos aen moeyelijke saecken ,

Sibil. Gaet Maeyken sien vvat dat ons Dochter binnen doet ,

Maey. Dat s'haer verhanghen sou , dat vvaer te grooten moet :

Sy sou te Luy syn om een Arm oft Been te recken.

Sibil. Toch even vvel gaet hen' daer is niet me te gecken

Maey. Houdt de Pan met de steel : en bevvaert u ter-sey ,
Gaet selver louffrou en bederft geen Taert om d'ey.

U Dochter gaet u aen, en tegen my te swetsen

Is daeghelijcksehe Broodt , maer mocht ick haer eens kletsen.

Ick

Ick gaf haer Roeyen beter als een Meester Jan
Maer jeder pryft het Recht, en jeder schroomt daer
van.

Cofmas. Voldoet u Recht, aen ons, en doet dat w'u ghe-
bieden,

Maey. Het Recht past niemant dan alleenelyck V. Lieden
Die forge draegen moet voor Siele, en voor Lyf.

Ick ben een Slons, een Maert, en Keucken vuyl jongh
Wyf,

Een Koren bytster, inde Graenen en Calander.

Het schynt nu vvoor ick hier, en Morghen op een an-
der:

Aen Ouders dient de forgh, besonder voor het Kindt.

Cofmas. Ons Maeyken heeft gelyck, en daerom Vrou het
dient,

Dat gy haer onderfoeckt:

Sibil. Gy dient haer te vermaenen,

Cofmas. Ick ben te seer bevveeght van myne Dochters
Traenen,

Sibil. Een Moeder is noch meer, die Teerheynt onder-daen

Maey. Terwyl t'Bobyn verward' soo blyft het Spoelen
staen,

PEPYN MET CHRISPYN.

*Worden van hun gesien aen de Voor-deure
staende by de Dochter.*

DAn syt toch niet besorgh: maer kyck den rechten
ganck, deur,

Siet daer u Dochter staen: en daer is al die franck,,
veur.

Sibil. Ick sien een Koets vvat Heer, die spreeckt haer voor
ons Poort,

Cofmas. t'Schynt dat sy vlytigh is:

Maey. Jae s'heeft de Koets gehoort

Het Bellen oft geklop en soud' haer niet bewegen

De Poort t'ontsluyten : maer een Koets ? vrie can daer tegen ?

Die raeders spreken met de swierende Kletsoor
Wee die my niet en buyght : t'gesicht en het gehoor
Van het Gepuffel moet, die welde God'lijck achten

Sibil. De welcom , comt u toe, ghy moet die Eer betrachten.

Cosmas. Ick ben de Menschen moe :

Sibil. Die noode doet, doet oock ;
Ey doet vvat om de schyn , want woorden syn maer roock.

Cosmas. Soer, soet, het spoock dat comt, och ja ! al t'selve spoock sel

Brenght Eemers by der handt t'sal Branden k'rieck het roockfel ;

Sibil. Het is een Mensch.

Cosmas. Ten doet, het is den selven droes.

Hy en de gansche Hel die drincken eenen' Kroes.

Sibil. Gy maeckt my oock benauwt

Maey. Ia louffrou sonder gecken ;
Ick sien twee Armen , en twee Beenen , met twee stecken :

Tippe, taffe tippe taffe, tip, tippe touw

Cosmas. Wat helpt het segghen aen een ongheloofbaer Vrouw ?

Maey. Is't eenen Bedelaer , soo soeckt hy maer het Eerhuys ,

En ist een Duyvel soo en kent hy geen Secreet ,, huys.
Binnen.

Cosmas. Ons Maeyken heeft gelyck

Sibil. Ick schuyl my onder't Dack.
Binnen.

Cosmas. Want Geesten dat gaet vast , en hebben gbeenen Kack.
Binnen.

Vluchten alle in het Kack huys.

PEPYN STEURTEBIER.

BYKOMINGH.

Pepyn. **D** At valt my lastigh ! ey my , ey , ey , Selemen-
ten !

Men wyft my achter , sonder op sicht van Tormenten
Die ick verdraegen moet ; met elke stap te gaen.

En t'schynt sy vluchten my , want niemant spreeckt my
aen.

Wat Deur is dit ? t'Secret : myn Heer , moet my ver-
schoonen ,

Hier in u eygen Huys de vryigheyt te thoonen.

Natuer verheyst haer Recht , doet , doet , terwyl ick
wacht.

Dat's teirelijke Kost die sulcken af-ganck bracht

Aen dry ghelyck , die schaers d'een , d'ander verschaer-
ren ,

Een Koninck , can aen dat , hem selven oock niet spaer-
ren :

Sy twisten onder hun wie d'eerste wesen moet.

Wel is den Brill wat wyt ? maectt dat gy't saemen doet

Soo Schildert men seer licht inde verkeerde Weirelt.

Uyt Maey , och armen Maey , die wordt daer over Kei-
relt :

En lichtelijck de Noodt die praemt haer d'eerst te syn.

D'ene die is Cleir

Maey comt nyt.

Maey.

Heer Duyvel t'is maer schyn

Neen ick en ben niet Cleir , gy moest dat beter weten

Gy syt den arghsten niet gy weer niet hoe wy heeren.

Pepyn. Wat roert my hoe ghy heet , ick segghe , ghy syt
Cleir :

Maey. Kamancken Helleman ! waer ick my af verveir ?

Her is een dommen droes , en boven al gebreckigh.

Comt uyt , comt uyt , comt uyt , hy spreeckt hier al te
geckigh.

Om

TRAEGHEYDT.

Om Bulle-back te fyn, oft Montien-peck, hy can
 Niet raeden hoe ick heet, wat flecht Cabouter-man
 En Bietebouw is dat ? hy heet my Claer dan fraeykens
 Den Niecker die is schouw in't noemen vande Maey-
 kens.
 Comt uyt, comt uyt, com, com,

COSMAS SIBILLE.

BYKOMINGH.

Pepyn. **M**Yn Heer u Maert is Geck
Maey. Een, schoonen Duyvel van een houten Tafel-
 steck,

K'onstien fyn Krucken, maer het spoock dat can ick
 deur,, doen

Pepyn. Hoe can men in dit Huys een Eerlijck Man soo
 veur,, doen?

Heer Cosmaskent my wel!

Cosmas.

Ick ken u noch van flus

Maer die geschiedenis en weet ick niet hoe dus

Aen uwe Ooren quaem, dat in ons Huys ghebeurt
 ,, was:

Pepyn. Het quam van mynen Soön mits ick'er om bekeurt
 ,, was.

Sibil. Maer hoe coft dat geschien

Maey.

Wat slechter Menschen syt,

Gy-lieden ? weete niet, de Duyvel lieght altydt.

Pepyn. Heer Cosmas om niet langh te worst'len met de
 Tyen,

Ick com u vande scha, en vande schant bevryen ?

Cosmas. De schant, en scha, die comt ten op-sicht van ons
 Maert,

Dat raectt aen haer alleen.

Pepyn.

Maer ist soo gy verclaert ?

Myn Sone loochent dat ick sou de Schelm vernielen!

Nu sien ick, dat hy gaet, den Wegh van alle Fielen.

Maey.

Maey. Hy spreckt van synen Sôon en heeft dat waerheyt
ichyn ,

Soo moeder inde Hel oock generatie syn,

Pepyn. Wat is dat voor een stael ?

Cosmas. Dat is die t'heeft bedreven.

Pepyn. Op de Solder, met....

Cosmas. Neen inde Kelder ,

Pepyn. Even

Gelyck gy hebt verclaert, dat past op't eersten woordt
Chrispyn, Chrispyn comt hier , de Guyt-sack die en
hoorde ,

Nu naer de Waerheydt niet ick moet myn schaemt be-
kennen ,

Ick heb maer eenen Sôon....

Maey. Ia gaeter vry me hennen.

Pepyn. Gy Vuyl-hoofst die myn Kindt.

Verleydt hebt : want gy syt niet waert te syn bemint.

Die vuyl beineurden Slons , en gaen haer quaede par-
ten :

Als oft s'er Eer van had' noch niet met all' ter Hertem.

Beclaegelijck *Steurte-bier* waer syde toe geraeckt !

Maey. Is van't ghesteurte Bier noch niet een Eynd' ghe-
maeckt ?

Sibil. Wel waer toe dat verwyt is u daer aen gelegen ?

Cosmas. Het gaet u af noch aen dat gaet ons selver tegen

Maey. Wat roert het u , het gaet myn Volck alleen maer
aen ,

Cosmas. Dat's waer

Sibil. Dat's waer ,

Pepyn. Ist waer, soo gy dan, in wilt staen

Oft misselijck een Kindt daer van souw connen comen

Soo ben ick oock gerust ,

Maey. De Hincke-pinck moet droomen

Sibil. Oft Sot syn

Cosmas. t'Schynt soo wat

Pepyn. Gy hout met my de Geck

Sibil. Wel, comt met goedt fatsoen, verwyt ons geen ge-
breck.

Cosmas.

Cosmas. Het Bier dat is versuymt

Pepyn. Mye Heer, naer de manieren,
Die ick bespeuren can, een Dulhuys met ons vieren.

Cosmas. t'Is ons genoegh geseyt,

Pepyn. Ick ben genoegh ontlast
Is Steurte bier, oft quaem, aen't Hoere Kindt niet vast.

Maey. Men souder sijn loos van, en Lam, en Doof, en
Blindt., worden.

Dat inde Kelder sou t'ghestorte-bier een Kindt., wor-
den.

Pepyn. Swyght. swyght, ô slimme Pry, gy kent aen eenigh
deel,

En ick verstaen daer uyt den handel in't geheel.

CHRIS PYN CLARE.

BYKOMINGH.

DAer is myn Deugeniet, Rabaut hier syn de Lieden
Die tuygen dat u vuyl met die lavers geschieden
Onerlijcke Boef met Logens my gepaeyt.

Clare. Monsieur verstaet den sin, licht Averechts ver-
draeyt.

Van dat'er is geschiet en heeft hy niet Gelogen:
Maer mis-verstant dat heeft ons al te saem bedrogen.
Ick ken myn schult Pa pa, ick heb seer onbedocht
Ten tyde vande Sterr'..

Sibil. Jet schandelijek gevrocht?

Clare. Och ja, Ma ma

Sibil. Met wie?

Christ. Mer uw oodtmoedigh Dienaer

Sibil. O Pry!

Christ. Nu Ionffrouw sie-maer

Om met der Eer de saeck te brengen tot een endt.

Pepyn. Hoe hebdy Ionffrouw, en de Maert dan oock ghe-
schent?

Christ. K'heb de geschiedenis van't misverstandt vernomen
men

Als

Als ick ben in gespreck met mynen Engel comen.
De Maert is niet missebiet, dan dat een Ton alhier
Met dranck ontkloopen is, en mits wy Steurtebier
Syn by-genaemt, soo heeft, die Naem, myn Heer gheen
bleken,

Als otkomen van het Bier woud' inde Kelder spreken.
Eg, datter is geschiet, was t'naeste by de Locht
Op dat Cupido van ons Liefde tuygen mocht.
Ick wil't vergoeden met een Vrouw' van haer te maec-
ken.

Claer. Papa, och ja Pa pa, versuymt geen goede saecken

Cosmas. Gy hebt u Eer versuymt ! met eenen onbekent,

Eluer. Terwyl den Hemel ons het goet geluck toe-sende

Dat hy, myn misflagh, can met alder Eer vergoeden,

Soo diend' gheen tydt versuymt, maer met de laecke
spoeden,

Sibil. Nu is het spoeden, aen een saeck die dient verbeydt

O stoute Klick'spil, wacht, dat spoeden sal beschreyde

Noch worden, ja eer langh.

Cosmas.

Wat heeft u Sôon bedreven ?

Pepyn. Te saemen dertel, wat den Toom te langh gegeven.

Nu oude kennis, nu, gy kent my ommers nu ?

Betracht gemeene best, ick forgh voor my, en u

Cosmas. Ick sweire, Eerloos, vel,

Pepyn.

Sus, sus, laet u niet stooren

Het gheen aen ons belanght, en moet de Maert niet
hooren

Claer. Comt binnen, comt Pa pa,

Cosmas.

Een lichte Dochter doet

Dat d'Ouders quelen.

En dat sy't betreuren moet.

Sibil.

Maeye blyft.

saemen Binnen.

Maey. Dat gaeter soo naer toe met dien fraeyen Ioncker

Sy heeft my wel vertelt, dat eenen hupsen proncker,

Een Iouffrouw had' onteert, die haere kennis was.

Ick vat nu, dat het op haer selver comt te pas.

Fy Deugenietster sy, ick maer een arm Booyken

TRAE GHEYDT.

Heb altydt d'Eer bemint, neen dat verduyvelt Gooyken:

En heeft op my geen macht: ick weyger het gehoor
 Voor die jet voorder spreeckt als eerst vande Paftoor,
 Sy noemt my luye Maey, als oft het Luy gelegen
 Waer inde Nettigheyt van Schueren, en te vegeen,
 Die Traegheydt is gheen Sond': maer datmen Deught
 versaeckt

En Lichaem ende Ziel een slaef des Duyvels maect,
 Dat is de Traegheydt, want wy syn alleen geschapen
 Om onse Saligheydt oock selver op te raepen.
 Dat is het Kuffen daer den Duyvel op gebiet
 Die Eer en Deught, versuymt en gheen **GHENAED**
SIEET.

LIEFDE DOET SORGEN
 G. OGIER.

E Y N D E.



BESLUYT-REDEN
AEN DEN WYT-VERMAERDEN
MR. GONZALES COQUES,

Uyt-muntende Schilder onser Eeuwe, voor Con-
ningen, Princen, ende Doorluchtige Vorsten, twee
maels Deken vande Reden-rycke Kamers vanden
Olyf-tack, ende *Violiere*, diemen noemt

S. LUCAS GULDE BINNEN ANTWERPEN
Over syn Seven Hoofst-sonden door syn Konst-Pinceel
VYT-GHEBELDT.

En Sonde doodt de Ziel, met vrye wil bedreven:
O groote Constaer! wy hebben geen berouw?

V geestige Pinceel dat de'er haestigh seven
En ick bleef, met de vyf schier dertigh laeren stan.

Toch eyndelycken, nu tot seven oock vol schreven:

Ick wacht het Oordeel van het gen' ick heb gedaen:
Gy hebt de Sonden door uw' Naem, doen eenwigh Leven,
En myne, weten niet waer datse sullen gaen.

By d'eene ballinck, en by andere verheven,
Van d'een, in d'ander Handt, gesuckelt en versteurt:
En soo een goedt gemoot hun noch wat toe wil geven,
Soo wordense door Spyt, van andere gescheurt.

Vw' Sonden loffelyck! daer myne moeten beven:
Vvat isser dat ons niet gelyck tot Eere heft?
Myn Heer, k heb al te langh met u om stryt gekeven
V Schilder-konst, die heeft myn ächten overtreft.

Toch daerom wil ick my niet voegen om te sweven
In twee-dracht om den roem V waerdigh toe-gevoeght:
Ick ben oock sonder Sond', in Sond', u Dienaer bleven
Vwant Liefdesorgen doet op't geen dat haer genoeght